Manual
d'Intervenció Operativa Policial
en aplicació de la
Llei Orgànica 4/2015,
de Protecció de la Seguretat Ciutadana

federació serveis a la ciutadania
agrupació de policía local

Manual
d'Intervenció Operativa Policial
en aplicació de la
Llei Orgànica 4/2015,
de Protecció de la Seguretat Ciutadana

federació serveis a la ciutadania
agrupació de policía local

Autor:

Manuel Moreno Robledillo

Edita:

Federación de Servicios a la Ciudadanía de CCOO
C/ Fernández de la Hoz, 21 · 1ª planta. 28010 Madrid
Teléfono: 91 757 22 99. Fax: 91 548 16 13
www.fsc.ccoo.es

Federación de Servicios a la Ciudadanía de CCOO de Catalunya
Via Laietana, 16 · 7 A. 08003 Barcelona
Tel. 93 481 27 65
fsc@ccoo.cat

ÍNDEX SISTEMÀTIC

PRESENTACIÓ 9

PRINCIPIS JURÍDICS. Aplicables a l'operativa policial 11

Comentaris sobre la Llei orgànica 4/2015 19
Preàmbul 19

CAPÍTOL I. Disposicions generals 24
CAPÍTOL II. Documentació i identificació personal 30
CAPÍTOL III. Actuacions per mantenir i restablir la seguretat ciutadana 43
Secció 1a Potestats generales de la policia de seguretat 43
Secció 2a Manteniment i restabliment de la seguretat ciutadana en reunions i manifestacions 54
CAPÍTOL IV. Potestats especials de la policia administrativa de seguretat 55
CAPÍTOL V. Règim sancionador 59
Secció 1a Subjectes responsables, òrgans competents i regles generales sobre les infraccions i l'aplicació de les sancions 59
Secció 2a Infraccions i sancions 61
Secció 3a Procediment sancionador 83
Disposicions addicionals 88
Disposicions transitòries 90
Disposicions derogatòries 90
Disposicions finals 90

NORMES GENERALS D'APLICACIÓ EN SEGURETAT CIUTADANA
1. Constitució espanyola. [Inclusió parcial] 101
1 TÍTOL I. Dels drets i dels deures fonamentals 101
CAPÍTOL SEGON. Drets i llibertats 101
Secció 1a Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques 101
TÍTOL IV. Del Govern i de l'Administració 101
TÍTOL V. De les relacions entre el Govern i les Corts Generals 101
TÍTOL VI. Del poder judicial 103
TÍTOL VIII. De l'organització territorial de l'Estat 103
[…]
CAPÍTOL TERCER. De les comunitats autònomes 103

2. Llei orgànica 1/2015.[Inclusió parcial] 107
TÍTOL PRELIMINAR. De les garanties penals i de l'aplicació de la llei penal 110

TÍTOL I. De la infracció penal 112
CAPÍTOL I. Dels delictes 112
CAPÍTOL II. De les causes que eximeixen de la responsabilitat criminal 114
CAPÍTOL III. De les circumstàncies que atenuen la responsabilitat criminal 115
CAPÍTOL IV. De les circumstàncies que agreugen la responsabilitat criminal 115
CAPÍTOL V. De la circumstància mixta de parentiu 116
CAPÍTOL VI. Disposicions generals 117
3. Llei orgànica 4/1981, d'1 de juny, dels estats d'alarma, excepció i setge 118
Preàmbul 118
CAPÍTOL PRIMER. Disposicions comunes als tres estats 118
CAPÍTOL II. L'estat d'alarma 119
CAPÍTOL III. L'estat d'excepció 121
CAPÍTOL IV. L'estat de setge 126
DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA 127
DISPOSICIÓ FINAL 127

4. Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat 128
Preàmbul 128
TÍTOL I. Dels cossos i forces de seguretat 139
CAPÍTOL I. Disposicions generales 139
CAPÍTOL II. Principis bàsics d'actuació 139
CAPÍTOL III. Disposicions estatutàries comunes 141
TÍTOL II. De les forces i cossos de seguretat de l'Estat 143
CAPÍTOL I. Disposicions generales 143
CAPÍTOL II. De les funcion 144
CAPÍTOL III. De la Guàrdia Civil 146
CAPÍTOL IV. De la Policia 147
CAPÍTOL V. De l'organització d'unitats de policia judicial 147
TÍTOL III. De les policies de les comunitats autònomes 149
CAPÍTOL I. Principis generals 149
CAPÍTOL II. De les competències de les comunitats autònomes 149
CAPÍTOL III. Del règim estatutari de les policies de les comunitats autònomes 151
TÍTOL IV. De la col·laboració i coordinació entre l'Estat i les comunitats autònomes .152
CAPÍTOL I. De la col·laboració entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i els cossos de policia de les comunitats autònomes 152
CAPÍTOL II. De l'adscripció d'unitats del Cos Nacional de Policia a les comunitats autònomes 153
CAPÍTOL III. Dels òrgans de coordinació 153
TÍTOL V. De les policies locals 154
DISPOSICIONS TRANSITÒRIES 156

DISPOSICIONS ADDICIONALS 159
DISPOSICIONS FINALS 160
DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA 162

5. Reial decret 137/1993, de 29 de gener, pel qual s'aprova el Reglament d'armes
[Inclusió parcial] 163
REGLAMENT D'ARMES 163
Capítol preliminar. Disposicions generales 163
Secció 1. Objecte i àmbit 163
[…]
Secció 6. Intervenció i inspecció 164
[…]
Capítol III. Mesures de seguretat en fabricació, circulació i comerç 166
[…]
Capítol VIII. Règim sancionador 170
[…]

6. Reial decreto 230/1998, de 16 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'explosius.
[Inclusió parcial] 177
REGLAMENT D'EXPLOSIUS 177
TÍTOL I. Ordenació preliminar 177
CAPÍTOL I. Disposicions generales 177
[…]
[…]
TÍTOL II. Fàbriques d'explosius 182
[…]
CAPÍTOL IV. Mesures de vigilància, control i prevenció 182
CAPÍTOL V. Intervenció i inspecció 186
[…]
[…]
[…]
[…]
TÍTOL V. Emmagatzematge 187
CAPÍTOL I. Normes generals 187
[…]
CAPÍTOL IV. Mesures de vigilància, control i prevenció 187
[…]
TÍTOL VIII. Transport 190
CAPÍTOL I. Normes generals 190
CAPÍTOL III. Transport per carretera 190

CAPÍTOL IV. Transport per ferrocarril 190
CAPÍTOL V. Transport marítim 191
CAPÍTOL VI. Transport fluvial i en embassaments 191
CAPÍTOL VII. Transport aeri 191
TÍTOL IX. Règim sancionador 192
CAPÍTOL I. Infraccions lleus 192
CAPÍTOL II. Infraccions greus 193
CAPÍTOL III. Infraccions molt greus 195
CAPÍTOL IV. Procediment 196
REGLAMENTO D'EXPLOSIUS. INSTRUCCIONS TÈCNIQUES COMPLEMENTÀRIES
INSTRUCCIÓ TÈCNICA COMPLEMENTÀRIA NÚMERO 1. Serveis de protecció immediata de les fàbriques, tallers, depòsits i transports d'explosius 198
[…]

7. Reial decreto 2816/1982, de 27 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament general de policia d'espectacles públics i activitats recreatives. [Inclusió parcial] 211
REGLAMENT GENERAL DE POLICIA D'ESPECTACLES PÚBLICS I ACTIVITATS RECREATIVES 211
DISPOSICIONS PRELIMINARS. Àmbit d'aplicació 211

[…]
TÍTOL II. Organització dels espectacles i activitats recreatives 212
[…]
CAPÍTOL VI. Intervenció de l'autoritat governativa 212
[…]
[…]
Secció tercera. Vigilància especial d'activitats recreatives 214
Secció quarta. Infraccions i sancions 215

8. Llei 19/2007, d'11 de juliol, contra la violència, el racisme, la xenofòbia la intolerància en l'esport 220
Preàmbul 220

PRESENTACIÓ

La reforma del Codi Penal i la mateixa Llei de Seguretat Ciutadana introdueix importants modificacions. El que hauria de ser un text clarificador de les conductes tipificades, de vegades es converteix en un text ambigu, sobretot per a aquells que comencen al món policial. La multitud de conceptes que aglutinen ambdues normes, dificulten encara més la interpretació, i tant la doctrina com la jurisprudència ens pot ajudar a resoldre'ls.

Aquest Manual Policial pretén ser una ajuda per a tots els agents de policia, independentment del cos policial on es trobin. Per a això, s'han incorporat exemples jurídics que s'han anat incorporant en el dia a dia dels Tribunals, i que ens podrà ser de gran ajuda per a aquelles actuacions policials, que encara aplicant el text literal del Codi Penal o de la Llei de Seguretat Ciutadana, no quedin del tot resolts.

Volem agrair el gran treball realitzat a l'autor d'aquesta obra, **Manuel Moreno Robledillo**, que ha aconseguit resumir dues normes tan importants en la carrera policial, en un text únic i convertir-ho en una eina eficaç per tots aquells que es dediquen al món policial. Un manual realitzat per un policia i dirigida als policies de qualsevol cos, com a garants dels drets i llibertats dels ciutadans, en aquesta difícil tasca que ens ha assignat la societat.

José Luis Ortega
Agrupació Policia CCOO

PRINCIPIS JURÍDICS APLICABLES EN L'OPERATIVA POLICIAL

PRINCIPI NON BIS IN IDEM

Es tracta d'un principi constitucional àmpliament desenvolupat per la jurisprudència, representa una garantia de l'estat de dret com a garant de la protecció dels drets fonamentals.

Com a concepte, el **principi non bis in idem** consisteix en la prohibició que un mateix fet pugui ser sancionat més d'una vegada, és a dir, en la prohibició expressa que no s'imposi una duplicitat de sancions en aquells supòsits en què es confirmi identitat de subjecte, identitat de fet i identitat de fonament. Per exemple, que se sancioni una persona dues vegades pels mateixos fets, en la jurisdicció administrativa i en la penal.

COMENTARI
La Llei 4/2015 de protecció de la seguretat ciutadana, es refereix al principi **non bis in idem** en els següents termes:

Article 45. ***Caràcter subsidiari del procediment administratiu sancionador respecte del penal.***

1. **No es poden sancionar els fets** que hagin estat sancionats penalment o administrativament **quan s'aprecïi identitat de subjecte, de fet i de fonament**.
2. En **els supòsits en què les conductes puguin ser constitutives de delicte, l'òrgan administratiu** ha de passar el tant de culpa a l'autoritat judicial o al Ministeri Fiscal, i s'ha d'abstenir de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti sentència ferma o resolució que altrament posi fi al procediment penal, o el Ministeri Fiscal no acordi la improcedència d'iniciar o prosseguir les actuacions en via penal; el termini de prescripció queda interromput fins aleshores. L'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal han de comunicar a l'òrgan administratiu la resolució o l'acord que hagin adoptat.
3. **Si es considera que no hi ha il·lícit penal**, o si s'ha dictat un altre tipus de resolució que posi fi al procediment penal, **es pot iniciar o prosseguir el procediment sancionador**. En tot cas, l'òrgan administratiu queda vinculat pels fets declarats provats en via judicial.
4. Les mesures cautelars adoptades abans de la intervenció judicial es poden mantenir mentre l'autoritat judicial no resolgui una cosa diferent.

VIS ATRACTIVA. PREFERÈNCIA NORMATIVA

Hem de partir de la base que des de la perspectiva policial, l'ordre jurisdiccional penal és sempre preferent. Per tot això cap jutge o tribunal pot plantejar un conflicte de competències als òrgans de l'esmentat ordre jurisdiccional.

COMENTARI
En aquells supòsits en què pugui haver-hi **non bis idem** tindrà sempre caràcter preferent la via penal (la més restrictiva), davant l'administrativa. És a dir, en aquelles actuacions policials en què hi hagi identitat de subjecte, identitat de fet i identitat de fonament, fins que no es resolgui la via penal (cas desestimatori), no es podrà iniciar o reprendre la via administrativa.

EFICÀCIA NORMATIVA DE LES NORMES JURÍDIQUES

Segons el Codi civil,

Article 6.
1. La ignorància de les lleis no eximeix del seu compliment.

PRIMUS INTER PARES. PRESUMPCIÓ DE VERACITAT

Ens hem de referir, necessàriament, per una banda a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, en concret al seu art. 137.2, i, per una altra banda, a la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, art. 52, per veure el reconeixement de la presumpció de veracitat, primus inter pares, de les accions i constatacions realitzades pels agents de policia en els seus actes, comisos informes, etc.

COMENTARI - RESSENYA
La Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 137. *Presumpció d'innocència*
1. Els procediments sancionadors han de respectar la presumpció de no-existència de responsabilitat administrativa mentre no es demostri el contrari.
2. Els fets declarats provats per resolucions judicials penals fermes vinculen les administracions públiques respecte als procediments sancionadors que substancien.
3. Els fets constatats per funcionaris als quals es reconeix la condició d'autoritat, i que es formalitzen en un document públic que observa els requisits legals pertinents, tenen valor probatori sense perjudici de les proves que els mateixos administrats puguin assenyalar o aportar en defensa dels drets o interessos respectius.

La Llei orgànica 4/2015 de protecció de la seguretat ciutadana.

Article 52. *Valor probatori de les declaracions dels agents de l'autoritat.*
En els procediments sancionadors que s'instrueixin en les matèries objecte d'aquesta llei, les denúncies, els atestats o els actes formulats pels agents de l'autoritat en exercici de les seves funcions que hagin presenciat els fets, amb ratificació prèvia en cas que els denunciats els hagin negat, són base suficient per adoptar la resolució que sigui procedent, llevat que hi hagi una prova en contra i sense perjudici que aquells hagin d'aportar a l'expedient tots els elements probatoris disponibles.

PRINCIPI DE TIPICITAT

El **principi de tipicitat**, pel que fa a les infraccions administratives, resulta ser una de les manifestacions essencials del principi de legalitat i exigeix la més estricta adequació entre la conducta prohibida **descrita en el tipus**, i el fet comès per acció o omissió de l'infractor.

COMENTARI - RESSENYA
Per tot això, les normes que defineixen les infraccions i les sancions no són susceptibles de poder ser aplicades de forma analògica. I només seran considerades infraccions administratives les vulneracions de l'ordenament jurídic reconegudes com a tals vulneracions en una llei, tot això sense perjudici del que disposa, per a l'Administració local, el títol XI de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.

PRINCIPI D'ALTERNATIVITAT

Està relacionat amb el **vis atractiva**, en el sentit que **obliga**, en el supòsit d'un mateix fet, si aquest fet és sancionable d'acord amb allò descrit en diversos tipus, a aplicar el tipus que imposi una sanció més gran, i **aquest seria el tipus penal** enfront del ressenyat en la norma administrativa.

COMENTARI - RESSENYA
En aquells supòsits en què pugui haver-hi **comportaments que poden ser sancionats tant penalment com administrativament**, sempre tindrà **caràcter preferent la via penal** (la més restrictiva), davant de l'administrativa. És a dir, en aquelles actuacions policials en què hi hagi identitat de subjecte, identitat de fet i identitat de fonament, fins que no resolgui la via penal (cas desestimatori), serà quan s'haurà d'iniciar o reprendre la via administrativa.

ÚLTIMA RÀTIO. PRINCIPI D'INTERVENCIÓ MÍNIMA.

Segons el principi d'intervenció mínima, el dret penal ha de ser l'última ràtio de la política criminal de l'Estat, per protegir aquells béns jurídics més importants davant dels atacs més greus que puguin patir. La intervenció del dret penal a la vida social s'ha de reduir al mínim possible, ja que aquesta pot ser més restrictiva pel que fa a les llibertats individuals dels ciutadans i ciutadanes.

COMENTARI - RESSENYA
Com a suggeriment hem de partir de la base, que com a policies no hauríem de seguir el criteri interpretatiu dels tipus penals, aquesta missió li correspon en tot cas a la política criminal desenvolupada pel legislador. Per tant, és aquest qui ha de determinar els límits de la intervenció penal, determinar els tipus penals i les seves penes i, en cap cas, serà missió dels policies fer criteris interpretatius.

JURISPRUDÈNCIA

La jurisprudència és una font formal del dret generada a partir de **dos (2) sentències fermes per** part de la sala competent en la matèria jutjada del **Tribunal Suprem o una (1) del Tribunal Constitucional** que vinculin els successius criteris judicials a les audiències provincials i els jutjats d'instrucció. Les dues (2) sentències del Tribunal Suprem **s'han de sustentar en el fet de tenir coincidència d'identitat de fonament jurídic i del bé jurídic protegit**.

LLEI ORGÀNICA 4/2015 DE PROTECCIÓ DE LA SEGURETAT CIUTADANA

CAP DE L'ESTAT

Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana.

FELIPE VI
REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la llei orgànica següent i jo la sanciono:

PREÀMBUL

I

La seguretat ciutadana garanteix que els drets i les llibertats reconeguts i emparats per les constitucions democràtiques puguin ser exercits lliurement per la ciutadania i no siguin meres declaracions formals sense eficàcia jurídica. **En aquest sentit, la seguretat ciutadana es configura com un dels elements essencials de l'Estat de dret**.

Les demandes socials de seguretat ciutadana estan dirigides essencialment a l'Estat, ja que s'aprecia una consciència social segons la qual només l'Estat pot assegurar un àmbit de convivència en què sigui possible exercir els drets i les llibertats, mitjançant l'eliminació de la violència i la remoció dels obstacles que s'oposin a la plenitud d'aquells.

La Constitució espanyola del 1978 va assumir el concepte de seguretat ciutadana (article 104.1), així com el de seguretat pública (article 149.1.29.*a*). Posteriorment, la doctrina i la jurisprudència han anat interpretant, amb matisos, aquests dos conceptes com a sinònims, entenent com a tals **l'activitat dirigida a protegir persones i béns i a mantenir la tranquil·litat ciutadana**.

Per tant, la idea de seguretat ciutadana i els conceptes afins s'han d'interpretar en vista d'aquestes consideracions, fugint de definicions genèriques que justifiquin una intervenció expansiva sobre els ciutadans en virtut de perills indefinits, i evitant una discrecionalitat administrativa i una potestat sancionadora genèriques.

Per garantir la seguretat ciutadana, que és una de les prioritats de l'acció dels poders públics, el model d'Estat de dret instaurat per la Constitució disposa de tres mecanismes: **un ordenament jurídic adequat per donar resposta als diversos fenòmens il·lícits, un poder judicial que asseguri l'aplicació d'aquest ordenament, i unes forces i cossos de seguretat eficaços a prevenir i perseguir les infraccions**.

En el marc de l'article 149.1.29.*a* de la Constitució, i seguint les orientacions de la doctrina constitucional, aquesta llei té per objecte protegir persones i béns i mantenir la tranquil·litat ciutadana, i inclou un conjunt plural i diversificat d'actuacions, de naturalesa i contingut diferents, orientades a una mateixa finalitat tuïtiva del bé jurídic protegit. Una part significativa del seu contingut **es refereix a la regulació de les intervencions de la policia de seguretat, funcions pròpies de les forces i cossos de seguretat**, tot i que amb això no s'esgota l'àmbit material del que s'ha d'entendre per seguretat pública, en el qual s'inclouen altres matèries, entre les quals la llei aborda les obligacions de registre documental o d'adopció de mesures de seguretat per part de les persones físiques o

jurídiques que duguin a terme activitats rellevants per a la seguretat ciutadana, o el control administratiu sobre armes i explosius, entre d'altres.

II

La Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, va constituir el primer esforç per abordar, des de l'òptica dels drets i valors constitucionals, un codi que recollís les principals actuacions i potestats dels poders públics, especialment de les forces i cossos de seguretat, a fi de garantir la seguretat dels ciutadans.

Tanmateix, diversos factors aconsellen emprendre la substitució d'aquesta llei per un nou text. La perspectiva que el transcurs del temps ofereix de les virtuts i carències de les normes jurídiques, els canvis socials produïts al nostre país, les noves formes de posar en risc la seguretat i tranquil·litat ciutadanes, els nous continguts que les demandes socials inclouen en aquest concepte, la necessitat imperiosa d'actualitzar el règim sancionador o la conveniència d'incorporar la jurisprudència constitucional en aquesta matèria, justifiquen àmpliament un canvi legislatiu.

Llibertat i seguretat constitueixen un binomi clau per al bon funcionament d'una societat democràtica avançada, en què **la seguretat és un instrument** al servei de la garantia de drets i llibertats i no un fi en si mateix.

Per tant, tota incidència o limitació en l'exercici de les llibertats ciutadanes per raons de seguretat s'ha d'emparar en el principi de legalitat i en el de proporcionalitat en una triple dimensió: **un judici d'idoneïtat** de la limitació (per aconseguir l'objectiu proposat), **un judici de necessitat** d'aquesta limitació (entès com la inexistència de cap altra mesura menys intensa per aconseguir el mateix fi) i **un judici de proporcionalitat** en sentit estricte de la limitació (per derivar-se d'aquesta un benefici per a l'interès públic que justifiqui un cert sacrifici de l'exercici del dret).

Aquestes consideracions són les que han inspirat la redacció d'aquesta llei, en un intent de fer compatibles els drets i les llibertats dels ciutadans amb la ingerència estrictament indispensable en aquests per garantir-ne la seguretat, sense la qual el gaudi dels drets i les llibertats no seria ni real ni efectiu.

III

La Llei, d'acord amb la jurisprudència constitucional, parteix d'un **concepte material de seguretat ciutadana** entesa com a activitat dirigida a protegir persones i béns i a mantenir la tranquil·litat dels ciutadans, que engloba un conjunt plural i diversificat d'actuacions, diferents per la seva naturalesa i contingut, orientades a una mateixa finalitat tuïtiva del bé jurídic així definit. Dins d'aquest conjunt d'actuacions se situen les específiques de les organitzacions instrumentals destinades a aquest fi, en especial, les que corresponen a les forces i cossos de seguretat, a les quals l'article 104 de la Constitució encomana protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana. Juntament amb aquestes activitats policials en sentit estricte, la llei regula

aspectes i funcions atribuïts a altres òrgans i autoritats administratives, com ara la documentació i identificació de les persones, el control administratiu d'armes, explosius, cartutxeria i articles pirotècnics, o la previsió de la necessitat d'adoptar mesures de seguretat en determinats establiments, amb el correlat d'un règim sancionador actualitzat imprescindible per garantir el compliment de les finalitats de la Llei.

La llei s'estructura en cinc capítols dividits en cinquanta-quatre articles, set disposicions addicionals, una de transitòria, una de derogatòria i cinc de finals.

El capítol I, després de definir l'objecte de la llei, recull com a novetats més rellevants les seves finalitats i els principis rectors de l'actuació dels poders públics en l'àmbit de la seguretat ciutadana, la cooperació interadministrativa i el deure de col·laboració de les autoritats i els empleats públics, els diferents cossos policials, els ciutadans i les empreses i el personal de seguretat privada, d'acord amb una perspectiva integral de la seguretat pública. Entre les finalitats de la llei destaquen la protecció del lliure exercici dels drets fonamentals i les llibertats públiques i els altres drets reconeguts i emparats per l'ordenament jurídic; la garantia del funcionament normal de les institucions; la preservació no només de la seguretat, sinó també de la tranquil·litat i la convivència pacífica ciutadanes; el respecte a les lleis en l'exercici dels drets i llibertats; la protecció de les persones i béns, amb atenció especial als menors i a les persones amb discapacitat necessitades de protecció especial; la utilització pacífica de vies i altres béns demanials destinats a l'ús i el gaudi públics; la garantia de la prestació normal dels serveis bàsics per a la comunitat; i la transparència en l'actuació dels poders públics en matèria de seguretat ciutadana.

El capítol II regula la documentació i identificació dels ciutadans espanyols, el valor probatori del document nacional d'identitat i del passaport, i els deures dels titulars d'aquests documents, incorpora les possibilitats d'identificació i de signatura electrònica d'aquests, i manté l'exigència d'exhibir-los a requeriment dels agents de l'autoritat de conformitat amb el que disposa la llei.

El capítol III habilita les autoritats competents per acordar diferents actuacions dirigides a mantenir i, si escau, restablir la tranquil·litat ciutadana en supòsits d'inseguretat pública. Així mateix, regula amb precisió els supòsits, les finalitats i els requisits per dur a terme aquestes diligències, d'acord amb els principis de proporcionalitat, ingerència mínima i no-discriminació, entre d'altres.

En aquest sentit, es regulen amb detall les facultats de les autoritats i dels agents de les forces i cossos de seguretat per dictar ordres i instruccions, entrar en domicilis i registrar-los, requerir la identificació de persones, efectuar comprovacions i registres en llocs públics, establir restriccions del trànsit i controls a la via pública, així com altres mesures extraordinàries en situacions d'emergència imprescindibles per garantir la seguretat ciutadana (desallotjament de locals o establiments, prohibició de pas, evacuació d'immobles, etc.). Igualment, es regulen les mesures que han d'adoptar les autoritats per protegir la celebració de reunions i manifestacions, així com per restablir la normalitat del desenvolupament d'aquestes en casos d'alteració de la seguretat ciutadana.

La relació d'aquestes **potestats de policia de seguretat** és anàloga a la continguda a la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, si bé, en garantia dels drets dels ciutadans que es puguin veure afectats pel seu exercici legítim per part dels membres de les forces i cossos de seguretat, es perfilen amb més precisió els pressupostos habilitadors i les condicions i els requisits del seu exercici, d'acord amb la jurisprudència constitucional. Així, l'**habilitació dels agents de les forces i cossos de seguretat per dur a terme identificacions a la via pública no es justifica genèricament** —com succeeix a la llei de 1992— en l'exercici de les funcions de protecció de la seguretat ciutadana, sinó que cal que hi hagi indicis de participació en la comissió d'una infracció, o que raonablement es consideri necessari procedir a la identificació per prevenir que es cometi un delicte. D'altra banda, en la pràctica d'aquesta diligència, els agents han de respectar escrupolosament els principis de proporcionalitat, igualtat de tracte i no-discriminació, i **només en cas de negativa a la identificació, o si aquesta no es pot efectuar «in situ», es pot requerir a la persona que acompanyi els agents a les dependències policials més properes en què es pugui dur a terme la identificació, per a la qual cosa se l'ha d'informar de manera immediata i comprensible de les finalitats de la sol·licitud d'identificació i, si escau, de les raons del requeriment**.

Per primera vegada es regulen els registres corporals externs, que només es poden efectuar quan hi hagi motius per suposar que poden conduir **a la troballa d'instruments, efectes o altres objectes rellevants per exercir les funcions d'indagació i prevenció que encarreguen les lleis a les forces i cossos de seguretat**. Aquests registres, de **caràcter superficial**, han d'ocasionar el mínim perjudici possible a la dignitat de la persona, els ha de dur a terme un agent del mateix sexe que la persona sobre la qual es practiquin i, quan el respecte a la intimitat ho exigeixi, s'han de fer en un lloc reservat i fora de la vista de tercers.

El capítol IV, referent a les potestats especials de la policia administrativa de seguretat, regula les mesures de control administratiu que l'Estat pot exercir sobre les activitats relacionades amb armes, explosius, cartutxeria i articles pirotècnics.

Així mateix, s'estableixen obligacions de registre documental per a **activitats rellevants per a la seguretat ciutadana**, com ara l'allotjament, l'accés comercial a serveis telefònics o telemàtics d'ús públic mitjançant establiments oberts al públic, la compravenda de joies i metalls, objectes o obres d'art, la serralleria de seguretat o el comerç a l'engròs de ferralla o productes de deixalla.

D'altra banda, des de l'estricta perspectiva de la seguretat ciutadana, es preveu el règim d'intervenció de les autoritats competents en matèria d'espectacles públics i activitats recreatives, sense perjudici de les competències de les comunitats autònomes i de les entitats locals pel que fa al seu desenvolupament normal.

El capítol V, que regula el règim sancionador, introdueix novetats rellevants respecte a la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer. La redacció del capítol en el seu conjunt té en compte, com ha declarat reiteradament el Tribunal Constitucional, que el dret administratiu sancionador i el dret penal són, amb matisos, manifestacions d'un únic ***ius puniendi*** de l'Estat. Per tant, la llei està orientada a donar compliment als principis que regeixen la potestat sancionadora administrativa, singularment els de responsabilitat,

proporcionalitat i legalitat, en els seus dos vessants, de legalitat formal o reserva de llei i de legalitat material o tipicitat, sense perjudici de l'admissió de la col·laboració reglamentària per especificar conductes i sancions en relació amb les infraccions tipificades per la llei.

Quant als autors de les conductes tipificades com a infraccions, **s'eximeix de la seva responsabilitat els menors de catorze anys**, de conformitat amb la legislació sobre responsabilitat penal del menor. Així mateix, es preveu que quan es declari **autor dels fets comesos un menor de divuit anys** no emancipat o una persona amb la capacitat modificada judicialment, cal que responguin solidàriament amb ell dels danys i perjudicis ocasionats els seus pares, tutors, curadors, acollidors o guardadors legals o de fet.

A fi de **garantir la proporcionalitat** en la imposició de les **sancions greus i molt greus que preveu la llei**, es divideixen les sancions pecuniàries en **tres trams de la mateixa extensió, que donen lloc als graus mínim, mitjà i màxim de les sancions, i es recullen les circumstàncies agreujants i els criteris de graduació que cal tenir en compte per individualitzar les sancions pecuniàries**. D'aquesta manera s'acull una exigència del principi de proporcionalitat present en la jurisprudència contenciosa administrativa, però que té un reflex escàs en els règims sancionadors que incorporen nombroses normes del nostre ordenament jurídic administratiu.

Respecte al quadre d'infraccions, per millorar l'ajust al principi de **tipicitat**, s'introdueix un elenc de conductes que **es qualifiquen de lleus, greus i molt greus**, aquestes últimes absents de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, que simplement permetia qualificar determinades infraccions greus com a molt greus en funció de les circumstàncies concurrents.

Juntament amb les infraccions tipificades pel legislador de 1992, **la llei sanciona conductes que, sense ser constitutives de delicte, atempten greument contra la seguretat ciutadana**, com ara les reunions o manifestacions prohibides en llocs que tinguin la condició d'infraestructures i instal·lacions en què es presten serveis bàsics per a la comunitat i els actes d'intrusió en aquestes, quan s'ocasioni un risc per a les persones, la projecció de feixos de llum sobre els conductors o pilots de mitjans de transport amb risc de provocar un accident, o la celebració d'espectacles públics o activitats recreatives malgrat la prohibició o suspensió acordada per l'autoritat per raons de seguretat, entre d'altres. **Se sancionen igualment conductes que representen un exercici extralimitat del dret de reunió i manifestació, així com la pertorbació de l'exercici d'aquest dret fonamental quan no constitueixin delicte**. Altres infraccions tenen per objecte preservar l'exercici legítim de les seves funcions per part de les autoritats i els seus agents, així com dels serveis d'emergència.

D'altra banda, **la reforma** en tramitació del **Codi penal exigeix revisar les infraccions penals d'aquesta naturalesa que contenia el llibre III del codi punitiu per incorporar en l'àmbit administratiu algunes conductes** que, si no, quedarien impunes, com ara certes alteracions de l'ordre públic, les faltes de respecte a l'autoritat, el deslluïment de determinats béns en la via pública o deixar solts animals perillosos. També es recullen les infraccions que preveu la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, relacionades amb el consum de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, a les quals se

n'afegeixen de noves dirigides a afavorir aquest consum. S'ha considerat oportú sancionar comportaments atemptatoris a la llibertat sexual de les persones, especialment dels menors, o que pertorbin la convivència ciutadana o el gaudi pacífic de les vies i els espais públics, tots ells béns jurídics la protecció dels quals forma part de les finalitats d'aquesta llei per la seva relació estreta amb la seguretat ciutadana.

Respecte de les sancions, es reordenen les pecuniàries i s'estableixen **tres trams de la mateixa extensió, que donen lloc als graus mínim, mitjà i màxim de les sancions**, si bé no s'eleva l'import de les que es poden imposar per la comissió d'infraccions molt greus, malgrat el temps transcorregut des de l'aprovació de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer. Així mateix, s'ha previst que es pot exigir a l'infractor, si escau, que reposi els béns danyats a la seva situació originària o, quan això no sigui possible, que indemnitzi pels danys i perjudicis causats, com succeeix també en altres àmbits en què s'exigeix una reparació *in natura* de la situació alterada amb el comportament infractor i, si no és possible, la satisfacció d'un equivalent econòmic. I **per tal de donar el tractament adequat** a les infraccions **dels menors de divuit anys** en matèria de consum o tinença il·lícits de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, es preveu la suspensió de la sanció si els menors accedeixen a sotmetre's a **tractament o rehabilitació**, si ho requereixen, **o a activitats reeducatives**.

A fi de contribuir a evitar que proliferin procediments administratius especials, **s'estableix que l'exercici de la potestat sancionadora en matèria de protecció de la seguretat ciutadana s'ha de regir per la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú**, i per la normativa que la desplega, sense renunciar a incorporar-hi determinades especialitats, com la regulació d'un **procediment abreujat**, que permet satisfer el pagament voluntari de les sancions pecuniàries per la comissió d'infraccions greus o lleus en un termini breu des de la notificació corresponent, amb l'efecte de la reducció del 50 per 100 de l'import, en termes anàlegs als que ja preveuen altres normes. Finalment, **es crea un Registre central d'infraccions contra la seguretat ciutadana**, indispensable per poder apreciar la reincidència dels infractors i, d'aquesta manera, permetre sancionar adequadament els qui de manera voluntària i reiterada incorren en conductes mereixedores de retret jurídic.

CAPÍTOL I
Disposicions generals

Article 1. Objecte

1. La seguretat ciutadana és un requisit indispensable per al ple exercici dels drets fonamentals i les llibertats públiques, i la seva salvaguarda, com a bé jurídic de caràcter col·lectiu, és funció de l'Estat, amb subjecció a la Constitució i a les lleis.

2. Aquesta Llei té per objecte regular un conjunt plural i diversificat d'actuacions de diferent naturalesa orientades a tutelar la seguretat ciutadana, mitjançant la protecció de persones i béns i el manteniment de la tranquil·litat dels ciutadans.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. Les disposicions **d'aquesta llei són aplicables en tot el territori nacional**, sense perjudici de les competències que, si escau, hagin assumit les comunitats autònomes en el marc de la Constitució, dels estatuts d'autonomia i de la legislació de l'Estat en matèria de seguretat pública.

2. En particular, queden fora de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei les prescripcions que tenen per objecte vetllar pel bon ordre dels espectacles i la protecció de les persones i els béns per mitjà d'una acció administrativa ordinària, encara que aquesta pugui comportar la intervenció de les forces i cossos de seguretat, sempre que l'acció es concebi com un element integrant del sistema preventiu habitual del control de l'espectacle.

3. Així mateix, aquesta llei s'aplica sense detriment dels règims legals que regulen àmbits concrets de la seguretat pública, com la seguretat aèria, marítima, ferroviària, viària o en els transports, i queden salvaguardades en tot cas les disposicions referents a la defensa nacional i la regulació dels estats d'alarma, excepció i lloc.

Article 3. Finalitats

Constitueixen les finalitats d'aquesta llei i de **l'acció dels poders públics en el seu àmbit d'aplicació**:

a) La protecció del lliure exercici dels drets fonamentals i les llibertats públiques i els altres drets reconeguts i emparats per l'ordenament jurídic.
b) La garantia del funcionament normal de les institucions.
c) La preservació de la seguretat i la convivència ciutadanes.
d) El respecte a les lleis, la pau i la seguretat ciutadana en l'exercici dels drets i llibertats.
e) La protecció de les persones i els béns, amb atenció especial als menors i les persones amb discapacitat necessitades de protecció especial.
f) La utilització pacífica de vies i altres béns demanials i, en general, d'espais destinats a l'ús i el gaudi públics.
g) La garantia de les condicions de normalitat en la prestació dels serveis bàsics per a la comunitat.
h) La prevenció de la comissió de delictes i infraccions administratives relacionades directament amb les finalitats indicades als paràgrafs anteriors, i la sanció de les d'aquesta naturalesa tipificades en aquesta llei.
i) La transparència en l'actuació dels poders públics en matèria de seguretat ciutadana.

Article 4. Principis rectors de l'acció dels poders públics en relació amb la seguretat ciutadana

1. **L'exercici de les potestats i facultats reconegudes per aquesta llei a les administracions públiques** i, específicament, a les autoritats i altres òrgans competents en matèria de seguretat ciutadana i **als membres de les forces i cossos de seguretat**, s'ha de regir pels principis de legalitat, igualtat de tracte i

nodiscriminació, oportunitat, proporcionalitat, eficàcia, eficiència i responsabilitat, i s'ha de sotmetre al control administratiu i jurisdiccional.

En particular, les disposicions dels capítols III i V s'han d'interpretar i aplicar de la manera més favorable a la plena efectivitat dels drets fonamentals i llibertats públiques, singularment dels drets de reunió i manifestació, les llibertats d'expressió i informació, la llibertat sindical i el dret de vaga.

3. En particular, l'actuació dels membres de les **forces i cossos de seguretat** està subjecta als **principis bàsics d'actuació que regula l'article 5 de la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat**.

4. **L'activitat d'intervenció es justifica per l'existència d'una amenaça concreta o d'un comportament objectivament perillós que, raonablement, sigui susceptible de provocar un perjudici real per a la seguretat ciutadana i, en concret, atemptar contra els drets i les llibertats individuals i col·lectius o alterar el funcionament normal de les institucions públiques**.

Les intervencions concretes per mantenir i restablir la seguretat ciutadana s'han de fer d'acord amb el que disposa el capítol III d'aquesta llei.

INCLUSIÓ NORMATIVA
Llei orgànica 2/1986, de 13 març, de forces i cossos de seguretat

Article cinquè
Són principis bàsics d'actuació dels membres de les forces i cossos de seguretat els següents:
1. Adequació a l'ordenament jurídic, especialment:
a) Exercir la seva funció amb respecte absolut a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.
b) Actuar, en el compliment de les seves funcions, amb absoluta neutralitat política i imparcialitat i, en conseqüència, sense cap discriminació per raó de raça, religió o opinió.
c) Actuar amb integritat i dignitat. En particular, s'han d'abstenir de tot acte de corrupció i oposar-s'hi decididament.
d) Subjectar-se, en la seva actuació professional, als principis de jerarquia i subordinació. En cap cas l'obediència deguda no pot emparar ordres que comportin l'execució d'actes que constitueixin manifestament un delicte o siguin contraris a la Constitució o a les lleis.
e) Col·laborar amb l'Administració de justícia i auxiliar-la en els termes que estableix la Llei.

2. Relacions amb la comunitat. Singularment:
a) Impedir, en l'exercici de la seva actuació professional, qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatòria que comporti violència física o moral.
b) Observar en tot moment un tracte correcte i acurat en les seves relacions amb els ciutadans, als quals ha de procurar auxiliar i protegir, sempre que les circumstàncies

ho aconsellin o siguin requerits per a això. En totes les seves intervencions, han de proporcionar informació completa, i tan àmplia com sigui possible, sobre les causes i la finalitat d'aquestes.

c) En l'exercici de les seves funcions han d'actuar amb la decisió necessària, i sense demora quan en depengui evitar un dany greu, immediat i irreparable; i en fer-ho s'han de regir pels principis de congruència, oportunitat i proporcionalitat en la utilització dels mitjans al seu abast.

d) Només han d'utilitzar les armes en les situacions en què hi hagi un risc racionalment greu per a la seva vida, la seva integritat física o les de terceres persones, o en les circumstàncies que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana i de conformitat amb els principis a què es refereix l'apartat anterior.

3. Tractament de detinguts, especialment:

a) Els membres de les forces i cossos de seguretat s'han d'identificar degudament com a tals en el moment d'efectuar una detenció.

b) Han de vetllar per la vida i integritat física de les persones a les quals detinguin o que es trobin sota la seva custòdia i han de respectar l'honor i la dignitat de les persones.

c) Han de complir i observar amb la diligència deguda els tràmits, terminis i requisits exigits per l'ordenament jurídic, quan es procedeixi a la detenció d'una persona.

4. Dedicació professional:

Han de portar a terme les seves funcions amb total dedicació i han d'intervenir sempre, en qualsevol temps i lloc, tant si es troben de servei com si no, en defensa de la llei i de la seguretat ciutadana.

5. Secret professional:

Han de guardar rigorós secret respecte a totes les informacions que coneguin per raó o en ocasió de l'exercici de les seves funcions. No estan obligats a revelar les fonts d'informació, llevat que l'exercici de les seves funcions o les disposicions de la llei els imposin actuar d'una altra manera.

6. Responsabilitat:

Són responsables personalment i directament dels actes que portin a terme en la seva actuació professional, infringint o vulnerant les normes legals, així com les reglamentàries que regeixin la seva professió i els principis enunciats anteriorment, sense perjudici de la responsabilitat patrimonial que pugui correspondre a les administracions públiques per aquestes.

Article 5. Autoritats i òrgans competents

1. Correspon al Govern, a través del Ministeri de l'Interior i dels altres òrgans i autoritats competents i de les forces i cossos de seguretat a les seves ordres, preparar, dirigir i executar la política pel que fa a l'administració general de la seguretat ciutadana, sense perjudici de les competències atribuïdes a altres administracions públiques en aquesta matèria.
2. Són autoritats i òrgans competents en matèria de seguretat ciutadana, en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat:

a) El **ministre de l'Interior**.
b) El **secretari d'Estat de Seguretat**.
c) Els **titulars dels òrgans directius del Ministeri de l'Interior que tinguin atribuïda aquesta condició**, en virtut de disposicions legals o reglamentàries.
d) Els **delegats del Govern** a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i Melilla.
e) Els **subdelegats del Govern** a les províncies i els **directors insulars**.

3. Són **autoritats** i òrgans competents, als efectes d'aquesta llei, els corresponents de les **comunitats autònomes** que hagin assumit competències per protegir persones i béns i mantenir la seguretat ciutadana **i que disposin d'un cos de policia propi**.

4. Les autoritats de les ciutats de Ceuta i Melilla i les autoritats locals han d'exercir les facultats que els corresponen, d'acord amb la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, i la legislació de règim local, espectacles públics, activitats recreatives i activitats classificades.

Article 6. Cooperació interadministrativa

L'Administració General de l'Estat i les altres administracions públiques amb competències en matèria de seguretat ciutadana s'han de regir, en les seves relacions, pels principis de cooperació i lleialtat institucional, i s'han de facilitar la informació d'acord amb la legislació vigent i l'assistència tècnica necessàries en l'exercici de les seves atribucions respectives. Així mateix, quan calgui, han de coordinar les accions destinades a garantir que es compleixi aquesta llei, de conformitat amb el que disposen la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, i la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 7. Deure de col·laboració

1. **Totes les autoritats i funcionaris públics, en l'àmbit de les seves competències respectives i d'acord amb la seva normativa específica, han de col·laborar amb les autoritats i els òrgans a què es refereix l'article 5**, i prestar-los l'auxili que sigui possible i adequat per aconseguir les finalitats que s'enumeren **a l'article 3**. Quan, per raó del seu càrrec, tinguin coneixement de fets que pertorbin greument la seguretat ciutadana o fets dels quals es pugui inferir racionalment que poden produir una pertorbació greu, estan obligats a posar-ho immediatament en coneixement de l'autoritat competent.

2. Les autoritats i els òrgans competents i els membres de les forces i cossos de seguretat **poden sol·licitar als particulars ajuda i col·laboració en la mesura necessària per complir les finalitats que preveu aquesta llei**, especialment en els casos de calamitat pública greu o catàstrofe extraordinària, sempre que això no impliqui cap risc personal per a aquests. Els qui pateixin danys i perjudicis per aquestes causes han de ser indemnitzats d'acord amb les lleis.

3. **Les empreses de seguretat privada, els despatxos de detectius privats i el personal de seguretat privada tenen un deure especial d'auxiliar les forces i**

cossos de seguretat en l'exercici de les seves funcions, prestar-los la col·laboració que necessitin i seguir les seves instruccions, en els termes que preveu la normativa de seguretat privada.

INCLUSIÓ NORMATIVA
Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada

Article 14. Col·laboració professional

1. **L'obligació especial de col·laboració** de les empreses de seguretat, els despatxos de detectius i el personal de seguretat privada amb les **forces i cossos de seguretat** s'ha de dur a terme amb subjecció al principi de legalitat i s'ha de basar exclusivament en la necessitat d'assegurar el bon fi de les actuacions tendents a preservar la seguretat pública, i s'ha de garantir la deguda reserva i confidencialitat quan sigui necessari.

2. Les empreses de seguretat, els despatxos de detectius i el personal de seguretat privada **han de comunicar a les forces i cossos de seguretat competents**, tan aviat com sigui possible, qualssevol circumstàncies o informacions rellevants per a la prevenció, el manteniment o el restabliment de la seguretat ciutadana, així com qualsevol fet delictiu del qual tinguin coneixement en l'exercici de la seva activitat o funcions, i han de posar a la seva disposició els presumptes delinqüents, així com els instruments, els efectes i les proves relacionades amb aquests.

3. **Les forces i els cossos de seguretat poden facilitar al personal de seguretat privada**, en l'exercici de les seves funcions, informacions que facilitin la seva avaluació de riscos i consegüent implementació de mesures de protecció. **Si aquestes informacions contenen dades de caràcter personal només es poden facilitar en cas de perill real per a la seguretat pública o per evitar la comissió d'infraccions penals**.

Article 15. Accés a la informació per les forces i cossos de seguretat

1. S'autoritzen les cessions de dades que es considerin necessàries per contribuir a la salvaguarda de la seguretat ciutadana, així com l'accés per part de les forces i cossos de seguretat als sistemes instal·lats per les empreses de seguretat privada que permetin la comprovació de les informacions en temps real quan això sigui necessari per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals.

2. El tractament de dades de caràcter personal, així com els fitxers, automatitzats o no, creats per al compliment d'aquesta llei se sotmeten al que disposa la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

3. La comunicació de bona fe d'informació a les forces i cossos de seguretat per les entitats i el personal de seguretat privada no constitueix cap vulneració de les restriccions sobre divulgació d'informació imposades per via contractual o per

qualsevol disposició legal, reglamentària o administrativa, quan això sigui necessari per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals.

Article 16. Coordinació i participació

1. El Ministeri de l'Interior o, si escau, l'òrgan autonòmic competent ha d'adoptar les mesures organitzatives que siguin adequades per assegurar la coordinació dels serveis de seguretat privada amb els de les forces i cossos de seguretat.

2. En l'àmbit de les competències de l'Administració General de l'Estat s'han de constituir comissions mixtes de seguretat privada, nacionals, autonòmiques o provincials, amb el caràcter d'òrgans consultius i de col·laboració entre les administracions públiques i els representants del sector. La seva composició i funcions s'han de determinar reglamentàriament.

3. En les comunitats autònomes que tinguin assumides les competències en matèria de seguretat privada de conformitat amb el que estableix l'article 13, també hi poden haver òrgans consultius en matèria de seguretat privada, amb la composició i el funcionament que en cada cas es determini.

4. El personal que exerceixi funcions de policia administrativa té el deure especial de col·laborar en la consecució de les finalitats que preveu l'article 3 d'aquesta llei.

CAPÍTOL II
Documentació i identificació personal

Article 8. Acreditació de la identitat dels ciutadans espanyols

1. **Els espanyols tenen dret que se'ls expedeixi el document nacional d'identitat**. El document nacional d'identitat **és un document públic i oficial**, i té la protecció que a aquests tipus de documents atorguen les lleis, així com prou **valor per si sol per acreditar la identitat i les dades personals del titular.**

2. **Al document nacional d'identitat hi han de figurar la fotografia i la signatura del titular, així com les dades personals que es determinin reglamentàriament**, que han de respectar el dret a la intimitat de la persona, sense que en cap cas puguin ser relatives a la raça, ètnia, religió, creences, opinió, ideologia, discapacitat, orientació o identitat sexual, ni afiliació política o sindical. La targeta suport del document nacional d'identitat ha d'incorporar les mesures de seguretat necessàries per assolir condicions de qualitat i inalterabilitat i les màximes garanties per impedir-ne la falsificació.

3. **El document nacional d'identitat permet als espanyols majors d'edat que gaudeixin de plena capacitat d'obrar i als menors emancipats la identificació electrònica del titular i la signatura electrònica de documents**, en els termes que prevegi la legislació específica. Les persones amb capacitat modificada judicialment

poden exercir aquestes facultats quan ho sol·liciti expressament l'interessat i aquest no necessiti, atenent la resolució judicial que complementi la seva capacitat, la representació o l'assistència d'una institució de protecció i suport per obligar-se o contractar.

El prestador de serveis de certificació ha de revocar el certificat de signatura electrònica a instància del Ministeri de l'Interior, després de rebre aquest la comunicació de l'encarregat del Registre Civil de la inscripció de la resolució judicial que determini la necessitat del complement de la capacitat per obligar-se o contractar, de la mort o de la declaració d'absència o mort d'una persona.

Article 9. Obligacions i drets del titular del document nacional d'identitat

1. El **document nacional d'identitat** és **obligatori a partir dels catorze anys**. És personal i intransferible, i el titular l'ha de mantenir en vigor, conservar i custodiar amb la diligència deguda. El titular no pot ser privat d'aquest document, ni tan sols temporalment, excepte en els supòsits en què, tal com prevegi la llei, s'hagi de substituir per un altre document.

2. **Totes les persones obligades a obtenir el document nacional d'identitat també ho estan a exhibir-lo i a permetre que es comprovin les mesures de seguretat** a què es refereix l'apartat 2 de l'article 8, quan l'autoritat o els seus agents els ho requereixin, per complir les finalitats que preveu l'apartat 1 de l'article 16. En cas de **sostracció o pèrdua, cal notificar-ho tan aviat com sigui possible** a la comissaria de policia o al lloc de les forces i cossos de seguretat més proper.

COMENTARI – RESSENYA

El DNI, és obligatori obtenir-lo als 14 anys d'edat i molt aconsellable portar-lo al damunt, però **NO és obligatori portar-lo**. Un dels avantatges d'adquirir l'hàbit d'anar documentat amb el DNI és evitar situacions desagradables i dilacions innecessàries en les identificacions i requeriments fets per la policia, tot això sense entrar en la mobilització de recursos que pot comportar.

Article 10. Competències sobre el document nacional d'identitat

1. Correspon al Ministeri de l'Interior la competència exclusiva per dirigir, organitzar i gestionar tots els aspectes referents a la confecció i l'expedició del document nacional d'identitat, de conformitat amb el que disposen aquesta llei i la legislació sobre signatura electrònica.

2. La competència a què es refereix l'apartat anterior l'ha d'exercir la Direcció General de la Policia, a la qual corresponen també la custòdia i la responsabilitat dels arxius i fitxers relacionats amb el document nacional d'identitat.

3. L'expedició està subjecta al pagament d'una taxa.

INCLUSIÓ NORMATIVA
Reial decret 1553/2005, de 23 de desembre, pel qual es regula l'expedició del document nacional d'identitat i els seus certificats de signatura electrònica

Article 1. Naturalesa i funcions

1. El document nacional d'identitat és un document personal i intransferible emès pel Ministeri de l'Interior que gaudeix de la protecció que als documents públics i oficials atorguen les lleis. El seu titular està obligat a custodiar-lo i conservar-lo.

2. Aquest document té suficient valor, per si mateix, per acreditar la identitat i les dades personals del seu titular que s'hi consignin, així com la seva nacionalitat espanyola.

3. A cada document nacional d'identitat se li assigna un número personal que té la consideració d'identificador numèric personal de caràcter general.

4. Igualment, el document nacional d'identitat permet als espanyols majors d'edat i que gaudeixin de plena capacitat d'obrar la identificació electrònica del seu titular, així com realitzar la signatura electrònica de documents, en els termes que preveu la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica. En el cas dels espanyols menors d'edat, o que no gaudeixin de plena capacitat d'obrar, el document nacional d'identitat ha de contenir, únicament, la utilitat de la identificació electrònica, i s'haurà d'emetre amb el respectiu certificat d'autenticació activat.

5. La signatura electrònica realitzada a través del document nacional d'identitat té el mateix valor, respecte de les dades consignades en forma electrònica, que la signatura manuscrita en relació amb les consignades en paper.

6. Cap espanyol pot ser privat del document nacional d'identitat, ni tan sols temporalment, llevat dels casos i la forma establerts per les lleis en què hagi de ser substituït per un altre document.

Article 2. Dret i obligació d'obtenir-lo

1. Tots els espanyols tenen dret que se'ls expedeixi el document nacional d'identitat, i és obligatori obtenir-lo per als més grans de catorze anys residents a Espanya i per als de la mateixa edat que, residint a l'estranger, es traslladin a Espanya per un temps no inferior a sis mesos.

2. Totes les persones obligades a obtenir el document nacional d'identitat també ho estan a exhibir-lo quan els sigui requerit per l'autoritat o els seus agents.

Article 3. Òrgan competent per a l'expedició i gestió

1. És competència del Ministeri de l'Interior l'exercici de les funcions relatives a la gestió, direcció, organització, desenvolupament i administració de tots els aspectes

referents a l'expedició i confecció del document nacional d'identitat, d'acord amb el que preveu la legislació en matèria de seguretat ciutadana i de signatura electrònica.

2. L'exercici de les competències a què es refereix l'apartat anterior, inclosa l'emissió dels certificats de signatura electrònica reconeguts, el realitza la Direcció General de la Policia, a la qual també correspon la custòdia i responsabilitat dels arxius i fitxers, automatitzats o no, relacionats amb el document nacional d'identitat. A aquest efecte, la Direcció General de la Policia queda sotmesa a les obligacions imposades al responsable del fitxer per la Llei orgànica 15/1999, de 13 de setembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Article 4. Procediment d'expedició

1. El document nacional d'identitat s'expedeix a sol·licitud de l'interessat en la forma i els llocs que es determinin a l'efecte, per a la qual cosa s'han d'aportar els documents que estableix l'article 5.1 d'aquest Reial decret.

2. A fi de facilitar als ciutadans l'obtenció del document nacional d'identitat, el Ministeri de l'Interior, en col·laboració amb el Ministeri d'Administracions Públiques ha d'adoptar les mesures oportunes per al foment de la cooperació dels diferents òrgans de les administracions públiques amb la Direcció General de la Policia.

Article 5. Requisits per a l'expedició

1. Per sol·licitar l'expedició del document nacional d'identitat és imprescindible la presència física de la persona a qui s'hagi d'expedir, l'abonament de la taxa legalment establerta en cada moment i la presentació dels documents següents:
   a) Certificació literal de naixement expedida pel Registre Civil corresponent. A aquests efectes únicament s'admeten les certificacions expedides amb una antelació màxima de sis mesos a la data de presentació de la sol·licitud d'expedició del document nacional d'identitat i que continguin l'anotació que s'ha emès només a l'efecte de l'obtenció d'aquest document.
   b) Una fotografia recent en color de la cara del sol·licitant, mida 32 per 26 mil·límetres, amb fons uniforme blanc i llis, presa de cara amb el cap totalment descobert i sense ulleres de vidres foscos o qualsevol altra peça que pugui impedir o dificultar la identificació de la persona.
   c) Certificat o volant d'empadronament de l'Ajuntament on el sol·licitant tingui el domicili, expedit amb una antelació màxima de tres mesos a la data de la sol·licitud del document nacional d'identitat.
   d) Els espanyols residents a l'estranger han d'acreditar el domicili mitjançant una certificació de la representació diplomàtica o consular on estiguin inscrits com a residents.

2. Excepcionalment, en els casos en què, per circumstàncies alienes al sol·licitant, no pugui ser presentat algun dels documents a què es refereix l'apartat primer d'aquest article, i sempre que s'acreditin per altres mitjans, suficients segons el parer del responsable de l'òrgan encarregat de l'expedició, les dades que constin en aquests

documents, se li pot expedir un document nacional d'identitat amb la validesa que s'indica a l'article següent.

3. En el moment de la sol·licitud, a l'interessat se li han de recollir les impressions dactilars dels dits índexs de les dues mans. Si no és possible obtenir la impressió dactilar d'algun dels dits o de tots dos, s'ha de substituir, en relació amb la mà que correspongui, per un altre dit segons l'ordre de prelació següent: mitjà, anul·lar o polze. En aquests casos s'ha d'indicar el dit a què es refereix, i si no se'n té cap, s'ha de fer constar al lloc del suport destinat amb aquesta finalitat el motiu pel qual no apareix l'esmentada impressió.

Article 6. Validesa

1. Amb caràcter general el document nacional d'identitat té un període de validesa, a comptar de la data de l'expedició o de cadascuna de les seves renovacions, de:
   a) Dos anys, quan el sol·licitant no hagi complert els cinc anys d'edat.
   b) Cinc anys, quan el titular hagi complert els cinc anys d'edat i no hagi arribat als trenta al moment de l'expedició o renovació.
   c) Deu anys, quan el titular hagi complert els trenta i no hagi arribat als setanta.
   d) Permanent quan el titular hagi complert els setanta anys.

2. De forma excepcional es pot atorgar validesa diferent al document nacional d'identitat en els següents supòsits d'expedició i renovació:
   a) Permanent, a persones de més de trenta anys que acreditin la condició de gran invàlid.
   b) Per un any, en els supòsits de l'apartat segon de l'article 5 i del mateix apartat de l'article 7, sempre que, en aquest últim cas, no es puguin aportar els documents justificatius que acreditin la variació de les dades

3. No obstant el que disposa aquest article, quant a la validesa de la utilitat informàtica que preveu l'article 1.4 cal atenir-se al que específicament estableix l'article 12 d'aquest reial decret.

Article 7. Renovació

1. Transcorregut el període de validesa que per a cada supòsit preveu l'article anterior, el document nacional d'identitat es considera caducat i queden sense efecte les atribucions i els efectes que li reconeix l'ordenament jurídic, i el seu titular està obligat a renovar-lo. L'esmentada renovació es porta a terme amb la presencia física del titular del document, que ha d'abonar la taxa corresponent i aportar una fotografia amb les característiques que assenyala l'article 5.1.*b)*. També se li han de recollir les impressions dactilars que esmenta l'apartat tercer del mateix article.

2. Independentment dels supòsits de l'apartat anterior s'ha de procedir a la renovació del document nacional d'identitat en els supòsits de variació de les dades que s'hi recullen, cas en què és necessari aportar, a més del que estableix l'apartat anterior, els documents justificatius que acreditin l'esmentada variació.

Article 8. Expedició de duplicats

1. L'extraviament, sostracció, destrucció o deteriorament del document nacional d'identitat comporta l'obligació del seu titular de proveir-se immediatament d'un duplicat, que ha de ser expedit en la forma i amb els requisits indicats per a la renovació prevista a l'apartat primer de l'article anterior. La validesa d'aquests duplicats és la mateixa que tenien els documents als quals substitueixen, llevat que aquests estiguin dins dels últims 90 dies de la seva vigència, cas en què s'expedeixen amb la mateixa validesa que si es tractés d'una renovació.

2. Els documents substituïts perden el caràcter de document nacional d'identitat, així com els efectes que l'ordenament jurídic li atribueix respecte al seu titular.

Article 9. Lliurament del document nacional d'identitat

1. El lliurament del document nacional d'identitat s'ha de fer personalment al seu titular, i quan aquest sigui menor de 14 anys o incapaç s'ha de portar a terme en presència de la persona que tingui encomanada la pàtria potestat o tutela, o una persona apoderada per aquestes últimes. En el moment del lliurament del document nacional d'identitat es proporciona la informació a què es refereix l'article 18.*b)* de la Llei 59/2003, de 19 de desembre.

2. L'activació del certificat de firma electrònica en el document nacional d'identitat té caràcter voluntari, s'ha de portar a terme mitjançant una clau personal secreta, que el titular del document nacional d'identitat pot introduir reservadament en el sistema.

3. En el moment de lliurar el document renovat, es retira l'anterior per inutilitzar-lo físicament. Una vegada inutilitzat pot ser retornat al seu titular si aquest ho sol·licita.

Article 10. Característiques de la targeta suport

1. El material, format i disseny de la targeta suport del document nacional d'identitat els determina el Ministeri de l'Interior, tenint en compte en la seva elaboració la utilització de procediments i productes conduents a la consecució de condicions de qualitat i inalterabilitat i màximes garanties per impedir-ne la falsificació. Porta incorporat un xip electrònic per tal de possibilitar la utilitat informàtica a què es refereix l'article 1.4 d'aquest reial decret.

2. La targeta suport porta estampats a l'anvers, de forma destacada i preeminent, els literals «Document nacional d'identitat», «Espanya» i «Ministeri de l'Interior».

Article 11. Contingut

1. El document nacional d'identitat recull gràficament les dades següents del seu titular:

   A l'anvers:
   - Cognoms i nom.
   - Data de naixement.
   - Sexe.
   - Nacionalitat.

-Número personal del document nacional d'identitat i caràcter de verificació corresponent al número d'identificació fiscal.
- Fotografia.
- Signatura.

Al revers:
- Lloc de naixement.
- Província-Nació.
- Nom dels pares.
- Domicili.
- Lloc de domicili.
- Província.
- Nació.
- Caràcters OCR-B de lectura mecànica.

Les dades de filiació s'han de reflectir en els mateixos termes en què constin a la certificació que esmenta l'article 5.1.*a)* d'aquest reial decret, excepte al camp de caràcters OCR-B de lectura mecànica, en què per aplicació d'acords o convenis internacionals la transcripció literal d'aquelles dades impedeixi o dificulti la lectura mecànica i la finalitat d'aquells caràcters.

2. També hi han de constar les dades següents referents al mateix document i a la targeta suport:

- Data de caducitat
- Número de suport.

3. Els textos fixos s'expressen en castellà i els expedits en territori d'aquelles comunitats autònomes que tinguin una altra llengua oficial també s'expressen en aquesta llengua.

4. El xip incorporat a la targeta suport conté:
   - Dades de filiació del titular.
   - Imatge digitalitzada de la fotografia.
   - Imatge digitalitzada de la signatura manuscrita.
   - Plantilla de la impressió dactilar del dit índex de la mà dreta o, si escau, del que correspongui segons el que indica l'article 5.3 d'aquest reial decret.
   - Certificats reconeguts d'autenticació i de signatura, i certificat electrònic de l'autoritat emissora, que contenen els seus respectius períodes de validesa.
   - Claus privades necessàries per a l'activació dels certificats esmentats anteriorment.

Article 12. Validesa dels certificats electrònics

1. Amb independència del que estableix l'article 6.1 sobre la validesa del document nacional d'identitat, els certificats electrònics reconeguts que s'hi hagin incorporat tenen un període de vigència no superior a cinc anys. Quan s'extingeix la vigència del certificat electrònic, es pot sol·licitar l'expedició de nous certificats reconeguts, mantenint la mateixa targeta del document nacional d'identitat mentre l'esmentat document continuï vigent. Per a la sol·licitud d'un nou certificat es requereix la

presència física del titular en la forma i amb els requisits que determini el Ministeri de l'Interior, d'acord amb el que preveu la Llei 59/2003, de 19 de desembre.

2. El compliment del període que estableix l'apartat anterior implica la inclusió dels certificats a la llista de certificats revocats que ha de mantenir la Direcció General de la Policia, directament o bé a través de les entitats a què encomani la seva gestió.

3. La pèrdua de validesa del document nacional d'identitat comporta la pèrdua de validesa dels certificats reconeguts que s'hi hagin incorporat. La renovació del document nacional d'identitat o l'expedició de duplicats implica, al seu torn, l'expedició de nous certificats electrònics.

4. També són causes d'extinció de la vigència del certificat reconegut les que estableix la Llei 59/2003, de 19 de desembre, que siguin aplicables, i, entre d'altres, la mort del titular del document nacional d'identitat electrònic.

5. En els casos que preveu l'article 8.1 d'aquest reial decret, el titular ha de comunicar immediatament els fets a la Direcció General de la Policia pels procediments i mitjans que aquesta habiliti a l'efecte, amb vista a la seva revocació.

Article 13. Declaració de pràctiques i polítiques de certificació

D'acord amb l'article 19 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, i en compliment del que aquest disposa, el Ministeri de l'Interior ha de formular una declaració de pràctiques i polítiques de certificació. La declaració de pràctiques i polítiques de certificació ha d'estar disponible al públic de manera permanent i fàcilment accessible a la pàgina d'Internet del Ministeri de l'Interior.

Disposició addicional primera
Document de substitució del document nacional d'identitat en supòsits de retirada d'aquest

En els supòsits en què, d'acord amb les previsions que estableixen les lleis, sigui acordada per l'autoritat competent la retirada temporal de document nacional d'identitat pels òrgans encarregats d'expedir-lo, s'ha de dotar l'interessat d'un document identificador que ha de tenir les característiques i funcionalitats que determini el Ministeri de l'Interior, tenint en compte les causes de la seva retirada.

Disposició addicional segona
Document nacional d'identitat dels menors d'edat

La possessió del document nacional d'identitat pels menors d'edat no suposa, per si sola, autorització per desplaçar-se fora del territori nacional, i ha de ser suplerta, a aquests efectes, amb la corresponent autorització de qui exerceixi la pàtria potestat o tutela.

Disposició addicional tercera
Impossibilitat d'expedició o renovació del document nacional d'identitat

Quan hi hagi impossibilitat manifesta per expedir el document nacional d'identitat, i sense perjudici que les autoritats i els òrgans corresponents comprovin la personalitat de l'interessat per qualssevol altres mitjans, excepcionalment aquell es pot substituir per certificacions anuals en què constin els motius de la impossibilitat, que en els supòsits de renovació únicament tenen el fi de prorrogar la validesa del document caducat.

Disposició addicional quarta
Remissió d'informació per via telemàtica

1. La documentació requerida per a l'expedició del document nacional d'identitat a l'article 5.1 d'aquest reial decret no és exigible quan sigui possible remetre-la des dels òrgans competents per mitjans telemàtics a la Direcció General de la Policia, de conformitat amb el que s'estableixi mitjançant conveni.

2. En aquests casos, mitjançant una ordre del ministre de l'Interior s'ha d'establir el règim d'aportació dels documents esmentats.

Disposició transitòria única
Validesa dels documents nacionals d'identitat expedits o renovats de conformitat amb la normativa anterior a aquest reial decret i procés de substitució

1. Els documents nacionals d'identitat ja emesos o els que es continuïn expedint pel sistema anterior d'acord amb la normativa existent a l'entrada en vigor d'aquest reial decret segueixen sent vàlids i eficaços de conformitat amb la normativa esmentada mentre no se substitueixin pel document nacional d'identitat d'acord amb el que estableix l'apartat següent d'aquesta disposició.

2. La Direcció General de la Policia ha de programar i organitzar, temporalment i territorialment, el procés de substitució de les targetes suport del document nacional d'identitat emeses abans de l'entrada en vigor d'aquest reial decret pel nou document nacional d'identitat, i es poden establir per raons d'interès públic programacions especials per a determinats col·lectius.

3. Només es pot sol·licitar l'expedició del nou document nacional d'identitat en el marc de la programació a què es fa referència a l'apartat anterior.

Disposició derogatòria única
Derogació normativa

1. Queden derogades les disposicions següents: Decret 196/1976, de 6 de febrer, pel qual es regula el document nacional d'identitat, i les modificacions que s'hi ha fet a través dels reials decrets 1189/1978, de 2 de juny; 2002/1979, de 20 de juliol; 2091/1982, de 12 d'agost, i 1245/1985, de 17 de juliol.

2. Així mateix, queden derogades totes les normes del mateix rang o inferior que s'oposin al que preceptua aquest reial decret.

Disposició final primera
Títol competencial

Aquest reial decret es dicta a l'empara de les competències atribuïdes a l'Estat per l'article 149.1.8*a*,18*a*, 21*a* i 29*a* de la Constitució.

Disposició final segona
Desplegament

1. El Ministeri de l'Interior ha d'adoptar les disposicions necessàries per donar compliment al que preveu la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, en matèria de creació i modificació de fitxers de titularitat pública.

2. S'habilita els ministres de l'Interior, de Justícia, d'Economia i Hisenda, d'Indústria, Turisme i Comerç i d'Administracions Públiques perquè dictin, en l'àmbit de les seves respectives competències, les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquest reial decret.

Disposició final tercera
Taxes

El Govern ha de promoure la norma legal de rang adequat per a l'adequació de la taxa que s'hagi de percebre per l'expedició del document nacional d'identitat, d'acord amb el seu cost i en consideració als beneficis que proporciona a la comunitat.

Disposició final quarta
Entrada en vigor

Aquest reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat», excepte el que fa referència a l'article 1.4, que entra en vigor quan ho facin el nou format i disseny del document nacional d'identitat.

Madrid, 23 de desembre de 2005

JUAN CARLOS R.

El ministre de l'Interior, JOSÉ ANTONIO ALONSO SUÁREZ

Article 11. Passaport de ciutadans espanyols

1. **El passaport espanyol és un document públic, personal, individual i intransferible que**, llevat que hi hagi una prova en contra, acredita la identitat i la nacionalitat dels ciutadans espanyols fora d'Espanya, i dins del territori nacional, les mateixes circumstàncies dels espanyols no residents.

2. **Els ciutadans espanyols tenen el dret que se'ls expedeixi el passaport**, que només es pot exceptuar en les circumstàncies següents:
   a) Haver estat condemnat a penes o mesures de seguretat privatives de llibertat, mentre no s'hagin extingit, llevat que obtingui l'autorització de l'òrgan judicial competent.
   b) Haver estat acordada per l'òrgan judicial competent la retirada del seu passaport d'acord amb el que preveu la llei.
   c) Haver-li estat imposada una mesura de llibertat vigilada amb prohibició d'abandonar el territori nacional, llevat que obtingui l'autorització de l'òrgan judicial competent.
   d) Quan l'òrgan judicial competent hagi prohibit la sortida d'Espanya o l'expedició de passaport a un menor d'edat o a una persona amb la capacitat modificada judicialment, d'acord amb el que disposa la llei.

1. **L'obtenció del passaport per part dels ciutadans subjectes a pàtria potestat o a tutela** està condicionada al consentiment exprés de les persones o l'òrgan que en tingui encomanat l'exercici o, si no n'hi ha, de l'òrgan judicial competent.

2. **Els titulars del passaport tenen l'obligació d'exhibir-lo i facilitar-lo quan els ho requereixin l'autoritat o els seus agents. També estan obligats a custodiar-lo i conservar-lo amb la diligència deguda**. En cas de sostracció o pèrdua, cal notificar-ho de manera immediata a les forces i cossos de seguretat o, si escau, a la representació diplomàtica o consular d'Espanya a l'estranger.

Article 12. Competències sobre el passaport

1. La competència per expedir el passaport correspon:
   a) En el territori nacional, a la Direcció General de la Policia.
   b) A l'estranger, a les representacions diplomàtiques i consulars d'Espanya.

2. L'expedició està subjecta al pagament d'una taxa.

3. Correspon al Govern, a proposta dels ministres de l'Interior i d'Afers Exteriors i de Cooperació, desplegar aquesta llei pel que fa al règim jurídic del passaport.

COMENTARI - RESSENYA
LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL

L'ALTERACIÓ DE DOCUMENT PÚBLIC

Article 392

1. El particular que cometi en un document públic, oficial o mercantil, alguna de les falsedats que descriuen els tres primers números de l'apartat 1 de l'article 390, ha de ser castigat amb

1. les penes de presó de sis mesos a tres anys i multa de sis a dotze mesos.

2. Les mateixes penes s'han d'imposar al qui, sense haver intervingut en la falsificació, trafiqui de qualsevol manera amb un document d'identitat fals. S'ha d'imposar la pena de presó de sis mesos a un any i multa de tres a sis mesos al qui faci ús, conscientment, d'un document d'identitat fals.

Aquesta disposició és aplicable encara que el document d'identitat fals aparegui com a pertanyent a un altre Estat de la Unió Europea o a un tercer Estat o hagi estat falsificat o adquirit en un altre Estat de la Unió Europea o en un tercer Estat si és utilitzat o es trafica amb aquest a Espanya.

PLAQUES DE MATRÍCULA

Article 26

A l'efecte d'aquest Codi es considera document tot suport material que expressi o incorpori

dades, fets o narracions amb eficàcia probatòria o amb qualsevol altre tipus de rellevància jurídica.

NOTA: també tenen la consideració de document la documentació del vehicle, la fitxa tècnica, les sèrie numèriques dels bastidors i les zones de ressenya.

Article 13. Acreditació de la identitat de ciutadans estrangers

1. **Els estrangers que es trobin en territori espanyol tenen el dret i l'obligació de conservar i dur amb ells la documentació que acrediti la seva identitat expedida per les autoritats competents del país d'origen o de procedència**, així com la que n'acrediti la situació regular a Espanya.

2. **Els estrangers no poden ser privats de la seva documentació d'origen**, excepte en el curs d'investigacions judicials de caràcter penal.

3. **Els estrangers estan obligats a exhibir la documentació que s'esmenta a l'apartat 1 d'aquest article** i a permetre que es comprovin les mesures de seguretat d'aquesta, quan els ho requereixin les autoritats o els seus agents de conformitat amb el que disposa la llei, i durant el temps imprescindible per dur a terme la comprovació esmentada, **sense perjudici de poder demostrar la seva identitat per qualsevol altre mitjà si no la duen amb ells**.

INCLUSIÓ PARCIAL

Reial decret 557/2011, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el reglament de la Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social

TÍTOL XIII
Documentació dels estrangers
CAPÍTOL I
Drets i deures relatius a la documentació

Article 205. Drets i deures

1. Els estrangers que estiguin en territori espanyol tenen el dret i l'obligació de conservar, en vigor, la documentació amb la qual hagin efectuat l'entrada a Espanya, la que acrediti la seva identitat, expedida per les autoritats competents del país d'origen o de procedència, així com la que acrediti la seva situació a Espanya.

2. Els estrangers estan obligats a exhibir els documents especificats a l'apartat anterior quan siguin requerits per les autoritats o els seus agents, en exercici de les seves funcions.

3. Els estrangers no poden ser privats de la seva documentació, excepte en els supòsits i amb els requisits que preveuen la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, i la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana.

NOTA: els ciutadans i ciutadanes estrangers, tots ells, han de portar la seva targeta d'identificació d'estranger (TIE) i acompanyar-la del passaport o la carta d'identitat (TI), la primera acreditarà la seva situació administrativa i la segona la seva identitat. Així mateix, hauran de mostrar-los i permetre la comprovació de les mesures de seguretat dels documents requerits, en els mateixos termes que els ciutadans nacionals amb el seu DNI. En el supòsit que una persona estrangera es negui a identificar-se, aquesta negativa comportarà les mateixes conseqüències de tipus administratiu i penal que per a una persona nacional.

Per tot això, en cas de **negativa a identificar-se** s'incorrerà en una **infracció administrativa greu per desobediència, art. 36.6** LO 4/2015, sobre protecció de la seguretat ciutadana. Així mateix **si persistís i no es pogués aconseguir la seva identificació plena**, estaríem davant **d'un delicte, i davant d'allò que disposa l'art. 556** de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del **Codi penal**.

CAPÍTOL III
Actuacions per mantenir i restablir la seguretat ciutadana
Secció 1a Potestats generals de policia de seguretat

Article 14. Ordres i prohibicions

Les autoritats competents, de conformitat amb les lleis i els reglaments, poden dictar les ordres i prohibicions i disposar les actuacions policials estrictament necessàries per assegurar la consecució de les finalitats que preveu aquesta llei, mitjançant una resolució motivada degudament.

Article 15. Entrada i registre en domicili i en edificis d'organismes oficials

1. Els agents de les forces i cossos de seguretat només poden procedir a entrar en un domicili i registrar-lo en els casos que permeti la Constitució i en els termes que fixin les lleis.

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DEL 1978

Article 18

2. El **domicili és inviolable**. No s'hi podrà entrar ni fer-hi cap escorcoll **sense el consentiment del titular o sense resolució judicial, llevat del cas de delicte flagrant**.

NOTA:
Es podrà realitzar **l'entrada i l'escorcoll** en els següents supòsits:
1. Mitjançant una autorització judicial.
2. En els supòsits d'excepcional i urgent necessitat, quan es tracti de presumptes responsables de les accions a què es refereix l'art. 384 bis (persona integrada o relacionada amb bandes armades o individus terroristes o rebels) ... /// ...
3. Amb autorització expressa del titular del domicili (si n'hi ha més d'un, de tots ells).

Es podrà realitzar **l'entrada** en els següents supòsits:
1. Per ordre d'ingrés a la presó.
2. Per la necessitat d'evitar danys imminents i greus a les persones i a les coses.
3. En situacions de catàstrofes, calamitat i ruïna imminent.
4. Per delicte flagrant, si hi ha necessàriament d'immediatesa temporal, immediatesa personal i urgent necessitat.
5. Quan un delinqüent és immediatament perseguit pels agents de l'autoritat després de la comissió d'un delicte i s'oculti o refugiï en alguna casa (sigui pròpia o aliena).

DOMICILI SEGONS T.S.
"Qualsevol lloc tancat en el qual pot transcórrer la vida privada, individual o familiar" o, el que és el mateix, **"que serveixi d'habitacle o estatge a qui hi viu."**

2. És una causa legítima suficient per entrar en un domicili la necessitat d'evitar danys imminents i greus a les persones i a les coses, en supòsits de catàstrofe, calamitat, ruïna imminent o altres de semblants d'extrema i urgent necessitat.

NOTA: en aquest supòsit només s'habilita per realitzar l'entrada, en cap cas al registre de l'immoble, i sempre motivada- per causes d'urgència i necessitat.

3. Per entrar en edificis ocupats per organismes oficials o entitats públiques, no cal el consentiment de l'autoritat o funcionari que els tingui a càrrec.

4. Quan per les causes que preveu aquest article les forces i cossos de seguretat entrin en un domicili particular, han de remetre sense dilació l'acta o atestat que instrueixin a l'autoritat judicial competent.

Article 16. Identificació de persones

1. En el compliment de les seves funcions d'indagació i prevenció delictiva, així com per sancionar les infraccions penals i administratives, els agents de les forces i cossos de seguretat poden requerir la identificació de les persones en els supòsits següents:

a) Quan hi hagi indicis que han pogut participar en la comissió d'una infracció.
b) Quan, en atenció a les circumstàncies concurrents, es consideri raonablement necessari que acreditin la seva identitat per prevenir la comissió d'un delicte.
En aquests supòsits, els agents poden dur a terme les comprovacions necessàries a la via pública o al lloc on s'hagi fet el requeriment, inclosa la identificació de persones amb la cara no visible totalment o parcialment per utilitzar qualsevol tipus de peça de roba o objecte que la cobreixi, cosa que n'impedeixi o en dificulti la identificació, quan sigui necessari als efectes indicats.
En la pràctica de la identificació cal respectar estrictament els principis de proporcionalitat, igualtat de tracte i no-discriminació per raó de naixement, nacionalitat, origen racial o ètnic, sexe, religió o creences, edat, discapacitat, orientació o identitat sexual, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

2. **Quan no sigui possible la identificació per qualsevol mitjà, inclosa la via telemàtica o telefònica, o si la persona es nega a identificar-se**, els agents, per impedir que es cometi un delicte o amb l'objecte de sancionar una infracció, poden requerir als qui no puguin ser identificats **que els acompanyin a les dependències policials més properes en què es disposi dels mitjans adequats per dur a terme aquesta diligència**, només a l'efecte d'identificar-los i durant el temps estrictament necessari, que **no pot superar en cap cas les sis hores**.

   La persona a qui se sol·liciti que s'identifiqui ha de ser informada de manera immediata i comprensible de les raons d'aquesta sol·licitud, així com, si escau, del requeriment perquè acompanyi els agents a les dependències policials.

3. En les dependències a què fa referència l'apartat 2, cal portar un llibre registre en el qual només s'han d'efectuar assentaments relacionats amb la seguretat ciutadana. Aquest llibre registre ha de recollir les diligències d'identificació practicades, així com

els motius, les circumstàncies i la durada d'aquestes, i les seves dades només es poden comunicar a l'autoritat judicial competent i al Ministeri Fiscal. L'òrgan competent de l'Administració ha de remetre mensualment al Ministeri Fiscal un extracte de les diligències d'identificació amb expressió del temps utilitzat en cadascuna. Els assentaments d'aquest llibre registre s'han de cancel·lar d'ofici una vegada transcorreguts tres anys.

4. A les persones desplaçades a dependències policials amb l'objecte d'identificar-les se'ls ha d'expedir, quan en surtin, un volant acreditatiu del temps de permanència en les dependències, la causa i la identitat dels agents actuants.

5. En els casos de resistència o negativa a identificar-se o a col·laborar en les comprovacions o pràctiques d'identificació, cal complir el que disposen el Codi penal, la Llei d'enjudiciament criminal i, si escau, aquesta llei.

Article 17. Restricció del trànsit i controls a les vies públiques

1. Els agents de les forces i cossos de seguretat poden limitar o restringir la circulació o permanència en vies o llocs públics i establir zones de seguretat en supòsits **d'alteració de la seguretat ciutadana o de la convivència pacífica, o quan hi hagi indicis racionals que es pugui produir l'alteració** esmentada, durant el temps imprescindible per mantenir o restablir la seguretat ciutadana**. Així mateix, poden ocupar preventivament els efectes o instruments susceptibles d'utilitzar-se per a accions il·legals, i donar-los la destinació que escaigui legalment.**

2. **Per prevenir delictes d'especial gravetat o generadors d'alarma social, així com per descobrir i detenir els qui hagin participat en la comissió d'aquests delictes i recollir els instruments, efectes o proves**, es poden establir controls a les vies, llocs o establiments públics, sempre que sigui indispensable identificar-hi persones, registrar-hi vehicles o controlar-hi superficialment efectes personals.

Article 18. Comprovacions i registres en llocs públics

1. **Els agents de l'autoritat poden practicar les comprovacions en les persones, béns i vehicles que calgui per impedir que a les vies, llocs i establiments públics** es duguin o s'utilitzin il·legalment armes, explosius, substàncies perilloses o altres objectes, instruments o mitjans que generin un risc potencialment greu per a les persones, susceptibles d'utilitzar-se per cometre un delicte o alterar la seguretat ciutadana, quan tinguin indicis de la seva presència eventual als llocs esmentats, i han de procedir, **si escau, a intervenir-los**. Amb aquesta finalitat, **els ciutadans tenen el deure de col·laborar i no obstaculitzar** la tasca dels agents de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions.

2. **Els agents de l'autoritat poden procedir a ocupar temporalment tot qualsevol objecte, instrument o mitjà d'agressió, fins i tot les armes que es duguin amb llicència, permís o autorització, si es considera necessari, per tal de prevenir**

que es cometi un delicte, o quan hi hagi perill per a la seguretat de les persones o dels béns.

OPERATIVA POLICIAL. BASE LEGAL DE LA INCAUTACIÓ D'EFECTES

Quant a la realització dels dispositius estàtics de control (DEC) a la via pública, la nova Llei orgànica 4/2015 de protecció de la seguretat ciutadana estableix que aquests tindran un caràcter tant preventiu com reactiu, motivat aquest últim per la mera comissió d'un fet delictiu d'especial gravetat o alarma social.

Aquests controls DEC, en tot cas, s'ajustaran a les respectives normatives internes dels cossos policials i, en tot cas o si no n'hi ha, a la Instrucció general sobre controls policials, de data 22 de febrer de 1983, elaborada per la Direcció de la Seguretat de l'Estat.

BASE LEGAL ADMINISTRATIVA PER A LA INCAUTACIÓ D'EFECTES, LO 4/2015
- CARÀCTER REACTIU
Article 17. Restricció del trànsit i controls a les vies públiques

1. **Els agents de les forces i cossos de seguretat** poden limitar o restringir la circulació o permanència en vies o llocs públics i establir zones de seguretat en supòsits d'alteració de la seguretat ciutadana o de la convivència pacífica, o quan hi hagi indicis racionals que es pugui produir l'alteració esmentada, durant el temps imprescindible per mantenir o restablir la seguretat ciutadana. **Així mateix, poden ocupar preventivament els efectes o instruments susceptibles d'utilitzar-se per a accions il·legals**, i donar-los la destinació que escaigui legalment.

2. **Per prevenir delictes d'especial gravetat o generadors d'alarma social**, així com per descobrir i detenir els qui hagin participat en la comissió d'aquests delictes i **recollir els instruments, efectes o proves**, es poden establir controls a les vies, llocs o establiments públics, sempre que sigui indispensable identificar-hi persones, registrar-hi vehicles o controlar-hi superficialment efectes personals.

- CARÀCTER PREVENTIU
Article 18. Comprovacions i registres en llocs públics
1. Els agents de l'autoritat poden practicar les comprovacions en les persones, béns i vehicles que calgui per impedir que a les vies, llocs i establiments públics es duguin o **s'utilitzin il·legalment armes, explosius, substàncies perilloses o altres objectes, instruments o mitjans que generin un risc potencialment greu per a les persones, susceptibles d'utilitzar-se per cometre un delicte o alterar la seguretat ciutadana**, quan tinguin indicis de la seva presència eventual als llocs esmentats, i han de procedir, si escau, a intervenir-los. Amb aquesta finalitat, els ciutadans tenen el deure de col·laborar i no obstaculitzar la tasca dels agents de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions.

2. **Els agents de l'autoritat poden procedir a ocupar temporalment tot qualsevol objecte, instrument o mitjà d'agressió, fins i tot les armes que es duguin amb**

llicència, permís o autorització, si es considera necessari, per tal de prevenir que es cometi un delicte, o quan hi hagi perill per a la seguretat de les persones o dels béns.

BASE LEGAL PER A LA INCAUTACIÓ D'EFECTES EN LA INVESTIGACIÓ PENAL. LLEI D'ENJUDICIAMENT CRIMINAL I LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL
- CARÀCTER ÀMBIT D'INVESTIGACIÓ PENAL
LLEI D'ENJUDICIAMENT CRIMINAL
Article 282
La policia judicial té per objecte, i **és obligació de tots** els qui la componen, descobrir els delictes públics que es cometin al seu territori o demarcació; practicar, segons les seves atribucions, les diligències necessàries per comprovar-los i descobrir els delinqüents, **i recollir tots els efectes, instruments o proves del delicte que hi hagi perill que desapareguin, els quals han de posar a disposició de l'autoritat judicial**.

Article 19. Disposicions comunes a les diligències d'identificació, registre i comprovació

1. **Les diligències d'identificació, registre i comprovació practicades pels agents de les forces i cossos de seguretat** en ocasió d'actuacions efectuades de conformitat amb el que disposa aquesta secció **no estan subjectes a les mateixes formalitats que la detenció**.

2. **La captura durant les diligències d'identificació, registre i comprovació d'armes, drogues tòxiques, estupefaents, substàncies psicotròpiques o altres efectes procedents d'un delicte o una infracció administrativa s'ha de fer constar a l'acta corresponent**, que l'interessat ha de signar; si aquest es nega a signar-la, cal deixar constància expressa d'aquesta negativa. **L'acta** que s'estengui gaudeix de presumpció de veracitat dels fets que s'hi consignen, llevat que hi hagi una prova en contra.

OPERATIVA POLICIAL. CONSTÀNCIA EN L'ACTA DE TOT ALLÒ INTERVINGUT I ACTUAT
En l'**acta** d'intervenció, de denúncia o de comís, s'hi faran constar de manera expressa tots els efectes i els instruments decomissats i/o confiscats en la intervenció policial, i que sustentaran la nostra proposta de sanció en la LO 4/20015, o la detenció o la imputació, si escau, per infracció penal.

L'actuació policial i tot allò ressenyat a l'ACTA, tindrà valor probatori i gaudirà de la consideració de la presumpció de veracitat (principi de veracitat **primus inter pares**), excepte si hi ha una prova en contra que puguin aportar els mateixos administrats.

Article 20. Registres corporals externs

1. **Es pot practicar el registre corporal extern i superficial de la persona quan hi hagi indicis racionals per suposar que pot conduir a la troballa d'instruments,**

efectes o altres objectes rellevants per exercir les funcions d'indagació i prevenció que encarreguen les lleis a les forces i cossos de seguretat.

2. **Llevat que hi hagi una situació d'urgència per risc greu i imminent per als agents**:
   a) **El registre l'ha d'efectuar un agent del mateix sexe que la persona sobre la qual es practiqui** aquesta diligència.
   b) Si exigeix deixar a la vista parts del cos normalment cobertes per roba, el registre s'ha de fer en un lloc reservat i fora de la vista de tercers. **Cal deixar constància escrita d'aquesta diligència, de les seves causes i de la identitat de l'agent que l'hagi adoptat**.

3. **Els registres corporals externs han de respectar els principis de l'apartat 1 de l'article 16, així com el d'ingerència mínima**, i s'han de fer de la manera que causin el mínim perjudici a la intimitat i dignitat de la persona afectada, a qui s'ha d'informar de manera immediata i comprensible de les raons de la realització del registre en qüestió.

4. **Els registres a què es refereix aquest article** es poden dur a terme contra la voluntat de l'afectat, i s'han d'adoptar les mesures de compulsió indispensables **de conformitat amb els principis d'idoneïtat, necessitat i proporcionalitat**.

OPERATIVA POLICIAL. BASE LEGAL DE L'ESCORCOLL AMB NU INTEGRAL

El nu integral no és un tema intranscendent i ha generat molta controvèrsia entre la ciutadania i entre els companys i companyes policies, que per excés o per defecte no han estat a l'altura desitjada, generalment, per desconeixement dels procediments a l'hora de realitzar els nus integrals.

Per tot això, com a referència i sense perjudici de normes, circulars o directrius dels diferents cossos policials, poden ser de referència:

- Instrucció 7/1996, de 20 de desembre, de la Secretaria d'Estat de Seguretat.
- Instrucció 29/1997, de 10 d'abril, de la Viceconselleria de Seguretat del Departament d'Interior del Govern Basc, sobre la detenció, registres personals i informació de drets.

En les instruccions ressenyades, es marquen de forma genèrica unes directrius bàsiques en relació amb la pràctica de nus integrals als detinguts per tal d'esbrinar si aquests porten entre la seva roba o entre els plecs del seu cos algun objecte perillós o proves incriminatòries. En aquestes instruccions es deixa ben clar que el nu integral es realitzarà a **persones detingudes**, quan, atenent als antecedents o els fets que hagin motivat la detenció, hi hagi indicis racionals suficients que entre la seva roba i/o plecs corporals hi puguin portar o amagar objectes perillosos, instruments o efectes relacionats amb el fet delictiu que ha motivat la detenció.

Article 21. Mesures de seguretat extraordinàries

Les autoritats competents poden acordar, com a mesures de seguretat extraordinàries, el tancament o desallotjament de locals o establiments, la prohibició del pas, l'evacuació d'immobles o espais públics delimitats degudament, o el dipòsit d'explosius o altres substàncies susceptibles d'utilitzar-se com a tals, en situacions d'emergència que les facin imprescindibles i durant el temps que sigui estrictament necessari per garantir la seguretat ciutadana. **Els agents de l'autoritat poden adoptar aquestes mesures si la urgència de la situació ho fa imprescindible, fins i tot mitjançant ordres verbals.**

Als efectes d'aquest article, **s'entén per emergència tota situació de risc sobrevinguda per un esdeveniment que posa en perill imminent persones o béns i exigeix una actuació ràpida per part de l'autoritat o dels seus agents a fi d'evitar-la o mitigar-ne els efectes**.

Article 22. Ús de videocàmeres
L'autoritat governativa i, si escau, les **forces i cossos de seguretat, poden procedir a gravar persones, llocs o objectes** mitjançant càmeres de videovigilància fixes o mòbils autoritzades legalment, d'acord amb la legislació vigent en la matèria

INCLUSIÓ PARCIAL NORMATIVA

La referència que es realitza en aquest article 22 de la Llei orgànica 4/2015 de protecció de la seguretat ciutadana a la legislació vigent en la matèria, es refereix concretament a la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual ser regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en els llocs públics.

Cal tenir present així mateix que aquesta normativa és d'aplicació en instal·lacions fixes o mòbils de càmeres, amb la finalitat de prevenir la delinqüència en determinats espais que es considerin necessaris de protecció.

Per tot l'exposat és plenament legal/lícit que els agents o qualsevol ciutadà captin imatges de fets delictius mentre aquests estan passant, tal com assenyala entre altres **STS 3136/2010**.

NORMATIVA REGULADORA SOBRE LA REALITZACIÓ DE FOTOGRAFIES I VÍDEOS PER PART DE LA POLICIA
- **Llei orgànica 4/1997**, de regulació de l'ús de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en llocs públics.
- **Reial decret 596/1999**, de reglament de desenvolupament de la LO 4/1997.
- **Llei d'enjudiciament criminal, art. 282**, sobre actuacions emparades, com la de policia judicial…, atribucions per diligenciar aquelles actuacions "per comprovar els delictes públics i descobrir els delinqüents".

Per tant aquests mitjans seran autoritzats només i principalment a l'efecte de :
- Documentar l'evolució d'actes.

- Identificar els autors dels incidents i/o delictes.
- Certificar els mitjans utilitzats i els objectes llançats.
- Demostrar els danys causats.

INCLUSIÓ PARCIAL
Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en llocs públics.

Article 1. Objecte

1. Aquesta Llei **regula la utilització per les forces i cossos de seguretat de videocàmeres per gravar imatges i sons en llocs públics, oberts o tancats, i el seu posterior tractament, a fi de contribuir a assegurar la convivència ciutadana, l'eradicació de la violència i la utilització pacífica de les vies i espais públics, així com de prevenir la comissió de delictes, faltes i infraccions relacionats amb la seguretat pública**.
   Així mateix, aquesta norma estableix específicament el règim de garanties dels drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans que s'ha de respectar ineludiblement en les successives fases d'autorització, gravació i ús de les imatges i sons obtinguts conjuntament per les videocàmeres.

2. Les referències que conté aquesta Llei a **videocàmeres, càmeres fixes i càmeres mòbils s'entenen fetes a qualsevol mitjà tècnic anàleg i, en general, a qualsevol sistema que permeti les gravacions que preveu aquesta llei**.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. La captació, reproducció i tractament d'imatges i sons, en els termes que preveu aquesta Llei, així com les activitats preparatòries **no es consideren intromissions il·legítimes en el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge**, als efectes del que estableix l'article 2.2 de la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig.

2. Sense perjudici de les disposicions específiques que conté aquesta llei, **el tractament automatitzat de les imatges i sons es regeix pel que disposa la Llei orgànica 5/1992, de 29 d'octubre, de regulació del tractament automatitzat de les dades de caràcter personal**.

Article 3. Autorització de les instal·lacions fixes

1. La instal·lació de videocàmeres o de qualsevol mitjà tècnic anàleg en els termes de l'article 1.2 d'aquesta llei està subjecta al règim d'autorització, que s'ha d'atorgar, si escau, amb l'informe previ d'un òrgan col·legiat presidit per un magistrat i en la composició del qual no han de ser majoria els membres que depenen de l'Administració autorizant.

2. **Les instal·lacions fixes de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat de l'Estat i de les corporacions locals** han de ser autoritzades pel delegat del Govern a la comunitat autònoma de què es tracti, amb l'informe previ d'una comissió

la presidència de la qual correspon al president del tribunal superior de justícia de la mateixa comunitat. La composició i el funcionament de la comissió, així com la participació dels municipis en la comissió s'han de determinar per reglament.

3. No es pot autoritzar la instal·lació fixa de videocàmeres si l'informe de la comissió que preveu l'apartat segon d'aquest article estima que la instal·lació suposa una vulneració dels criteris que estableix l'article 4 d'aquesta llei orgànica.

4. La **resolució** per la qual s'acordi **l'autorització ha de ser motivada i referida en cada cas al lloc públic concret que ha de ser objecte d'observació per les videocàmeres**. La resolució també ha de contenir totes les limitacions o condicions d'ús necessàries, en particular la prohibició d'obtenir sons, excepte quan hi hagi un risc concret i precís, així com les referents a la qualificació de les persones encarregades de l'explotació del sistema de tractament d'imatges i sons i les mesures que s'han d'adoptar per garantir el respecte de les disposicions legals vigents. Així mateix, ha de precisar genèricament l'àmbit físic susceptible de ser gravat, el tipus de càmera, les especificacions tècniques i la durada de l'autorització, que té una vigència màxima d'un any, al terme de la qual se n'ha de sol·licitar la renovació.

5. L'autorització té en tot cas caràcter revocable.

Article 4. Criteris d'autorització d'instal·lacions fixes

Per autoritzar la instal·lació de videocàmeres s'han de tenir en compte, de conformitat amb el principi de proporcionalitat, els criteris següents: assegurar la protecció dels edificis i les instal·lacions públics i dels seus accessos; salvaguardar les instal·lacions útils per a la defensa nacional; constatar infraccions a la seguretat ciutadana, i prevenir que es causin danys a les persones i els béns.

Article 5. Autorització de videocàmeres mòbils

1. En les vies o llocs públics on s'hagi autoritzat la instal·lació de videocàmeres fixes, se n'hi poden utilitzar simultàniament altres de caràcter mòbil per millorar el compliment dels fins que preveu aquesta llei, i en tot cas queda supeditada l'obtenció d'imatge i so, que ha de ser conjunta, a l'existència d'un perill concret i altres requisits que exigeix l'article 6.

2. També es poden utilitzar en els altres llocs públics videocàmeres mòbils. L'autorització d'aquest ús correspon al màxim responsable provincial de les forces i cossos de seguretat, el qual ha d'atendre la naturalesa dels eventuals fets susceptibles de filmació i adequar la utilització del mitjà als principis que preveu l'article 6. La resolució motivada que es dicti autoritzant l'ús de videocàmeres mòbils s'ha de posar en coneixement de la comissió que preveu l'article 3 en el termini màxim de setanta-dues hores, la qual pot recollir el suport físic de la gravació als efectes d'emetre l'informe corresponent.

En casos excepcionals de màxima urgència o d'impossibilitat d'obtenir a temps l'autorització indicada a causa del moment de producció dels fets o de les

circumstàncies concurrents, es poden obtenir imatges i sons amb videocàmeres mòbils, de la qual cosa s'ha de donar compte, en el termini de setanta-dues hores, mitjançant un informe motivat, al màxim responsable provincial de les forces i cossos de seguretat i a la comissió esmentada en el paràgraf anterior, la qual, si ho considera oportú, pot requerir el lliurament del suport físic original i emetre'n l'informe corresponent. En el supòsit que els informes de la comissió que preveuen els dos paràgrafs anteriors siguin negatius, l'autoritat encarregada de la custòdia de la gravació ha de procedir a la seva destrucció immediata.

3. La comissió que preveu l'article 3 ha de ser informada quinzenalment de la utilització que es faci de videocàmeres mòbils i pot recollir en tot moment el suport de les gravacions corresponents i emetre'n un informe.

4. En cas que les autoritats competents a què al·ludeix aquesta llei ho considerin oportú, es pot sol·licitar un informe de la comissió que preveu l'article 3 sobre l'adequació de qualsevol registre d'imatges i sons obtinguts mitjançant videocàmeres mòbils als principis de l'article 6.

Article 6. Principis d'utilització de les videocàmeres

1. **La utilització de videocàmeres ha d'estar presidida pel principi de proporcionalitat**, en la seva doble versió d'idoneïtat i d'intervenció mínima.

2. **La idoneïtat** determina que només es pot fer servir la videocàmera quan resulti adequat, en una situació concreta, per al manteniment de la seguretat ciutadana, de conformitat amb el que disposa aquesta llei.

3. **La intervenció mínima** exigeix la ponderació, en cada cas, entre la finalitat pretesa i la possible afectació per la utilització de la videocàmera al dret a l'honor, a la pròpia imatge i a la intimitat de les persones.

4. **La utilització de videocàmeres exigeix l'existència d'un risc raonable per a la seguretat ciutadana, en el cas de les fixes, o d'un perill concret, en el cas de les mòbils**.

5. **No es poden utilitzar videocàmeres per obtenir imatges ni sons de l'interior dels habitatges, ni dels seus vestíbuls, llevat que s'obtingui el consentiment del titular o una autorització judicial**, ni dels llocs inclosos a l'article 1 d'aquesta llei si això afecta de manera directa i greu la intimitat de les persones, i tampoc per gravar converses de naturalesa estrictament privada. Les imatges i els sons obtinguts accidentalment en aquests casos han de ser destruïts de manera immediata per qui tingui la responsabilitat de custodiar-los.

Article 7. Aspectes procedimentals

1. Una vegada realitzada la filmació d'acord amb els requisits que estableix la llei, si la gravació capta la comissió de fets que poden ser constitutius d'il·lícits penals, les

forces i cossos de seguretat han de posar la cinta o el suport original de les imatges i els sons íntegrament a disposició judicial amb la màxima immediatesa possible i, en tot cas, en el termini màxim de setanta-dues hores des de la seva gravació. Si no es pot redactar l'atestat en aquest termini, s'han de relatar verbalment els fets a l'autoritat judicial, o al Ministeri Fiscal, juntament amb el lliurament de la gravació.

2. Si la gravació capta fets que poden ser constitutius d'infraccions administratives relacionades amb la seguretat ciutadana, s'han de remetre a l'òrgan competent, també de manera immediata, per a l'inici del procediment sancionador oportú.

Article 8. Conservació de les gravacions

1. Les gravacions han de ser destruïdes en el termini màxim d'un mes des de la seva captació, llevat que estiguin relacionades amb infraccions penals o administratives greus o molt greus en matèria de seguretat pública, amb una investigació policial en curs o amb un procediment judicial o administratiu obert.

2. Qualsevol persona que per raó de l'exercici de les seves funcions tingui accés a les gravacions **ha d'observar la deguda reserva, confidencialitat i sigil** en relació amb aquestes; si no ho fa, se li ha d'aplicar el que disposa l'article 10 d'aquesta llei.

3. **Es prohibeix la cessió o còpia** de les imatges i sons obtinguts de conformitat amb aquesta llei, llevat dels supòsits que preveu l'apartat 1 d'aquest article.

4. **L'Administració competent ha de determinar per reglament** l'òrgan o autoritat governativa que té al seu **càrrec la custòdia de les imatges obtingudes i la responsabilitat sobre el seu destí ulterior**, inclosa la seva inutilització o destrucció. Aquest òrgan és competent per resoldre sobre les peticions d'accés o cancel·lació promogudes pels interessats.

Article 9. Drets dels interessats

1. **El públic ha de ser informat** de manera clara i permanent de l'existència de videocàmeres fixes, sense especificar-ne l'emplaçament, i de l'autoritat responsable.

2. **Qualsevol persona interessada pot exercir els drets d'accés i cancel·lació de les gravacions en què raonablement consideri que figura**. No obstant això, qui custodiï les imatges i sons pot denegar l'exercici d'aquests drets en funció dels perills que en puguin derivar per a la defensa de l'Estat, la seguretat pública, la protecció dels drets i les llibertats de tercers o les necessitats de les investigacions que s'estiguin duent a terme.

Secció 2a Manteniment i restabliment de la seguretat ciutadana en reunions i manifestacions

Article 23. Reunions i manifestacions

1. **Les autoritats** a què es refereix aquesta llei **han d'adoptar les mesures necessàries per protegir la celebració de reunions i manifestacions, a fi d'impedir que es pertorbi la seguretat ciutadana**.

   Així mateix, **poden acordar la dissolució de reunions en llocs de trànsit públic i manifestacions en els supòsits que preveu l'article 5 de la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió**.

   També poden **dissoldre les concentracions de vehicles a les vies públiques i retirar els vehicles o qualsevol altre obstacle quan impedeixi, posi en perill o dificulti la circulació per les vies**.

2. Les mesures d'intervenció per mantenir o restablir la seguretat ciutadana en reunions i manifestacions **han de ser graduals i proporcionades a les circumstàncies. La dissolució de reunions i manifestacions ha de ser l'últim recurs**.

3. Abans d'adoptar les mesures a què es refereix l'apartat anterior, **les unitats actuants de les forces i cossos de seguretat** han d'avisar d'aquestes mesures les persones afectades, i poden fer-ho de manera verbal si la urgència de la situació ho fa imprescindible.

En cas que es produeixi una **alteració de la seguretat ciutadana amb armes, artefactes explosius o objectes contundents o de qualsevol altra manera perillosos**, les forces i cossos de seguretat poden dissoldre la reunió o manifestació o retirar-ne els vehicles i obstacles **sense necessitat de cap avís previ**.

INCLUSIÓ PARCIAL:
Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió

Article 5
L'autoritat governativa ha de suspendre i, si escau, procedir a dissoldre les reunions i manifestacions en els supòsits següents:
a) Quan es considerin il·lícites de conformitat amb les lleis penals.
b) Quan es produeixin alteracions de l'ordre públic, amb perill per a persones o béns.
c) Quan els assistents facin ús d'uniformes paramilitars.
d) Quan les hagin organitzat membres de les forces armades o de la Guàrdia Civil infringint les limitacions que imposen l'article 13 de la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les forces armades, o l'article 8 de la Llei orgànica 11/2007, de 22 d'octubre, reguladora dels drets i deures dels membres de la Guàrdia Civil.

Aquestes resolucions s'han de comunicar prèviament als concurrents en la forma legalment prevista.

Article 24. Col·laboració entre les forces i cossos de seguretat

En els casos a què es refereix l'article anterior, **les forces i cossos de seguretat han de col·laborar mútuament** en els termes que prevegi la seva llei orgànica reguladora.

INCLUSIÓ PARCIAL: Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió

TÍTOL IV
De la col·laboració i coordinació entre l'Estat i les comunitats autònomes

CAPÍTOL PRIMER
De la col·laboració entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i els cossos de policia de les comunitats autònomes

Article quaranta-cinc
Els membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de les comunitats autònomes **s'han de prestar mutu auxili i informació recíproca en l'exercici de les seves funcions respectives**.

Article quaranta-sis
1. **Quan les comunitats autònomes que, segons el seu estatut, puguin crear cossos de policia** no disposin de prou mitjans per a l'exercici de les funcions que preveu l'article 38.1 i 2.*c*) d'aquesta llei, **poden demanar, a través de les autoritats de l'Estat, l'auxili de les forces i cossos de seguretat de l'Estat**, **cas en què correspon a les autoritats governatives estatals la determinació de la manera i forma de prestar l'auxili sol·licitat**. En cas que la seva intervenció es consideri procedent, **les forces i cossos de seguretat de l'Estat han d'actuar sota el comandament dels seus caps naturals**.

2. En la **resta dels casos**, quan en la prestació d'un determinat servei o en la realització **d'una actuació concreta concorrin, simultàniament, membres o unitats de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i de la policia de la comunitat autònoma, són els comandaments dels primers els que assumeixen la direcció de l'operació**.

CAPÍTOL IV
Potestats especials de policia administrativa de seguretat

Article 25. Obligacions de registre documental

1. **Les persones físiques o jurídiques que exerceixin activitats rellevants per a la seguretat ciutadana**, com les d'allotjament, transport de persones, accés comercial a serveis telefònics o telemàtics d'ús públic mitjançant establiments oberts al públic,

comerç o reparació d'objectes usats, lloguer o desballestament de vehicles de motor, compravenda de joies i metalls, ja siguin preciosos o no, objectes o obres d'art, serralleria de seguretat, centres gestors de residus metàl·lics, establiments de comerç a l'engròs de ferralla o productes de deixalla, o de venda de productes químics perillosos a particulars, **queden subjectes a les obligacions de registre documental i informació en els termes que estableixin les disposicions aplicables**.

2. Els titulars d'embarcacions d'alta velocitat, així com els d'aeronaus lleugeres **estan obligats a dur a terme les actuacions de registre documental i informació que preveu la normativa vigent.**

NORMATIVA DE REFERÈNCIA SOBRE ELS ESCORCOLLS DOCUMENTALS:

ACTIVITATS DE COMPRA VENDA
- Reial decret de 19 de gener de 1924, sobre compravenda de mobles, robes i altres objectes usats.

DESBALLESTAMENTS DE VEHICLES
- Reial decret 731/1982, de 17 de març, sobre el control dels establiments dedicats al desballestament de vehicles a motor.
- Ordre de 7 de setembre de 1982, del Ministeri de l'Interior, per la qual es dicten les normes per a l'execució del que disposa el RD 731/1982 de 17 de març, sobre el control dels establiments dedicats al desballestament de vehicles a motor.

JOIES I METALLS PRECIOSOS
- Llei 17/1985, d'1 de juliol, sobre objectes fabricats amb metalls preciosos.
- Reial decret 197/1988, de 22 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'objectes fabricats amb metalls preciosos (actualitzat en el Reial decret 968/1988 de 9 de setembre).
- Reial decret 3390/1981, de 18 de desembre, relatiu al comerç d'objectes usats que continguin en la seva composició metalls o pedres precioses i perles fines (actualitzat en el Decret 3990/1982.
- Informe de 21 octubre de 1987, del servei jurídic del Ministeri de l'Interior, sobre l'autorització d'obertura d'establiments dedicats a la compra venda d'objectes d'or, plata i metalls preciosos.

HOSTATGERIA
- Decret 1513/1959, de Presidència del Govern, en relació amb els documents que han de portar els establiments d'hostaleria referents a l'entrada de viatgers.
- Ordre de 28 juliol de 1966, del Ministeri d'Informació i Turisme, per la qual s'aprova l'ordenació turística dels campaments de turisme.
- Ordre de 17 de gener de 1967, del Ministeri d'Informació i Turisme, per la qual s'aprova l'ordenació dels apartaments, bungalous i allotjaments similars de caràcter turístic.
- Ordre INT., 1922/2003 de 3 de juliol, sobre llibres de registres i comunicats d'entrada de viatgers en establiments d'hostaleria i altres anàlegs.

- Resolució de 14 de juliol de 2013, de la Secretaria d'Estat de Seguretat, per la qual es determinen les condicions i formes d'utilització de la transmissió de fitxers informàtics, així com les característiques dels suports als quals es refereix l'Ordre INT. 1922/2003, de 3 de juliol.

TRÀNSIT D'EMBARCACIONS

- Reial Decret 1119/1989, de 15 de setembre, pel qual es regula el trànsit d'embarcacions d'alta velocitat en aigües marítimes espanyoles.

VEHICLES DE LLOGUER

- Decret 393/1947, de febrer, del Ministeri de la Governació, sobre la identificació i el registre dels usuaris i usuàries, de determinats establiments turístics i dels que lloguin, amb o sense conductor (actualitzat en el Decret 450/1985, de 27 febrer).
- Ordre de 16 setembre de 1974, del Ministeri de la Governació, sobre el control governatiu d'automòbils de lloguer, amb o sense conductor, en desenvolupament del Decret 393/1974, de 7 de febrer.
- Decret 450/1975, de 27 de febrer, del Ministeri de la Governació, sobre el règim d'identificació i registre dels usuaris de determinats establiments turístics i dels que lloguin vehicles de turisme.

... // ..

"2. Els titulars d'embarcacions d'alta velocitat, així com els d'aeronaus lleugeres estaran obligats a realitzar les actuacions de registre documental i informació que preveu la normativa vigent."

LLIBRES DE REGISTRE

- Ordre de 2 de novembre de 1989, del Ministeri de l'Interior, per la qual es regulen les modalitats d'elaboració de llibres de registre i altres documents de control obligatoris per a determinats establiments.

Article 26. Establiments i instal·lacions obligats a adoptar mesures de seguretat

Reglamentàriament, en desplegament del que disposa aquesta Llei, en la legislació de seguretat privada, en la d'infraestructures crítiques o en qualsevol altra normativa sectorial, **es pot establir la necessitat d'adoptar mesures de seguretat en establiments i instal·lacions industrials, comercials i de serveis, així com en les infraestructures crítiques, amb la finalitat de prevenir que es cometin actes delictius o infraccions administratives, o quan generin riscos directes per a tercers o siguin especialment vulnerables**.

Article 27. Espectacles i activitats recreatives

1. **L'Estat pot dictar normes de seguretat pública per als edificis i les instal·lacions en què se celebrin espectacles i activitats recreatives**.

2. **Les autoritats** a què es refereix aquesta llei han **d'adoptar les mesures necessàries per preservar la celebració pacífica d'espectacles públics**. En particular, **poden prohibir i, en cas d'estar-se celebrant, suspendre, els**

espectacles i les activitats recreatives quan hi hagi un perill cert per a persones i béns, o quan s'esdevinguin o es prevegin alteracions greus de la seguretat ciutadana.

3. **La normativa específica** ha de determinar els supòsits en què els delegats de l'autoritat hagin d'estar presents en la celebració dels espectacles i les activitats recreatives, els quals **poden procedir, amb avís previ als organitzadors, a suspendre'ls per raons de màxima urgència en els supòsits que preveu l'apartat anterior**.

4. **Els espectacles esportius** queden subjectes, en tot cas, a les mesures de prevenció de la violència que disposa la **legislació específica** contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport.

Article 28. Control administratiu sobre armes, explosius, cartutxeria i articles pirotècnics

1. **Correspon al Govern**:
   a) **Regular els requisits i les condicions** de fabricació, reparació, circulació, emmagatzematge, comerç, adquisició, alienació, tinença i utilització d'armes, així com d'imitacions, rèpliques i peces fonamentals.
   b) **Regular els requisits i les condicions** que s'han esmentat abans pel que fa a **explosius, cartutxeria i articles pirotècnics**.
   c) **Adoptar les mesures de control necessàries per complir els requisits i les condicions a què es refereixen els paràgrafs *a*) i *b*)**.

2. **La intervenció d'armes, explosius, cartutxeria i articles pirotècnics correspon al Ministeri de l'Interior, que l'exerceix a través de la Direcció General de la Guàrdia Civil**, els serveis de la qual estan habilitats per dur a terme en qualsevol moment les inspeccions i comprovacions que calgui als espais destinats a fabricar, emmagatzemar, comercialitzar o utilitzar els productes esmentats.

Article 29. Mesures de control

1. **El Govern ha de regular les mesures de control necessàries** sobre les matèries que s'enumeren a l'article anterior:
   a) **Mitjançant la subjecció de l'obertura i el funcionament** de les fàbriques, tallers, dipòsits, establiments de comercialització i llocs d'utilització, així com les activitats relacionades, a requisits de catalogació o classificació, autorització, informació, inspecció, vigilància i control, requisits especials d'habilitació per al personal encarregat de la manipulació, així com la determinació del règim de responsabilitat dels qui tinguin el deure de prevenir que es cometin determinades infraccions.
   b) **Amb l'establiment de la titularitat obligatòria de llicències, permisos o autoritzacions** per a l'adquisició, la tinença i la utilització d'armes de foc, l'expedició dels quals té caràcter restrictiu quan es tracti d'armes de defensa personal, per a les quals cal limitar la concessió de llicències, permisos o autoritzacions a supòsits d'estricta necessitat. Per concedir llicències, permisos i

autoritzacions cal tenir en compte la conducta i els antecedents de l'interessat. En tot cas, el sol·licitant ha de prestar el seu consentiment exprés a favor de l'òrgan de l'Administració General de l'Estat que tramita la seva sol·licitud perquè se'n sol·licitin els antecedents penals.

c) **A través de la prohibició de la fabricació, tinença i comercialització** d'armes, cartutxeria, articles pirotècnics i explosius especialment perillosos, així com el dipòsit d'aquests productes.

2. **La fabricació, el comerç i la distribució d'armes, articles pirotècnics, cartutxeria i explosius** constitueix un **sector amb regulació específica** en matèria de dret d'establiment, en els termes que preveu la legislació sobre inversions estrangeres a Espanya, i correspon als ministeris de Defensa, de l'Interior i d'Indústria, Energia i Turisme l'exercici de les competències de supervisió i control.

CAPÍTOL V
Règim sancionador
Secció 1a Subjectes responsables, òrgans competents i regles generals sobre les infraccions i l'aplicació de les sancions

Article 30. Subjectes responsables

1. **La responsabilitat per les infraccions comeses recau directament en l'autor del fet** en què consisteixi la infracció.

2. **Estan exempts de responsabilitat per les infraccions comeses els menors de catorze anys**.

   En cas que **la infracció sigui comesa per un menor de catorze anys, l'autoritat competent ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal perquè iniciï, si escau, les actuacions oportunes**.

3. Als efectes d'aquesta llei, **es consideren organitzadors o promotors de les reunions** en llocs de trànsit públic o manifestacions **les persones físiques o jurídiques que hagin subscrit la comunicació preceptiva**. Així mateix, encara que **no hagin subscrit o presentat la comunicació, també es consideren organitzadors o promotors els qui de fet les presideixin o dirigeixin o exerceixin actes semblants, o els qui per publicacions o declaracions de convocatòria, per les manifestacions orals o escrites que s'hi difonguin, pels lemes, les banderes o altres signes que mostrin o per qualsevol altre fet, es pugui determinar raonablement que en són directors**.

Article 31. Normes concursals

1. Els **fets susceptibles de ser qualificats segons dos o més preceptes d'aquesta llei o d'una altra s'han de sancionar d'acord amb les regles següents**:
   a) El **precepte especial s'aplica amb preferència al general**.

b) El **precepte més ampli o complex absorbeix** el que sancioni les infraccions consumides en aquell.
c) En defecte dels criteris anteriors, **el precepte més greu exclou els que sancionin el fet amb una sanció menor**.

2. **En cas que un sol fet constitueixi dues o més infraccions, o quan una d'aquestes sigui un mitjà necessari per cometre l'altra, cal sancionar la conducta per la infracció que apliqui una sanció més gran**.

3. Quan **una acció o omissió s'hagi de prendre en consideració** com a criteri de graduació de la sanció o com a circumstància que determini la qualificació de la infracció, **no es pot sancionar com una infracció independent**.

Article 32. Òrgans competents

1. **Són òrgans competents en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat**:
   a) **El ministre de l'Interior**, per sancionar les **infraccions molt greus en grau màxim**.
   b) **El secretari d'Estat de Seguretat**, per sancionar **infraccions molt greus en grau mitjà i en grau mínim**.
   c) **Els delegats del Govern a les comunitats autònomes** i a les ciutats de Ceuta i Melilla, per sancionar les **infraccions greus i lleus**.

2. Són competents per imposar les sancions tipificades en aquesta llei les autoritats **corresponents de la comunitat autònoma** en l'àmbit de **les seves competències en matèria de seguretat ciutadana**.

3. **Els alcaldes poden imposar les sancions i adoptar les mesures** que preveu aquesta llei quan les infraccions es cometin en espais públics municipals o afectin béns de titularitat local, **sempre que tinguin competència sobre la matèria d'acord amb la legislació específica**.
   En els termes de l'article 41, les ordenances municipals poden introduir especificacions o graduacions en el quadre de les infraccions i sancions que es tipifiquen en aquesta llei.

Article 33. Graduació de les sancions

1. **En imposar les sancions** per la comissió de les infraccions tipificades en aquesta llei **cal observar el principi de proporcionalitat**, d'acord amb el que disposen els apartats següents.

2. Dins dels **límits que es preveuen per a les infraccions molt greus i greus, les multes es divideixen en tres trams de la mateixa extensió, corresponents als graus mínim, mitjà i màxim**, en els termes de l'apartat 1 de l'article 39.

   La comissió d'una infracció determina la imposició de la multa corresponent en grau mínim.

La infracció s'ha de sancionar amb una multa en grau mitjà quan s'acrediti la concurrència, almenys, d'una de les circumstàncies següents:

a) **La reincidència** per la comissió en el terme de dos anys de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan així s'hagi declarat per resolució ferma en via administrativa.
b) **La realització dels fets amb intervenció de violència, amenaça o intimidació**.
c) **L'execució dels fets utilitzant** qualsevol tipus de **peça de roba o objecte que cobreixi la cara, de manera que s'impedeixi o es dificulti la identificació**.
d) **L'ús, per cometre la infracció, de menors d'edat, persones amb discapacitat** necessitades de protecció especial o en situació de vulnerabilitat.

En cada grau, per individualitzar la multa cal tenir en compte els criteris següents:

a) **L'entitat del risc produït** per a la seguretat ciutadana o la salut pública.
b) **La quantia del perjudici causat**.
c) **La transcendència del perjudici** per prevenir, mantenir o restablir la seguretat ciutadana.
d) **L'alteració ocasionada** en el funcionament dels serveis públics o en el proveïment de béns i serveis a la població.
e) **El grau de culpabilitat**.
f) **El benefici econòmic obtingut** com a conseqüència de la comissió de la infracció.
g) **La capacitat econòmica de l'infractor**.

Les infraccions només s'han de sancionar amb una multa en grau màxim quan els fets siguin d'una gravetat especial i així ho justifiquin el nombre i l'entitat de les circumstàncies concurrents i els criteris que preveu aquest apartat.

3. **La multa per cometre infraccions lleus s'ha de determinar directament atenent les circumstàncies i els criteris de l'apartat anterior**.

Secció 2a Infraccions i sancions

Article 34. Classificació de les infraccions

Les infraccions tipificades en aquesta llei es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

Article 35. Infraccions molt greus

INCLUSIÓ:
- El **grau mínim**, comprendrà **la multa de 30.001 € a 220.000 €.**
- El **grau mitjà**, comprendrà **la multa de 220.001 € a 410.000 €.**
- El **grau màxim**, comprendrà **la multa de 410.001 € a 600.000 €.**

Són infraccions **molt greus**:

1. Les reunions o manifestacions no comunicades o prohibides en infraestructures o instal·lacions en què es presten serveis bàsics per a la comunitat, o pels voltants

d'aquestes, així com la intrusió en els seus recintes, fins i tot sobrevolar-los, quan, en qualsevol d'aquests supòsits, s'hagi generat un risc per a la vida o la integritat física de les persones.
En el cas de les reunions i manifestacions, en són responsables els organitzadors o promotors.

2. **La fabricació, reparació, emmagatzematge, circulació, comerç, transport, distribució, adquisició, certificació, alienació o utilització d'armes reglamentàries, explosius catalogats, cartutxeria o articles pirotècnics incomplint la normativa** d'aplicació, no disposant de la documentació o l'autorització requerides o excedint els límits autoritzats quan aquestes conductes no siguin constitutives de delicte, així com l'omissió, insuficiència o falta d'eficàcia de les mesures de seguretat o precaucions que siguin obligatòries, sempre que en aquestes actuacions es causin perjudicis molt greus.

3. **La celebració d'espectacles públics o activitats recreatives trencant la prohibició o suspensió** ordenada per l'autoritat corresponent per raons de seguretat pública.

4. **La projecció de feixos de llum**, mitjançant qualsevol tipus de dispositiu, sobre els pilots o conductors de mitjans de transport que els puguin enlluernar o que en puguin distreure l'atenció i provocar accidents.

EN L'OPERATIVA POLICIAL

Pràcticament, en l'operativa policial ens trobarem amb la necessitat de proposar sancions molt greus en els següents supòsits.

1. Quan haguem de proposar per sanció per infracció molt greu aquelles manifestacions o reunions que no hagin estat comunicades o es realitzin en infraestructures de serveis bàsics per a la comunitat. Entenent com a infraestructures de serveis bàsics per a la comunitat:
   - Serveis de subministrament i distribució d'aigua, gas i electricitat.
   - Centrals nuclears, petroquímiques, refineries i dipòsits de combustible.
   - Les infraestructures de telecomunicacions.
   - Els ports, aeroports, estacions ferroviàries, metro i/o estacions d'autobusos.

2. Quan els fets en la fabricació, el comerç, el transport, la manipulació d'artefactes explosius, armes, etc. i/o no tenir els permisos pertinents en la **normativa específica**, siguin d'una entitat tan greu que posin en risc la vida o la integritat física de les persones.

"Com a suggeriment en aquests supòsits i atenent sempre que s'hagin causat perjudicis molt greus tant a les persones com a les coses, seria aconsellable que els policies actuants compareguessin a les oficines policials d'atestats per instruir diligències per un presumpte delicte, o si no n'hi ha, com a mínim, comunicar a l'autoritat judicial mitjançant minuta o ofici, perquè aquesta valori, si és el cas, la conveniència o no d'iniciar un procediment. "

3. Quan en celebracions d'espectacles públics s'incompleixen les especificacions que van motivar l'autorització per part de les autoritats.

4. Quan es projectin feixos de llum sobre els pilots o conductors de mitjans de transport, els feixos de llum es consideraran els de qualsevol tipus amb capacitat de generar risc per als conductors.

"En aquest supòsit no cal que s'arribi a enlluernar o distreure els conductors o pilots i provocar un accident, sinó que es pugui arribar a fer-ho."

Article 36. Infraccions greus

INCLUSIÓ:
- El **grau mínim**, comprendrà **la multa de 601 € a 10.400 €.**
- El **grau mitjà**, comprendrà **la multa de 10.401 € a 20.200 €.**
- El **grau màxim**, comprendrà **la multa de 20.201 € a 30.000 €.**

Són infraccions greus:

1. **La pertorbació de la seguretat ciutadana en actes** públics, espectacles esportius o culturals, solemnitats i oficis religiosos o altres reunions a les quals assisteixin nombroses persones, **quan no sigui constitutiva d'infracció penal**.

2. **La pertorbació greu de la seguretat ciutadana** que es produeixi en ocasió de reunions o manifestacions davant les seus del Congrés dels Diputats, el Senat i les assemblees legislatives de les comunitats autònomes, encara que no estiguin reunides, **quan no constitueixi infracció penal**.

INCLUSIÓ PARCIAL. LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL
OPERATIVA POLICIAL SOBRE LES REUNIONS I MANIFESTACIONS IL·LÍCITES
Article 494
Incorren en la pena de presó de sis mesos a un any o multa de dotze a vint-i-quatre mesos els qui promoguin, dirigeixin o presideixin manifestacions o una altra mena de reunions davant les seus del Congrés dels Diputats, del Senat o d'una assemblea legislativa d'una comunitat autònoma, quan hi estiguin reunits, i n'alterin el funcionament normal.

Article 513
Són punibles les reunions o manifestacions il·lícites, i tenen aquesta consideració:
1r. Les que es facin amb la finalitat de cometre algun delicte.

2n. Aquelles a les quals concorrin persones amb armes, artefactes explosius o objectes contundents o de qualsevol altra mena perillosa.

Article 514

1. Els promotors o directors de qualsevol reunió o manifestació compresa al número 1r de l'article anterior i els qui, en relació amb el número 2n del mateix article, no hagin intentat impedir per tots els mitjans al seu abast les circumstàncies que s'hi esmenten, incorren en les penes de presó d'un a tres anys i multa de dotze a vint-i-quatre mesos. A aquests efectes, es reputen directors o promotors de la reunió o manifestació els qui les convoquin o presideixin.

2. Els assistents a una reunió o manifestació que portin armes o altres mitjans igualment perillosos han de ser castigats amb la pena de presó d'un a dos anys i multa de sis a dotze mesos. Els jutges o els tribunals, atesos els antecedents del subjecte, les circumstàncies del cas i les característiques de l'arma o instrument portat, poden rebaixar en un grau la pena assenyalada.

3. Les persones que, amb motiu d'una reunió o manifestació, duguin a terme actes de violència contra l'autoritat, els seus agents, persones o propietats públiques o privades, han de ser castigades amb la pena que correspongui al seu delicte, en la meitat superior.

4. Els qui impedeixin l'exercici legítim de les llibertats de reunió o manifestació, o pertorbin greument el desenvolupament d'una reunió o manifestació lícita han de ser castigats amb la pena de presó de dos a tres anys si els fets es duen a terme amb violència, i amb la pena de presó de tres a sis mesos o una multa de sis a 12 mesos si es cometen mitjançant vies de fet o qualsevol altre procediment il·legítim.

5. Els promotors o directors de qualsevol reunió o manifestació que convoquin, facin o que intentin fer de nou una reunió o manifestació que hagi estat prèviament suspesa o prohibida, i sempre que amb això pretenguessin subvertir l'ordre constitucional o alterar greument la pau pública, es castiguen amb les penes de presó de sis mesos a un any i multa de sis a dotze mesos, sense perjudici de la pena que pugui correspondre, si s'escau, conforme als apartats precedents

Article 515

Són punibles les associacions il·lícites. Tenen aquesta consideració:
1r. Les que tinguin per objecte cometre algun delicte o, una vegada constituïdes, en promoguin la comissió.
2n. Les que, tot i tenir per objecte un fi lícit, utilitzin mitjans violents o d'alteració o control de la personalitat per aconseguir aquest objecte.
3r. Les organitzacions de caràcter paramilitar.
4t. Les que fomentin, promoguin o incitin directament o indirectament a l'odi, hostilitat, discriminació o violència contra persones, grups o associacions per raó de la seva ideologia, religió o creences, la pertinença dels seus membres o d'algun d'ells a una ètnia, raça o nació, el seu sexe, orientació sexual, situació familiar, malaltia o discapacitat.

Article 540
L'autoritat o el funcionari públic que prohibeixi una reunió pacífica o la dissolgui fora dels casos expressament permesos per les lleis ha de ser castigat amb la pena d'inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic de quatre a vuit anys i multa de sis a nou mesos.

---///---

3. **Causar desordres** a les vies, espais o establiments públics, o obstaculitzar la via pública amb mobiliari urbà, vehicles, contenidors, pneumàtics o altres objectes, quan en tots dos casos s'ocasioni una alteració greu de la seguretat ciutadana.

<u>INCLUSIÓ PARCIAL</u>: LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL
OPERATIVA POLICIAL SOBRE ELS DESORDRES, ALTERACIONS DEL PÚBLIC

Article 385
És castigat amb la pena de presó de sis mesos a dos anys o a les de multa de dotze a vint-i-quatre mesos i treballs en benefici de la comunitat de deu a quaranta dies el qui origini un risc greu per a la circulació d'alguna de les formes següents:
1a. Col·locant a la via obstacles imprevisibles, vessant-hi substàncies lliscants o inflamables o mutant, sostraient o anul·lant la senyalització o per qualsevol altre mitjà.
2a. No restablint la seguretat de la via, quan hi hagi obligació de fer-ho.

Article 385 bis
El vehicle de motor o ciclomotor utilitzat en els fets que preveu aquest capítol es considera instrument del delicte als efectes dels articles 127 i 128.

Article 557
1. Els qui, actuant en grup o individualment però emparats en ell, alterin la pau pública executant actes de violència sobre les persones o sobre les coses, o amenaçant altres de dur-los a terme, han de ser castigats amb una pena de sis mesos a tres anys de presó. Aquestes penes s'han d'imposar sense perjudici de les que puguin correspondre als actes concrets de violència o d'amenaces que s'hagin dut a terme.
2. Cal castigar amb les mateixes penes els qui actuïn sobre el grup o els seus individus i els incitin a cometre les accions descrites a l'apartat anterior o reforcin la seva disposició a dur-les a terme.

Article 557 bis
1. Els fets que es descriuen a l'article anterior han de ser castigats amb una pena d'un a sis anys de presó quan concorri alguna de les circumstàncies següents:
1a Quan algun dels partícips en el delicte dugui una arma o un altre instrument perillós, o exhibeixi una arma de foc simulada.
2a Quan l'acte de violència executat sigui potencialment perillós per a la vida de les persones o pugui causar lesions greus. En particular, estan inclosos els supòsits de llançament d'objectes contundents o líquids inflamables, l'incendi i la utilització d'explosius.

3a Quan els fets es duguin a terme en una manifestació o reunió nombrosa, o en ocasió d'alguna d'aquestes.
4a Quan es duguin a terme actes de pillatge.
5a Quan l'autor del fet es prevalgui de la seva condició d'autoritat, d'agent d'aquesta o de funcionari públic.
6a Quan es duguin a terme amb ocultació de la cara de manera que es dificulti la identificació dels autors.
Cal imposar aquestes penes sense perjudici de les que puguin correspondre als actes concrets de violència, amenaces o pillatge que s'hagin dut a terme.

Article 557 ter

1. Els qui, actuant en grup o individualment però emparats en ell, envaeixin o ocupin, contra la voluntat del titular, el domicili d'una persona jurídica pública o privada, un despatx, oficina, establiment o local, encara que estigui obert al públic, i causin amb això una pertorbació rellevant de la pau pública i de la seva activitat normal, han de ser castigats amb una pena de presó de tres a sis mesos o multa de sis a dotze mesos, llevat que els fets ja estiguin castigats amb una pena més greu en un altre precepte d'aquest Codi.
2. Els fets han de ser castigats amb la pena superior en grau quan concorrin les circumstàncies 1a, 3a, 4a o 5a de l'article 557 bis.

Article 558

Han de ser castigats amb la pena de presó de tres a sis mesos o una multa de sis a 12 mesos els qui pertorbin greument l'ordre en l'audiència d'un tribunal o jutjat, en els actes públics propis de qualsevol autoritat o corporació, en un col·legi electoral, oficina o establiment públic, centre docent o amb motiu de la celebració d'espectacles esportius o culturals. En aquests casos també es pot imposar la pena de privació d'anar als llocs, esdeveniments o espectacles de la mateixa naturalesa per un temps superior fins a tres anys a la pena de presó imposada.

Article 559

La distribució o difusió pública, a través de qualsevol mitjà, de missatges o consignes que incitin a cometre algun dels delictes d'alteració de l'ordre públic de l'article 557 bis del Codi penal, o que serveixin per reforçar la decisió de dur-los a terme, ha de ser castigat amb una pena de multa de tres a dotze mesos o presó de tres mesos a un any.

Article 560

1. Els qui causin danys que interrompin, obstaculitzin o destrueixin línies o instal·lacions de telecomunicacions o la correspondència postal han de ser castigats amb la pena de presó d'un a cinc anys.
2. Incorren en la mateixa pena els qui causin danys en vies fèrries o originin un dany greu per a la circulació ferroviària d'alguna de les formes que preveu l'article 382.
3. S'ha d'imposar la mateixa pena als qui danyin les conduccions o transmissions d'aigua, gas o electricitat per a les poblacions i n'interrompin o alterin greument el subministrament o servei.

Article 561

Qui afirmi falsament o simuli una situació de perill per a la comunitat o la producció d'un sinistre a conseqüència del qual calgui prestar auxili a una altra persona, i amb això provoqui que es mobilitzin els serveis de policia, assistència o salvament, ha de ser castigat amb la pena de presó de tres mesos i un dia a un any o multa de tres a divuit mesos.
---///---

4. **Els actes d'obstrucció que pretenguin impedir** a qualsevol autoritat, empleat públic o corporació oficial l'exercici legítim de les seves funcions, el compliment o l'execució d'acords o resolucions administratives o judicials, sempre que es produeixin al marge dels procediments establerts legalment i **no siguin constitutius de delicte**.

5. **Les accions i omissions que impedeixin o obstaculitzin el funcionament dels serveis d'emergència**, i que per tant provoquin o incrementin un risc per a la vida o la integritat de les persones o de danys en els béns, o agreugin les conseqüències del succés que motivi l'actuació d'aquells.

COMENTARI:

Ell comportament d'obstaculitzar i les omissions que impedeixen l'actuació dels serveis d'emergències **es dirigeixen especialment contra** policies, bombers, sanitaris, protecció civil, ambulàncies.
Les accions o omissions es consideraran **infraccions greus** quan hagin obstaculitzat l'acció dels serveis d'emergència, i:
- Provocat o incrementat el risc **per a la vida o integritat física de les persones o posant en risc els béns**.
- Incrementat la gravetat i les conseqüències del succés que motiva l'actuació dels serveis d'emergència.

6. **La desobediència o la resistència a l'autoritat o als seus agents en l'exercici de les seves funcions, quan no siguin constitutives de delicte**, així com la negativa a identificar-se a requeriment de l'autoritat o dels seus agents o **l'al·legació de dades falses o inexactes en els processos d'identificació**.

COMENTARI:

En l'operativa policial sense dubte és un dels articles de més rellevància, després que s'hagin despenalitzat les FALTES i, en concret, l'art. 634, que sancionava anteriorment la majoria d'aquests comportaments.

En aquest sentit tindrem present en la proposta de sancions d'aquesta llei, els tres (3) tipus de conductes, i amb les següents consideracions en l'operativa policial:

- **La resistència o resistència lleu** als agents de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions.

"EN ELS SUPÒSITS DE RESISTÈNCIA GREU SERÀ SEMPRE DELICTE D'ATEMPTAT DEL REFORMAT CODI PENAL, ARTICLE 550."

- **La negativa a identificar-se**, estaríem davant la típica conducta infundada de negar-se a identificar i que, finalment, mitjançant la mediació i bon fer dels agents de policia s'accedeix a facilitar-ne la identificació.

- **L'al·legació de dades falses o inexactes** durant la identificació, és freqüent al·ludir a dades falses per eludir possibles responsabilitats administratives i/o penals, especialment pel que fa al domicili per a possible notificacions, citacions, etc.

INCLUSIÓ PARCIAL: LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL
OPERATIVA POLICIAL EN ELS ATEMPTATS, RESISTÈNCIES/DESOBEDIÈNCIES CONTRA ELS AGENTS DE LES FORCES I COSSOS DE SEGURETAT

Article 550

1. Són reus d'atemptat els qui agredeixin o, amb intimidació greu o violència, oposin resistència greu a l'autoritat, als seus agents o funcionaris públics, o els escometin, quan es trobin en l'exercici de les funcions dels seus càrrecs o en ocasió d'aquestes. En tot cas, es consideren actes d'atemptat els comesos contra els funcionaris docents o sanitaris que es trobin en l'exercici de les funcions pròpies del seu càrrec, o en ocasió d'aquestes.
2. Els atemptats han de ser castigats amb les penes de presó d'un a quatre anys i multa de tres a sis mesos si l'atemptat és contra autoritat i de presó de sis mesos a tres anys en la resta de casos.
3. No obstant el que preveu l'apartat anterior, si l'autoritat contra la qual s'atempta és membre del Govern, dels consells de govern de les comunitats autònomes, del Congrés dels Diputats, del Senat o de les assemblees legislatives de les comunitats autònomes, de les corporacions locals, del Consell General del Poder Judicial, magistrat del Tribunal Constitucional, jutge, magistrat o membre del Ministeri Fiscal, s'ha d'imposar la pena de presó d'un a sis anys i multa de sis a dotze mesos.

Article 551

S'han d'imposar les penes superiors en grau a les que preveu respectivament l'article anterior sempre que l'atemptat es cometi:
1r. Fent ús d'armes o altres objectes perillosos.
2n. Quan l'acte de violència executat sigui potencialment perillós per a la vida de les persones o pugui causar lesions greus. En particular, estan inclosos els supòsits de llançament d'objectes contundents o líquids inflamables, l'incendi i la utilització d'explosius.
3r. Escometent l'autoritat, el seu agent o el funcionari públic fent ús d'un vehicle a motor.
4t. Quan els fets es duguin a terme en ocasió d'un motí, insubordinació o incident col·lectiu a l'interior d'un centre penitenciari.

Article 554

1. Els fets descrits als articles 550 i 551 també han de ser castigats amb les penes que s'hi expressen quan es cometin contra un membre de les forces armades que estigui prestant, vestit d'uniforme, un servei que se li hagi encomanat legalment.
2. S'han d'imposar les mateixes penes als qui escometin, utilitzin violència o intimidin les persones que acudeixin en auxili de l'autoritat, els seus agents o funcionaris.
3. També cal imposar les penes dels articles 550 i 551 als qui escometin, utilitzin violència o intimidin greument:

a) Els bombers o membres del personal sanitari o equips de socors que estiguin intervenint en ocasió d'un sinistre, calamitat pública o situació d'emergència, amb la finalitat d'impedir-los que exerceixin les seves funcions.
b) El personal de seguretat privada, identificat degudament, que dugui a terme activitats de seguretat privada en cooperació i sota el comandament de les forces i cossos de seguretat.

Article 556

1. Han de ser castigats amb la pena de presó de tres mesos a un any o multa de sis a divuit mesos els qui, sense estar compresos a l'article 550, resisteixin o desobeeixin greument l'autoritat o els seus agents en l'exercici de les seves funcions, o el personal de seguretat privada, identificat degudament, que dugui a terme activitats de seguretat privada en cooperació i sota el comandament de les forces i cossos de seguretat.
2. Els qui faltin al respecte i la consideració deguts a l'autoritat, en l'exercici de les seves funcions, han de ser castigats amb la pena de multa d'un a tres mesos.

---///---

7. **La negativa a la dissolució de reunions i manifestacions** en llocs de trànsit públic ordenada per l'autoritat competent quan concorrin els supòsits de l'article 5 de la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol.

8. **La pertorbació del desenvolupament d'una reunió o manifestació lícita**, quan no constitueixi infracció penal.

9. **La intrusió en infraestructures o instal·lacions en què es presten serveis bàsics per a la comunitat**, fins i tot sobrevolar-les, quan s'hagi produït una interferència greu en el seu funcionament.

10. **Dur, exhibir o utilitzar armes prohibides, així com dur, exhibir o utilitzar armes de manera negligent, temerària o intimidatòria, o fora dels llocs habilitats per utilitzar-les**, encara que en aquest últim cas es tingui llicència, sempre que aquestes conductes no constitueixin un infracció penal.

INCLUSIÓ PARCIAL: LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL
OPERATIVA POLICIAL EN ELS SUPÒSITS DE TINENÇA, TRÀFIC I DIPÒSIT D'ARMES, MUNICIONS O EXPLOSIUS

Article 563
La tinença d'armes prohibides i la de les que siguin resultat de la modificació substancial de les característiques de fabricació d'armes reglamentades s'han de castigar amb la pena de presó d'un a tres anys.

Article 564
1. La tinença d'armes de foc reglamentades, sense les llicències o permisos necessaris, s'ha de castigar:

1r. Amb la pena de presó d'un a dos anys, si es tracta d'armes curtes.
2n. Amb la pena de presó de sis mesos a un any, si es tracta d'armes llargues.

2. Els delictes que preveu el número anterior s'han de castigar, respectivament, amb les penes de presó de dos a tres anys, i d'un a dos anys quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

1a. Que les armes no tinguin marques de fàbrica o de número, o els tinguin alterats o esborrats.
2a. Que s'hagin introduït il·legalment al territori espanyol.
3a. Que s'hagin transformat, de manera que se n'hagin modificat les característiques originals.

---///---

11. **La sol·licitud o l'acceptació per part del demandant de serveis sexuals retribuïts en zones de trànsit públic** en les proximitats de llocs destinats a l'ús per part de menors, com ara centres educatius, parcs infantils o espais d'oci accessibles a menors d'edat, **o quan aquestes conductes, pel lloc en què es duguin a terme, puguin generar un risc per a la seguretat viària**.
    Els agents de l'autoritat han de requerir a les persones que ofereixin aquests serveis que s'abstinguin de fer-ho als llocs esmentats, i els han d'informar que la inobservança d'aquest requeriment podria constituir una infracció del paràgraf 6 d'aquest article.

12. **La fabricació, reparació, emmagatzematge, circulació, comerç, transport, distribució, adquisició, certificació, alienació** o utilització d'armes reglamentàries, explosius catalogats, cartutxeria o articles pirotècnics incomplint la normativa d'aplicació, no disposant de la documentació o autorització requerides o excedint els límits autoritzats, quan aquestes conductes no siguin constitutives de delicte, **així com l'omissió, insuficiència o falta d'eficàcia de les mesures de seguretat o precaucions que siguin obligatòries**.

INCLUSIÓ PARCIAL REIAL DECRET 137/1993

OPERATIVA POLICIAL EN ELS SUPÒSITS DE TINENÇA, TRÀFIC I DIPÒSIT D'ARMES, MUNICIONS O EXPLOSIUS

Article 146

1. Queda prohibit portar, exhibir i utilitzar fora del domicili, del lloc de treball, si escau, o de les corresponents activitats esportives, qualsevol classe d'armes de foc curtes i armes blanques, especialment aquelles que tinguin fulla punxeguda, així com, en general, armes de les categories 5a, 6a i 7a. Resta al criteri prudent de les autoritats i els seus agents apreciar si el portador de les armes té o no la necessitat de portar-les amb ell, segons l'ocasió, moment o circumstància, especialment, si es tracta d'armes emparades en llicències B, per raons de seguretat.

2. En general, s'haurà estimar il·lícit el fet que els concurrents a establiments públics i llocs de reunió, concentració, lleure o esplai, portin o usin armes, així com, en tot cas, aquells que hagin sofert condemna per delicte o falta contra les persones o la propietat o per ús indegut d'armes, o sanció per infracció d'aquest reglament.

Article 147

1. Els usuaris de les armes hauran d'estar en tot moment en condicions de controlar-les. Si hi ha presència o proximitat d'altres persones, han d'actuar amb la diligència i les precaucions necessàries i comportar-se de manera que no puguin causar perill, danys, perjudicis o molèsties a terceres persones o als seus béns.
2. Queda prohibit portar, exhibir o usar les armes:

a) Sense necessitat o de manera negligent o temerària.
b) Mentre s'utilitzen cascs o auriculars connectats amb aparells receptors o reproductors de sons.
c) Sota els efectes de begudes alcohòliques, estupefaents, psicotròpics, estimulants o altres substàncies anàlogues.

Article 149

1. Només es podran portar armes reglamentàries, desmuntades o dins de les seves caixes o fundes, per les vies i llocs públics urbans, durant el trajecte des dels llocs en què habitualment estan guardades o dipositades fins als llocs on es realitzin les activitats d'utilització degudament autoritzades.

2. Les armes només podran ser utilitzades en els polígons, galeries o camps de tir i en els camps o espais idonis per a l'exercici de la caça, de la pesca o d'altres activitats esportives.

3. Llevat de les actuacions pròpies de les forces armades i de les forces i cossos de seguretat, així com de les activitats cinegètiques, que es regiran per les seves legislacions especials, la realització de qualsevol tipus de concursos o activitats amb armes de foc o d'aire comprimit de la categoria 3a, 3, que tinguin lloc fora de camps, polígons o galeries de tir degudament autoritzats, requeriran de l'autorització prèvia del governador civil de la província en què tinguin lloc. Els seus organitzadors hauran de sol·licitar-la almenys amb quinze dies d'antelació, i facilitar la informació suficient sobre els llocs de celebració, les activitats que s'han de realitzar, les dades

sobre els participants, les armes que s'han d'utilitzar i les mesures de seguretat adoptades, tot això sense perjudici d'altres autoritzacions que calguin de les autoritats competents de l'Administració general de l'Estat, de les comunitats autònomes o de les corporacions locals.

4. Previ informe de l'alcalde del municipi i de la unitat corresponent de la Guàrdia Civil, el governador civil pot prohibir aquestes activitats o autoritzar-les disposant l'adopció de les mesures de seguretat i comoditat complementàries que estimi pertinents.

5. Els alcaldes podran autoritzar, amb els condicionaments pertinents per garantir la seguretat, l'obertura i el funcionament d'espais en els quals es pugui fer ús d'armes d'aire comprimit de la categoria 4a.

---///---

13. **La negativa d'accés o l'obstrucció deliberada de les inspeccions o els controls reglamentaris**, establerts d'acord amb el que disposa aquesta Llei, en fàbriques, locals, establiments, embarcacions i aeronaus.

14. **L'ús públic i indegut d'uniformes, insígnies o condecoracions oficials, o rèpliques d'aquests, així com d'altres elements de l'equipament dels cossos policials o dels serveis d'emergència** que puguin generar engany sobre la condició de qui els utilitzi, quan no sigui constitutiu d'infracció penal.

INCLUSIÓ PARCIAL: LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL
OPERATIVA POLICIAL EN ELS SUPÒSITS DE LA USURPACIÓ DE FUNCIONS PÚBLIQUES I DE L'INTRUSISME

Article 402
El qui il·legítimament exerceixi actes propis d'una autoritat o d'un funcionari públic atribuint-se caràcter oficial ha de ser castigat amb la pena de presó d'un a tres anys.

Article 402 bis
El qui, sense estar-hi autoritzat, utilitzi de manera pública i indeguda un uniforme, un vestit o una insígnia que li atribueixin caràcter oficial ha de ser castigat amb la pena de multa d'un a tres mesos.

---///---

15. **La falta de col·laboració amb les forces i cossos de seguretat** per investigar delictes o prevenir accions que puguin posar en risc la seguretat ciutadana en els supòsits que preveu l'article 7.

16. **El consum o la tinença il·lícits de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques**, encara que no estiguin destinades al tràfic, en llocs, vies, establiments públics o transports col·lectius, així com l'abandonament dels instruments o altres efectes utilitzats per a això en els llocs esmentats.

INCLUSIÓ PARCIAL: LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL
CONSIDERACIONS EN L'OPERATIVA POLICIAL EN ELS SUPÒSITS DE TRÀFIC DE DROGUES

Article 368

Els qui executin actes de conreu, elaboració o tràfic, o d'una altra manera promoguin, afavoreixin o facilitin el consum il·legal de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicòtropes, o en posseeixin amb aquells fins, han de ser castigats amb les penes de presó de tres a sis anys i multa del tant al triple del valor de la droga objecte del delicte si es tracta de substàncies o productes que causen greu perjudici a la salut, i de presó d'un a tres anys i multa del tant al duple en els altres casos.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, els tribunals poden imposar la pena inferior en grau a les assenyalades en atenció a l'escassa entitat del fet i a les circumstàncies personals del culpable. No es pot fer ús d'aquesta facultat si es dóna alguna de les circumstàncies a què es fa referència en els articles 369 bis i 370.

Article 369

1. S'han d'imposar les penes superiors en grau a les que assenyala l'article anterior i multa del quàdruple de la quantia quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

1a. El culpable sigui una autoritat, funcionari públic, facultatiu, treballador social, docent o educador i actuï en l'exercici del seu càrrec, professió o ofici.
2a. El culpable participi en altres activitats organitzades o l'execució de les quals es vegi facilitada per la comissió del delicte.
3a. Els fets tinguin lloc en establiments oberts al públic pels responsables o empleats d'aquests.
4a. Les substàncies a què es refereix l'article anterior es facilitin a menors de 18 anys, a disminuïts psíquics o a persones sotmeses a tractament de deshabituació o rehabilitació.
5a. Sigui d'importància notòria la quantitat de les substàncies esmentades objecte de les conductes a què es refereix l'article anterior.
6a. Aquestes substàncies s'adulterin, es manipulin o es barregin entre si o amb altres, i s'incrementi el possible dany a la salut.
7a. Les conductes descrites a l'article anterior tinguin lloc en centres docents, en centres, establiments o unitats militars, en centres penitenciaris o en centres de deshabituació o rehabilitació, o en les seves proximitats.
8a. El culpable empri violència o exhibeixi o faci servir armes per cometre el fet.

Article 369 bis

Quan els fets descrits a l'article 368 els hagin realitzat els qui pertanyin a una organització delictiva, s'han d'imposar les penes de presó de nou a dotze anys i multa del tant al quàdruple del valor de la droga si es tracta de substàncies i productes que causen greu perjudici a la salut i de presó de quatre anys i sis mesos a deu anys i la mateixa multa en els altres casos.

Als caps, encarregats o administradors de l'organització se'ls han d'imposar les penes superiors en grau a les assenyalades en el paràgraf primer.

Quan d'acord amb el que estableix l'article 31 bis una persona jurídica sigui responsable dels delictes que recullen els dos articles anteriors, se li han d'imposar les penes següents:

a) Multa de dos a cinc anys, o del triple al quíntuple del valor de la droga quan la quantitat resultant sigui més elevada, si el delicte comès per la persona física té prevista una pena de presó de més de cinc anys.
b) Multa d'un a tres anys, o del doble al quàdruple del valor de la droga quan la quantitat resultant sigui més elevada, si el delicte comès per la persona física té prevista una pena de presó de més de dos anys no inclosa a l'incís anterior.

Ateses les regles que estableix l'article 66 bis, els jutges i tribunals poden imposar així mateix les penes que recullen les lletres *b* a *g* de l'apartat 7 de l'article 33.

Article 370

S'ha d'imposar la pena superior en un o dos graus a la que assenyala l'article 368 quan:

1r. S'utilitzin menors de 18 anys o disminuïts psíquics per cometre aquests delictes.
2n. Es tracti dels caps, administradors o encarregats de les organitzacions a què es refereix la circumstància 2a de l'apartat 1 de l'article 369.
3r. Les conductes descrites a l'article 368 siguin d'extrema gravetat.

Es consideren d'extrema gravetat els casos en què la quantitat de les substàncies a què es refereix l'article 368 excedeixi notablement la considerada de notòria importància, o s'hagin utilitzat vaixells, embarcacions o aeronaus com a mitjà de transport específic, o s'hagin portat a terme les conductes indicades simulant operacions de comerç internacional entre empreses, o es tracti de xarxes internacionals dedicades a aquest tipus d'activitats, o quan concorrin tres o més de les circumstàncies que preveu l'article 369.1.

En els casos dels números 2n i 3r anteriors s'ha d'imposar als culpables, a més, una multa del triple del valor de la droga objecte del delicte.

QUANTITATS DETERMINADES AL TRÀFIC DE DROGUES
Acord de 19 d'octubre de 2001, informe de l'Institut Nacional de Toxicologia

Speed: ----------	5 gr.
Heroïna: ----------	3 gr.
Cocaïna: ----------	7,5 gr.
Haixix: ----------	25 gr.
Marihuana: ----------	100 gr.
LSD: ----------	3 gr.
pastilles: ----------	900 gr.
Ketamina: ----------	5 gr.
Oli d'haixix: ----------	6 gr.

17. **El trasllat de persones**, amb qualsevol tipus de vehicle, per tal de facilitar-los l'accés a drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, sempre que no constitueixi delicte.
18. **L'execució d'actes de plantació i cultiu il·lícits de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques en llocs visibles al públic**, quan no siguin constitutius d'infracció penal.

19. **La tolerància del consum il·legal o el tràfic de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques** en locals o establiments públics, o la falta de diligència a fi d'impedir-los per part dels propietaris, administradors o encarregats d'aquests.

20. **La manca dels registres que preveu aquesta llei** per a les activitats amb transcendència per a la seguretat ciutadana, o l'omissió de comunicacions obligatòries.

21. **L'al·legació de dades o circumstàncies falses** per obtenir les documentacions que preveu aquesta Llei, sempre que no constitueixi infracció penal.

22. **L'incompliment de les restriccions a la navegació** imposades per reglament a les embarcacions d'alta velocitat i aeronaus lleugeres.

23. **L'ús no autoritzat d'imatges o dades personals o professionals d'autoritats o membres de les forces i cossos de seguretat** que pugui posar en perill la seguretat personal o familiar dels agents i de les instal·lacions protegides o posar en risc l'èxit d'una operació, amb respecte al dret fonamental a la informació.

COMENTARIS QUE CAL TENIR EN COMPTE EN L'OPERATIVA POLICIAL

Hem de tenir clar que l'**ús** és diferent a l'**obtenció**, per la qual cosa és aconsellable valorar qui enregistra les imatges, si un periodista acreditat professionalment o un particular, i si aquestes van acompanyades d'amenaces de ser utilitzades en contra nostra. Així mateix en funció de la intervenció si es creu oportú:

- Identificarem l'individu que realitzi la captació de la nostra imatge.
- Ressenyarem la marca i el model de la càmera o aparell de captació.
- Aixecarem una acta d'intervenció genèrica, si és el cas, i anomenarem les incidències de l'actuació i els aparells confiscats, així com de les possibles al·legacions que pugui realitzar la persona interessada.
- Informarem l'interessat del motiu de la intervenció i del procés que seguirà l'acta.

INCLUSIÓ PARCIAL: Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, sobre la protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.

Article 8

1. No es reputen, amb caràcter general, intromissions il·legítimes les actuacions autoritzades o acordades per l'autoritat competent d'acord amb la llei, ni quan hi predomini un interès històric, científic o cultural rellevant.
2. En particular, el dret a la pròpia imatge no impedeix:

a) La seva captació, reproducció o publicació per qualsevol mitjà, quan es tracti de persones que exerceixin un càrrec públic o una professió de notorietat o projecció pública i la imatge es capti durant un acte públic o en llocs oberts al públic.
b) La utilització de la caricatura d'aquestes persones, d'acord amb l'ús social.
c) La informació gràfica sobre un succés o esdeveniment públic quan la imatge d'una persona determinada aparegui com a merament accessòria.

Les excepcions previstes als paràgrafs *a* i *b* no són aplicables respecte de les autoritats o persones que exerceixen funcions que per la seva naturalesa necessiten l'anonimat de la persona que les exerceix.

INCLUSIÓ PARCIAL: LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL. De les amenaces.

Article 169

El qui amenaci una altra persona de causar a ella, a la seva família o a altres persones amb les quals estigui íntimament vinculada un mal que constitueixi delictes d'homicidi, lesions, avortament, contra la llibertat, tortures i contra la integritat moral, la llibertat sexual, la intimitat, l'honor, el patrimoni i l'ordre socioeconòmic, ha de ser castigat:

1r. Amb la pena de presó d'un a cinc anys, si s'ha fet l'amenaça exigint una quantitat o imposant qualsevol altra condició, encara que no sigui il·lícita, i el culpable ha aconseguit el seu propòsit. En cas de no aconseguir-lo, s'ha d'imposar la pena de presó de sis mesos a tres anys.

Les penes assenyalades en el paràgraf anterior s'han d'imposar en la meitat superior si les amenaces es fan per escrit, per telèfon o per qualsevol mitjà de comunicació o de reproducció, o en nom d'entitats o grups reals o suposats.
2n. Amb la pena de presó de sis mesos a dos anys, quan l'amenaça no hagi estat condicional.

INCLUSIÓ PARCIAL: Llei d'enjudiciament criminal

Article 282
La policia judicial té per objecte, i **és obligació de tots** els qui la componen, descobrir els delictes públics que es cometin al seu territori o demarcació; practicar, segons les seves atribucions, les diligències necessàries per comprovar-los i descobrir els delinqüents, i **recollir tots els efectes, instruments o proves del delicte que hi hagi perill que desapareguin, els quals han de posar a disposició de l'autoritat judicial**.

*** DE LES INCAUTACIONS SENSE EMPARA LEGAL**

Article 172
1. **El qui, sense estar-hi legítimament autoritzat, impedeixi a un altre amb violència fer el que la llei no prohibeix, o el compel·leixi a fer el que no vol, sigui just o injust**, ha de ser castigat amb la pena de presó de sis mesos a tres anys o amb una multa de 12 a 24 mesos, segons la gravetat de la coacció o dels mitjans emprats.

Article 37. Infraccions lleus

Són infraccions lleus:
1. **La celebració de reunions en llocs de trànsit públic o de manifestacions** incomplint el que preceptuen els articles 4.2, 8, 9, 10 i 11 de la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, la responsabilitat de les quals correspon als organitzadors o promotors.

2. **L'exhibició d'objectes perillosos per a la vida i la integritat física de les persones** amb ànim intimidatori, sempre que no constitueixi delicte o infracció greu.

3. **L'incompliment de les restriccions de circulació de vianants o itinerari en ocasió d'un acte públic, una reunió o una manifestació**, quan provoquin alteracions menors en el seu desenvolupament normal.

4. **Les faltes de respecte i consideració dirigides a un membre de les forces i cossos de seguretat en l'exercici de les seves funcions de protecció de la seguretat**, quan aquestes conductes no siguin constitutives d'infracció penal.

5. **La realització o incitació a la realització d'actes que atemptin contra la llibertat i la indemnitat sexual, o l'execució d'actes d'exhibició obscena**, quan no constitueixin infracció penal.
6. **La projecció de feixos de llum**, mitjançant qualsevol tipus de dispositiu, sobre membres de les forces i cossos de seguretat per impedir o dificultar l'exercici de les seves funcions.

7. **L'ocupació de qualsevol immoble, habitatge o edifici aliens, o la permanència en aquests, en tots dos casos contra la voluntat del propietari, l'arrendatari o el titular d'un altre dret sobre aquests**, quan no siguin constitutives d'infracció penal.

   Així mateix, l'ocupació de la via pública amb infracció del que disposa la llei o contra la decisió adoptada en aplicació d'aquella per l'autoritat competent. S'entén inclosa en aquest supòsit l'ocupació de la via pública per a la venda ambulant no autoritzada.

8. **L'omissió o la insuficiència de mesures** per garantir la conservació de la documentació d'armes i explosius, així com la falta de denúncia de la pèrdua o sostracció d'aquesta documentació.

9. **Les irregularitats en emplenar els registres** que preveu aquesta llei amb transcendència per a la seguretat ciutadana, **incloses l'al·legació de dades o circumstàncies falses o l'omissió de comunicacions obligatòries dins dels terminis establerts**, sempre que no constitueixin infracció penal.

10. **L'incompliment de l'obligació d'obtenir la documentació personal** exigida legalment, així com l'omissió negligent de la denúncia de la sostracció o pèrdua d'aquesta documentació.

11. **La negligència en la custòdia i conservació** de la documentació personal exigida legalment, considerada com a tal la tercera pèrdua o extraviament, i les posteriors, en el termini d'un any.

12. La negativa a lliurar la documentació personal exigida legalment quan se n'hagi acordat la retirada o la retenció.

13. **Els danys o el deslluïment de béns mobles o immobles d'ús o servei públic, així com de béns mobles o immobles privats en la via pública**, quan no constitueixin infracció penal.

CONSIDERACIONS SOBRE ELS DESLLUÏMENTS

Hem d'entendre, per una banda, com a **danys**, la destrucció total o parcial d'un bé. D'altra banda, considerarem **deslluïment** la pèrdua de gràcia o de vistositat d'un bé. Les dues (2) conductes són en tot cas sancionables ja siguin béns mobles (mobiliari urbà, trens, etc.) o immobles (façanes d'edificis) de titularitat pública o privada a la via pública. "L'enganxada de pancartes o similars fora dels llocs habilitats també serà sancionable com a deslluïment, quan es realitzi a la via pública".

INCLUSIÓ PARCIAL: LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL. Danys, danys al patrimoni històric, deslluïments terroristes.

DANYS

Article 263

1. El qui causi danys en una propietat aliena no compresos en altres títols d'aquest codi ha de ser castigat amb una multa de sis a vint-i-quatre mesos, ateses la condició econòmica de la víctima i la quantia del dany.

Si la quantia del dany causat no excedeix els 400 euros, s'ha d'imposar una pena de multa d'un a tres mesos.

2. S'ha de castigar amb la pena de presó d'un a tres anys i multa de dotze a vint-i-quatre mesos el qui causi danys expressats a l'apartat anterior, si es dóna algun dels supòsits següents:

1r. Que es realitzin per impedir el lliure exercici de l'autoritat o com a conseqüència d'accions executades en l'exercici de les seves funcions, tant si es comet el delicte contra funcionaris públics o contra particulars que, com a testimonis o de qualsevol altra manera, hagin contribuït o puguin contribuir a l'execució o aplicació de les lleis o disposicions generals.
2n. Que es causi per qualsevol mitjà una infecció o contagi de bestiar.
3r. Que s'utilitzin substàncies verinoses o corrosives.
4t. Que afectin béns de domini o ús públic o comunal.
5è. Que arruïnin el perjudicat o el col·loquin en una greu situació econòmica.
6è S'hagin ocasionat danys d'una gravetat especial o s'hagin afectat els interessos generals.

DANYS EN VEHICLES POLICIALS

Article 265

El qui destrueixi, danyi de manera greu o inutilitzi per al servei, fins i tot temporalment, obres, establiments o instal·lacions militars, vaixells de guerra, aeronaus militars, mitjans de transport o transmissió militar, material de guerra, aprovisionament o altres mitjans o recursos afectes al servei de les forces armades o de les forces i cossos de seguretat, ha de ser castigat amb la pena de presó de dos a quatre anys si el dany causat ultrapassa els mil euros.

DANYS SOBRE EL PATRIMONI HISTÒRIC

Article 321

Els qui enderroquin o alterin greument edificis singularment protegits pel seu interès històric, artístic, cultural o monumental han de ser castigats amb les penes de presó de sis mesos a tres anys, multa de dotze a vint-i-quatre mesos i, en tot cas, inhabilitació especial per a professió o ofici per un termini d'un a cinc anys.

En qualsevol cas, els jutges o els tribunals poden ordenar, motivadament, la reconstrucció o restauració de l'obra, a càrrec de l'autor del fet, sens perjudici de les indemnitzacions degudes a tercers de bona fe.

14. **L'escalada d'edificis o monuments** sense autorització quan hi hagi un risc cert que s'ocasionin danys a les persones o als béns.

15. **La remoció de tanques, cintes o altres elements fixos o mòbils col·locats per les forces i cossos de seguretat** per delimitar perímetres de seguretat, fins i tot amb caràcter preventiu, quan no constitueixi infracció greu.

16. **Deixar solts o en condicions de causar danys animals ferotges o perjudicials**, així com abandonar animals domèstics en condicions en què en pugui perillar la vida.

17. **El consum de begudes alcohòliques en llocs, vies, establiments o transports públics** quan pertorbi greument la tranquil·litat ciutadana.

CONSIDERACIONS SOBRE EL *BOTELLÓN*
La Llei 4/2015 no sanciona el mer consum d'alcohol a la via pública, per poder ser sancionat per l'article 37.17 de l'esmentada llei, **aquest consum d'alcohol a la via pública ha de pertorbar greument la tranquil·litat i descans dels ciutadans**.

Les centrals de coordinació de les comissaries de policia i el 112 recullen habitualment les trucades de queixa dels veïns sobre **el consum d'alcohol a la via pública que pertorben greument la seva tranquil·litat i el seu descans**. Pertorbacions i molèsties pel consum d'alcohol agreujats per comportaments que poden ser dels tipus següents: escomesa contra veïns, insults, música alta, crits, càntics, baralles, orinades o defecacions als portals dels edificis d'habitatges, brutícia, etc.

Article 38. Prescripció de les infraccions

1. **Les infraccions administratives** tipificades en aquesta llei prescriuen al cap de sis mesos, d'un any o de dos anys d'haver-se comès, segons que siguin lleus, greus o molt greus, respectivament.

2. **Els terminis que s'assenyalen** en aquesta llei es computen des del dia en què s'hagi comès la infracció. Tanmateix, en els casos d'infraccions continuades i d'infraccions d'efectes permanents, els terminis es computen, respectivament, des del dia en què es va cometre l'última infracció i des que es va eliminar la situació il·lícita.

3. **La prescripció s'interromp per qualsevol actuació administrativa de la qual tingui coneixement formal l'interessat dirigida a sancionar la infracció**, i el còmput del termini de prescripció es reprèn si el procediment està paralitzat més d'un mes per una causa no imputable al presumpte responsable.

4. **La prescripció també s'interromp a conseqüència de l'obertura d'un procediment judicial penal**, fins que l'autoritat judicial no comuniqui a l'òrgan

administratiu la finalització d'aquest procediment en els termes de l'apartat 2 de l'article 45.

Article 39. Sancions

1. **Les infraccions molt greus** s'han de sancionar amb una multa d'entre 30.001 i 600.000 euros; les greus, amb una multa d'entre 601 i 30.000 euros, i **les lleus**, amb una multa d'entre 100 i 600 euros.
   D'acord amb el que disposa l'article 33.2, **els trams corresponents als graus màxim, mitjà i mínim de les multes previstes per la comissió d'infraccions greus i molt greus** són els següents:
   a) **Per a les infraccions molt greus**, el grau mínim comprèn la multa d'entre 30.001 i 220.000 euros; el grau mitjà, d'entre 220.001 i 410.000 euros, i el grau màxim, d'entre 410.001 i 600.000 euros.
   b) **Per a les infraccions greus**, el grau mínim comprèn la multa d'entre 601 i 10.400; el grau mitjà, d'entre 10.401 i 20.200 euros, i el grau màxim, d'entre 20.201 i 30.000 euros.

2. **La multa pot comportar alguna o algunes de les sancions accessòries** següents, atenent la naturalesa dels fets constitutius de la infracció:
   a) **La retirada de les armes i de les llicències** o els permisos corresponents.
   b) **El comís dels béns**, mitjans o instruments amb què s'hagi preparat o executat la infracció i, si escau, dels efectes procedents d'aquesta, llevat que uns o altres pertanyin a un tercer de bona fe no responsable de la infracció que els hagi adquirit legalment. Quan els instruments o efectes siguin de comerç lícit i el seu valor no guardi relació amb la naturalesa o gravetat de la infracció, l'òrgan competent per imposar la sanció que procedeixi pot no acordar el comís o acordar-lo parcialment.
   c) **La suspensió temporal de les llicències, autoritzacions o permisos** durant des de sis mesos i un dia fins a dos anys per infraccions molt greus i fins a sis mesos per infraccions greus, en l'àmbit de les matèries que es regulen al capítol IV d'aquesta llei. En cas de reincidència, la sanció pot durar des de dos anys i un dia fins a sis anys per infraccions molt greus i fins a dos anys per infraccions greus.
   d) **La clausura de les fàbriques, locals o establiments**, durant des de sis mesos i un dia fins a dos anys per infraccions molt greus i fins a sis mesos per infraccions greus, en l'àmbit de les matèries que es regulen al capítol IV d'aquesta llei. En cas de reincidència, la sanció pot durar des de dos anys i un dia fins a sis anys per infraccions molt greus i fins a dos anys per infraccions greus.

Article 40. Prescripció de les sancions

1. **Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de tres anys, les imposades per infraccions greus, al cap de dos anys, i les imposades per infraccions lleus, al cap d'un any**, computats des de l'endemà del dia en què la resolució per la qual s'imposa la sanció adquireixi fermesa en via administrativa.

2. La **iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment d'execució interromp la prescripció**, i el termini torna a transcórrer si aquell es paralitza durant més d'un mes per una causa no imputable a l'infractor.

Article 41. Habilitació reglamentària

Les disposicions reglamentàries de desplegament poden introduir especificacions o graduacions en el quadre de les infraccions i sancions tipificades en aquesta llei que, sense constituir noves infraccions o sancions, ni alterar-ne la naturalesa i els límits, contribueixin a identificar de manera més correcta les conductes o a determinar de manera més precisa les sancions corresponents.

Article 42. Reparació del dany i indemnització

1. **Si les conductes sancionades han ocasionat danys o perjudicis a l'administració pública**, la resolució del procediment ha de contenir un pronunciament exprés sobre les qüestions següents:
   a) L'exigència a l'infractor de reposar al seu estat originari la situació alterada per la infracció.
   b) Quan això no sigui possible, la indemnització pels danys i perjudicis causats, si han quedat determinats durant el procediment. Si l'import dels danys i perjudicis no ha quedat establert, s'ha de determinar en un procediment complementari, susceptible de terminació convencional, la resolució del qual posa fi a la via administrativa.

2. **La responsabilitat civil derivada d'una infracció** ha de ser sempre solidària entre tots els causants del dany.

3. Quan es declari **autor dels fets** comesos un **menor de divuit anys no emancipat** o una persona amb la capacitat modificada judicialment, **han de respondre** solidàriament amb ell dels danys i perjudicis ocasionats **els seus pares, tutors, curadors, acollidors o guardadors legals o de fet**, segons que correspongui.

Article 43. Registre central d'infraccions contra la seguretat ciutadana

1. A l'efecte exclusiu d'apreciar la reincidència en la comissió d'infraccions tipificades en aquesta llei, es crea al Ministeri de l'Interior un **Registre central d'infraccions contra la seguretat ciutadana**.
   Les comunitats autònomes que hagin assumit **competències per protegir persones i béns i per mantenir la seguretat ciutadana** i que disposin d'un cos de policia propi **poden crear els seus propis registres d'infraccions contra la seguretat ciutadana**.

2. **Cal regular reglamentàriament l'organització i el funcionament del Registre central d'infraccions contra la seguretat ciutadana**, el qual únicament ha d'incloure els assentaments següents:
   a) Dades personals de l'infractor.

b) Infracció comesa.
c) Sanció o sancions fermes en via administrativa imposades, amb indicació de l'abast temporal, quan sigui procedent.
d) Lloc i data de la comissió de la infracció.
e) Òrgan que ha imposat la sanció.

3. **Les persones a les quals s'hagi imposat una sanció que hagi adquirit fermesa en via administrativa han de ser informades que es procedirà a efectuar els assentaments corresponents al Registre central d'infraccions contra la seguretat ciutadana**. Aquestes persones poden sol·licitar l'accés, la cancel·lació o la rectificació de les seves dades de conformitat amb el que estableixen la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la normativa que la desplega. Els assentaments s'han de cancel·lar d'ofici quan hagin transcorregut tres anys si es tracta d'infraccions molt greus, dos anys en el cas d'infraccions greus i un any en el cas d'infraccions lleus, a comptar des de la fermesa de la sanció.

4. **Les autoritats i els òrgans de les diferents administracions públiques amb competència sancionadora en matèria de seguretat ciutadana**, d'acord amb aquesta Llei, han de comunicar al Registre central d'infraccions contra la seguretat ciutadana les resolucions sancionadores dictades, una vegada fermes en via administrativa. Així mateix, a aquests efectes, aquestes administracions públiques han de tenir accés a les dades que consten en aquest Registre central.

Secció 3a Procediment sancionador

Article 44. Règim jurídic

L'exercici de la potestat sancionadora en matèria de protecció de la seguretat ciutadana es regeix pel títol IX de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i les disposicions que la despleguen, sense perjudici de les especialitats que es regulen en aquest capítol.

Article 45. Caràcter subsidiari del procediment administratiu sancionador respecte del penal

1. **No es poden sancionar els fets** que hagin estat sancionats penalment o administrativament **quan s'aprecïi identitat de subjecte, de fet i de fonament**.

2. **En els supòsits en què les conductes puguin ser constitutives de delicte**, l'òrgan administratiu ha de passar el tant de culpa a l'autoritat judicial o al Ministeri Fiscal, i s'ha d'abstenir de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti sentència ferma o resolució que altrament posi fi al procediment penal, o el Ministeri Fiscal no acordi la improcedència d'iniciar o prosseguir les actuacions en via penal; el termini de prescripció queda interromput fins aleshores.

L'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal han de comunicar a l'òrgan administratiu la resolució o l'acord que hagin adoptat.

3. Si es considera que no hi ha il·lícit penal, o si s'ha dictat un altre tipus de resolució que posi fi al procediment penal, es pot iniciar o prosseguir el procediment sancionador. En tot cas, l'òrgan administratiu queda vinculat pels fets declarats provats en via judicial.

4. Les mesures cautelars adoptades abans de la intervenció judicial es poden mantenir mentre l'autoritat judicial no resolgui una cosa diferent.

Article 46. Accés a les dades d'altres administracions públiques

1. Les autoritats i els òrgans de les diferents administracions públiques competents per imposar sancions d'acord amb aquesta Llei poden accedir a les dades relatives als subjectes infractors que estiguin relacionats directament amb la investigació dels fets constitutius d'infracció, sense necessitat de consentiment previ del titular de les dades, amb les garanties de seguretat, integritat i disponibilitat, de conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

2. A l'efecte exclusiu d'emplenar les actuacions que els òrgans de l'Administració General de l'Estat competents en els procediments regulats en aquesta Llei i en les seves normes de desplegament tenen encomanades, l'Agència Estatal d'Administració Tributària i la Tresoreria General de la Seguretat Social, en els termes que estableix la normativa tributària o de la seguretat social, així com l'Institut Nacional d'Estadística, pel que fa al padró municipal d'habitants, han de facilitar a aquells l'accés als fitxers que continguin dades que hagin de constar als procediments esmentats, sense necessitat de tenir el consentiment dels interessats.

Article 47. Mesures provisionals anteriors al procediment

1. Els agents de l'autoritat han d'intervenir i capturar cautelarment els instruments utilitzats per cometre la infracció, així com el diners, els fruits o els productes obtinguts directament, que s'han de mantenir en els dipòsits establerts a l'efecte o sota la custòdia de les forces i cossos de seguretat mentre es tramita el procediment sancionador o fins que, si escau, se'n resolgui la devolució o se'n decreti el comís.

   Sense perjudici del que preveu l'apartat 3 de l'article 49, si la confiscació és de béns fungibles i el cost del dipòsit supera el valor venal, cal destruir-los o donar-los una destinació adequada, d'acord amb el procediment que s'estableixi reglamentàriament.

2. Excepcionalment, en els supòsits de risc greu o perill imminent per a persones o béns, les mesures provisionals que preveu l'apartat 1 de l'article 49, excepte la del paràgraf *f)*, les poden adoptar directament els agents de l'autoritat amb caràcter previ a la iniciació del procediment, i s'han de ratificar, modificar o revocar en l'acord d'incoació en el termini màxim de quinze dies. En tot cas, aquestes mesures queden

sense efecte si, una vegada transcorregut el termini esmentat, el procediment no s'incoa o l'acord d'incoació no conté un pronunciament exprés sobre les mesures.

Article 48. Actuacions prèvies

1. Amb anterioritat a la incoació del procediment, es poden dur a terme actuacions prèvies per determinar si concorren circumstàncies que les justifiquin. En particular, aquestes actuacions s'orienten a determinar, amb la precisió màxima possible, els fets susceptibles de motivar la incoació del procediment, la identificació de la persona o persones que puguin ser responsables i les circumstàncies rellevants que es donin en els uns i els altres.

   Les actuacions prèvies s'han d'incorporar al procediment sancionador.

2. Les actuacions prèvies es poden dur a terme sense intervenció del presumpte responsable, si és indispensable per garantir el bon fi de la investigació, i a les diligències instruïdes a l'efecte cal deixar constància escrita de les raons que justifiquen la seva no-intervenció.

3. La pràctica d'actuacions prèvies no interromp la prescripció de les infraccions.

Article 49. Mesures de caràcter provisional

1. Una vegada incoat l'expedient, l'òrgan competent per resoldre pot adoptar en qualsevol moment, mitjançant un acord motivat, les mesures de caràcter provisional que siguin necessàries per assegurar l'eficàcia de la resolució que pugui recaure i el bon fi del procediment, evitar que es mantinguin els efectes de la infracció o preservar la seguretat ciutadana, sense que en cap cas puguin tenir caràcter sancionador. Aquestes mesures han de ser proporcionades a la naturalesa i gravetat de la infracció, i poden consistir especialment en:
   a) El dipòsit en un lloc segur dels instruments o efectes utilitzats per cometre les infraccions i, en particular, de les armes, explosius, aerosols, objectes o matèries potencialment perillosos per a la tranquil·litat ciutadana, drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques.
   b) L'adopció de mesures de seguretat de les persones, béns, establiments o instal·lacions que estiguin en situació de perill, a càrrec dels seus titulars.
   c) La suspensió o clausura preventiva de fàbriques, locals o establiments susceptibles d'afectar la seguretat ciutadana.
   d) La suspensió parcial o total de les activitats als establiments que siguin notòriament vulnerables i no tinguin en funcionament les mesures de seguretat necessàries.
   e) L'adopció de mesures de seguretat de les persones i els béns en infraestructures i instal·lacions en què es prestin serveis bàsics per a la comunitat.
   f) La suspensió de l'activitat objecte d'autoritzacions, permisos, llicències i altres documents expedits per les autoritats administratives, en el marc de la normativa que li sigui aplicable.

g) La suspensió en la venda, revenda o venda ambulant de les entrades de l'espectacle o activitat recreativa la celebració o el desenvolupament del qual pugui implicar un risc per a la seguretat ciutadana.

2. Les despeses ocasionades per l'adopció de les mesures provisionals són a càrrec del causant dels fets objecte de l'expedient sancionador.

3. La durada de les mesures de caràcter provisional no pot excedir la meitat del termini previst en aquesta llei per a la sanció que pugui correspondre a la infracció comesa, excepte en cas d'acord degudament motivat adoptat per l'òrgan competent.

4. Cal notificar als interessats l'acord d'adopció de mesures provisionals al domicili del qual tingui constància per qualsevol mitjà l'administració o, si escau, per mitjans electrònics, amb indicació dels recursos procedents contra aquest, l'òrgan davant el qual s'han de presentar i els terminis per interposar-los. L'autoritat competent per adoptar-los pot acordar que sigui objecte de coneixement general quan això sigui necessari per garantir la seguretat ciutadana, amb subjecció al que disposa la legislació en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

5. Les mesures adoptades són executives immediatament, sense perjudici que els interessats puguin sol·licitar-ne la suspensió justificant l'aparença de bon dret i l'existència de danys de reparació difícil o impossible, prestant, si escau, caució suficient per assegurar el perjudici que es pugui derivar per a la seguretat ciutadana.
6. Les mesures provisionals acordades es poden modificar o aixecar quan les circumstàncies que en van motivar l'adopció variïn, i en tot cas s'extingeixen amb la resolució que posi fi al procediment.

Article 50. Caducitat del procediment

1. El procediment caduca quan hagi transcorregut un any des de la incoació sense que s'hagi notificat la resolució; no obstant això, per al còmput cal tenir en compte les possibles paralitzacions per causes imputables a l'interessat o la suspensió que s'hagi d'acordar per l'existència d'un procediment judicial penal, quan concorri identitat de subjecte, fet i fonament, fins que aquest finalitzi.

2. S'ha de notificar a l'interessat la resolució que declari la caducitat, i aquesta posa fi al procediment, sense perjudici que l'administració pugui acordar incoar un nou procediment mentre no hagi prescrit la infracció. Els procediments caducats no interrompen el termini de prescripció.

Article 51. Efectes de la resolució

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, la resolució del procediment sancionador és recurrible de conformitat amb la Llei 30/1992, de 26 de novembre. Contra la resolució que posi fi a la via administrativa es pot interposar un recurs contenciós administratiu, si escau, pel procediment per a la protecció dels drets fonamentals de la persona, en els termes de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 52. Valor probatori de les declaracions dels agents de l'autoritat
En els procediments sancionadors que s'instrueixin en les matèries objecte d'aquesta llei, les denúncies, els atestats o els actes formulats pels agents de l'autoritat en exercici de les seves funcions que hagin presenciat els fets, amb ratificació prèvia en cas que els denunciats els hagin negat, són base suficient per adoptar la resolució que sigui procedent, llevat que hi hagi una prova en contra i sense perjudici que aquells hagin d'aportar a l'expedient tots els elements probatoris disponibles.

Article 53. Execució de la sanció

1. Una vegada ferma en via administrativa, s'ha de procedir a executar la sanció de conformitat amb el que preveu aquesta llei.

2. **El compliment de la sanció de suspensió de les llicències, les autoritzacions o els permisos s'inicia quan hagi transcorregut** un mes des que la sanció hagi adquirit fermesa en via administrativa.

3. **Les sancions pecuniàries que no s'hagin abonat prèviament s'han de fer efectives dins dels quinze dies següents a la data de fermesa de la sanció**. En cas que venci el termini d'ingrés sense que s'hagi satisfet la sanció, cal procedir a l'exacció pel procediment de constrenyiment. A aquest efecte, n'és títol executiu la provisió de constrenyiment notificada al deutor, expedida per l'òrgan competent de l'administració.

4. Quan les sancions hagin estat imposades per l'Administració General de l'Estat, els òrgans i procediments de la recaptació executiva són els que estableix el Reglament general de recaptació, aprovat pel Reial decret 939/2005, de 29 de juliol.

5. En cas que la resolució acordi que **es retornin els instruments confiscats cautelarment** a què es refereix l'apartat 1 de l'article 47, **si transcorre un mes des de la notificació** sense que el titular hagi recuperat l'objecte confiscat, **s'ha de destruir o se li ha de donar una destinació adequada** en el marc d'aquesta llei.

Article 54. Procediment abreujat

1. **Una vegada notificat l'acord d'incoació del procediment per a la sanció d'infraccions greus o lleus**, l'interessat disposa d'un termini de quinze dies per procedir al pagament voluntari amb reducció de la sanció de multa, o per formular les al·legacions i proposar o aportar les proves que consideri oportunes. Si efectua el pagament de la multa en les condicions que s'indiquen al paràgraf anterior, cal seguir el procediment sancionador abreujat i, si no es fa, el procediment sancionador ordinari.

2. **El procediment sancionador abreujat no és aplicable a les infraccions molt greus**.

3. **Una vegada efectuat el pagament voluntari** de la multa dins del termini de quinze dies comptats des de l'endemà de la notificació corresponent, es té per conclòs el procediment sancionador amb les conseqüències següents:

   a) La reducció del 50 per cent de l'import de la sanció de multa.

   b) La renúncia a formular al·legacions. En cas que es formulin, es tenen per no presentades.

   c) **La terminació del procediment, sense necessitat de dictar una resolució expressa, el dia en què es faci el pagament**. La sanció únicament és recurrible davant l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

Disposició addicional primera
Règim de control de precursors de drogues i explosius

El sistema d'atorgament de llicències d'activitat, així com el règim sancionador aplicable en cas d'infracció de les disposicions comunitàries i internacionals per a la vigilància del comerç de precursors de drogues i explosius, es regeix pel que disposen les seves legislacions específiques.

Disposició addicional segona
Règim de protecció de les infraestructures crítiques

La protecció de les infraestructures crítiques es regeix per la seva normativa específica i, supletòriament, per aquesta llei.

Disposició addicional tercera
Compareixença obligatòria en els procediments per obtenir el document nacional d'identitat i el passaport

En els procediments administratius d'obtenció del document nacional d'identitat i el passaport, és obligatòria la compareixença de l'interessat davant els òrgans o les unitats administratives competents per a la tramitació.

Excepcionalment, es pot eximir de la compareixença personal el sol·licitant d'un passaport provisional en una missió diplomàtica o oficina consular espanyola per raons justificades de malaltia, risc, llunyania o altres d'anàlogues i acreditades degudament que impedeixin o dificultin greument la compareixença.

Disposició addicional quarta
Comunicacions del Registre Civil

A l'efecte de donar compliment al que disposa l'article 8.3 de la llei, el Registre Civil ha de comunicar al Ministeri de l'Interior les inscripcions de resolucions de capacitat modificada judicialment, les morts o les declaracions d'absència o mort, d'acord amb el que disposa l'article 80 de la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil.

Disposició addicional cinquena
Suspensió de sancions pecuniàries imposades per infraccions en matèria de consum de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques comeses per menors d'edat

Les multes que s'imposin als menors d'edat per haver comès infraccions en matèria de consum o tinença il·lícits de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques es poden suspendre sempre que, a sol·licitud dels infractors i els seus representants legals, aquells accedeixin a sotmetre's a tractament o rehabilitació, si ho requereixen, o a activitats de reeducació. En cas que els infractors abandonin el tractament o la rehabilitació o les activitats reeducatives, s'ha d'executar la sanció econòmica.
Els termes i les condicions de la remissió parcial de sancions que preveu aquesta disposició addicional s'han de regular per reglament.

Disposició addicional sisena
Infraestructures i instal·lacions en què es presten serveis bàsics per a la comunitat

Als efectes del que disposen els articles 35.1 i 36.9, s'entén per infraestructures o instal·lacions en què es presten serveis bàsics per a la comunitat:
a) Centrals nuclears, petroquímiques, refineries i dipòsits de combustible.
b) Ports, aeroports i altres infraestructures de transport.
c) Serveis de subministrament i distribució d'aigua, gas i electricitat.
d) Infraestructures de telecomunicacions.

Disposició addicional setena
No-increment de la despesa pública

Les mesures que preveu aquesta llei no han de generar cap increment de dotacions ni de retribucions, ni d'altres despeses de personal al servei del sector públic.

Disposició transitòria única
Procediments sancionadors iniciats en entrar en vigor aquesta llei

Els procediments sancionadors iniciats en entrar en vigor aquesta llei es regeixen per la legislació anterior, llevat que aquesta llei contingui disposicions més favorables per a l'interessat.

Disposició derogatòria única
Derogació normativa

1. Queda derogada la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana.

2. Així mateix, queden derogades totes les disposicions, del mateix rang o de rang inferior, que s'oposin al que estableix aquesta llei.

Disposició final primera
Règim especial de Ceuta i Melilla

1. S'afegeix una disposició addicional desena a la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, amb la redacció següent:

Disposició addicional desena. Règim especial de Ceuta i Melilla.

1. Els estrangers que es detectin en la línia fronterera de la demarcació territorial de Ceuta o Melilla mentre intenten superar els elements de contenció fronterers per creuar irregularment la frontera poden ser rebutjats a fi d'impedir que entrin il·legalment a Espanya.

2. En tot cas, el rebuig s'ha d'efectuar respectant la normativa internacional de drets humans i de protecció internacional de la qual Espanya és part.

3. Les sol·licituds de protecció internacional s'han de formalitzar als llocs habilitats a aquest efecte en els passos fronterers i s'han de tramitar de conformitat amb el que estableix la normativa en matèria de protecció internacional.»

2. La disposició final quarta de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, queda redactada de la manera següent:

Disposició final quarta. Preceptes no orgànics

1. Tenen naturalesa orgànica els preceptes continguts als articles següents d'aquesta Llei: 1, 2, 3, 4.1, 4.3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 18 bis, 19, 20, 21, 22.1, 23, 24, 25, 25 bis, 27, 29, 30, 30 bis, 31, 31 bis, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 59 bis, 60, 61, 62, 62 bis, 62 ter, 62 quater, 62

quinquies, 62 sexies, 63, 63 bis, 64, 66, 71, les disposicions addicionals tercera a vuitena i desena i les disposicions finals.

2. Els preceptes no inclosos en l'apartat anterior no tenen naturalesa orgànica.»

Disposició final segona
Títols competencials

Les disposicions d'aquesta llei es dicten a l'empara de l'article 149.1.29a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de seguretat pública, excepte els articles 28 i 29, que es dicten a l'empara de l'article 149.1.26a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de règim de producció, comerç, tinença i ús d'armes i explosius.

Disposició final tercera
Preceptes que tenen caràcter de llei orgànica

1. **Tenen caràcter orgànic els preceptes d'aquesta llei que s'indiquen tot seguit**:
El capítol I, excepte l'article 5.
Els articles 9 i 11 del capítol II.
El capítol III.
Del capítol V, l'apartat 3 de l'article 30; l'ordinal 1 de l'article 35; els ordinals 2, 7, 8 i 23 de l'article 36, i els ordinals 1 i 4 de l'article 37.
La disposició derogatòria única.
La disposició final primera.
La disposició final tercera.

2. Els preceptes no inclosos en l'apartat anterior no tenen caràcter orgànic.

Disposició final quarta
Habilitació per al desplegament reglamentari

S'habilita el Govern, en l'àmbit de les seves competències, per dictar les disposicions necessàries per desplegar i aplicar el que estableix aquesta llei.

Disposició final cinquena
Entrada en vigor

Aquesta llei orgànica entra en vigor l'1 de juliol de 2015, excepte la disposició final primera, que entra en vigor l'endemà de la publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat».
Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta llei orgànica i que la facin complir.

Sevilla, 30 de març de 2015

FELIPE R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY

federació serveis a la ciutadania
agrupació de policía local

NOMENCLÀTOR CODIFICAT D'INFRACCIONS. LLEI ORGÀNICA 4/2005 DE PROTECCIÓ DE LA SEGURETAT CIUTADANA

NOMENCLÀTOR CODIFICAT D'INFRACCIONS. LLEI ORGÀNICA 4/2005 DE PROTECCIÓ DE LA SEGURETAT CIUTADANA

Art. 35	Apartat	Infraccions molt greus 30.001 € a 600.000 €
35.	1.	**Les reunions o manifestacions no comunicades o prohibides** en infraestructures o instal·lacions en què es presten serveis bàsics per a la comunitat, o pels voltants d'aquestes, així com la intrusió en els seus recintes, fins i tot sobrevolar-los, quan, en qualsevol d'aquests supòsits, s'hagi generat un risc per a la vida o la integritat física de les persones. En el cas de les reunions i manifestacions, en són responsables els organitzadors o promotors.
35.	2.	**La fabricació, reparació, emmagatzematge, circulació, comerç, transport, distribució, adquisició, certificació, alienació o utilització d'armes reglamentàries, explosius catalogats, cartutxeria o articles pirotècnics** incomplint la normativa d'aplicació, no disposant de la documentació o l'autorització requerides o excedint els límits autoritzats quan aquestes conductes no siguin constitutives de delicte, així com l'omissió, insuficiència o falta d'eficàcia de les mesures de seguretat o precaucions que siguin obligatòries, sempre que en aquestes actuacions es causin perjudicis molt greus.
35	3.	**La celebració d'espectacles públics o activitats recreatives** trencant la prohibició o suspensió ordenada per l'autoritat corresponent per raons de seguretat pública.
35	4.	**La projecció de feixos de llum, mitjançant qualsevol tipus de dispositiu**, sobre els pilots o conductors de mitjans de transport que els puguin enlluernar o que en puguin distreure l'atenció i provocar accidents.

Art. 36	Apartat	Infraccions greus 601 € a 30.000 €
36.	1.	**La pertorbació de la seguretat ciutadana en actes públics,** espectacles esportius o culturals, solemnitats i oficis religiosos o altres reunions a les quals assisteixin nombroses persones, quan no sigui constitutiva d'infracció penal.
36.	2.	**La pertorbació greu de la seguretat ciutadana** que es produeixi en ocasió de reunions o manifestacions davant les seus del Congrés dels Diputats, el Senat i les assemblees legislatives de les comunitats autònomes, encara que no estiguin reunides, quan no constitueixi infracció penal.
36	3.	**Causar desordres a les vies, espais o establiments públics**, o obstaculitzar la via pública amb mobiliari urbà, vehicles, contenidors, pneumàtics o altres objectes, quan en tots dos casos s'ocasioni una alteració greu de la seguretat ciutadana.
36	4.	**Els actes d'obstrucció que pretenguin impedir a qualsevol autoritat, empleat públic o corporació oficial l'exercici legítim de les seves funcions, el compliment o l'execució d'acords o resolucions administratives o judicials**, sempre que es produeixin al marge dels procediments establerts legalment i no siguin constitutius de delicte.
36.	5.	**Les accions i omissions que impedeixin o obstaculitzin el funcionament dels serveis d'emergència**, i que per tant provoquin o incrementin un risc per a la vida o la integritat de les persones o de danys en els béns, o agreugin les conseqüències del succés que motivi l'actuació d'aquells.
36.	6.	**La desobediència o la resistència a l'autoritat o als seus agents en l'exercici de les seves funcions**, quan no siguin constitutives de delicte, així com la negativa a identificar-se a requeriment de l'autoritat o dels seus agents o l'al·legació de dades falses o inexactes en els processos d'identificació.
36	7.	**La negativa a la dissolució de reunions i manifestacions en llocs de trànsit públic** ordenada per l'autoritat competent quan concorrin els supòsits de l'article 5 de la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol.

Art. 36	Apartat	Infraccions greus 601 € a 30.000 €
36	8.	**La pertorbació del desenvolupament d'una reunió o manifestació lícita**, quan no constitueixi infracció penal.
36.	9.	**La intrusió en infraestructures o instal·lacions** en què es presten serveis bàsics per a la comunitat, fins i tot sobrevolar-les, quan s'hagi produït una interferència greu en el seu funcionament.
36.	10.	**Dur, exhibir o utilitzar armes prohibides, així com dur, exhibir o utilitzar armes de manera negligent, temerària o intimidatòria, o fora dels llocs habilitats per utilitzar-les, encara que en aquest últim cas es tingui llicència**, sempre que aquestes conductes no constitueixin un infracció penal.
36	11.	**La sol·licitud o l'acceptació per part del demandant de serveis sexuals retribuïts en zones de trànsit públic en les proximitats de llocs destinats a l'ús per part de menors**, com ara centres educatius, parcs infantils o espais d'oci accessibles a menors d'edat, o quan aquestes conductes, pel lloc en què es duguin a terme, puguin generar un risc per a la seguretat viària. Els agents de l'autoritat han de requerir a les persones que ofereixin aquests serveis que s'abstinguin de fer-ho als llos esmentats, i els han d'informar que la inobservança d'aquest requeriment podria constituir una infracció del paràgraf 6 d'aquest article.
36	12.	**La fabricació, reparació, emmagatzematge, circulació, comerç, transport, distribució, adquisició, certificació, alienació o utilització d'armes reglamentàries, explosius catalogats, cartutxeria o articles pirotècnics** incomplint la normativa d'aplicació, no disposant de la documentació o autorització requerides o excedint els límits autoritzats, quan aquestes conductes no siguin constitutives de delicte, així com l'omissió, insuficiència o falta d'eficàcia de les mesures de seguretat o precaucions que siguin obligatòries.
36.	13.	**La negativa d'accés o l'obstrucció deliberada de les inspeccions o els controls reglamentaris**, establerts d'acord amb el que disposa aquesta llei, en fàbriques, locals, establiments, embarcacions i aeronaus.
36.	14.	**L'ús públic i indegut d'uniformes, insígnies o condecoracions oficials, o rèpliques d'aquests**, així com d'altres elements de l'equipament dels cossos policials o dels serveis d'emergència que puguin generar engany sobre la condició de qui els utilitzi, quan no sigui constitutiu d'infracció penal.

Art. 36	Apartat	Infraccions greus 601 € a 30.000 €
36	15.	**La falta de col·laboració amb les forces i cossos de seguretat per investigar delictes** o prevenir accions que puguin posar en risc la seguretat ciutadana en els supòsits que preveu l'article 7.
36	16.	**El consum o la tinença il·lícits de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques**, encara que no estiguin destinades al tràfic, en llocs, vies, establiments públics o transports col·lectius, així com l'abandonament dels instruments o altres efectes utilitzats per a això en els llocs esmentats.
36.	17.	**El trasllat de persones, amb qualsevol tipus de vehicle**, per tal de facilitar-los l'accés a drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, sempre que no constitueixi delicte.
36.	18.	**L'execució d'actes de plantació i cultiu il·lícits de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques** en llocs visibles al públic, quan no siguin constitutius d'infracció penal.
36	19.	**La tolerància del consum il·legal o el tràfic de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques en locals o establiments públics, o la falta de diligència** a fi d'impedir-los per part dels propietaris, administradors o encarregats d'aquests.
36	20.	**La manca dels registres que preveu aquesta llei** per a les activitats amb transcendència per a la seguretat ciutadana, o l'omissió de comunicacions obligatòries.
36.	21.	**L'al·legació de dades o circumstàncies falses** per obtenir les documentacions que preveu aquesta llei, sempre que no constitueixi infracció penal.
36.	22.	**L'incompliment de les restriccions a la navegació** imposades per reglament a les embarcacions d'alta velocitat i aeronaus lleugeres.
36	23.	**L'ús no autoritzat d'imatges o dades personals o professionals d'autoritats o membres de les forces i cossos de seguretat** que pugui posar en perill la seguretat personal o familiar dels agents i de les instal·lacions protegides o posar en risc l'èxit d'una operació, amb respecte al dret fonamental a la informació**.**

NOMENCLÀTOR CODIFICAT D'INFRACCIONS. LLEI ORGÀNICA 4/2005 DE PROTECCIÓ DE LA SEGURETAT CIUTADANA

Art. 37	Apartat	Infraccions lleus 100 € a 600 €
37.	1.	**La celebració de reunions en llocs de trànsit públic o de manifestacions** incomplint el que preceptuen els articles 4.2, 8, 9, 10 i 11 de la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, la responsabilitat de les quals correspon als organitzadors o promotors.
37.	2.	**L'exhibició d'objectes perillosos per a la vida i la integritat física de les persones** amb ànim intimidatori, sempre que no constitueixi delicte o infracció greu.
37	3.	**L'incompliment de les restriccions de circulació de vianants o itinerari** en ocasió d'un acte públic, una reunió o una manifestació, quan provoquin alteracions menors en el seu desenvolupament normal.
37	4.	**Les faltes de respecte i consideració dirigides a un membre de les forces i cossos de seguretat** en l'exercici de les seves funcions de protecció de la seguretat, quan aquestes conductes no siguin constitutives d'infracció penal.
37.	5.	**La realització o incitació a la realització d'actes que atemptin contra la llibertat i la indemnitat sexual**, o l'execució d'actes d'exhibició obscena, quan no constitueixin infracció penal.
37.	6.	**La projecció de feixos de llum, mitjançant qualsevol tipus de dispositiu**, sobre membres de les forces i cossos de seguretat per impedir o dificultar l'exercici de les seves funcions.
37	7.	**L'ocupació de qualsevol immoble, habitatge o edifici aliens, o la permanència en aquests, en tots dos casos contra la voluntat del propietari, l'arrendatari o el titular d'un altre dret sobre aquests**, quan no siguin constitutives d'infracció penal. Així mateix, l'ocupació de la via pública amb infracció del que disposa la Llei o contra la decisió adoptada en aplicació d'aquella per l'autoritat competent. S'entén inclosa en aquest supòsit l'ocupació de la via pública per a la venda ambulant no autoritzada.
37	8.	**L'omissió o la insuficiència de mesures per garantir la conservació de la documentació** d'armes i explosius, així com la falta de denúncia de la pèrdua o sostracció d'aquesta documentació.

Art. 37	Apartat	Infraccions lleus 100 € a 600 €
37.	9.	**Les irregularitats en emplenar els registres que preveu aquesta Llei amb transcendència per a la seguretat ciutadana**, incloses l'al·legació de dades o circumstàncies falses o l'omissió de comunicacions obligatòries dins dels terminis establerts, sempre que no constitueixin infracció penal.
37.	10.	**L'incompliment de l'obligació d'obtenir la documentació personal exigida** legalment, així com l'omissió negligent de la denúncia de la sostracció o pèrdua d'aquesta documentació.
37	11.	**La negligència en la custòdia i conservació de la documentació personal exigida** legalment, considerada com a tal la tercera pèrdua o extraviament, i les posteriors, en el termini d'un any.
37	12.	**La negativa a lliurar la documentació personal exigida legalment** quan se n'hagi acordat la retirada o retenció.
37.	13.	Els danys o el deslluïment de béns mobles o immobles d'ús o servei públic, així com de béns mobles o immobles privats en la via pública, quan no constitueixin infracció penal.
37.	14.	**L'escalada d'edificis o monuments sense autorització** quan hi hagi un risc cert que s'ocasionin danys a les persones o als béns.
37	15.	**La remoció de tanques, cintes o altres elements fixos o mòbils col·locats per les forces i cossos de seguretat** per delimitar perímetres de seguretat, fins i tot amb caràcter preventiu, quan no constitueixi infracció greu.
37	16.	**Deixar solts o en condicions de causar danys animals ferotges o perjudicials**, així com abandonar animals domèstics en condicions en què en pugui perillar la vida.
37.	17.	**El consum de begudes alcohòliques en llocs, vies, establiments o transports públic**s quan pertorbi greument la tranquil·litat ciutadana.

INFRACCIONS MOLT GREUS:

- El **grau mínim**, comprendrà **la multa de 30.001 € a 220.000 €.**
- El **grau mitjà**, comprendrà **la multa de 220.001 € a 410.000 €.**
- El **grau màxim**, comprendrà **la multa de 410.001 € a 600.000 €.**

INFRACCIONS GREUS:

- El **grau mínim**, comprendrà **la multa de 601 € a 10.400 €.**
- El **grau mitjà**, comprendrà **la multa de 10.401 € a 20.200 €.**
- El **grau màxim**, comprendrà **la multa de 20.201 € a 30.000 €.**

INFRACCIONS LLEUS:

- Les infraccions lleus comprendran, **la multa de 100 a 600 €.**

1. CONSTITUCIÓ ESPANYOLA. [INCLUSIÓ PARCIAL]

1 Constitució espanyola. [Inclusió parcial]
Corts Generals «BOE» núm. 311, de 29 de desembre de 1978
Última modificació: 27 de setembre de 2011
Referència: BOE-A-1978-31229

[…]

TÍTOL I. Dels drets i dels deures fonamentals

[…]

CAPÍTOL SEGON. Drets i llibertats

[…]

SECCIÓ 1a. Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques

[…]

Article 21

1. Es reconeix el dret de reunió pacífica i sense armes. Per a l'exercici d'aquest dret no caldrà autorització prèvia.

2. En els casos de reunions en llocs de trànsit públic i de manifestacions caldrà comunicar-ho prèviament a l'autoritat, la qual només podrà prohibir-les quan hi hagi motius fonamentats d'alteració de l'ordre públic, amb perill per a persones o béns.

[…]

TÍTOL IV. Del Govern i de l'Administració

[…]

Article 104

1. Les forces i els cossos de seguretat sota la dependència del Govern tindran per missió protegir el lliure exercici dels drets i de les llibertats i garantir la seguretat ciutadana.

2. Una llei orgànica determinarà les funcions, els principis bàsics d'actuació i els estatuts de les forces i cossos de seguretat.

[…]

TÍTOL V. De les relacions entre el Govern i les Corts Generals

[…]

Article 116

1. Una llei orgànica regularà els estats d'alarma, d'excepció i de setge, i les competències i limitacions corresponents.

2. L'estat d'alarma serà declarat pel Govern mitjançant un decret acordat en un Consell de Ministres, amb una durada màxima de quinze dies; haurà de donar-ne compte al Congrés dels Diputats, que serà reunit immediatament a aquest efecte i no podrà ser prorrogat sense l'autorització d'aquesta mateixa cambra. El decret determinarà l'àmbit territorial al qual s'estenen els efectes de la declaració.

3. L'estat d'excepció serà declarat pel Govern mitjançant un decret acordat en un Consell de Ministres, prèvia autorització del Congrés dels Diputats. L'autorització i la proclamació de l'estat d'excepció haurà de determinar expressament els efectes d'aquest, l'àmbit territorial al qual s'estengui i la durada, que no podrà excedir de trenta dies, prorrogables per un termini igual amb els mateixos requisits.

4. L'estat de setge serà declarat per la majoria absoluta del Congrés dels Diputats, a proposició exclusiva del Govern. El Congrés en determinarà l'àmbit territorial, la durada i les condicions.

5. El Congrés no podrà ser dissolt mentre restin declarats alguns dels estats compresos en el present article; si les cambres no es trobessin en període de sessions, restaran convocades automàticament. Durant la vigència d'aquests estats no podrà interrompre's el funcionament de les cambres ni el dels altres poders constitucionals. Si, havent estat dissolt el Congrés o havent-ne expirat el mandat, es produís alguna de les situacions que donen lloc a qualsevol dels dits estats, les competències del Congrés seran assumides per la seva Diputació Permanent.

6. La declaració dels estats d'alarma, d'excepció i de setge no modificaran el principi de responsabilitat del Govern ni dels seus agents reconeguts en la Constitució i en les lleis.

TÍTOL VI. Del poder judicial

[…]

Article 126
La policia judicial depèn dels jutges, dels tribunals i del Ministeri Fiscal en les seves funcions d'indagació del delicte i de descobriment i assegurament del delinqüent, en els termes que la llei estableixi.

[…]

TÍTOL VIII. De l'organització territorial de l'Estat

[…]

CAPÍTOL TERCER
De les comunitats autònomes
[…]

Article 148
1. Les comunitats autònomes podran assumir competències en les matèries següents:

1a. Organització de les seves institucions d'autogovern.
2a. Les alteracions dels termes municipals compresos en el seu territori i, en general, les funcions que corresponguin a l'Administració de l'Estat sobre corporacions locals, la transferència de les quals autoritzi la legislació sobre règim local.
3a. Ordenació del territori, urbanisme i habitatge.
4a. Les obres públiques d'interès per a la comunitat autònoma dins el seu territori.
5a. Els ferrocarrils i les carreteres l'itinerari dels quals transcorri íntegrament dins el territori de la comunitat autònoma i, de la mateixa manera, el transport fet per aquests mitjans o per cable.
6a. Els ports de refugi, els ports i els aeroports esportius i, en general, els que no acompleixin activitats comercials.
7a. L'agricultura i la ramaderia, d'acord amb l'ordenació general de l'economia.
8a. Espais forestals i el seu aprofitament.
9a. La gestió en matèria de protecció del medi ambient.
10a. Els projectes, la construcció i l'explotació dels aprofitaments hidràulics, canals i regatges d'interès per a la comunitat autònoma; les aigües minerals i les termals.
11a. La pesca en aigües interiors, la de marisc i l'aqüicultura, la caça i la pesca fluvial.
12a. Fires interiors.
13a. El foment del desenvolupament econòmic de la comunitat autònoma dins els objectius marcats per la política econòmica nacional.
14a. L'artesania.

15a. Els museus, les biblioteques i els conservatoris de música d'interès per a la comunitat autònoma.
16a. El patrimoni monumental d'interès per a la Comunitat Autònoma.
17a. El foment de la cultura, de la investigació i, en el seu cas, de l'ensenyament de la llengua de la comunitat autònoma.
18a. La promoció i l'ordenació del turisme dins el seu àmbit territorial.
19a. Promoció de l'esport i de l'adequada utilització del lleure.
20a. Assistència social.
21a. Sanitat i higiene.
22a. La vigilància i la protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions. La coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals en els termes que estableixi una llei orgànica.

2. Havent transcorregut cinc anys, i mitjançant la reforma dels seus estatuts, les comunitats autònomes podran ampliar successivament les seves competències dins el marc establert per l'article 149.

Article 149

1. L'Estat té competència exclusiva sobre les matèries següents:

1a. La regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals.
2a. Nacionalitat, immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil.
3a. Relacions internacionals.
4a. Defensa i forces armades.
5a. Administració de justícia.
6a. Legislació mercantil, penal i penitenciària; legislació processal, sens perjudici de les especialitats que en aquest ordre es deriven necessàriament de les particularitats del dret substantiu de les comunitats autònomes.
7a. Legislació laboral; sens perjudici que sigui executada pels òrgans de les comunitats autònomes.
8a. Legislació civil, sens perjudici de la conservació, modificació i desenvolupament dels drets civils, forals o especials per part de les comunitats autònomes allà on n'hi hagi. En qualsevol cas, les regles relatives a l'aplicació i a l'eficàcia de les normes jurídiques, relacions juridicocivils relatives a les formes de matrimoni, ordenació dels registres i instruments públics, bases de les obligacions contractuals, normes per a resoldre els conflictes de lleis i la determinació de les fonts del Dret, d'acord, en aquest darrer cas, amb les normes del dret foral o especial.
9a. Legislació sobre propietat intel·lectual i industrial.
10a. Règim duaner i aranzelari; comerç exterior.
11a. Sistema monetari: divises, canvi i convertibilitat; bases de l'ordenació del crèdit, banca i assegurances.
12a. Legislació sobre pesos i mesures, determinació de l'hora oficial.
13a. Bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.
14a. Hisenda general i deute de l'Estat.
15a. Foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica.

16a. Sanitat exterior. Bases i coordinació general de la sanitat. Legislació sobre productes farmacèutics.
17a. Legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sens perjudici que les comunitats autònomes n'executin els serveis.
18a. Les bases del règim jurídic de les administracions públiques i del règim estatutari dels seus funcionaris, les quals garantiran, en qualsevol cas, als administrats un tractament comú davant aquelles; el procediment administratiu comú, sens perjudici de les especialitats derivades de l'organització pròpia de les comunitats autònomes; legislació sobre expropiació forçosa; legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives i el sistema de responsabilitat de totes les administracions públiques.
19a. Pesca marítima, sens perjudici de les competències que s'atribueixin a les comunitats autònomes en l'ordenació d'aquest sector.
20a. Marina mercant i abanderament de vaixells; il·luminació de costes i senyals marítims; ports d'interès general; aeroports d'interès general; control de l'espai aeri, trànsit i transport aeri; servei meteorològic i matriculació d'aeronaus.
21a. Ferrocarrils i transports terrestres que circulin dins els territoris de més d'una comunitat autònoma; règim general de comunicacions; tràfic i circulació de vehicles de motor; correus i telecomunicacions; cables aeris, submarins i radiocomunicació.
22a. La legislació, ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics si les aigües passen per més d'una comunitat autònoma, i l'autorització de les instal·lacions elèctriques si l'aprofitament afecta una altra comunitat o si l'energia és transportada fora del seu àmbit territorial.
23a. Legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sens perjudici de les facultats de les comunitats autònomes per a l'establiment de normes addicionals de protecció. La legislació bàsica sobre espais i aprofitaments forestals i vies ramaderes.
24a. Obres públiques d'interès general o que la realització de les quals afecti més d'una comunitat autònoma.
25a. Bases del règim miner i energètic.
26a. Règim de producció, comerç, tinença i ús d'armes i d'explosius.
27a. Normes bàsiques del règim de premsa, ràdio i televisió, i, en general, de tots els mitjans de comunicació social, sens perjudici de les facultats de desenvolupament i execució que corresponguin a les comunitats autònomes.
28a. Defensa del patrimoni cultural, artístic i monumental espanyol contra l'exportació i l'espoliació; museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal, sens perjudici que les comunitats autònomes n'exerceixin la gestió.
29a. Seguretat pública, sens perjudici que les comunitats autònomes puguin crear policies en la forma que els respectius estatuts estableixin dins el marc del que disposi una llei orgànica.
30a. Regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals, i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.
31a. Estadística per a finalitats estatals.
32a. Autorització per a la convocatòria de consultes populars per via de referèndum.

2. Sens perjudici de les competències que podran assumir les comunitats autònomes, l'Estat considerarà el servei de la cultura com un deure i una atribució essencial i facilitarà la comunicació cultural entre les comunitats autònomes d'acord amb elles.

3. Les matèries no atribuïdes expressament a l'Estat per aquesta Constitució podran correspondre a les comunitats autònomes en virtut dels estatuts respectius. La competència sobre les matèries que no hagin estat assumides pels estatuts d'autonomia correspondrà a l'Estat, les normes del qual prevaldran, en cas de conflicte, sobre les de les comunitats autònomes en tot allò que no hagi estat atribuït a la competència exclusiva d'aquestes darreres. En qualsevol cas, el dret estatal serà supletori del dret de les comunitats autònomes.

[…]

2. LLEI ORGÀNICA 10/1995, DE 23 DE NOVEMBRE, DEL CODI PENAL

§ 2 Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal
Cap de l'Estat «BOE» núm. 281, de 24 de novembre de 1995
Última modificació: 28 d'abril de 2015
Referència: BOE-A-1995-25444

JUAN CARLOS I
REI D'ESPANYA
A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Si s'ha arribat a definir l'ordenament jurídic com a conjunt de normes que regulen l'ús de la
força, es pot entendre fàcilment la importància del Codi penal en qualsevol societat civilitzada. El Codi penal defineix els delictes i les faltes que constitueixen els pressupòsits de l'aplicació de la forma suprema que pot revestir el poder coactiu de l'Estat: la pena criminal. En conseqüència, ocupa un lloc preeminent en el conjunt de l'ordenament, fins al punt que, no sense raó, se l'ha considerat com una espècie de constitució negativa. El Codi penal ha de tutelar els valors i principis bàsics de la convivència social. Quan aquests valors i principis canvien, també ha de canviar. No obstant això, al nostre país, malgrat les profundes modificacions d'ordre social, econòmic i polític, el text vigent data, en allò que pot considerar-se el nucli bàsic, del segle passat. Així doncs, la necessitat de reformar-lo no es pot discutir.

A partir dels diferents intents de reforma que s'han dut a terme des de la instauració del règim democràtic, el Govern ha elaborat el projecte que sotmet a la discussió i aprovació de les cambres. Per això, ha d'exposar, encara que sigui de manera succinta, els criteris en què s'inspira, malgrat que es puguin deduir amb facilitat de la lectura del text.

L'eix dels criteris ha estat, com és lògic, l'adaptació positiva del nou Codi penal als valors constitucionals. Els canvis que el projecte introdueix en aquesta direcció són innombrables, però val la pena destacar-ne uns quants.

En primer lloc, es proposa una reforma total de l'actual sistema de penes, de manera que permeti atènyer, tant com sigui possible, els objectius de resocialització que li assigna la Constitució. El sistema que es proposa simplifica, d'una banda, la regulació de les penes privatives de llibertat, alhora que amplia les possibilitats de substituir-les per d'altres que afectin béns jurídics menys bàsics, i, d'una altra, introdueix canvis en les penes pecuniàries, adoptant el sistema de dies-multa i afegint-hi els treballs en benefici de la comunitat.

En segon lloc, s'ha afrontat l'antinòmia que hi ha entre el principi d'intervenció mínima i les necessitats creixents de tutela en una societat cada vegada més complexa, acollint prudentment noves formes de delinqüència, però alhora eliminant figures delictives que

han perdut la raó de ser. En el primer sentit, cal destacar la introducció dels delictes contra l'ordre socioeconòmic o la nova regulació dels delictes relatius a l'ordenació del territori i dels recursos naturals; en el segon, la desaparició de les figures complexes de robatori amb violència i intimidació en les persones que, sorgides en el marc de la lluita contra el bandolerisme, han de desaparèixer per deixar pas a l'aplicació de les regles generals.

En tercer lloc, s'ha donat especial relleu a la tutela dels drets fonamentals i s'ha procurat dissenyar amb especial mesura el recurs a l'instrument punitiu allà on hi ha en joc l'exercici de qualsevol d'aquells: com a exemple, d'una banda, la tutela específica de la integritat moral i, d'una altra, la nova regulació dels delictes contra l'honor. En tutelar específicament la integritat moral, s'atorga al ciutadà una protecció més forta davant la tortura, i en configurar els delictes contra l'honor de la manera que es proposa, s'atorga a la llibertat d'expressió tota la rellevància que pot i que ha de reconèixer-li un règim democràtic.

En quart lloc, i d'acord amb l'objectiu de tutela i respecte als drets fonamentals, s'ha eliminat el règim de privilegi de què fins ara han gaudit les ingerències il·legítimes dels funcionaris públics en l'àmbit dels drets i llibertats dels ciutadans. Per tant, es proposa que les detencions, entrades i escorcolls en el domicili que dugui a terme una autoritat o un funcionari fora dels casos permesos per la llei, siguin tractats com a formes agreujades dels corresponents delictes comuns, i no pas com fins ara ho han estat, és a dir, com a delictes especials incomprensiblement i injustificadament atenuats.

En cinquè lloc, s'ha procurat avançar en el camí de la igualtat real i efectiva, bo i intentant d'acomplir la tasca que, en aquest sentit, imposa la Constitució als poders públics. Malgrat que el Codi penal no és l'instrument més important per dur a terme aquesta tasca, pot contribuir-hi eliminant regulacions que són un obstacle per realitzar-la o introduint mesures de tutela en situacions discriminatòries. A més de les normes que atorguen una protecció específica davant de les activitats que tendeixen a la discriminació, s'ha d'esmentar la nova regulació dels delictes contra la llibertat sexual. Amb aquesta regulació es pretén adequar els tipus penals al bé jurídic protegit, el qual ja no és, tal com ho havia estat històricament, l'honestedat de la dona, sinó la llibertat sexual de tothom. Sota la tutela de l'honestedat de la dona s'hi amagava una intolerable situació de greuge, que la regulació que es proposa elimina totalment. Pot ser que sorprengui la novetat de les tècniques punitives utilitzades; ara bé, en aquest cas, allunyar-se de la tradició sembla un encert.

Deixant l'àmbit dels principis i baixant al de les tècniques d'elaboració, aquest projecte difereix dels anteriors en la pretensió d'universalitat. S'havia actuat amb la idea que el Codi
penal constituís una regulació completa del poder punitiu de l'Estat. La realització d'aquesta idea partia ja d'un dèficit, atesa la importància que al nostre país revesteix la potestat sancionadora de l'Administració, però, a més a més, resultava innecessària i pertorbadora.

Innecessària, perquè l'opció del segle XIX a favor del Codi penal i en contra de les lleis especials es basava en el fet innegable que el legislador, quan elaborava un codi, es

trobava constret, per raons externes de transcendència social, a respectar els principis constitucionals, cosa que no passava, o passava en menor grau, en el cas d'una llei particular. En el marc d'un constitucionalisme flexible, aquest era un argument d'importància especial per fonamentar la pretensió d'universalitat absoluta del Codi. Avui, tanmateix, tant el Codi penal com les lleis especials estan jeràrquicament subordinades a la Constitució i obligades a sotmetre-s'hi, no només per aquesta jerarquia, sinó també per l'existència d'un control jurisdiccional de la constitucionalitat. Consegüentment, les lleis especials no poden suscitar la prevenció que provocaven històricament.

Pertorbadora, perquè encara que és innegable que un codi no mereixeria aquest nom si no contingués la major part de les normes penals i, per descomptat, els principis bàsics informadors de tota la regulació, el cert és que hi ha matèries que difícilment poden introduir-s'hi. Perquè, si una pretensió relativa d'universalitat és inherent a la idea de codi, també ho són les d'estabilitat i fixesa, i existeixen àmbits en què, a causa de la situació especial de la resta de l'ordenament, o per la mateixa naturalesa de les coses, aquesta estabilitat i fixesa són impossibles. Aquest és el cas, per exemple, dels delictes relatius al control de canvis. En aquests, la modificació constant de les condicions econòmiques i del context normatiu, en el qual, tant si es vol com si no es vol, s'integren aquesta mena de delictes, aconsella situar les normes penals en el context esmentat i deixar-les fora del Codi: d'altra banda, aquesta és la nostra tradició, i no falten als països del nostre entorn exemples caracteritzats d'una manera de fer semblant.

Així doncs, en aquest cas i en altres de semblants, s'ha optat per remetre a les lleis especials corresponents la regulació penal de les matèries respectives. La mateixa tècnica s'ha emprat per a les normes reguladores de la despenalització de la interrupció voluntària de l'embaràs. En aquest cas, al costat de raons semblants a les exposades anteriorment, es podria argüir que no es tracta de normes incriminatòries, sinó de normes que regulen supòsits de no-incriminació. El Tribunal Constitucional va exigir que, en la configuració d'aquests supòsits, s'adoptessin garanties que no semblen pròpies d'un codi penal, sinó més aviat d'un altre tipus de norma.

A l'hora d'elaborar el projecte s'han tingut molt presents les discussions parlamentàries del
de 1992, el dictamen del Consell General del Poder Judicial, l'estat de la jurisprudència i les opinions de la doctrina científica. S'ha dut a terme des de la idea, profundament sentida, que el Codi penal ha de ser de tots i que, per tant, han d'escoltar-se totes les opinions i optar per les solucions que semblin més raonables, és a dir, per les que tothom hauria de poder acceptar.

No es pretén haver realitzat una obra perfecta, sinó simplement una obra útil. El Govern no
té pas aquí l'última paraula, sinó només la primera. Amb aquest projecte es limita, doncs, a pronunciar-la, i convida totes les forces polítiques i tots els ciutadans a col·laborar en la tasca de perfeccionar-lo. Només si tots desitgem tenir un Codi penal millor i contribuïm a aconseguir-ho es podrà atènyer un objectiu la importància del qual difícilment es podria exagerar per a la convivència i el gaudi pacífic dels drets i de les llibertats que la Constitució proclama.

TÍTOL PRELIMINAR
De les garanties penals i de l'aplicació de la llei penal

Article 1
1. No s'ha de castigar cap acció ni omissió que una llei anterior a la seva perpetració no hagi previst com a delicte o falta.

2. Les mesures de seguretat només es poden aplicar quan es donin els pressupòsits que la llei estableix prèviament.

Article 2
1. No s'ha de castigar cap delicte amb una pena que no hagi previst una llei anterior a la seva perpetració. Igualment, manquen d'efecte retroactiu les lleis que estableixin mesures de seguretat.

2. No obstant això, tenen efecte retroactiu les lleis penals que afavoreixin el reu, encara que en entrar en vigor hagi recaigut sentència ferma i el subjecte estigui complint condemna. En cas de dubte sobre la determinació de la llei més favorable, s'ha d'escoltar el reu. Els fets comesos sota la vigència d'una llei temporal han de ser jutjats, tanmateix, d'acord amb aquella, llevat que es disposi expressament el contrari.

Article 3
1. No es pot executar cap pena ni mesura de seguretat si no és en virtut d'una sentència ferma dictada pel jutge o el tribunal competent, d'acord amb les lleis processals.

2. Tampoc no es pot executar cap pena ni mesura de seguretat en una altra forma que la que prescriuen la llei i els reglaments que la desenvolupen, ni amb altres circumstàncies o accidents que els que expressa el text. L'execució de la pena o de la mesura de seguretat s'ha de realitzar sota el control dels jutges i tribunals competents.

Article 4
1. Les lleis penals no s'han d'aplicar a casos diferents dels que aquestes comprenguin expressament.

2. En el cas que un jutge o un tribunal, en l'exercici de la seva jurisdicció, tingui esment d'alguna acció o omissió que, sense estar penada per la llei, estimi digna de repressió, s'ha d'abstenir de tot procediment sobre aquesta acció o omissió i ha d'exposar al Govern les raons per les quals creu que ha de ser objecte de sanció penal.

3. De la mateixa manera ha de recórrer al Govern per exposar el que cregui convenient sobre la derogació o modificació del precepte o la concessió d'un indult, sens perjudici d'executar sens dubte la sentència, quan de l'aplicació rigorosa de les disposicions de la llei resulti penada una acció o omissió que, segons el parer del jutge o del tribunal, no hauria de ser-ho, o quan la pena sigui notablement excessiva, atesos el mal causat per la infracció i les circumstàncies personals del reu.

4. Si hi ha petició d'indult, i el jutge o el tribunal ha apreciat en una resolució fonamentada que per complir la pena pot resultar vulnerat el dret a un procés sense dilacions indegudes, ha de suspendre'n l'execució mentre no es resolgui sobre la petició formulada. El jutge o el tribunal també pot suspendre l'execució de la pena, mentre no es resolgui sobre l'indult, quan, en cas que s'executi la sentència, la finalitat d'aquest pugui resultar il·lusòria.

Article 5

No hi ha pena sense dol o imprudència.

Article 6

1. Les mesures de seguretat es fonamenten en la perillositat criminal del subjecte al qual s'imposen, exterioritzada en la comissió d'un fet previst com a delicte.

2. Les mesures de seguretat no poden resultar ni més costoses ni de major durada que la pena aplicable abstractament al fet comès, ni excedir el límit del que és necessari per prevenir la perillositat de l'autor.

Article 7

A l'efecte de determinar la llei penal aplicable en el temps, els delictes i les faltes es consideren comesos en el moment en què el subjecte executa l'acció o omet l'acte que estava obligat a realitzar.

Article 8

Els fets susceptibles de ser qualificats d'acord amb dos o més preceptes d'aquest codi, i no compresos en els articles 73 a 77, s'han de castigar observant les regles següents:
1a. El precepte especial s'aplica amb preferència al general.

2a. El precepte subsidiari s'aplica només a falta del principal, tant si es declara expressament la subsidiarietat, com si aquesta és tàcitament deduïble.
3a. El precepte penal més ampli o complex absorbeix els que castiguin les infraccions consumides en aquell.
4a. A falta dels criteris anteriors, el precepte penal més greu exclou els que castiguin el fet amb una pena menor.

Article 9

Les disposicions d'aquest títol s'apliquen als delictes i les faltes que estiguin penats per lleis especials. La resta de disposicions d'aquest codi s'apliquen com a supletòries en allò que aquelles no hagin previst expressament.

LLIBRE I

**Disposicions generals sobre els delictes i les faltes, les persones responsables, les penes,
les mesures de seguretat i altres conseqüències de la infracció penal**

TÍTOL I
De la infracció penal

**CAPÍTOL I
Dels delictes**

Article 10

Són delictes o faltes les accions i omissions doloses o imprudents penades per la llei.

Article 11

Els delictes que consisteixin en la producció d'un resultat només s'han d'entendre comesos per omissió quan el fet de no evitar-lo, en infringir un especial deure jurídic de l'autor, equivalgui, segons el sentit del text de la llei, a la seva causació. A aquest efecte s'ha d'equiparar l'omissió a l'acció:

a) Quan existeixi una específica obligació legal o contractual d'actuar.
b) Quan qui omet hagi creat una ocasió de risc per al bé jurídicament protegit mitjançant una acció o omissió precedent.

Article 12

Les accions o omissions imprudents només s'han de castigar quan expressament ho disposi la llei.

Article 13

1. Són delictes greus les infraccions que la llei castiga amb pena greu.

2. Són delictes menys greus les infraccions que la llei castiga amb pena menys greu.

3. Són delictes lleus les infraccions que la llei castiga amb pena lleu.

4. Quan la pena, per la seva extensió, es pugui incloure alhora entre les esmentades en els dos primers números d'aquest article, el delicte s'ha de considerar, en tot cas, com a greu. Quan la pena, per la seva extensió, es pugui considerar com a lleu i com a menys greu, el delicte s'ha de considerar, en tot cas, com a lleu.

Article 14

1. L'error invencible sobre un fet constitutiu de la infracció penal exclou la responsabilitat criminal. Si l'error, ateses les circumstàncies del fet i les personals de l'autor, és vencible, la infracció s'ha de castigar, si escau, com a imprudent.

2. L'error sobre un fet que qualifiqui la infracció o sobre una circumstància agreujant n'impedeix l'apreciació.

3. L'error invencible sobre la il·licitud del fet constitutiu de la infracció penal exclou la responsabilitat criminal. Si l'error és vencible, s'ha d'aplicar la pena inferior en un o dos graus.

Article 15

1. Són punibles el delicte consumat i la temptativa de delicte.

Article 16

1. Hi ha temptativa quan el subjecte dóna principi a l'execució del delicte directament per fets exteriors, practicant tots o part dels actes que objectivament haurien de produir el resultat, i tanmateix aquest no es produeix per causes independents de la voluntat de l'autor.

2. Queda exempt de responsabilitat penal pel delicte intentat el qui n'eviti voluntàriament la consumació, tant si desisteix de l'execució ja iniciada, com si impedeix que es produeixi el resultat, sens perjudici de la responsabilitat en què pugui haver incorregut pels actes executats, si aquests ja constitueixen un altre delicte.

3. Quan en un fet hi intervinguin diversos subjectes, queden exempts de responsabilitat penal els qui desisteixin de l'execució ja iniciada, i n'impedeixin o n'intentin impedir, seriosament, ferma i decidida, la consumació, sens perjudici de la responsabilitat en què puguin haver incorregut pels actes executats, si aquests ja constitueixen un altre delicte.

Article 17

1. La conspiració existeix quan dues o més persones es concerten per executar un delicte i resolen executar-lo.

2. La proposició existeix quan el qui ha resolt cometre un delicte invita una altra o unes altres persones a executar-lo.

3. La conspiració i la proposició per delinquir només s'han de castigar en els casos previstos especialment en la llei.

Article 18

1. La provocació existeix quan directament s'incita mitjançant la impremta, la radiodifusió o qualsevol altre mitjà d'eficàcia semblant, que faciliti la publicitat, o davant d'una concurrència de persones, a perpetrar un delicte.

És apologia, a l'efecte d'aquest codi, exposar, davant una concurrència de persones o per qualsevol mitjà de difusió, idees o doctrines que exalcin el crim o n'enalteixin l'autor. L'apologia només és delictiva com a forma de provocació i si per la seva naturalesa i circumstàncies constitueix una incitació directa a cometre un delicte.

2. La provocació s'ha de castigar exclusivament en els casos en què ho prevegi la llei. Si la perpetració del delicte segueix a la provocació, s'ha de castigar com a inducció.

CAPÍTOL II
De les causes que eximeixen de la responsabilitat criminal

Article 19
Els menors de divuit anys no són responsables criminalment d'acord amb aquest codi. Quan un menor de l'edat esmentada cometi un fet delictiu pot ser-ne responsable d'acord amb el que disposa la llei que reguli la responsabilitat penal del menor.

Article 20

Estan exempts de responsabilitat criminal:

1r. El qui en el moment de cometre la infracció penal, a causa de qualsevol anomalia o alteració psíquica, no pugui comprendre la il·licitud del fet o actuar d'acord amb aquesta comprensió.
El trastorn mental transitori no eximeix de pena quan l'hagi provocat el subjecte amb el propòsit de cometre el delicte o n'hagi previst o n'hagi hagut de preveure la comissió.

2n. El qui en el moment de cometre la infracció penal es trobi en estat d'intoxicació plena pel consum de begudes alcohòliques, drogues tòxiques, estupefaents, substàncies psicòtropes o d'altres que produeixin efectes anàlegs, sempre que no ho hagi buscat amb el propòsit de cometre-la o no n'hagi previst o no n'hagi hagut de preveure la comissió, o es trobi sota la influència d'una síndrome d'abstinència, a causa de la seva dependència d'unes tals substàncies, que li impedeixi comprendre la il·licitud del fet o actuar d'acord amb aquesta comprensió.

3r. El qui, pel fet de patir alteracions en la percepció des del naixement o des de la infantesa, tingui alterada greument la consciència de la realitat.

4t. El qui actuï en defensa de la persona o dels drets propis o aliens, sempre que hi concorrin els requisits següents:

Primer. Agressió il·legítima. En cas de defensa dels béns es reputa agressió il·legítima l'atac a aquests que constitueixi delicte i els posi en perill greu de deteriorament o pèrdua imminents. En cas de defensa del domicili o les seves dependències, es reputa agressió il·legítima l'entrada indeguda en aquell o en aquestes.
Segon. Necessitat racional del mitjà utilitzat per impedir-la o repel·lir-la.
Tercer. Falta de provocació suficient per part del defensor.

5è. El qui, en estat de necessitat, per evitar un mal propi o aliè lesioni un bé jurídic d'una altra persona o infringeixi un deure, sempre que hi concorrin els requisits següents:

Primer. Que el mal causat no sigui més gran que el que es tracta d'evitar.

Segon. Que la situació de necessitat no hagi estat provocada intencionadament pel subjecte.
Tercer. Que el necessitat no tingui, pel seu ofici o càrrec, obligació de sacrificar-se.

6è. El qui actuï impulsat per una por insuperable.

7è. El qui actuï en compliment d'un deure o en l'exercici legítim d'un dret, ofici o càrrec.
En els supòsits dels tres primers números s'han d'aplicar, si escau, les mesures de seguretat previstes en aquest codi.

CAPÍTOL III
De les circumstàncies que atenuen la responsabilitat criminal

Article 21
Són circumstàncies atenuants:
1a. Les causes expressades en el capítol anterior, quan no hi concorrin tots els requisits necessaris per eximir de responsabilitat en els casos respectius.

2a. Que el culpable actuï a causa de la seva greu addicció a les substàncies esmentades al número 2n de l'article anterior.

3a. La d'actuar per causes o estímuls tan poderosos que hagin produït arravatament, obcecació o un altre estat passional d'entitat semblant.

4a. Que el culpable, abans de conèixer que el procediment judicial es dirigeix contra ell, hagi confessat la infracció a les autoritats.

5a. Que el culpable hagi reparat el dany ocasionat a la víctima, o n'hagi disminuït els efectes, en qualsevol moment del procediment i amb anterioritat a l'acte del judici oral.

6a. La dilació extraordinària i indeguda en la tramitació del procediment, sempre que no sigui atribuïble al mateix inculpat i que no tingui proporció amb la complexitat de la causa.

7a. Qualsevol altra circumstància d'anàloga significació que les anteriors

CAPÍTOL IV
De les circumstàncies que agreugen la responsabilitat criminal

Article 22
Són circumstàncies agreujants:
1a. Executar el fet amb traïdoria.

Hi ha traïdoria quan el culpable comet qualsevol dels delictes contra les persones utilitzant en l'execució mitjans, maneres o formes que tendeixin directament o especialment a assegurar-la, sense el risc que per a la seva persona pugui procedir de la defensa per part de l'ofès.

2a. Executar el fet mitjançant una disfressa, amb abús de superioritat o aprofitant les circumstàncies de lloc, temps o auxili d'altres persones que afebleixin la defensa de l'ofès o facilitin la impunitat del delinqüent.

3a. Executar el fet mitjançant un preu, una recompensa o una promesa.

4a. Cometre el delicte per motius racistes, antisemites o una altra classe de discriminació referent a la ideologia, religió o creences de la víctima, l'ètnia, raça o nació a què pertanyi, el seu sexe, orientació o identitat sexual, la malaltia que pateixi o la seva discapacitat.

5a. Augmentar deliberadament i inhumana el patiment de la víctima, causant-li sofriments innecessaris per executar el delicte.

6a. Actuar amb abús de confiança.
7a. Prevaler-se del caràcter públic que tingui el culpable.

8a. Ser reincident. Hi ha reincidència quan, en delinquir, el culpable hagi estat condemnat executòriament per un delicte comprès en el mateix títol d'aquest codi, sempre que sigui de la mateixa naturalesa.

A l'efecte d'aquest número no es computen els antecedents penals cancel·lats o que hagin
de ser-ho, ni els que corresponguin a delictes lleus. Les condemnes fermes de jutges o tribunals imposades en altres estats de la Unió Europea produiran els efectes de reincidència llevat que l'antecedent penal hagi estat cancel·lat o pugui ser-ho d'acord amb el dret espanyol.

CAPÍTOL V
De la circumstància mixta de parentiu

Article 23
És circumstància que pot atenuar o agreujar la responsabilitat, segons la naturalesa, els motius i els efectes del delicte, el fet que el perjudicat sigui o hagi estat cònjuge o estigui o hagi estat lligat de forma estable per anàloga relació d'afectivitat, o sigui ascendent, descendent o germà per naturalesa o adopció de l'ofensor o del seu cònjuge o convivent.

CAPÍTOL VI
Disposicions generals

Article 24

1. A l'efecte penal es reputa autoritat el qui per si mateix o com a membre d'alguna corporació, tribunal o òrgan col·legiat tingui comandament o exerceixi jurisdicció pròpia. En tot cas, han de tenir la consideració d'autoritat els membres del Congrés dels Diputats, del Senat, de les assemblees legislatives de les comunitats autònomes i del Parlament Europeu. Es reputen també autoritat els funcionaris del Ministeri Fiscal.

3. LLEI ORGÀNICA 4/1981, D'1 DE JUNY, DELS ESTATS D'ALARMA, EXCEPCIÓ I SETGE

§ 3 Llei orgànica 4/1981, d'1 de juny, dels estats d'alarma, excepció i setge

Cap de l'Estat
«BOE» núm. 134, de 5 de juny de 1981
Última modificació: sense modificacions
Referència: BOE-A-1981-12774

JUAN CARLOS I, REI D'ESPANYA
A tots els qui vegeu i entengueu.
Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

CAPÍTOL PRIMER
Disposicions comunes als tres estats

Article primer

U. La declaració dels estats d'alarma, excepció o lloc és procedent quan unes circumstàncies extraordinàries facin impossible el manteniment de la normalitat mitjançant els poders ordinaris de les autoritats competents.

Dos. Les mesures que s'han d'adoptar en els estats d'alarma, excepció i setge, així com la durada d'aquests, són en qualsevol cas les estrictament indispensables per assegurar el restabliment de la normalitat. La seva aplicació s'ha de realitzar en forma proporcionada a les circumstàncies.

Tres. Finalitzada la vigència dels estats d'alarma, excepció i setge decauen en la seva eficàcia totes les competències en matèria sancionadora i sobre actuacions preventives que corresponguin a les autoritats competents, així com les mesures concretes adoptades sobre la base d'aquestes, llevat de les que consisteixen en sancions fermes.

Quatre. La declaració dels estats d'alarma, excepció i setge no interromp el funcionament normal dels poders constitucionals de l'Estat.

Article segon

La declaració dels estats d'alarma, excepció o setge s'ha de publicar immediatament en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i s'ha de difondre obligatòriament en tots els mitjans de comunicació públics i privats que es determinin, i entra en vigor des de l'instant mateix de la seva publicació en aquell. Les disposicions que dicti l'autoritat competent durant la vigència de cadascun dels estats esmentats també són de difusió obligatòria.

Article tercer

U. Els actes i disposicions de l'Administració pública adoptats durant la vigència dels estats d'alarma, excepció i setge són impugnables en via jurisdiccional de conformitat amb el que disposen les lleis.

Dos. Els qui com a conseqüència de l'aplicació dels actes i disposicions adoptades durant la vigència d'aquests estats pateixin, de forma directa, o en la seva persona, drets o béns, danys o perjudicis per actes que no els siguin imputables, tenen dret a ser indemnitzats d'acord amb el que disposen les lleis.

CAPÍTOL II
L'estat d'alarma

Article quart

El Govern, en ús de les facultats que li atorga l'article cent setze, dos, de la Constitució pot declarar l'estat d'alarma, en tot el territori nacional o en una part, quan es produeixi alguna de les alteracions greus de la normalitat següents:

a) Catàstrofes, calamitats o desgràcies públiques, com ara terratrèmols, inundacions, incendis urbans i forestals o accidents de gran magnitud.

b) Crisis sanitàries, com ara epidèmies i situacions de contaminació greus.

c) Paralització de serveis públics essencials per a la comunitat, quan no es garanteixi el que disposen els articles vint-i-vuit, dos, i trenta-set, dos, de la Constitució, i hi es doni alguna de les altres circumstàncies o situacions que conté aquest article.

d) Situacions de desproveïment de productes de primera necessitat.

Article cinquè

Quan els supòsits a què es refereix l'article anterior afectin exclusivament tot l'àmbit territorial d'una comunitat autònoma o una part, el president d'aquesta pot sol·licitar al Govern la declaració d'estat d'alarma.

Article sisè

U. La declaració de l'estat d'alarma es porta a terme mitjançant un decret acordat en Consell de Ministres.

Dos. En el decret es determina l'àmbit territorial, la durada i els efectes de l'estat d'alarma, que no pot excedir els quinze dies. Només es pot prorrogar amb una autorització expressa del Congrés dels Diputats, que en aquest cas pot establir l'abast i les condicions vigents durant la prorroga.

Article setè

Als efectes de l'estat d'alarma l'autoritat competent és el Govern o, per delegació d'aquest, el president de la comunitat autònoma quan la declaració afecti exclusivament tot el territori d'una comunitat o una part.

Article vuitè
U. El Govern ha de donar compte al Congrés dels Diputats de la declaració de l'estat d'alarma i li ha de subministrar la informació que se li requereixi.

Dos. El Govern també ha de donar compte al Congrés dels Diputats dels decrets que dicti durant la vigència de l'estat d'alarma en relació amb aquest.

Article novè

U. Per la declaració de l'estat d'alarma totes les autoritats civils de l'Administració pública del territori afectat per la declaració, els integrants dels cossos de policia de les comunitats autònomes i de les corporacions locals, i els altres funcionaris i treballadors al servei d'aquestes, queden sota les ordres directes de l'autoritat competent en tot el que sigui necessari per a la protecció de persones, béns i llocs, i els poden imposar serveis extraordinaris per la seva durada o per la seva naturalesa.

Dos. Quan l'autoritat competent sigui el president d'una comunitat autònoma pot requerir la col·laboració dels cossos i forces de seguretat de l'Estat, que actuen sota la direcció dels seus comandaments naturals.

Article deu

U. L'incompliment o la resistència a les ordres de l'autoritat competent en l'estat d'alarma se sanciona d'acord amb el que disposen les lleis.

Dos. Si aquests actes són comesos per funcionaris, les autoritats els poden suspendre immediatament en l'exercici dels seus càrrecs; si s'escau, es passa el tant de culpa al jutge, i es notifica al superior jeràrquic, als efectes de l'expedient disciplinari oportú.

Tres. Si són comesos per autoritats, les facultats d'aquestes que siguin necessàries per al compliment de les mesures acordades en execució de la declaració d'estat d'alarma poden ser assumides per l'autoritat competent durant la seva vigència.

Article onze

Amb independència del que disposa l'article anterior, el decret de declaració de l'estat d'alarma, o els successius que es dictin durant la seva vigència, poden acordar les mesures següents:

a) Limitar la circulació o permanència de persones o vehicles en unes hores i llocs determinats, o condicionar-les al compliment de certs requisits.
b) Practicar requises temporals de tot tipus de béns i imposar prestacions personals obligatòries.
c) Intervenir i ocupar transitòriament indústries, fàbriques, tallers, explotacions o locals de qualsevol naturalesa, amb excepció de domicilis privats, donant compte d'això als ministeris interessats.
d) Limitar o racionar l'ús de serveis o el consum d'articles de primera necessitat.

e) Impartir les ordres necessàries per assegurar el proveïment dels mercats i el funcionament dels serveis i dels centres de producció afectats per l'apartat *d)* de l'article quart.

Article dotze

U. En els supòsits que preveuen els apartats *a)* i *b)* de l'article quart, l'autoritat competent pot adoptar per si mateixa, segons els casos, a més de les mesures previstes en els articles anteriors, les que estableixen les normes per a la lluita contra les malalties infeccioses, la protecció del medi ambient, en matèria d'aigües i sobre incendis forestals.
Dos. En els casos que preveuen els apartats *c)* i *d)* de l'article quart el Govern pot acordar la intervenció d'empreses o serveis, així com la mobilització del seu personal, amb la finalitat d'assegurar-ne el funcionament. És aplicable al personal mobilitzat la normativa vigent sobre mobilització que, en tot cas, és supletòria respecte del que disposa aquest article.

CAPÍTOL III
L'estat d'excepció

Article tretze

U. Quan el lliure exercici dels drets i llibertats dels ciutadans, el funcionament normal de les institucions democràtiques, el dels serveis públics essencials per a la comunitat, o qualsevol altre aspecte de l'ordre públic, resultin tan greument alterats que l'exercici de les potestats ordinàries sigui insuficient per restablir-lo i mantenir-lo, el Govern, d'acord amb l'apartat tres de l'article cent setze de la Constitució, pot sol·licitar del Congrés dels Diputats una autorització per declarar l'estat d'excepció.

Dos. Als efectes anteriors, el Govern ha de remetre al Congrés dels Diputats una sol·licitud d'autorització que ha de contenir els punts següents:

a) Determinació dels efectes de l'estat d'excepció, amb menció expressa dels drets la suspensió dels quals se sol·licita, que no poden ser altres que els enumerats en l'apartat u de l'article cinquanta-cinc de la Constitució.

b) Relació de les mesures que s'han d'adoptar referides als drets la suspensió dels quals se sol·licita específicament.

c) Àmbit territorial de l'estat d'excepció, així com durada d'aquest, que no pot excedir els trenta dies.

d) La quantia màxima de les sancions pecuniàries que l'autoritat governativa estigui autoritzada a imposar, si escau, als qui contravinguin les disposicions que dicti durant l'estat d'excepció.

Tres. El Congrés ha de debatre la sol·licitud d'autorització remesa pel Govern i pot aprovar-la en els seus propis termes o introduir-hi modificacions.

Article catorze

El Govern, obtinguda l'autorització a què fa referència l'article anterior, declara l'estat d'excepció, acordant per a això en Consell de Ministres un decret amb el contingut autoritzat pel Congrés dels Diputats.

Article quinze

U. Si durant l'estat d'excepció, el Govern considera convenient l'adopció de mesures diferents de les previstes en el decret que ho va declarar, ha de sol·licitar al Congrés dels Diputats l'autorització necessària per a la modificació d'aquest, per a la qual cosa s'utilitza el procediment que s'estableix en els articles anteriors.

Dos. El Govern, mitjançant un decret acordat en Consell de Ministres, pot posar fi a l'estat d'excepció abans que finalitzi el període per al qual va ser declarat, donant-ne compte immediatament al Congrés dels Diputats.

Tres. Si persisteixen les circumstàncies que van donar lloc a la declaració de l'estat d'excepció, el Govern en pot sol·licitar la pròrroga al Congrés dels Diputats, que no pot excedir els trenta dies.

Article setze

U. L'autoritat governativa pot detenir qualsevol persona si ho considera necessari per a la conservació de l'ordre, sempre que, almenys, hi hagi sospites fundades que la persona esmentada es disposi a provocar alteracions de l'ordre públic. La detenció no pot excedir els deu dies i els detinguts tenen els drets que els reconeix l'article disset, tres, de la Constitució.

Dos. La detenció ha de ser comunicada al jutge competent en el termini de vint-i-quatre hores. Durant la detenció, el jutge en tot moment pot requerir informació i conèixer personalment, o mitjançant una delegació en el jutge d'instrucció del partit o demarcació on estigui el detingut, la situació d'aquest.

Article disset

U. Quan l'autorització del Congrés comprengui la suspensió de l'article divuit, dos, de la Constitució, l'autoritat governativa pot disposar inspeccions i escorcolls domiciliaris si ho considera necessari per a l'aclariment dels fets presumptament delictius o per al manteniment de l'ordre públic.

Dos. La inspecció o l'escorcoll es porten a terme per la mateixa autoritat o pels seus agents, als quals ha de proveir d'una ordre formal i escrita.

Tres. El reconeixement de la casa, papers i efectes, pot ser presenciat pel titular o encarregat d'aquesta o per un o més individus de la seva família majors d'edat i, en tot cas, per dos veïns de la casa o dels voltants, si n'hi ha, o, si no n'hi ha, per dos veïns del mateix poble o del poble o pobles limítrofs.

Quatre. Si no hi és el titular o encarregat de la casa ni cap individu de la família, el reconeixement s'ha de fer en presència únicament dels dos veïns indicats.

Cinc. L'assistència dels veïns requerits per presenciar el registre és obligatòria i coercitivament exigible.

Sis. S'ha d'aixecar una acta de la inspecció o l'escorcoll, en la qual es fan constar els noms de les persones que assistissin i les circumstàncies que hi concorren, així com les incidències a que dóna lloc. L'acta l'ha de signar l'autoritat o l'agent que efectua el reconeixement i el propietari o familiars i veïns. Si no saben signar o no volen s'anota també aquesta incidència.

Set. L'autoritat governativa ha de comunicar immediatament al jutge competent les inspeccions i els escorcolls efectuats, les causes que els van motivar i els resultats d'aquests, i remetre-li còpia de l'acta aixecada.

Article divuit

U. Quan l'autorització del Congrés comprengui la suspensió de l'article divuit, tres, de la Constitució, l'autoritat governativa pot intervenir qualsevol classe de comunicacions, incloses les postals, telegràfiques i telefòniques. La intervenció esmentada només pot ser realitzada si això resulta necessari per a l'aclariment dels fets presumptament delictius o el manteniment de l'ordre públic.

Dos. La intervenció decretada ha de ser comunicada immediatament per escrit motivat al jutge competent.

Article dinou

L'autoritat governativa pot intervenir i controlar qualsevol classe de transports, i la càrrega d'aquests.

Article vint

U. Quan l'autorització del Congrés comprengui la suspensió de l'article dinou de la Constitució, l'autoritat governativa pot prohibir la circulació de persones i vehicles en les hores i llocs que es determini, exigir als qui es desplacin d'un lloc a un altre que acreditin la seva identitat i assenyalar-los l'itinerari que han de seguir.

Dos. Igualment pot delimitar unes zones de protecció o seguretat i dictar les condicions de permanència en aquestes i prohibir la presència de persones que puguin dificultar l'acció de la força pública en uns llocs determinats.

Tres. Quan això resulti necessari, l'autoritat governativa pot exigir a unes persones determinades que comuniquin qualsevol desplaçament fora de la localitat en què tinguin la seva residència habitual, amb una antelació de dos dies.

Quatre. Igualment pot disposar el seu desplaçament fora de la localitat esmentada quan ho estimi necessari.

Cinc. També pot fixar transitòriament la residència d'unes persones determinades en una localitat o territori adequat a les seves condicions personals.

Sis. Correspon a l'autoritat governativa proveir dels recursos necessaris per al compliment de les mesures previstes en aquest article i, particularment, de les referides a viatges, allotjament i manutenció de la persona afectada.

Set. Per acordar les mesures a què es refereixen els apartats tres, quatre i cinc d'aquest article, l'autoritat governativa ha de tenir motius fundats pel que fa a la perillositat que suposi la persona afectada per aquestes mesures per al manteniment de l'ordre públic.

Article vint-i-u

U. L'autoritat governativa pot suspendre qualsevol tipus de publicacions, emissions de ràdio i televisió, projeccions cinematogràfiques i representacions teatrals, sempre que l'autorització del Congrés comprengui la suspensió de l'article vint, apartats u, *a)* i *d)*, i cinc de la Constitució. Igualment pot ordenar el segrest de publicacions.

Dos. L'exercici de les potestats a què es refereix l'apartat anterior no pot comportar cap tipus de censura prèvia.

Article vint-i-dos

U. Quan l'autorització del Congrés comprengui la suspensió de l'article vint-i-u de la Constitució, l'autoritat governativa pot sotmetre a autorització prèvia o prohibir que es facin reunions i manifestacions.

Dos. També pot dissoldre les reunions i manifestacions a què es refereix el paràgraf anterior.

Tres. Les reunions orgàniques que els partits polítics, els sindicats i les associacions empresarials realitzin en compliment de les finalitats que els assignin respectivament els articles sisè i setè de la Constitució, i d'acord amb els seus estatuts, no poden ser prohibides, dissoltes ni sotmeses a autorització prèvia.

Quatre. L'autoritat governativa ha de proveir els seus agents d'una autorització formal i escrita per penetrar en els locals en què tenen lloc les reunions. Aquesta autorització no és necessària quan des dels locals esmentats s'estiguin produint alteracions greus de l'ordre públic constitutives de delicte o agressions a les forces de seguretat i en qualssevol altres casos de delicte flagrant.

Article vint-i-tres

L'autoritat governativa pot prohibir les vagues i l'adopció de mesures de conflicte col·lectiu, quan l'autorització del Congrés comprengui la suspensió dels articles vint-i-vuit, dos, i trenta-set, dos, de la Constitució.

Article vint-i-quatre

U. Els estrangers que estiguin a Espanya estan obligats a realitzar les compareixences que s'acordin, a complir les normes que es dictin sobre renovació o control de permisos de residència i cèdules d'inscripció consular i a observar les altres formalitats que s'estableixin.

Dos. Els qui contravinguin les normes o mesures que s'adoptin, o actuïn en connivència amb els pertorbadors de l'ordre públic, poden ser expulsats d'Espanya, llevat que els seus actes presentin indicis de ser constitutius de delicte; en aquest cas se'ls sotmet als procediments judicials corresponents.

Tres. Els apàtrides i refugiats respecte dels quals no sigui possible l'expulsió se sotmeten al mateix règim que els espanyols.
Quatre. Les mesures d'expulsió s'han d'acompanyar d'una justificació sumària prèvia de les raons que la motiven.

Article vint-i-cinc

L'autoritat governativa pot confiscar qualsevol classe d'armes, municions o substàncies explosives.

Article vint-i-sis

U. L'autoritat governativa pot ordenar la intervenció d'indústries o comerços que puguin motivar l'alteració de l'ordre públic o coadjuvar-hi, i la suspensió temporal de les activitats d'aquests, donant compte als ministeris interessats.

Dos. Així mateix, pot ordenar el tancament provisional de sales d'espectacles, establiments de begudes i locals de característiques similars.

Article vint-i-set

L'autoritat governativa pot ordenar les mesures necessàries de vigilància i protecció d'edificacions, instal·lacions, obres, serveis públics i indústries o explotacions de qualsevol gènere. A aquest efecte pot emplaçar llocs armats en els llocs més apropiats per assegurar la vigilància, sens perjudici del que estableix l'article divuit, u, de la Constitució.

Article vint-i-vuit

Quan l'alteració de l'ordre públic hagi donat lloc a alguna de les circumstàncies especificades en l'article quart o hi coincideixi, el Govern pot adoptar a més de les mesures pròpies de l'estat d'excepció, les previstes per a l'estat d'alarma en aquesta llei.

Article vint-i-nou

Si algun funcionari o personal al servei d'una Administració pública o entitat o institut de caràcter públic o oficial afavoreix amb la seva conducta l'actuació dels elements pertorbadors de l'ordre, l'autoritat governativa el pot suspendre en l'exercici del seu càrrec, passar el tant de culpa al jutge competent i notificar-ho al superior jeràrquic als efectes de l'expedient disciplinari oportú.

Article trenta

U. Si durant l'estat d'excepció el jutge estima l'existència de fets contraris a l'ordre públic o a la seguretat ciutadana que puguin ser constitutius de delicte, escoltat el Ministeri Fiscal, ha de decretar la presó provisional del presumpte responsable, la qual pot mantenir, segons el seu arbitri, durant l'estat esmentat.

Dos. Els condemnats en aquests procediments queden exceptuats dels beneficis de la remissió condicional durant la vigència de l'estat d'excepció.

Article trenta-u

Quan la declaració de l'estat d'excepció afecti exclusivament tot l'àmbit territorial d'una comunitat autònoma o una part, l'autoritat governativa pot coordinar l'exercici de les seves competències amb el Govern de la comunitat esmentada.

CAPÍTOL IV
L'estat de setge

Article trenta-dos

U. Quan es produeixi o amenaci produir-se una insurrecció o acte de força contra la sobirania o independència d'Espanya, la seva integritat territorial o l'ordenament constitucional, que no es pugui resoldre per altres mitjans, el Govern, de conformitat amb el que disposa l'apartat quatre de l'article cent setze de la Constitució, pot proposar al Congrés dels Diputats la declaració d'estat de setge.

Dos. La declaració corresponent ha de determinar l'àmbit territorial, durada i condicions de l'estat de setge.

Tres. La declaració pot autoritzar, a més del que preveu per als estats d'alarma i excepció, la suspensió temporal de les garanties jurídiques del detingut que es reconeixen en l'apartat tres de l'article disset de la Constitució.

Article trenta-tres

U. En virtut de la declaració de l'estat de setge, el Govern, que dirigeix la política militar i de la defensa, d'acord amb l'article noranta-set de la Constitució, assumeix totes les facultats extraordinàries previstes en aquesta i en aquesta llei.

Dos. A l'efecte del que disposa el paràgraf anterior, el Govern designa l'autoritat militar que, sota la seva direcció, hagi d'executar les mesures que correspongui en el territori a què es refereixi l'estat de setge.

Article trenta-quatre

L'autoritat militar ha de publicar i difondre els bans oportuns, que comprenen les mesures i prevencions necessàries, d'acord amb la Constitució, aquesta llei i les condicions de la declaració de l'estat de setge.

Article trenta-cinc

En la declaració de l'estat de setge el Congrés dels Diputats pot determinar els delictes que durant la seva vigència quedin sotmesos a la jurisdicció militar.

Article trenta-sis

Les autoritats civils continuen en l'exercici de les facultats que no hagin estat conferides a l'autoritat militar d'acord amb aquesta llei. Aquestes autoritats han de donar a la militar les informacions que aquesta els sol·liciti i totes les notícies referents a l'ordre públic que arribin al seu coneixement.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogats els articles vint-i-cinc a cinquanta-u i disposicions finals i transitòries de la Llei quaranta-cinc de mil nou-cents cinquanta-nou, de trenta de juliol, d'ordre públic, així com totes les disposicions que s'oposin al que preceptua aquesta llei orgànica.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

4. LLEI ORGÀNICA 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat.

Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat.

Cap de l'Estat
«BOE» núm. 63, de 14 de març de 1986
Última modificació: 29 de juliol de 2015
Referència: BOE-A-1986-6859

JUAN CARLOS I
REI D'ESPANYA
A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.
Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

Responent fonamentalment al mandat de l'article 104 de la constitució —segons el qual una llei orgànica ha de determinar les funcions, principis bàsics d'actuació i estatuts de les forces i cossos de seguretat—, aquesta llei, efectivament, té majoritàriament caràcter de llei orgànica i pretén ser omnicomprensiva i acollir la problemàtica de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les corporacions locals:

a) El caràcter de llei orgànica l'exigeixen l'article 104 de la Constitució per a les funcions, principis bàsics d'actuació i estatuts genèricament de les forces i cossos de seguretat; l'article 149.1.29è, per determinar el marc en què els estatuts d'autonomia poden establir la manera de concretar la possibilitat de creació de policies de les respectives comunitats, i l'article 148.1.22è, per fixar els termes dins els quals les comunitats autònomes poden assumir competències quant a «la coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals».

   Respecte a la policia judicial, el caràcter de llei orgànica es dedueix del contingut de l'article 126 de la Constitució, ja que, en regular les relacions entre la policia i el poder judicial, determina, indirectament i parcialment, els estatuts de tots dos i, en concretar les funcions de la policia judicial, incideix en matèries pròpies de la Llei d'enjudiciament criminal i concretament en el que es refereix a la «investigació del delicte i descobriment i assegurament del delinqüent», que constitueixen zones de delimitació de drets fonamentals de la persona.

   Tanmateix, altres aspectes del projecte de llei —especialment els relatius al procés d'integració dels cossos Superior de Policia i de Policia Nacional al Cos Nacional de Policia— no tenen el caràcter de llei orgànica, la qual cosa imposa la determinació, a través d'una disposició final, dels preceptes que tenen caràcter de llei orgànica.

b) L'objectiu principal de la llei se centra en el disseny de les línies mestres del règim jurídic de les forces i cossos de seguretat en el seu conjunt, tant de les dependents del Govern de la Nació com de les policies autònomes i locals; establir els principis

bàsics d'actuació comuns a tots aquests, i fixar els seus criteris estatutaris fonamentals.

A això sembla apuntar la mateixa Constitució quan a l'article 104.2 es remet a una llei orgànica per determinar les funcions, principis bàsics d'actuació i estatuts de les forces i cossos de seguretat, en contraposició a la matisació efectuada al número 1 del mateix article, que es refereix exclusivament a les forces i cossos de seguretat dependents del Govern de la Nació.

La seguretat pública constitueix una competència difícil de parcel·lar, atès que no permet delimitacions o definicions, amb el rigor i la precisió admissibles en altres matèries. Això és així perquè les normes ordenadores de la seguretat pública no preveuen realitats físiques tangibles, sinó esdeveniments merament previstos per al futur, respecte als quals s'ignoren el moment, el lloc, la importància i, en general, les circumstàncies i condicions d'aparició.

És necessari tenir en compte sobre això l'ocupació per part de la seguretat pública d'un terreny d'encontre de les esferes de competència de totes les administracions públiques —encara que l'article 149.1 de la Constitució l'enumeri, a l'apartat 29, entre les matèries sobre les quals l'Estat té competència exclusiva— i les matisacions i condicionaments amb què la configura el text constitucional, cosa que en fa una de les matèries compartibles per tots els poders públics, si bé amb estatuts i papers ben diferenciats.

És la naturalesa fonamental i el caràcter peculiarment compartible de la matèria el que determina el seu tractament global en un text conjunt, a través del qual s'obtingui una panoràmica general i aclaridora de tot el seu àmbit, en comptes de parcel·lar-la en textos múltiples de difícil o impossible coordinació.

L'existència de diversos col·lectius policials que actuen en un mateix territori amb funcions similars i, almenys parcialment, comunes, obliga necessàriament a dotar-los de principis bàsics d'actuació idèntics i de criteris també comuns, i el mecanisme més adequat per a això és reunir les seves regulacions en un text legal únic que constitueix la base més adequada per establir el principi fonamental de la matèria: el de la cooperació recíproca i de coordinació de les forces i cossos de seguretat pertanyents a totes les esferes administratives.

II

Amb suport directe a l'article 149.1.29è, en relació amb el 104.1 de la Constitució, la llei recull el manteniment de la seguretat pública que és competència exclusiva de l'Estat; i el seu manteniment correspon al Govern de la Nació i al de les altres administracions públiques, comunitats autònomes i corporacions locals, i es dediquen sengles capítols a la determinació dels principis bàsics d'actuació de les forces i cossos de seguretat i a l'exposició de les disposicions estatutàries comunes:

a) Seguint les línies marcades pel Consell d'Europa, en la seva «declaració» sobre la policia, i per l'Assemblea General de les Nacions Unides, en el «Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei», s'estableixen els principis bàsics d'actuació com un autèntic «Codi deontològic», que vincula els membres de tots els col·lectius policials, imposant el respecte de la Constitució, el servei permanent a la comunitat, l'adequació entre fins i mitjans, com a criteri orientatiu de la seva actuació, el secret professional, el respecte a l'honor i dignitat de la persona, la subordinació a l'autoritat i la responsabilitat en l'exercici de la funció.

Els principis bàsics d'actuació de les forces i cossos de seguretat són els eixos fonamentals, entorn dels quals gira l'exercici de les funcions policials, i al seu torn deriven de principis constitucionals més generals, com el de legalitat o adequació a l'ordenament jurídic, o de característiques estructurals, com l'especial rellevància dels principis de jerarquia i subordinació, que no eliminen, sinó que potencien, el respecte al principi de responsabilitat pels actes que portin a terme.

La compenetració activa i intensa entre la col·lectivitat i els funcionaris policials —que constitueix la raó de ser d'aquests i és determinant de l'èxit o fracàs de la seva actuació— fa aflorar una sèrie de principis que, d'una banda, manifesten la relació directa del servei de la policia respecte a la comunitat i, de l'altra, com a emanació del principi constitucional d'igualtat davant la llei, li exigeixen la neutralitat política, la imparcialitat i l'evitació de qualsevol actuació arbitrària o discriminatòria.

Per damunt de qualsevol altra finalitat, la llei pretén ser l'inici d'una nova etapa en què destaqui la consideració de la policia com un servei públic dirigit a la protecció de la comunitat, mitjançant la defensa de l'ordenament democràtic.

A través de les forces i cossos de seguretat s'exerceix el monopoli, per part de les administracions públiques, de l'ús institucionalitzat de la coacció jurídica, cosa que fa imprescindible la utilització d'armes per part dels funcionaris de policia. Això, per la seva indubtable transcendència sobre la vida i la integritat física de les persones, exigeix l'establiment de límits i la consagració de principis, sobre moderació i excepcionalitat en la utilització esmentada, assenyalant els criteris i els supòsits clars que la legitimen, amb caràcter excloent.

També en el terreny de la llibertat personal entren en tensió dialèctica la necessitat de la seva protecció per part de la policia i el perill, no per merament possible i excepcional menys real, de la seva invasió; per aquesta raó, al voltant del tractament dels detinguts, s'articulen obligacions terminants sobre la protecció de la seva vida, integritat física i dignitat moral i sobre el compliment estricte dels tràmits, terminis i requisits exigits per l'ordenament jurídic.

Una novetat a destacar és el significat que es dóna al principi d'obediència deguda, en disposar que aquesta en cap cas no pot emparar actes manifestament il·legals ordenats pels superiors, i també és digna de menció l'obligació que s'imposa als membres de les forces i cossos de seguretat d'evitar qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatòria que comporti violència física o moral.

Finalment, és necessari assenyalar, en aquest apartat, l'estreta interdependència que reflecteix la Llei entre el règim disciplinari del cos nacional de policia —que lògicament s'ha de tenir en compte en elaborar els d'altres forces i cossos de seguretat- i els principis bàsics d'actuació, com a garantia segura del compliment de la finalitat d'aquests.

b) En l'aspecte estatutari, la llei pretén configurar una organització policial, basada en criteris de professionalitat i eficàcia, i atribuir una especial importància a la formació permanent dels funcionaris i a la seva promoció professional.

Els funcionaris de policia materialitzen l'eix d'un difícil equilibri, de pesos i contrapesos, de facultats i obligacions, ja que han de protegir la vida i la integritat de les persones, però estan obligats a usar armes; han de tractar correctament i acuradament els membres de la comunitat, però han d'actuar amb energia i decisió quan les circumstàncies ho requereixin. I la balança capaç d'aconseguir aquest equilibri, entre aquestes forces contraposades, no pot ser una altra que l'exigència d'una activitat de formació i perfeccionament permanents —respecte a la qual es posa un èmfasi especial—, sobre la base d'una selecció adequada que garanteixi l'equilibri psicològic de la persona.

La constitucionalització del tema de les forces i cossos de seguretat és una necessitat i una lògica derivació de la seva missió transcendental, quant a la protecció del lliure exercici dels drets i llibertats que, en el context de la Constitució, són objecte del seu títol I i principal, ja que integren la Carta Magna del ciutadà espanyol. Aquesta és la raó que determina el particular relleu amb què la llei ressalta la promesa o jurament d'acatar i complir la Constitució, per part dels membres de tots els cossos i forces de seguretat, que no constitueix un mer tràmit o formalisme, sinó un requisit essencial, constitutiu de la condició policial i alhora símbol o emblema de la seva alta missió.

D'altra banda, amb caràcter general, es regula la pràctica totalitat dels aspectes essencials, integrants del seu estatut personal (promoció professional, règim de treball, sindicació, incompatibilitats, responsabilitat), procurant mantenir l'equilibri necessari entre el reconeixement i respecte dels drets personals i professionals i les obligades limitacions a què s'ha de sotmetre l'exercici d'alguns d'aquests drets, per raó de les especials característiques de la funció policial.

Pel que fa al cas, mereix una menció especial la interdicció de la vaga o d'accions substitutives d'aquesta, que es porta a terme, dins el marc delimitat per l'article 28 de la Constitució, en nom dels interessos preeminents que correspon protegir als cossos de seguretat, per tal d'assegurar la prestació continuada dels seus serveis, que no admet interrupció. Lògicament, com ho exigeix la protecció dels drets personals i professionals d'aquests funcionaris, la Llei preveu la determinació dels cursos d'expressió i solució dels conflictes que es puguin produir per raons professionals.

El sistema penal i processal dissenyat, amb caràcter general, és el que ja s'aplicava per a les forces i cossos de seguretat de l'Estat. Se suspèn l'expedient disciplinari

mentre es tramita el procés penal, tot i que es permet l'adopció de mesures cautelars fins que no es dicti sentència ferma.

III

Amb fonamentació directa a l'article 104 i indirecta a l'article 8, tots dos de la Constitució, la Llei declara, a tots els efectes, la naturalesa de forces i cossos de seguretat que correspon al cos nacional de policia —nascut de la integració dels cossos superior de policia i de Policia Nacional— i al cos de la Guàrdia Civil.

a) El capítol II del títol II es dedica a enumerar les funcions que han de complir les forces i cossos de seguretat de l'Estat, seguint per a això el repartiment de competències al qual es considera que apunta la Constitució. Però és necessari efectuar algunes precisions, que afecten el model policial que dissenya la Llei, per comprendre millor per què s'assignen certes competències a l'Estat, mentre que altres s'atorguen als altres ens públics territorials.

   En primer lloc, és necessari tenir en compte que, en perfecta congruència amb l'article 149.1.29è, l'article 104.1 de la Constitució atribueix a les forces i cossos de seguretat, sota la dependència del Govern, la missió de protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana.

   En segon lloc, és necessari al·ludir a totes les funcions de caràcter «extracomunitari» o «supracomunitari», segons l'expressió usada als estatuts d'autonomia per al País Basc i per a Catalunya. Entre aquestes, hi ha la competència en matèria d'armes i explosius, que també la mateixa Constitució ha reservat a l'Estat de manera expressa i, a més, es troba la vigilància de ports, aeroports, costes i fronteres, duanes, control d'entrada i sortida del territori nacional, d'espanyols i estrangers, règim general d'estrangeria, extradició, emigració i immigració, passaports i document nacional d'identitat, resguard fiscal de l'Estat, contraban, frau fiscal a l'Estat i col·laboració i auxili a policies estrangeres.

   Pel que fa a les funcions pròpies d'informació i de policia judicial, l'atribució és objecte de la matisació adequada. Perquè la formulació de l'article 126 de la Constitució concep la policia judicial estretament connectada amb el poder judicial, que és l'únic a tot Espanya —i la Constitució insisteix en això, posant en relleu la idea d'unitat jurisdiccional (article 117.5)—, i en disposa el govern per un òrgan únic, el Consell General del Poder Judicial (article 122.2), estableix que els jutges i magistrats s'integrin en un cos únic (article 122.1) i atribueix a l'Estat competències plenes en matèria d'administració de justícia (article 149.1.5è). Però no es poden desconèixer les exigències de la realitat i els precedents legislatius, constituïts, sobretot, per la Llei d'enjudiciament criminal, que obliguen a admetre la col·laboració dels cossos de policia de les comunitats autònomes i de les corporacions locals, en l'exercici de la indicada funció de policia judicial.

En un altre aspecte, quant a la distribució de les funcions atribuïdes a l'Administració de l'Estat, la llei segueix els precedents existents, que concretaven expressament les corresponents als diversos cossos de seguretat de l'Estat, si bé, en casos excepcionals, per tal d'aconseguir la utilització òptima dels mitjans disponibles i la distribució racional d'efectius, s'adopten les previsions necessàries perquè qualsevol d'aquests cossos pugui assumir en zones o nuclis determinats totes o algunes de les funcions assignades a l'altre cos.

b) De la necessitat de donar compliment a l'article 104.2 de la Constitució, es dedueix que el règim estatutari de la Guàrdia Civil ha de ser regulat a la Llei orgànica de les forces i cossos de seguretat.

   Això significa que la Guàrdia Civil, com a cos de seguretat, sense perjudici de dur a terme en determinades circumstàncies missions de caràcter militar, centra la seva actuació en l'exercici de funcions pròpiament policials, ja sigui en l'àmbit judicial o en l'administratiu.

   En conseqüència, sense perjudici de l'estatut personal atribuïble als membres del cos de la Guàrdia Civil —per raons de fur, disciplina, formació i comandament—, s'ha de considerar normal la seva actuació en el manteniment de l'ordre i la seguretat pública, funció en què s'han de concentrar, majoritàriament, les missions i serveis assumibles per la Guàrdia Civil.

   Amb tot això, es pretén centrar la Guàrdia Civil en la que és la seva autèntica missió a la societat actual: garantia del lliure exercici dels drets i llibertats reconeguts per la Constitució i la protecció de la seguretat ciutadana, dins el col·lectiu de les forces i cossos de seguretat.

c) Pel que fa a la policia, la llei persegueix dotar la institució policial d'una organització racional i coherent; a aquest efecte, la mesura més important que s'adopta és la integració dels cossos Superior de Policia i Policia Nacional en un sol col·lectiu, denominat Cos Nacional de Policia.

   D'aquesta manera, a més de solucionar possibles problemes de coordinació i comandament, s'homogeneïtzen, en un sol col·lectiu, cossos que fan funcions similars o complementàries, amb la qual cosa es pot aconseguir un increment en l'efectivitat del servei.

   En l'aspecte estatutari, es consagra la naturalesa civil del nou cos, si bé, ateses les característiques especials que incideixen en la funció policial i la repercussió que sobre els drets i llibertats tenen les seves actuacions, s'estableixen determinades peculiaritats, en matèria de règim d'associació sindical i quant al règim disciplinari.

   El nou cos s'estructura en quatre escales —superior, executiva, de subinspecció i bàsica—, algunes de les quals se subdivideixen en categories, per possibilitar la millor prestació dels serveis en un col·lectiu jerarquitzat i incentivar els funcionaris mitjançant la promoció interna, i en aquestes s'aniran integrant, en un procés gradual

però ininterromput, els actuals membres dels dos cossos que s'extingeixen, seguint criteris estrictes de superior categoria o ocupació, antiguitat i ordre d'escalafó.

L'edat de jubilació forçosa del nou cos es fixa en seixanta-cinc anys i d'aquesta manera s'unifica l'edat de jubilació de la policia amb la resta dels funcionaris públics; complementàriament, s'adopta la previsió de desplegar per llei el pas a la segona activitat, a les edats que exigeixin les funcions a exercir, tenint en compte que les condicions físiques són especialment determinants de l'eficàcia en l'exercici de la professió policial.

Pel que fa al règim disciplinari, sense perjudici de respectar les garanties procedimentals exigides per la Constitució, es configura una regulació específica, ràpida i eficaç, inspirada en principis d'acord amb l'estructura i l'organització jerarquitzada del cos, amb el propòsit d'aconseguir l'exemplaritat, a través de la immediació de les sancions.

Quant al dret de sindicació, se'n reconeix plenament l'exercici, si bé s'introdueixen determinades limitacions —emparades a l'article 28.1 de la Constitució, i en correspondència amb el tractament de la matèria, efectuat per l'article 1r, 5, de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical—, que es justifiquen en el caràcter d'institut armat que la Llei atribueix al cos.

d) Amb antecedent bàsic a l'article 126 de la Constitució, a la Llei orgànica del poder judicial, a la Llei d'enjudiciament criminal i a l'Estatut del Ministeri Fiscal, la Llei de forces i cossos de seguretat completa el règim regulador de la policia judicial establint les bases per a l'organització d'unitats de policia, encarregades de l'exercici d'aquesta funció.

L'organització s'ha de portar a terme amb membres dels dos cossos de seguretat de l'Estat, que han de rebre una formació especialitzada, i la policia judicial s'ha de configurar, en el terreny doctrinal i docent, com una especialitat policial; el diploma corresponent s'ha de considerar un requisit necessari per ocupar llocs a les unitats que es constitueixin.

Els avenços de la criminalitat moderna exigeixen que s'hi hagi de lluitar amb grans mitjans i efectius, utilitzant les tècniques de la policia científica i comptant amb la col·laboració de les policies d'altres estats, per la facilitat amb què els delinqüents traspassen les fronteres. Només des de la perspectiva de l'Estat es pot fer front amb èxit al repte d'aquesta criminalitat, disposant del concurs d'unitats d'experiència contrastada i alt índex d'eficàcia.

Com que les unitats de policia judicial són el pont d'unió entre les forces i cossos de seguretat i el poder judicial, un punt central de la seva regulació és el tractament de les corresponents relacions de dependència, respecte a jutges i fiscals, així com el procediment d'adscripció de funcionaris o equip de policia d'aquestes unitats.

La Llei concreta el contingut d'aquesta relació de dependència singular especificant les facultats que comporta per als jutges i tribunals, i treu la conseqüència de la

formació especialitzada dels funcionaris de les unitats de policia judicial quant a la seva actuació, estretament controlada per aquells.

En definitiva, seguint el mandat constitucional, s'ha procedit a regular l'adscripció funcional, com la qualifica la Constitució, respecte a jutges, tribunals i Ministeri Fiscal, amb la seguretat que es cobriran millor les necessitats en la mesura que la policia mantingui la seva estructura unitària i la seva organització vinculades a comandaments únics. Per això, i llevat de les especialitats concretades en el capítol corresponent de la llei, és aplicable al personal de les unitats de policia judicial el règim general dels cossos i forces de seguretat de l'Estat.

IV

El títol III, amb rúbrica «De les comunitats autònomes», pretén desplegar la previsió continguda a l'article 148.1.22è de la Constitució.

a) Seguint la Constitució, es distingeix entre comunitats autònomes amb cossos de policia propis, ja creats, comunitats els estatuts de les quals preveuen la possibilitat de creació de policies i comunitats els estatuts de les quals no contenen aquesta previsió, i s'ofereix a les segones la possibilitat d'exercir les seves competències policials, acudint a l'adscripció d'unitats del Cos Nacional de Policia.

   Per comprendre el repartiment de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes en matèria de seguretat és necessari assenyalar que aquesta delimitació té dos suports fonamentals: aquesta Llei orgànica i els estatuts. En l'esquema d'ordenació normativa que va establir la Constitució, s'encomana a una llei orgànica de l'Estat la fixació del marc de regulació de les policies autònomes, mentre que als estatuts els correspon determinar-ne la forma de creació.

   El Tribunal Constitucional ja ha usat, diverses vegades, la noció de «bloc de constitucionalitat» per referir-se als instruments normatius que, juntament amb la Constitució mateixa i com a complement d'aquesta, és necessari tenir en compte per fixar amb exactitud el règim d'una determinada competència (sentències de 23 de març i 24 de maig de 1981).

   La peça normativa en què s'especifiquen de manera principal les competències autonòmiques és, sens dubte, l'estatut. Però no és l'única, ni és tampoc la norma d'aplicació exclusiva per resoldre els problemes interpretatius que es poden suscitar. Són, per contra, els preceptes de la Constitució el marc de referència més general i permanent; «i no exhaureixen la seva virtualitat en el moment de l'aprovació de l'estatut d'autonomia, sinó que continuen sent preceptes operatius en el moment de fer la interpretació dels preceptes d'aquest, a través dels quals es realitza l'assumpció de competències per part de la comunitat autònoma» (Sentència del Tribunal Constitucional de 4 de maig de 1982).

b) Una vegada establertes les consideracions precedents i com a complement de les efectuades en abordar la competència de l'Estat, convé posar de manifest que, en l'assignació de funcions generals a les comunitats autònomes, es distingeix entre les

competències necessàries, que ineludiblement s'han de respectar —vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions i coordinació de les policies locals— i les de lliure disposició del legislador estatal.

Per connexió amb les primeres, s'ha estimat procedent estendre-les a la protecció de les personalitats autonòmiques i a la vigilància i protecció dels altres béns de la comunitat. I, de l'atribució específica d'altres competències, també sorgeix la relativa a l'ús de la coacció administrativa, per obtenir l'objectivitat dels actes o decisions de les comunitats autònomes.

Entre les funcions qualificades de concurrents o de col·laboració, s'han d'esmentar especialment les relatives a la vigilància d'espais públics, protecció de manifestacions i manteniment de l'ordre en grans concentracions humanes, si bé s'ha de permetre la intervenció de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, a requeriment de les autoritats de la comunitat o quan ho estimin necessari les autoritats estatals competents.

Aquest sistema de competències té una única excepció en el cas de les comunitats autònomes que disposin de cossos de policia propis, a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, a les quals, per raons de respecte a les situacions creades, així com de funcionalitat i eficàcia, se'ls permet mantenir el seu actual règim de competències, sense perjudici de l'aplicació directa de les normes estatutàries i orgàniques comunes que preveu aquesta llei.

Finalment, en matèria de competències autonòmiques, té entitat pròpia la coordinació de les policies locals. Segons la Sentència del Tribunal Constitucional de 28 d'abril de 1983, la coordinació és un concepte que fa servir la Constitució com a instrument per a la fixació de mitjans i sistemes de relació, per tal d'aconseguir una certa homogeneïtat i fer possibles, si escau, actuacions conjuntes i la col·laboració mútua. Atenent aquesta consideració general i els preceptes normatius de les comunitats, el desplegament de l'article 148.1.22è, quant a la coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals, es desplega àmpliament, amb gran riquesa de possibilitats de coordinació i amb caràcter comú respecte a totes les comunitats que hagin assumit competències sobre la matèria, ja que aquestes facultats les han d'executar els òrgans de govern de les comunitats autònomes i no les policies d'aquestes, cosa que fa indiferent, sobre això, el fet que les hagin creat o no.

c) El règim estatutari és el que determina la comunitat respectiva, amb subjecció a les bases que s'estableixen a la llei, com a principis mínims que persegueixen una certa harmonització entre tots els col·lectius que s'ocupen de la seguretat. Aquests principis mínims són els que estableixen els capítols I i III del títol I de la mateixa llei, i per això, únicament s'han de ressaltar: el reconeixement de la potestat reglamentària de les comunitats autònomes; la intervenció, en el procés de creació dels cossos, del Consell de Política de Seguretat, obeint consideracions de planificació, de coordinació i d'interès general, i l'atribució, també de caràcter general, amb nombrosos precedents històrics i estatutaris, als caps i oficials de les Forces Armades i comandaments de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, de l'aptitud

per a la seva designació com a comandaments dels cossos de les policies autònomes, amb la realització prèvia d'un curs d'especialització per a aquesta missió a l'Escola General de Policia.

d) L'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, reconeix competències als municipis en matèries de seguretat en llocs públics i d'ordenació del trànsit de persones i vehicles a les vies urbanes.

A partir del reconeixement d'aquestes competències, la Llei de forces i cossos de seguretat admet diferents modalitats d'execució d'aquestes, des de la creació de cossos de policia propis, per part de les corporacions locals, fins a la utilització de personal auxiliar de custòdia i vigilància.

Pel que fa a les funcions, atès que no hi ha cap condicionament constitucional, s'ha procurat donar a les corporacions locals una participació en el manteniment de la seguretat ciutadana, coherent amb el model dissenyat, presidit per l'evitació de duplicitats i concurrències innecessàries i en funció de les característiques pròpies dels cossos de policia local i de l'activitat que tradicionalment duen a terme.

Sense la distinció formal, que aquí no té sentit, entre competències exclusives i concurrents, s'atribueixen a les policies locals les funcions naturals i constitutives de tota policia, i es recull com a específica la ja esmentada ordenació, senyalització i direcció del trànsit urbà; afegint-hi la de vigilància, protecció de personalitats i béns de caràcter local, en concordança amb tasques similars dels altres cossos policials, i atribuint-los també les funcions de col·laboració amb les forces i cossos de seguretat, en matèria de policia judicial i de seguretat ciutadana.

I com que, òbviament, es reconeix la potestat normativa de les comunitats autònomes en la matèria i es parteix de l'autonomia municipal per a l'ordenació complementària d'aquest tipus de policia, la Llei orgànica, quant a règim estatutari, es limita a reiterar l'aplicació a les policies locals dels criteris generals establerts als capítols II i III del títol I.

V

Sobre la base de la pràctica indivisibilitat de la seguretat pública i del consegüent caràcter concurrent de l'exercici de la competència sobre aquesta, dins el respecte a l'autonomia de les diferents esferes de l'Administració pública, la llei ha volgut ressaltar la necessitat d'intercomunicació entre els cossos de seguretat de les esferes administratives esmentades i, per això, immediatament després d'enumerar a l'article 2n quins són aquests cossos, proclama a l'article 3r, com un element constitutiu de tots aquests, el principi de cooperació recíproca i de coordinació orgànica.

El principi de cooperació recíproca reapareix a l'article 12 per qualificar les relacions entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat; es torna a reflectir en efectuar la classificació de les funcions de les policies autònomes, a l'article 38, un dels grups de les

quals és el de les funcions de col·laboració amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat, i es posa en relleu també a l'article 53, respecte a les funcions dels cossos de policia local.

Però, precisament com a garantia d'eficàcia de la col·laboració entre els membres dels cossos de policia de les diferents esferes administratives territorials, la llei ha considerat necessari establir també unes vies institucionalitzades d'auxili i cooperació i uns mecanismes orgànics de coordinació.

Les vies d'auxili i cooperació responen als supòsits d'insuficiència de mitjans, que poden concórrer en algunes comunitats autònomes; en aquests casos, les forces i cossos de seguretat de l'Estat han de coadjuvar a la realització de les seves funcions policials, o s'ha de portar a terme l'adscripció funcional d'unitats del Cos Nacional de Policia a les comunitats autònomes que no disposin de policia pròpia, i sí la possibilitat de crear-la, recollida als seus estatuts. Quant als mecanismes orgànics de coordinació, el dret comparat ofereix models acabats d'articulació de les diferents peces orgàniques en matèria de seguretat, sobre la base dels quals s'ha optat per la creació d'un òrgan polític —el Consell de Política de Seguretat—, de composició paritària, presidit pel ministre de l'Interior i integrat pels consellers d'Interior o Governació de les comunitats autònomes, assistit per un òrgan de caràcter tècnic, denominat Comitè d'Experts.

Aquests òrgans han d'elaborar fórmules de coordinació, acords, programes de formació, d'informació i d'actuacions conjuntes; i també els correspon l'elaboració de directrius generals i el dictamen de les disposicions legals que afectin els cossos de policia.

En qualsevol cas, més que de coordinació coercitiva o jeràrquica, es tracta d'una coordinació de caràcter informatiu, tenint en compte el caràcter paritari dels òrgans previstos, d'acord amb el precedent establert a l'article 4t de la Llei 12/1983, de 14 d'octubre, reguladora del procés autonòmic, amb suport en els pronunciaments del Tribunal Constitucional.

En els nivells autonòmic i local es recull la possibilitat de constituir juntes de seguretat a les comunitats autònomes i als municipis que disposin de cossos de policia propis, per harmonitzar la seva actuació i la dels cossos i forces de seguretat de l'Estat, com a mecanisme complementari de coordinació operativa, ja que la coordinació general s'atribueix als òrgans abans esmentats.

TÍTOL I
Dels cossos i forces de seguretat
CAPÍTOL I
Disposicions generals

Article primer
1. La seguretat pública és competència exclusiva de l'Estat. El seu manteniment correspon al Govern de la Nació.
2. Les comunitats autònomes han de participar en el manteniment de la seguretat pública en els termes que estableixin els respectius estatuts i en el marc d'aquesta llei.
3. Les corporacions locals han de participar en el manteniment de la seguretat pública en els termes establerts a la Llei reguladora de les bases de règim local i en el marc d'aquesta llei.
4. El manteniment de la seguretat pública l'han d'exercir les diferents administracions públiques a través de les forces i cossos de seguretat.

Article segon
Són forces i cossos de seguretat:
a) Les forces i cossos de seguretat de l'Estat dependents del Govern de la Nació.
b) Els cossos de policia dependents de les comunitats autònomes.
c) Els cossos de policia dependents de les corporacions locals.

Article tercer
Els membres de les forces i cossos de seguretat han d'ajustar la seva actuació al principi de cooperació recíproca i la seva coordinació s'ha d'efectuar a través dels òrgans que a aquest efecte estableix aquesta llei.

Article quart
1. Tots tenen el deure de prestar a les forces i cossos de seguretat l'auxili necessari en la investigació i persecució dels delictes en els termes previstos legalment.
2. Les persones i entitats que exerceixin funcions de vigilància, seguretat o custòdia referides a personal i béns o serveis de titularitat pública o privada tenen l'obligació especial d'auxiliar les forces i cossos de seguretat o col·laborar-hi en tot moment.

CAPÍTOL II
Principis bàsics d'actuació

Article cinquè
Són principis bàsics d'actuació dels membres de les forces i cossos de seguretat els següents:

1. Adequació a l'ordenament jurídic, especialment:

a) Exercir la seva funció amb respecte absolut a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.
b) Actuar, en el compliment de les seves funcions, amb absoluta neutralitat política i imparcialitat i, en conseqüència, sense cap discriminació per raó de raça, religió o opinió.
c) Actuar amb integritat i dignitat. En particular, s'han d'abstenir de tot acte de corrupció i oposar-s'hi decididament.
d) Subjectar-se, en la seva actuació professional, als principis de jerarquia i subordinació. En cap cas l'obediència deguda no pot emparar ordres que comportin l'execució d'actes que constitueixin manifestament un delicte o siguin contraris a la Constitució o a les lleis.
e) Col·laborar amb l'Administració de justícia i auxiliar-la en els termes que estableix la Llei.

2. Relacions amb la comunitat. Singularment:

a) Impedir, en l'exercici de la seva actuació professional, qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatòria que comporti violència física o moral.
b) Observar en tot moment un tracte correcte i acurat en les seves relacions amb els ciutadans, als quals ha de procurar auxiliar i protegir, sempre que les circumstàncies ho aconsellin o siguin requerits per a això. En totes les seves intervencions, han de proporcionar informació completa, i tan àmplia com sigui possible, sobre les causes i la finalitat d'aquestes.
c) En l'exercici de les seves funcions han d'actuar amb la decisió necessària, i sense demora quan en depengui evitar un dany greu, immediat i irreparable; i en fer-ho s'han de regir pels principis de congruència, oportunitat i proporcionalitat en la utilització dels mitjans al seu abast.
d) Només han d'utilitzar les armes en les situacions en què hi hagi un risc racionalment greu per a la seva vida, la seva integritat física o les de terceres persones, o en les circumstàncies que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana i de conformitat amb els principis a què es refereix l'apartat anterior.

3. Tractament de detinguts, especialment:

a) Els membres de les forces i cossos de seguretat s'han d'identificar degudament com a tals en el moment d'efectuar una detenció.
b) Han de vetllar per la vida i la integritat física de les persones a les quals detinguin o que es trobin sota la seva custòdia i han de respectar l'honor i la dignitat de les persones.
c) Han de complir i observar amb la diligència deguda els tràmits, terminis i requisits exigits per l'ordenament jurídic, quan es procedeixi a la detenció d'una persona.

4. Dedicació professional:
Han de portar a terme les seves funcions amb total dedicació i han d'intervenir sempre, en qualsevol temps i lloc, tant si es troben de servei com si no, en defensa de la llei i de la seguretat ciutadana.

5. Secret professional:

Han de guardar rigorós secret respecte a totes les informacions que coneguin per raó o en ocasió de l'exercici de les seves funcions. No estan obligats a revelar les fonts d'informació, llevat que l'exercici de les seves funcions o les disposicions de la llei els imposin actuar d'una altra manera.

6. Responsabilitat:

Són responsables personalment i directament dels actes que portin a terme en la seva actuació professional, infringint o vulnerant les normes legals, així com les reglamentàries que regeixin la seva professió i els principis enunciats anteriorment, sense perjudici de la responsabilitat patrimonial que pugui correspondre a les administracions públiques per aquestes.

CAPÍTOL III
Disposicions estatutàries comunes

Article sisè

1. Els poders públics han de promoure les condicions més favorables per a una adequada promoció professional, social i humana dels membres de les forces i cossos de seguretat, d'acord amb els principis d'objectivitat, igualtat d'oportunitats, mèrit i capacitat.

2. La formació i perfeccionament dels membres de les forces i cossos de seguretat s'ha d'adequar als principis assenyalats a l'article 5è i s'ha d'ajustar als criteris següents:

   a) Ha de tenir caràcter professional i permanent.
   b) Els estudis que es cursin en els centres d'ensenyament dependents de les diferents administracions públiques poden ser objecte de convalidació pel Ministeri d'Educació i Ciència, que a aquest efecte ha de tenir en compte les titulacions exigides per accedir a cada un i la naturalesa i durada dels estudis.
   c) Per impartir els ensenyaments i cursos esmentats s'ha de promoure la col·laboració institucional de la universitat, el poder judicial, el Ministeri Fiscal, les Forces Armades i altres institucions, centres o establiments que específicament interessin als fins docents esmentats.

3. Els membres de les forces i cossos de seguretat han de jurar o prometre acatament a la Constitució com a norma fonamental de l'Estat.

4. Tenen dret a una remuneració justa que tingui en compte el seu nivell de formació, règim d'incompatibilitats, mobilitat per raons de servei, dedicació i el risc que comporta la seva missió, així com l'especificitat dels horaris de treball i la seva peculiar estructura.

5. Per reglament se n'ha de determinar el règim d'horari de servei, que s'ha d'adaptar a les peculiars característiques de la funció policial.

6. Els llocs de servei en les respectives categories s'han de proveir de conformitat amb els principis de mèrit, capacitat i antiguitat, d'acord amb el que disposi la reglamentació corresponent.

7. La pertinença a les forces i cossos de seguretat és causa d'incompatibilitat per a l'exercici de qualsevol altra activitat pública o privada, llevat de les activitats exceptuades de la legislació sobre incompatibilitats.

8. Els membres de les forces i cossos de seguretat no poden exercir en cap cas el dret de vaga, ni accions substitutives d'aquest dret o concertades amb la finalitat d'alterar el funcionament normal dels serveis.

9. El règim disciplinari, sense perjudici de l'observança de les garanties adequades, ha d'estar inspirat en uns principis que siguin conformes amb la missió fonamental que la Constitució els atribueix i amb l'estructura i l'organització jerarquitzada i disciplinada pròpies d'aquests.

Article setè

1. En l'exercici de les seves funcions, els membres de les forces i cossos de seguretat tenen a tots els efectes legals el caràcter d'agents de l'autoritat.

2. Quan es cometi un delicte d'atemptat, utilitzant en la seva execució armes de foc, explosius o altres mitjans d'agressió de perillositat anàloga, que puguin posar en perill greu la integritat física dels membres de les forces i cossos de seguretat, tenen a efectes de la seva protecció penal la consideració d'autoritat.

3. La Guàrdia Civil només té la consideració de força armada en el compliment de les missions de caràcter militar que se li encarreguin, d'acord amb l'ordenament jurídic.

Article vuitè

1. La jurisdicció ordinària és la competent per conèixer dels delictes que es cometin contra membres de les forces i cossos de seguretat, així com dels comesos per aquests en l'exercici de les seves funcions.

   Iniciades unes actuacions pels jutges d'instrucció, quan aquests entenguin que hi ha indicis racionals de criminalitat per la conducta de membres de les forces i cossos de seguretat, han de suspendre les seves actuacions i les han de remetre a l'audiència provincial corresponent, que és la competent per seguir la instrucció, ordenar, si s'escau, el processament i dictar la decisió que correspongui.

   Quan el fet sigui constitutiu de falta, els jutges d'instrucció són competents per a la instrucció i la decisió, de conformitat amb les normes de la Llei d'enjudiciament criminal.

S'exceptua del que disposen els paràgrafs anteriors els supòsits en què sigui competent la jurisdicció militar.

2. El compliment de la presó preventiva i de les penes privatives de llibertat pels membres de les forces i cossos de seguretat s'ha de fer en establiments penitenciaris ordinaris, amb separació de la resta de detinguts o presos.

3. La iniciació d'un procediment penal contra membres de les forces i cossos de seguretat no impedeix la incoació i tramitació d'expedients governatius o disciplinaris pels mateixos fets. No obstant això, la resolució definitiva de l'expedient només es pot produir quan la sentència que recaigui en l'àmbit penal sigui ferma, i la declaració de fets provats vincula l'Administració. Les mesures cautelars que es puguin adoptar en aquests supòsits es poden prolongar fins que recaigui una resolució definitiva en el procediment judicial, excepte pel que fa a la suspensió de sou, en què cal atenir-se al que disposi la legislació general de funcionaris.

TÍTOL II
De les forces i cossos de seguretat de l'Estat

CAPÍTOL I
Disposicions generals

Article novè

Les forces i cossos de seguretat de l'Estat exerceixen les seves funcions en tot el territori nacional i estan integrades per:

a) El Cos Nacional de Policia, que és un institut armat de naturalesa civil, dependent del ministre de l'Interior.
b) La Guàrdia Civil, que és un institut armat de naturalesa militar, dependent del ministre de l'Interior, en l'exercici de les funcions que aquesta llei li atribueix, i del ministre de Defensa, en el compliment de les missions de caràcter militar que aquest o el Govern li encarreguin. En temps de guerra i durant l'estat de setge, depèn exclusivament del ministre de Defensa.

Article desè

1. Correspon al ministre de l'Interior l'administració general de la seguretat ciutadana i el comandament superior de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, així com la responsabilitat de les relacions de col·laboració i auxili amb les autoritats policials d'altres països, d'acord amb el que estableixin tractats i acords internacionals.

2. Sota l'autoritat immediata del ministre de l'Interior, aquest comandament l'exerceix en els termes establerts en aquesta Llei el director de la Seguretat de l'Estat, del qual depenen directament les direccions generals de la Guàrdia Civil i de la Policia, a través de les quals coordina l'actuació dels cossos i forces de seguretat de l'Estat.

3. A cada província, el governador civil exerceix el comandament directe de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, amb subjecció a les directrius dels òrgans esmentats

als apartats anteriors, sense perjudici de la dependència funcional de les unitats de policia judicial, respecte dels jutges, dels tribunals i del Ministeri Fiscal, en les seves funcions d'investigació del delicte i descobriment i assegurament del delinqüent.

CAPÍTOL II
De les funcions

Article onze

1. Les forces i cossos de seguretat de l'Estat tenen com a missió protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana mitjançant l'exercici de les funcions següents:

   a) Vetllar pel compliment de les lleis i disposicions generals, executant les ordres que rebin de les autoritats, en l'àmbit de les seves respectives competències.
   b) Auxiliar i protegir les persones i assegurar la conservació i custòdia dels béns que es trobin en situació de perill per qualsevol causa.
   c) Vigilar i protegir els edificis i instal·lacions públics que ho requereixin.
   d) Vetllar per la protecció i seguretat d'altes personalitats.
   e) Mantenir i restablir, si s'escau, l'ordre i la seguretat ciutadana.
   f) Prevenir la comissió d'actes delictius.
   g) Investigar els delictes per descobrir i detenir els presumptes culpables, assegurar els instruments, efectes i proves del delicte, posant-los a disposició del jutge o tribunal competent i elaborar els informes tècnics i pericials que siguin procedents.
   h) Captar, rebre i analitzar totes les dades que tinguin interès per a l'ordre i la seguretat pública, i estudiar, planificar i executar els mètodes i les tècniques de prevenció de la delinqüència.
   i) Col·laborar amb els serveis de protecció civil en els casos de risc greu, catàstrofe o calamitat pública, en els termes que s'estableixin en la legislació de protecció civil.

2. Les funcions assenyalades al paràgraf anterior s'han d'exercir d'acord amb la següent distribució territorial de competències:
   a) Correspon al Cos Nacional de Policia exercir aquestes funcions a les capitals de província i als termes municipals i nuclis urbans que determini el Govern.
   b) La Guàrdia Civil les ha d'exercir a la resta del territori nacional i el seu mar territorial.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els membres del Cos Nacional de Policia poden exercir les funcions d'investigació i les de coordinació de les dades a què es refereixen els apartats *g)* i *h)* del número 1 d'aquest article, en tot el territori nacional.
   La Guàrdia Civil, per a l'exercici de les seves competències pròpies, pot així mateix dur a terme les investigacions que siguin procedents en tot el territori nacional, quan això sigui necessari.

En tot cas d'actuació fora del seu àmbit territorial, els membres de cada cos n'han de donar compte a l'altre.

4. Sense perjudici de la distribució de competències de l'apartat 2 d'aquest article, els dos cossos han d'actuar fora del seu àmbit competencial per mandat judicial o del Ministeri Fiscal o, en casos excepcionals, quan ho requereixi l'eficàcia adequada en la seva actuació; en els dos supòsits ho han de comunicar immediatament al governador civil i als comandaments amb competència territorial o material. El governador civil pot ordenar la continuació de les actuacions o, per contra, el pas d'aquestes al cos competent, excepte quan estiguin actuant per mandat judicial o del Ministeri Fiscal.

5. En cas de conflicte de competències, ja sigui positiu o negatiu, s'ha de fer càrrec del servei el cos que hagi fet les primeres actuacions, fins que el governador civil o les instàncies superiors del Ministeri de l'Interior resolguin el que sigui procedent, sense perjudici del que es disposa per a la policia judicial.

6. Per tal d'aconseguir la utilització òptima dels mitjans disponibles i la distribució racional d'efectius, el Ministeri de l'Interior pot ordenar que qualssevol dels cossos assumeixi, en zones o nuclis determinats, totes o algunes de les funcions exclusives assignades a l'altre cos.

Article dotze

1. A més de les funcions comunes establertes a l'article anterior, s'estableix la distribució material de competències següent:

   A. Les exerceix el Cos Nacional de Policia:
      a) L'expedició del document nacional d'identitat i dels passaports.
      b) El control d'entrada i sortida del territori nacional d'espanyols i estrangers.
      c) Les previstes a la legislació sobre estrangeria, refugi i asil, extradició, expulsió, emigració i immigració.
      d) La vigilància i inspecció del compliment de la normativa en matèria de joc.
      e) La investigació i persecució dels delictes relacionats amb la droga.
      f) Col·laborar i prestar auxili a les policies d'altres països, de conformitat amb el que estableixen els tractats o acords internacionals sobre les lleis, sota la direcció superior del Ministeri de l'Interior.
      g) El control de les entitats i serveis privats de seguretat, vigilància i investigació, del seu personal, mitjans i actuacions.
      h) Les altres que li atribueixi la legislació vigent.

   B. Les exerceix la Guàrdia Civil:
      a) Les derivades de la legislació vigent sobre armes i explosius.
      b) El resguard fiscal de l'Estat i les actuacions encaminades a evitar i perseguir el contraban.
      c) La vigilància del tràfic, trànsit i transport a les vies públiques interurbanes.
      d) La custòdia de vies de comunicació terrestre, costes, fronteres, ports, aeroports i centres i instal·lacions que pel seu interès ho requereixin.

e) Vetllar pel compliment de les disposicions que tendeixin a la conservació de la naturalesa i medi ambient, dels recursos hidràulics, així com de la riquesa cinegètica, piscícola, forestal i de qualsevol altra índole relacionada amb la naturalesa.
f) La conducció interurbana de presos i detinguts.
g) Les altres que li atribueix la legislació vigent.

2. Les forces i cossos de seguretat de l'Estat estan obligades a la cooperació recíproca en l'exercici de les seves competències respectives.

3. Les dependències del Cos Nacional de policia i de la Guàrdia Civil han d'actuar recíprocament com a oficines per a la recepció i tramitació dels documents dirigits a les autoritats de qualsevol dels dos instituts.

CAPÍTOL III
De la Guàrdia Civil

Article tretze

1. El cos de la Guàrdia Civil s'estructura jeràrquicament segons les diferents ocupacions, de conformitat amb la seva naturalesa militar.

2. El règim estatutari de la Guàrdia Civil és el que estableixen aquesta llei, les normes que la despleguen i l'ordenament militar.

Article catorze

1. El Ministeri de l'Interior ha de disposar tot el que fa referència a serveis de la Guàrdia Civil relacionats amb la seguretat ciutadana i altres competències atribuïdes per aquesta llei, així com les seves retribucions, destinacions, aquarteraments i material.

2. Conjuntament, els ministres de Defensa i Interior han de disposar tot el que fa referència a la selecció, formació, perfeccionament, armament i desplegament territorial, i proposar al Govern el nomenament del titular de la Direcció General de la Guàrdia Civil, així com la normativa reguladora del voluntariat especial per a la prestació del servei militar en aquesta.

3. El ministre de Defensa ha de disposar el que concerneix el règim d'ascensos i situacions del personal, així com les missions de caràcter militar que s'encarreguin a la Guàrdia Civil, i exercir, respecte al voluntariat especial per a la prestació del servei militar en aquesta, les competències que normativament li corresponguin.

Article quinze

1. La Guàrdia Civil, per la seva condició d'institut armat de naturalesa militar, a efectes disciplinaris, es regeix per la seva normativa específica. Quan la Guàrdia Civil actuï en el compliment de missions de caràcter militar o quan el personal de esmentat cos s'integri en unitats militars, és aplicable el règim disciplinari de les forces armades.

En tot cas, és competent per a la imposició de la sanció de separació del servei el ministre de Defensa, amb l'informe previ del ministre de l'Interior.

2. Els membres de la Guàrdia Civil no poden pertànyer a partits polítics o sindicats ni fer peticions col·lectives: individualment poden exercir el dret de petició en els termes que estableixi la seva legislació específica.

CAPÍTOL IV
De la Policia

(Els articles del setze al vint-i-vuit han estat derogats)

CAPÍTOL V
De l'organització d'unitats de policia judicial

Article vint-i-nou

1. Les funcions de policia judicial que s'esmenten a l'article 126 de la Constitució les exerceixen les forces i cossos de seguretat de l'Estat, a través de les unitats que es regulen en aquest capítol.

2. Per al compliment d'aquesta funció té caràcter col·laborador de les forces i cossos de seguretat de l'Estat el personal de policia de les comunitats autònomes i de les corporacions locals.

Article trenta

1. El Ministeri de l'Interior ha d'organitzar amb funcionaris de les forces i cossos de seguretat de l'Estat que tinguin la formació especialitzada adequada unitats de policia judicial, atenent criteris territorials i d'especialització delictuosa, a les quals correspon aquesta funció amb caràcter permanent i especial.

2. Aquestes unitats orgàniques de policia judicial les pot adscriure, en tot o en part, el Ministeri de l'Interior, escoltat el Consell General del Poder Judicial, a determinats jutjats i tribunals. De la mateixa manera es poden adscriure al Ministeri Fiscal, escoltat el fiscal general de l'Estat.

Article trenta-u

1. En el compliment de les seves funcions, els funcionaris adscrits a unitats de policia judicial depenen orgànicament del Ministeri de l'Interior i funcionalment dels jutges, tribunals o Ministeri Fiscal que estiguin coneixent de l'assumpte objecte de la seva investigació.

2. Els jutges o presidents dels respectius òrgans de l'ordre jurisdiccional penal, així com els fiscals en cap poden sol·licitar la intervenció en una investigació de funcionaris o mitjans adscrits a unitats orgàniques de policia judicial per conducte del president del Tribunal Suprem o dels presidents dels tribunals superiors de justícia o del fiscal general de l'Estat, respectivament.

Article trenta-dos

La policia judicial constitueix una funció l'especialització de la qual es cursa en els centres de formació i perfeccionament dels membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, amb participació de membres de la Judicatura i del Ministeri Fiscal, o, complementàriament, al Centre d'Estudis Judicials.

La possessió del diploma corresponent és un requisit necessari per ocupar llocs a les unitats de policia judicial que es constitueixin.

Article trenta-tres

Els funcionaris adscrits a les unitats de policia judicial exerceixen aquesta funció amb caràcter exclusiu, sense perjudici que també puguin dur a terme les missions de prevenció de la delinqüència i altres que se'ls encarreguin, quan les circumstàncies ho requereixin, entre les corresponents a les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

Article trenta-quatre

1. Els funcionaris de les unitats de policia judicial no poden ser remoguts o apartats de la investigació concreta que se'ls hagi encarregat fins que no finalitzi aquesta o la fase del procediment judicial que la va originar, si no és per decisió o amb l'autorització del jutge o fiscal competent.

2. En diligències o actuacions que portin a terme, per encàrrec i sota la supervisió dels jutges, tribunals o fiscals competents penals, els funcionaris integrants de les unitats de policia judicial tenen el caràcter de comissionats d'aquests jutges, tribunals i fiscals, i poden requerir l'auxili necessari de les autoritats i, si s'escau, dels particulars.

Article trenta-cinc

Els jutges i tribunals penals i el Ministeri Fiscal tenen, respecte als funcionaris integrants d'unitats de policia judicial que hi siguin adscrites i d'aquells a què es refereix el número 2 de l'article 31 d'aquesta llei, les facultats següents:

a) Els han de donar les ordres i instruccions que siguin necessàries, en execució del que disposen les normes d'enjudiciament criminal i l'Estatut del Ministeri Fiscal.
b) Han de determinar, en aquestes ordres o instruccions, el contingut i les circumstàncies de les actuacions en què prenguin part les unitats esmentades.
c) Han de controlar l'execució d'aquestes actuacions, quant a la forma i els resultats.
d) Poden instar l'exercici de la potestat disciplinària, cas en què han d'emetre els informes que pugui exigir la tramitació dels expedients corresponents, així com

aquells altres que considerin oportuns. En aquests casos han de rebre els testimonis de les resolucions que s'hagin dictat.

Article trenta-sis
Llevat del que disposa aquest capítol, el règim funcionarial del personal integrat a les unitats de policia judicial és el de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

TÍTOL III
De les policies de les comunitats autònomes

CAPÍTOL I
Principis generals

Article trenta-set
1. Les comunitats autònomes en els estatuts de les quals estigui previst poden crear cossos de policia per a l'exercici de les funcions de vigilància i protecció a què es refereix l'article 148.1.22 de la Constitució i les altres que li atribueix aquesta llei.

2. Les comunitats autònomes que no facin ús de la possibilitat que preveu l'apartat anterior poden exercir les funcions enunciades a l'article 148.1.22 de la Constitució, de conformitat amb els articles 39 i 47 d'aquesta llei.

3. Les comunitats autònomes els estatuts de les quals no prevegin la creació de cossos de policia també poden exercir les funcions de vigilància i protecció a què es refereix l'article 148.1.22 de la Constitució mitjançant la signatura d'acords de cooperació específica amb l'Estat.

CAPÍTOL II
De les competències de les comunitats autònomes

Article trenta-vuit
Les comunitats autònomes, a què es refereix el número 1 de l'article anterior, poden exercir, a través dels seus cossos de policia, les funcions següents:

1. Amb caràcter de pròpies:
   a) Vetllar pel compliment de les disposicions i ordres singulars dictades pels òrgans de la comunitat autònoma.
   b) La vigilància i protecció de persones, òrgans, edificis, establiments i dependències de la comunitat autònoma i dels seus ens instrumentals, i garantir el funcionament normal de les instal·lacions i la seguretat dels usuaris dels seus serveis.
   c) La inspecció de les activitats sotmeses a l'ordenació o disciplina de la comunitat autònoma, i la denúncia de tota activitat il·lícita.

d) L'ús de la coacció amb vista a l'execució forçosa dels actes o disposicions de la mateixa comunitat autònoma.

2. En col·laboració amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat:
   a) Vetllar pel compliment de les lleis i altres disposicions de l'Estat i garantir el funcionament dels serveis públics essencials.
   b) Participar en les funcions de policia judicial, en la forma que estableix l'article 29.2 d'aquesta llei.
   c) Vigilar els espais públics, protegir les manifestacions i mantenir l'ordre en grans concentracions humanes.
   d) L'exercici d'aquesta funció correspon, amb caràcter prioritari, als cossos de policia de les comunitats autònomes, sense perjudici de la intervenció de les forces i cossos de seguretat de l'Estat quan, o bé a requeriment de les autoritats de la comunitat autònoma, o bé per decisió pròpia, ho estimin necessari les autoritats estatals competents

3. De prestació simultània i indiferenciada amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat:
   a) La cooperació en la resolució amistosa dels conflictes privats quan siguin requerits per a això.
   b) La prestació d'auxili en els casos d'accident, catàstrofe o calamitat pública, participant en la forma prevista a les lleis, en l'execució dels plans de protecció civil.
   c) Vetllar pel compliment de les disposicions que tendeixin a la conservació de la naturalesa i el medi ambient, recursos hidràulics, així com la riquesa cinegètica, piscícola, forestal i de qualsevol altra índole relacionada amb la naturalesa.

Article trenta-nou
Correspon a les comunitats autònomes, de conformitat amb aquesta llei i amb la de bases de règim local, coordinar l'actuació de les policies locals en l'àmbit territorial de la comunitat, mitjançant l'exercici de les funcions següents:

a) Establiment de les normes marc a què s'han d'ajustar els reglaments de policies locals, de conformitat amb el que disposen aquesta llei i la de bases de règim local.
b) Establir o propiciar, segons els casos, l'homogeneïtzació dels diferents cossos de policies locals, en matèria de mitjans tècnics per augmentar l'eficàcia i col·laboració d'aquests, d'uniformes i de retribucions.
c) Fixar els criteris de selecció, formació, promoció i mobilitat de les policies locals, i determinar els diferents nivells educatius exigibles a cada categoria, sense que, en cap cas, el nivell pugui ser inferior a graduat escolar.
d) Coordinar la formació professional de les policies locals, mitjançant la creació d'escoles de formació de comandaments i de formació bàsica.

CAPÍTOL III
Del règim estatutari de les policies de les comunitats autònomes

Article quaranta

El règim estatutari dels cossos de policia de les comunitats autònomes és determinat, de conformitat amb el que estableix l'article 149.1.18 de la Constitució, pels principis generals del títol I d'aquesta llei, pel que estableix aquest capítol i pel que disposen a aquest efecte els estatuts d'autonomia i la legislació de les comunitats autònomes, així com pels reglaments específics de cada cos.

Article quaranta-u

1. Correspon als òrgans competents de cada comunitat autònoma, amb l'informe previ del Consell, a què es refereix l'article 48 d'aquesta llei, la creació dels seus cossos de policia, així com la seva modificació i supressió en els casos en què es prevegi així en els respectius estatuts d'autonomia.

2. Els cossos de policia de les comunitats autònomes són instituts armats de naturalesa civil, amb estructura i organització jerarquitzada.

3. En l'exercici de les seves funcions, els membres d'aquests cossos han de vestir l'uniforme reglamentari, llevat dels casos excepcionals que autoritzin les juntes de seguretat.

4. Els membres dels cossos de policia de les comunitats autònomes han d'estar dotats dels mitjans tècnics i operatius necessaris per al compliment de les seves funcions, i poden portar armes de foc. L'atorgament de la llicència d'armes és competència, en tot cas, del Govern de la Nació.

Article quaranta-dos

Els cossos de policia de les comunitats autònomes només poden actuar en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma respectiva, llevat de situacions d'emergència, amb el requeriment previ de les autoritats estatals.

No obstant això, quan exerceixen funcions de protecció d'autoritats públiques de la comunitat autònoma, podran actuar fora de l'àmbit territorial respectiu, prèvia autorització del Ministeri de l'Interior i, quan sigui procedent, comunicació a l'òrgan de govern de la comunitat autònoma corresponent, amb les condicions i requisits que es determinin reglamentàriament.

Article quaranta-tres

1. Els comandaments dels cossos de policia de les comunitats autònomes els designen les autoritats competents de la comunitat autònoma, entre caps, oficials i comandaments de les Forces Armades i de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

2. Durant la seva permanència a la policia de la comunitat autònoma, aquests caps, oficials i comandaments passen a la situació que correspongui per reglament en la

seva arma o cos de procedència, al qual es poden reintegrar en qualsevol moment que ho sol·licitin.

3. Un percentatge de les vacants d'aquests llocs de comandament es pot cobrir, mitjançant promoció interna entre els membres del mateix cos de policia de la comunitat autònoma, en el nombre, amb les condicions i els requisits que determini el Consell a què es refereix l'article 48 d'aquesta llei.

4. Els comandaments dels cossos de policia de les comunitats autònomes han de fer, una vegada designats i abans de la seva adscripció, un curs d'especialització homologat pel Ministeri de l'Interior per al comandament peculiar d'aquests cossos.

Article quaranta-quatre

La selecció, l'ingrés, la promoció i la formació dels membres dels cossos de policia de les comunitats autònomes les han de regular i organitzar les respectives comunitats autònomes, sense perjudici del que estableixen els respectius estatuts.

TÍTOL IV
De la col·laboració i coordinació entre l'Estat i les comunitats autònomes

CAPÍTOL I
De la col·laboració entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i els cossos de policia de les comunitats autònomes

Article quaranta-cinc
Els membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de les comunitats autònomes s'han de prestar auxili mutu i informació recíproca en l'exercici de les seves funcions respectives.

Article quaranta-sis
1. Quan les comunitats autònomes que, segons el seu estatut, puguin crear cossos de policia no disposin de prou mitjans per a l'exercici de les funcions que preveu l'article 38.1 i 2.*c)* d'aquesta llei, poden demanar, a través de les autoritats de l'Estat, l'auxili de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, cas en què correspon a les autoritats governatives estatals la determinació de la manera i forma de prestar l'auxili sol·licitat. En cas que la seva intervenció es consideri procedent, les forces i cossos de seguretat de l'Estat han d'actuar sota el comandament dels seus caps naturals.

2. En la resta dels casos, quan en la prestació d'un determinat servei o en la realització d'una actuació concreta concorrin, simultàniament, membres o unitats de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i de la policia de la comunitat autònoma, són els comandaments dels primers els que assumeixen la direcció de l'operació.

CAPÍTOL II
De l'adscripció d'unitats del Cos Nacional de Policia a les comunitats autònomes

Article quaranta-set

Les comunitats autònomes incloses a l'apartat 2 de l'article 37 d'aquesta llei poden sol·licitar al Govern de la Nació, a través del Ministeri de l'Interior, per a l'exercici de les funcions previstes a l'article 38.1 d'aquella, l'adscripció d'unitats del Cos Nacional de Policia.

Les condicions d'aquesta adscripció s'han de determinar en acords administratius de col·laboració de caràcter específic, que han de respectar, en tot cas, els principis següents:

- L'adscripció ha d'afectar unitats operatives completes i no membres individuals del dit cos.
- Les unitats adscrites depenen, funcionalment, de les autoritats de la comunitat autònoma, i orgànicament, del Ministeri de l'Interior.
- Aquestes unitats sempre han d'actuar sota el comandament dels seus caps naturals.

En qualsevol moment poden ser reemplaçades per altres, a iniciativa de les autoritats estatals, escoltades les autoritats de la comunitat autònoma.

CAPÍTOL III
Dels òrgans de coordinació

Article quaranta-vuit

1. Per garantir la coordinació entre les polítiques de seguretat pública de l'Estat i de les comunitats autònomes es crea el Consell de Política de Seguretat, que és presidit pel ministre de l'Interior i integrat pels consellers d'Interior o Governació de les comunitats autònomes i per un nombre igual de representants de l'Estat designats pel Govern de la Nació.

2. El Consell de Política de Seguretat exerceix les competències següents:
   - Aprovar els plans de coordinació en matèria de seguretat i d'infraestructura policial.
   - Informar de les plantilles dels cossos de policia de les comunitats autònomes i les seves modificacions. El Consell pot establir el nombre màxim dels efectius de les plantilles.
   - Aprovar directives i recomanacions de caràcter general.
   - Informar de les disposicions que dictin les comunitats autònomes, en relació amb els seus propis cossos de policia, així com la de creació d'aquests.
   - Informar dels convenis de cooperació, en matèria de seguretat entre l'Estat i les comunitats autònomes.
   - Les altres que li atribueixi la legislació vigent.

3. Per al seu funcionament adequat el Consell de Política de Seguretat ha d'elaborar un reglament de règim interior que aquest ha d'aprovar.

Article quaranta-nou

1. Dins el Consell de Política de Seguretat funciona un comitè d'experts integrat per vuit representants, quatre de l'Estat i quatre de les comunitats autònomes, designats aquests últims anualment pels membres del Consell de Política de Seguretat que representin les comunitats autònomes. Aquest Comitè té la missió d'assessorar tècnicament aquell i preparar els assumptes que posteriorment s'hagin de debatre en el Ple d'aquest i amb caràcter específic:
   - Elaborar i proposar formules de coordinació.
   - Preparar acords de cooperació.
   - Proposar programes de formació i perfeccionament de les policies.
   - Elaborar plans d'actuació conjunta.

2. El Reglament de règim interior del Consell de Política de Seguretat ha de determinar les normes de composició i funcionament del Comitè d'Experts.

Article cinquanta

1. En les comunitats autònomes que disposin de cossos de policia propis es pot constituir una junta de seguretat, integrada pel mateix nombre de representants de l'Estat i de les comunitats autònomes, amb la missió de coordinar l'actuació de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de la comunitat autònoma, en els termes que es determinin per reglament.

2. La Junta de Seguretat és l'òrgan competent per resoldre les incidències que puguin sorgir en la col·laboració entre els membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de la comunitat autònoma.

A aquest efecte, les autoritats competents de les comunitats autònomes i els governadors civils han d'informar periòdicament la Junta esmentada sobre les deficiències que s'observin en la coordinació, mutu auxili i informació recíproca entre aquells, i indicar les mesures oportunes per corregir els problemes suscitats.

TÍTOL V
De les policies locals

Article cinquanta-u

1. Els municipis poden crear cossos de policia propis, d'acord amb el que preveuen aquesta llei, la Llei de bases de règim local i la legislació autonòmica.

2. Als municipis on no hi hagi policia municipal, les tasques d'aquesta les ha d'exercir el personal que faci funcions de custòdia i vigilància de béns, serveis i instal·lacions, amb la denominació de guardes, vigilants, agents, agutzils o anàlegs.

3. Aquests cossos només poden actuar en l'àmbit territorial del municipi respectiu, llevat de situacions d'emergència i amb el requeriment previ de les autoritats competents.

No obstant això, quan exerceixi funcions de protecció d'autoritats de les corporacions locals, poden actuar fora del terme municipal respectiu, amb autorització del Ministeri de l'Interior o de la corresponent autoritat de la comunitat autònoma que compti amb cos de policia autonòmica, si fan íntegrament aquestes actuacions en l'àmbit territorial de l'esmentada comunitat autònoma

Article cinquanta-dos

1. Els cossos de policia local són instituts armats, de naturalesa civil, amb estructura i organització jerarquitzada, que, quant al seu règim estatutari, es regeixen pels principis generals dels capítols II i III del títol I i per la secció quarta del capítol IV del títol II d'aquesta llei, amb l'adequació que exigeixi la dependència de l'Administració corresponent, les disposicions dictades sobre això per les comunitats autònomes i els reglaments específics per a cada cos i altres normes dictades pels corresponents ajuntaments.

2. Pel que fa a l'exercici dels drets sindicals, i en consideració a l'especificitat de les funcions d'aquests cossos, els és aplicable la llei que es dicti en compliment del que estableix la disposició addicional segona, apartat 2, de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical.

3. També és aplicable als membres d'aquests cossos el que disposa, respecte als cossos de policia de les comunitats autònomes, l'article 41.3 d'aquesta Llei; si bé la facultat que en aquest article s'atribueix a les juntes de seguretat correspon al governador civil respectiu.

Article cinquanta-tres

1. Els cossos de policia local han d'exercir les funcions següents:
   a) Protegir les autoritats de les corporacions locals, i vigilància o custòdia dels seus edificis i instal·lacions.
   b) Ordenar, senyalitzar i dirigir el trànsit en el nucli urbà, d'acord amb el que estableixen les normes de circulació.
   c) Instruir atestats per accidents de circulació dins el nucli urbà.
   d) Policia administrativa, pel que fa a les ordenances, bans i altres disposicions municipals dins l'àmbit de la seva competència.
   e) Participar en les funcions de policia judicial, en la forma que estableix l'article 29.2 d'aquesta llei.
   f) La prestació d'auxili, en els casos d'accident, catàstrofe o calamitat pública, i participar, en la forma prevista a les lleis, en l'execució dels plans de protecció civil.
   g) Efectuar diligències de prevenció i totes les actuacions que tendeixin a evitar la comissió d'actes delictius en el marc de col·laboració establert en les juntes de seguretat.
   h) Vigilar els espais públics i col·laborar amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat i amb la policia de les comunitats autònomes en la protecció de les

manifestacions i el manteniment de l'ordre en grans concentracions humanes, quan siguin requerits per a això.

i) Cooperar en la resolució dels conflictes privats quan siguin requerits per a això.

2. Les actuacions que practiquin els cossos de policia local en l'exercici de les funcions previstes als apartats *c)* i *g)* precedents s'han de comunicar a les forces i cossos de seguretat de l'Estat competents.

3. En els municipis de gran població i en les ciutats amb estatut d'autonomia, el Ple de la Corporació o les seves respectives assemblees, pot assignar a l'exercici exclusiu de les funcions previstes en el paràgraf *b)* de l'apartat 1 part dels funcionaris que hi pertanyin, que tindran la consideració d'agents de l'autoritat, subordinats als membres dels respectius cossos de policia local, sense integrar-se en les forces i cossos de seguretat i de manera que això no comporti un increment en el nombre de efectius ni en els costos de personal.

Els funcionaris integrants dels cossos referits en el paràgraf anterior s'han de regir per les normes contingudes en la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, i les altres normes que es dictin en el seu desenvolupament i aplicació.

Article cinquanta-quatre

1. Als municipis que tinguin cos de policia propi, es pot constituir una junta local de seguretat, que és l'òrgan competent per establir les formes i procediments de col·laboració entre els membres de les forces i cossos de seguretat en el seu àmbit territorial.

2. La constitució d'aquestes juntes i la seva composició s'han de determinar per reglament. La presidència correspon a l'alcalde, llevat que concorri a les seves sessions el governador civil de la província; en aquest cas, la presidència és compartida amb aquest.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

1. S'integren al Cos Nacional de Policia els funcionaris dels cossos Superior de Policia i de Policia Nacional, que queden extingits.

   La integració en les escales previstes a l'article 17 d'aquesta llei s'ha de fer de la manera següent:

   En l'escala superior:

   Primera categoria: comissaris principals, coronels i el nombre de comissaris i tinents coronels que es determini per reglament d'acord amb la disposició addicional tercera 1.

   Segona categoria: comissaris, tinents coronels i comandants.

En l'escala executiva:
Primera categoria: subcomissaris, capitans i inspectors de primera.
Segona categoria: tinents i inspectors de segona i tercera.

En l'escala de subinspecció:
Suboficials.

En l'escala bàsica:
Primera categoria: caporals.
Segona categoria: policies nacionals.

2. Dins de cada escala, la integració s'ha de fer per rigorós ordre d'ocupació o categoria i antiguitat en aquests, sobre la base d'atorgar la mateixa puntuació a l'ocupació de coronel i a la categoria de comissari principal; a l'ocupació de tinent coronel i a la categoria de comissari; a l'ocupació de capità i a la categoria d'inspector de primera, i a l'ocupació de tinent i a la categoria d'inspector de segona.
3. Els membres de les Forces Armades que fins a l'entrada en vigor d'aquesta llei orgànica prestaven servei al Cos de Policia Nacional poden optar, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor, per integrar-se definitivament a les escales corresponents del Cos Nacional de Policia, cas en què passen a la situació militar de retirat, o per reintegrar-se a la seva arma o cos de procedència.

4. El personal del Cos de la Policia Nacional escalafonat com a especialista en la música i ajudants tècnics de sanitat s'ha d'incorporar a les respectives escales i categories del nou Cos Nacional de Policia, al lloc que els pugui correspondre d'acord amb la seva ocupació i antiguitat, sense perjudici que es continuïn regint, quan no s'oposi al que disposa aquesta llei i fins que no es desenvolupin les seves especials característiques, per les normes que els regulen.

5. Els membres de l'extingit Servei de Trànsit, que figuren en un escalafó a part, s'han d'incorporar al nou Cos Nacional de Policia, al lloc que els pugui correspondre d'acord amb la seva ocupació i antiguitat.

6. Els membres del Cos de Policia Nacional que van ingressar per convocatòries especials per al Batalló de Conductors han de prestar els serveis propis de la seva ocupació en qualsevol destinació que els pugui correspondre.

7. Els subcomissaris, capitans i inspectors de primera, integrats a l'escala executiva, que en la data de promulgació d'aquesta llei hagin assolit antiguitat al cos o carrera de procedència, igual o superior a quinze anys, poden quedar integrats en l'escala superior, amb la superació prèvia de les proves i cursos que es determinin a aquest efecte.
En tot cas, per concórrer a aquestes proves, és necessari, en el cas dels oficials procedents de l'Exèrcit, que faci com a mínim tres anys que estan en la destinació de la Policia Nacional en la data de la convocatòria d'aquestes proves.

8. **(Derogada)**

9. Als efectes del que preveu aquesta disposició, són computables com de carrera militar els quatre anys d'estudis a l'acadèmia militar dels oficials procedents de les Forces Armades.

Segona

1. La integració a què es refereix la disposició anterior no comporta cap variació econòmica per als funcionaris dels cossos esmentats durant aquest exercici, que continuen percebent les retribucions corresponents a la seva ocupació o categoria anterior, d'acord amb la normativa vigent.

2. Els oficials integrats en l'escala executiva, d'acord amb el que estableix la disposició anterior, que hagin assolit títols del grup A, mantenen les retribucions bàsiques corresponents a aquests títols. No obstant això, tots els funcionaris integrats en la mateixa categoria perceben les mateixes remuneracions globals, per la seva pertinença a aquesta.

Tercera

Si, com a conseqüència de la integració al Cos Nacional de Policia, dels membres dels cossos superior de policia i Policia Nacional i de la subsegüent aprovació de les plantilles corresponents, resulta una distribució d'efectius inadequada, en les escales, categories o en les unitats, el personal sobrant pot optar entre:

a) El trasllat o destinació als serveis en què hi hagi vacants de l'escala o categoria a què pertanyi, amb la corresponent compensació econòmica, de conformitat amb el que estigui establert legalment.
b) L'ocupació de places vacants, en la destinació en què es trobi, les funcions de les quals, sense ser exactament les corresponents a la seva escala, siguin les més afins en la mesura que sigui possible, mantenint les percepcions econòmiques de l'escala a què pertanyi.
c) El pas a la situació de segona activitat, amb la concessió prèvia del Ministeri de l'Interior, en el nombre i les condicions que es determinin, sempre que els quedin menys de quinze anys per a arribar a l'edat de jubilació.
d) El pas a la situació d'excedència forçosa, amb els drets i les obligacions que es prevegin per reglament.

Quarta

1. **(Derogada)**

2. Mentre no es porti a terme el desplegament reglamentari del règim disciplinari del Cos Nacional de Policia, i en els aspectes que no estiguin directament regulats en aquesta llei, s'han d'aplicar als membres dels dos col·lectius que s'integren en el dit cos les previsions del Reial decret 1346/1984, d'11 de juliol.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera
(Derogada)

Segona
(Derogada)

Tercera

1. El Govern, a proposta del Ministeri de l'Interior, ha d'aprovar el Reglament orgànic i de servei del Cos Nacional de Policia, així com les plantilles de les escales i categories del dit cos, per una sola vegada.

2. El Govern, a proposta conjunta dels ministres de Defensa i Interior, ha d'aprovar el Reglament orgànic i de servei de la Guàrdia Civil, així com les plantilles i ocupacions del dit cos, per una sola vegada.

3. Les plantilles orgàniques de les diferents unitats dependents de la Direcció de la Seguretat de l'Estat les ha de fixar el ministre de l'Interior.

4. Els ministeris d'Economia i Hisenda i Interior han de donar conjuntament les instruccions relatives a les missions de resguard fiscal, encomanades al cos de la Guàrdia Civil.

5. El Govern, a proposta conjunta dels ministeris de Defensa i Interior, ha de determinar l'extensió del mar territorial sobre el qual s'han d'exercir les competències atribuïdes per aquesta Llei al cos de la Guàrdia Civil.

Quarta

Les referències a la policia i als cossos Superior de Policia i de Policia Nacional, contingudes a la legislació vigent, es consideren fetes al Cos Nacional de Policia.

Cinquena. Col·laboració per a la prestació de serveis de policia local

En els supòsits en què dos o més municipis limítrofs, que pertanyen a una mateixa comunitat autònoma, no disposin separadament de recursos suficients per a la prestació dels serveis de policia local, podran associar-se per a l'execució de les funcions assignades a aquestes policies en aquesta llei .

En tot cas, l'acord de col·laboració perquè els cossos de policia local dependents dels respectius municipis prestin els serveis respectarà les condicions que determini el Ministeri de l'Interior i comptarà amb la seva autorització o, si escau, de la comunitat autònoma corresponent d'acord amb el que disposi el seu respectiu estatut d'autonomia.

Sisena
(Derogada)

Setena. Representació dels funcionaris titulars de les places de facultatius i tècnics en el Consell de Policia.
(Derogada)

DISPOSICIONS FINALS

Primera

1. El que disposa aquesta Llei no és aplicable a la competència que l'article 17 de l'Estatut d'autonomia atribueix a les institucions del País Basc en matèria de règim de la Policia Autònoma, per a la protecció de les persones i béns i el manteniment de l'ordre públic dins el territori autònom, que es continua regulant per aquest estatut en la forma en què s'hi determina.

2. No obstant el que estableix el número anterior, els articles 5, 6, 7 i 8, que contenen els principis bàsics d'actuació, i les disposicions estatutàries comunes, pel seu caràcter general, s'apliquen al règim de la Policia Autònoma del País Basc.

3. La coordinació entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i la Policia Autònoma en el territori de la Comunitat Autònoma del País Basc l'ha de fer la Junta de Seguretat, d'acord amb el que disposen l'article 17 i la disposició transitòria quarta de l'Estatut d'autonomia del País Basc.

Segona

1. La Policia Autònoma de Catalunya es regeix pel seu Estatut d'autonomia i les normes que el despleguen, respecte a les quals aquesta Llei té caràcter supletori, de conformitat amb l'article 13.1 d'aquell.

2. No obstant el que estableix el número anterior, pel seu caràcter general, són aplicables directament al règim de la Policia Autònoma de Catalunya els articles 5, 6, 7 i 8 d'aquesta Llei i, en virtut del que disposen respectivament els apartats 2.*c)*, 7 i 4, de l'article 13 de l'Estatut de Catalunya, els articles 38, 43 i 46 d'aquesta llei.

3. La coordinació entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i la Policia Autònoma en el territori de la Comunitat Autònoma de Catalunya l'ha de fer la Junta de Seguretat, d'acord amb el que disposen els apartats 6 i 7 de l'article 13 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Tercera

1. La Policia Foral de Navarra es regeix per la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost, de reintegració i millorament del règim foral de Navarra, i les normes que la despleguen, respecte de les quals aquesta Llei té caràcter supletori.

2. No obstant el que estableix el número anterior, pel seu caràcter general, són aplicables directament al règim de la policia foral els articles 5, 6, 7, 8, 43 i 46 d'aquesta llei, sense perjudici de les competències que corresponen a Navarra en

matèria de regulació del règim de policia, en virtut de la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost; així mateix, i de conformitat amb l'article 51.2 de la dita llei orgànica, es poden aplicar els articles 38 i 39 d'aquesta si s'estableix en la normativa pròpia de la Comunitat Foral de Navarra.

3. La coordinació entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i la Policia Foral de Navarra l'ha de fer la Junta de Seguretat, d'acord amb el que preveu l'article 51.2 de la Llei orgànica de reintegració i millorament del règim foral.

Quarta

Quan les comunitats autònomes, a què fa referència l'apartat 2 de l'article 37 d'aquesta llei, exerceixin les seves funcions en la forma que preveu l'article 47, el seu finançament s'ha de fer al 50 per 100 amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.

Si aquestes comunitats autònomes opten per crear cossos de policia propis, de conformitat amb el que disposa l'apartat 1 del dit article, no els és aplicable el que estableix la disposició transitòria primera de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes.

Cinquena

Règim específic del sistema de provisió de llocs de treball dels catàlegs de les unitats adscrites a la Secretaria d'Estat de Seguretat.

Per raons de confidencialitat i seguretat de la informació, s'habilita el Govern perquè reguli les especificitats del sistema de provisió de llocs inclosos en els catàlegs de llocs de treball d'aquelles unitats que depenguin de la Secretaria d'Estat de Seguretat i no disposin de normativa específica en els termes que preveu l'article 4 de la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic.

Aquestes especificitats es referiran, si escau, al procediment de valoració dels mèrits en els concursos de provisió dels llocs i al règim de publicitat, incloent les seves eventuals restriccions i les garanties dels drets dels interessats.

La determinació del sistema de provisió d'aquests llocs com de concurs o lliure designació s'efectuarà atenent les raons de confidencialitat i seguretat anteriorment assenyalades.

Sisena. Caràcter de llei orgànica

Tenen el caràcter de llei orgànica els preceptes que es contenen en els títols I, III, IV i V i en el títol II, llevat dels articles 10, 11.2 a 6 i 12.1, la disposició addicional tercera i les disposicions finals, excepte la disposició final cinquena.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

A l'entrada en vigor d'aquesta llei orgànica queden derogades, en la seva totalitat, les lleis de 15 de març de 1940; de 23 de novembre de 1940; de 2 de setembre de 1941; 24/1970, de 2 de desembre, i 55/1978, de 4 de desembre. Queden, així mateix, derogades totes les disposicions, del mateix rang o inferior, que s'oposin al que preceptua aquesta llei.

5. Reial decret 137/1993, de 29 de gener, pel qual s'aprova el Reglament d'armes [inclusió parcial]

Ministeri de l'Interior
BOE núm. 55, de 5 de març de 1993
Última modificació: 9 de juliol del 2011
Referència: BOE-A-1993-6202
[…]

REGLAMENT D'ARMES

CAPÍTOL PRELIMINAR
Disposicions generals

Secció 1. Objecte i àmbit

Article 1

1. De conformitat amb el que disposen els articles 6, 7, 23 i següents de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, aquest reglament regula els requisits i les condicions de la fabricació i les reparacions d'armes, les seves imitacions i rèpliques, i de les seves peces fonamentals, així com tot el que concerneix la seva circulació, emmagatzematge i comerç, la seva adquisició i alienació, la seva tinença i utilització, i determina les mesures de control necessàries per al compliment d'aquests requisits i condicions, a fi de salvaguardar la seguretat pública. Els seus preceptes són supletoris de qualsevol altra disposició que, amb una finalitat diferent, contingui normes referents a aquestes matèries.

2. S'entén per peça tot element o element de reserva específicament concebut per a una arma de foc i indispensable per al seu funcionament, i tot dispositiu, concebut o adaptat per disminuir el so causat pel tret d'una arma de foc.

Es consideren peces fonamentals o components essencials d'armes de foc curtes: l'armadura, el pany o el tambor i el canó; d'armes de foc llargues: estriada o d'ànima llisa, la caixa o el calaix dels mecanismes, el pany o la bàscula i el canó, així com els mecanismes de tancament de totes aquestes.

A l'efecte del que preveu aquest reglament, les peces fonamentals o els components essencials acabats tenen el mateix règim jurídic que les armes de les quals formin part i queden incloses en la categoria en què s'hagi classificat l'arma en la qual es muntin o hagin de ser muntades.

3. El règim d'adquisició, emmagatzematge, circulació, comerç i tinença de municions és, amb caràcter general i sens perjudici de les normes especials que les regulin, el que té relació amb l'adquisició, l'emmagatzematge, la circulació, el comerç i la tinença de les armes de foc corresponents.

4. Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquest reglament, i s'han de regir per la normativa especial dictada a l'efecte, l'adquisició, la tinença i l'ús d'armes per les forces armades, les forces i els cossos de seguretat i el Centre Nacional d'Intel·ligència. Per a l'exercici de les seves funcions també queden exclosos els establiments i les instal·lacions de les esmentades forces i cossos i del Centre Nacional d'Intel·ligència.

[…]

Secció 6. Intervenció i inspecció

Article 7

En la forma que disposa aquest reglament, hi intervenen:

a) El Ministeri de l'Interior, en compliment de la funció de garantir la seguretat pública i en exercici de les competències en matèria d'armes, regulades en la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer (RCL 1992/421), sobre protecció de la seguretat ciutadana, a través de la Direcció General de la Guàrdia Civil, en totes les funcions derivades de la legislació vigent sobre armes i, especialment, en la fabricació, la reparació, la circulació, l'emmagatzematge, el comerç, l'adquisició, l'alienació, el dipòsit, la tinença i l'ús de les armes; i a través de la Direcció General de la Policia, en la tinença i l'ús d'armes.
b) El Ministeri de Defensa, en compliment de la funció de salvaguardar la seguretat nacional, a través de la Direcció General d'Armament i Material, en l'autorització de les instal·lacions i les fàbriques d'armes de guerra i en la fabricació i en la concessió de les autoritzacions de sortides d'aquestes armes dels centres on es produeixen.

c) El Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, en la regulació i la gestió de les llicències d'importació i exportació d'armes reglamentades, en l'autorització d'instal·lacions industrials i en la fabricació de les armes.
d) El ministre d'Afers Exteriors, mitjançant la Direcció General de Relacions Econòmiques Internacionals, en l'autorització de trànsit per territori espanyol d'armes i municions procedents de l'estranger.

A través de la Direcció General de Protocol, Cancelleria i Ordres s'han de fer les actuacions oportunes, en col·laboració directa amb la Direcció General de la Guàrdia Civil, per tramitar la sol·licitud i la concessió de les llicències i les autoritzacions especials d'armes requerides:

1r Pel personal espanyol destinat al servei exterior.
2n Pels treballadors acreditats a les ambaixades, oficines consulars i organismes internacionals amb seu o representació davant el Regne d'Espanya.
3r Pels agents de seguretat estrangers en trànsit o que acompanyin personalitats o autoritats, en missió oficial.

e) El Ministeri d'Economia i Hisenda, mitjançant el Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, en el control duaner de les operacions de comerç exterior amb països tercers.

Article 8

1. Per efectuar la intervenció, la Guàrdia Civil ha de procedir a inspeccionar, sempre que ho consideri necessari i sense necessitat d'avís previ, els diferents locals de les fàbriques, els tallers, els dipòsits o els comerços d'armes, els vehicles que les transportin, els llocs d'utilització d'aquestes i tots aquells que es relacionin directament amb les activitats realitzades en aquests.

2. Totes les companyies territorials de la Guàrdia Civil han de disposar, per a la seva demarcació respectiva, d'una intervenció d'armes ordinària, sens perjudici de les especials que puguin establir-se a les localitats en què el nombre d'armes per controlar ho faci necessari.

3. En la Intervenció Central d'Armes i Explosius de la Direcció General de la Guàrdia Civil ha de radicar el Registre Central de Guies i de Llicències.

Article 9

1. Mitjançant una ordre del ministre de l'Interior es regula un fitxer informatitzat de dades en el qual s'han de registrar totes les armes de foc, objecte d'aquest reglament, de conformitat amb el que preveu la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i les seves normes de desplegament. En l'esmentat fitxer figura el tipus, la marca, el model, el calibre i el número de sèrie de cada arma de foc, així com les dades d'identificació necessàries del proveïdor i de l'adquirent o posseïdor que en permetin la localització. Les esmentades dades s'han de conservar de manera permanent en el fitxer.
2. La Direcció General de la Policia i de la Guàrdia Civil, àmbit de la Guàrdia Civil, ha de facilitar l'accés al fitxer informatitzat de dades a altres forces i cossos de seguretat, organismes nacionals, autoritats judicials i Ministeri Fiscal, en virtut del que disposen els paràgrafs *a*) i *d*) de l'apartat segon de l'article 11 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, així com a organismes internacionals i països estrangers, en virtut del que prevegin els acords internacionals subscrits per Espanya en la matèria.
3. En nom de la col·laboració que hi ha d'haver entre les diferents forces i cossos de seguretat s'ha de comunicar oportunament pel mitjà més ràpid qualsevol circumstància d'interès policial de la qual tinguin coneixement en matèria d'armes, com les relacionades amb el tràfic o l'ús il·lícit, la pèrdua o la sostracció d'armes o documentacions, els decomisos, les alienacions o qualssevol altres que afectin la seva tinença i ús, sempre que sigui necessari a l'efecte de descobriment i persecució d'actes delictius o infraccions.

[…]

CAPÍTOL III
Mesures de seguretat en fabricació, circulació i comerç

Article 78

1. Els establiments dedicats a la fabricació, el muntatge, l'emmagatzematge, la distribució, la venda o la reparació de qualsevol classe d'armes de foc o de les seves peces fonamentals, regulades en aquest reglament, han d'adoptar les mesures de seguretat adequades i concretament:

a) Tenir tots els buits de portes, finestres i qualsevol altre accés possible protegits amb reixes, persianes metàl·liques o sistemes blindats.
b) Tenir instal·lats dispositius d'alarma adequats, tot responsabilitzant-se del seu funcionament correcte i realitzant, a aquest objecte, les revisions o les comprovacions que siguin necessàries.

Aquestes mesures de seguretat i aquests dispositius d'alarma, els ha d'aprovar la Direcció General de la Guàrdia Civil, amb l'informe previ de la Intervenció d'Armes.

2. Per a les armes de guerra, les mesures de seguretat s'han d'adaptar a les condicions que fixi el Ministeri de Defensa en aquest sentit, amb la comunicació, en cada cas, a la Direcció General de la Guàrdia Civil.

3. Les mesures de seguretat són també obligatòries per a les federacions esportives espanyoles o societats esportives de tir de qualsevol classe en els locals de les quals guardin armes o municions.

Article 79

Les fàbriques d'armes de foc de les categories 1a i 2a han de tenir un tancament que ha de ser adequat per impedir el pas de persones, animals o coses, i tenir una altura mínima de 2 metres, dels quals només poden ser de filat els 50 centímetres superiors. Aquest tancament només ha de disposar d'una porta d'accés al recinte, excepte autorització expressa de la Guàrdia Civil, per causes justificades. Tant si es tracta d'un com de diversos edificis, les portes d'accés han de ser prou sòlides i les finestres o els buits han d'estar adequadament protegits, segons el criteri de la Direcció General de la Guàrdia Civil.

Article 80

Les fàbriques d'armes de les categories 1a i 2a han de disposar d'un servei permanent de vigilants de seguretat, d'acord amb les prescripcions de la Llei 23/1992, de 30 de juliol, de seguretat privada, i de les disposicions que la desenvolupin, el nombre dels quals ha de ser adequat a les necessitats de seguretat i protecció, segons el criteri de la Direcció General de la Guàrdia Civil, que pot prestar o reforçar aquest servei en determinades circumstàncies.

Article 81

El Ministeri de l'Interior pot acordar, amb audiència prèvia de l'interessat, la implantació del servei de vigilants de seguretat en aquells altres establiments en què, per les seves característiques especials, es consideri necessari.

Article 82

1. En els transports d'armes de foc, la Intervenció d'Armes que expedeixi la preceptiva guia de circulació ha de fixar, tenint en compte les instruccions generals dictades per la Direcció General de la Guàrdia Civil, les mesures i les condicions de seguretat que ha de complir cada expedició.

1. En qualsevol cas, a les empreses de seguretat, als serveis de ferrocarrils i a les altres empreses de transports terrestres, marítims i aeris o, si escau, als mateixos fabricants o comerciants, els correspon, pel que fa a la seguretat dels enviaments a què es refereixen els articles 39 i 40, la responsabilitat derivada del servei de dipòsit i transport, per la qual cosa han d'adoptar les mesures necessàries per impedir la pèrdua, la sostracció o el robatori de les armes, i han de retre'n compte a la Guàrdia Civil en cas que la pèrdua, la sostracció o el robatori es produïssin.

Article 83

Es prohibeix l'emmagatzematge d'armes completes, fora de les fàbriques, de les armeries, de les intervencions d'armes o d'aquells altres llocs degudament autoritzats per la Direcció General de la Guàrdia Civil, sense la deguda custòdia de la Guàrdia Civil o del corresponent servei de vigilants de seguretat, d'acord amb les prescripcions de la Llei 23/1992, de 30 de juliol, de seguretat privada, i de les disposicions que la desenvolupin.

Article 84

S'exceptua de la prohibició anterior l'emmagatzematge en trànsit, dins de locals tancats de les empreses de seguretat o de les empreses de transport, d'armes curtes o llargues estriades i escopetes o armes assimilades, degudament embalades, per cada centre, dependència o

sucursal, de l'emmagatzematge de les quals ha de tenir coneixement previ la Intervenció d'Armes. En tot cas, per a aquest emmagatzematge, els serveis i les empreses esmentats han d'adoptar les mesures de seguretat necessàries, aprovades per la Direcció General de la Guàrdia Civil, per evitar la pèrdua, la sostracció o el robatori de les armes.

Article 85

Les armes destinades a l'exportació, així com a la transferència als països comunitaris, i les procedents de la importació, es poden dipositar en trànsit, pel temps mínim imprescindible, en els llocs corresponents destinats a aquest efecte, amb protecció de la Guàrdia Civil o del servei de vigilants de seguretat.

Article 86

1. Els establiments legalment autoritzats per a la venda o la reparació d'armes de foc, a més de l'obligació general d'instal·lar a les portes i als buits d'aparadors, així com a qualsevol altre accés possible a aquests, reixes fixes, persianes metàl·liques o vidres blindats, han mantenir les escopetes i les armes assimilades, amb les mesures de seguretat que determini el governador civil a proposta de la Intervenció d'Armes.

2. Els establiments a què es refereix l'apartat 1 de l'article 48 han de tenir en caixes fortes les armes curtes i les llargues estriades que tinguin en existències, desproveïdes de peces o d'elements essencials per al seu funcionament, llevat que les caixes fortes reuneixin suficients condicions de seguretat, segons el criteri del governador civil.

3. Els establiments a què es refereixen els dos apartats precedents han de guardar també en caixes fortes la cartutxeria metàl·lica.

Article 87

1. Les caixes fortes a què fa referència l'article anterior han de ser punts actius dels senyals d'alarma.

2. Si les condicions de seguretat d'aquestes caixes fortes no fossin suficients, la Intervenció d'Armes de la Guàrdia Civil podrà disposar que siguin dipositats en ella o en el lloc adequat que designi les peces o els elements essencials separats.

[…]

CAPÍTOL VIII
Règim sancionador

Article 155

Si no constituïssin delictes, es consideren infraccions molt greus per l'entitat del risc produït i sancionades:

a) La fabricació, la reparació, l'emmagatzematge i el comerç:

1. D'armes de foc prohibides o d'armes de guerra sense l'adequada habilitació, amb multa de 30.050,61 a 601.012,1 euros i confiscació de les armes i dels instruments o dels efectes utilitzats per a la comissió de la infracció i la clausura de les fàbriques, dels locals o dels establiments des de sis mesos i un dia fins a dos anys de durada.
2. D'armes de foc de defensa personal, d'armes llargues estriades, d'armes de vigilància i custòdia i d'armes llargues d'ànima llisa, sense la pertinent autorització, amb multes de 30.050,61 a 300.506,05 euros, confiscació de les armes, dels instruments o dels efectes utilitzats per a la comissió de la infracció, i la clausura de les fàbriques, dels locals o dels establiments, des de sis mesos i un dia fins a un any de durada.

b) L'ús d'armes de foc prohibides, amb multa de 30.050,61 a 60.101,21 euros i la confiscació de les armes utilitzades i de les seves municions.

c) L'ús d'armes de foc curtes, sense llicència, autorització especial o guia de pertinença, amb multa de 30.050,62 a 60.101,21 euros i la confiscació de les armes utilitzades i de les seves municions.

d) L'omissió, la insuficiència o la ineficàcia de les mesures o les precaucions obligatòries per garantir la seguretat en les fases de fabricació, reparació, emmagatzematge, distribució i comerç, d'armes de defensa personal, d'armes de vigilància i custòdia o d'armes llargues estriades, amb multa de 30.050,62 a 300.056,05 euros, conjuntament o alternativament amb suspensió temporal de les autoritzacions, des de sis mesos i un dia fins a un any de durada. Si com a conseqüència de la infracció es produeix pèrdua, sostracció o robatori d'armes, a més de la

multa, s'ha d'imposar la clausura de les fàbriques, dels locals o dels establiments, des de sis mesos i un dia fins a dos anys de durada.

Article 156

Si no constituïssin delicte, es consideren infraccions greus i sancionades:

a) Quan es tracti d'armes blanques, d'aire comprimit o de les altres compreses en les categories 4a a 7a d'aquest reglament, la fabricació, la reparació, l'emmagatzematge, la distribució i el comerç d'armes prohibides o d'armes reglamentades sense autorització, amb multes de 300,51 a 30.050,61 euros, la clausura de les fàbriques, dels locals i dels establiments de fins a sis mesos de durada i la confiscació dels instruments o dels efectes utilitzats per a la comissió de la infracció.
b) L'omissió, la insuficiència o la ineficàcia de les mesures o les precaucions obligatòries per garantir la seguretat en les fases de fabricació, reparació, emmagatzematge, circulació i comerç d'armes llargues d'ànima llisa o d'altres armes la tinença de les quals requereixi llicència E, amb multa de 300,51 a 30.050,61 euros. Si com a conseqüència de la infracció s'hagués produït pèrdua, sostracció o robatori d'armes, a més de la multa, s'ha d'imposar la clausura de les fàbriques, dels locals o dels establiments amb fins a sis mesos de durada.
c) L'omissió, la insuficiència o la ineficàcia de les mesures o les precaucions obligatòries per garantir la seguretat de les armes que posseeixin els particulars, als domicilis o als llocs d'ús, o en circulació, si és d'armes de defensa personal, d'armes de vigilància i custòdia o d'armes llargues estriades, amb multa de 300,51 a 3.005,06 euros. Si com a conseqüència de la infracció s'hagués produït pèrdua, sostracció o robatori de les armes, les sancions han de ser de fins a 6.010,12 euros i la retirada de les llicències o dels permisos corresponents a aquelles, de fins a sis mesos de durada.
d) L'omissió, la insuficiència o la ineficàcia de les mesures o les precaucions obligatòries per garantir la seguretat de les armes als domicilis o als llocs d'ús, o en circulació, amb multa de 300,51 a 1.502,53 euros, si es tracta d'armes llargues d'ànima llisa, i amb multa de fins a 3.005,06 euros, si com a conseqüència s'hagués produït pèrdua, sostracció o robatori de les armes
e) L'impediment o l'omissió de la col·laboració obligatòria per a la realització dels controls o les inspeccions previstos sobre la fabricació,

la reparació, l'emmagatzematge, la distribució, el comerç, la tinença i la utilització, amb multa de 300,52 a 30.050,61 euros, conjuntament o alternativament amb suspensió temporal de fins a sis mesos de durada, si es tracta d'armes de defensa personal, d'armes de vigilància i custòdia, d'armes llargues estriades o d'armes llargues d'ànima llisa.

f) L'adquisició, la tinença, la cessió o l'alienació d'armes per particulars, sense tenir les autoritzacions o les llicències previstes a aquest efecte o l'al·legació de dades o circumstàncies falses per a la seva obtenció, amb multa de 300,51 a 1.202,02 euros, si es tracta d'armes de defensa personal, d'armes de vigilància i custòdia, d'armes llargues estriades o d'armes d'ànima llisa.

g) L'ús de qualsevol classe d'armes de foc reglamentades no incloses en els apartats *b*) i *c*) de l'article 155, sense la llicència, l'autorització o la guia de pertinença, amb multes de 300,51 a 601,01 euros i confiscació de les armes.

h) L'ús de qualsevol classe d'armes de foc reglamentàries, amb omissió o insuficiència de les mesures o les precaucions obligatòries per garantir la seguretat de les persones i de les coses, amb multes de 300,51 a 6.010,12 euros i retirada de les armes i les municions objecte de la infracció, així com de les llicències i les guies de pertinença corresponents a aquestes, des de sis mesos i un dia fins a dos anys de durada.

i) Portar armes de foc o de qualsevol altra classe en establiments públics i llocs de reunió, concentració, lleure o esplai, excepte en els llocs habilitats per al seu ús, amb multes de 300,51 a 450,76 euros, la confiscació de les armes i, si escau, la retirada de les llicències o dels permisos corresponents.

j) Utilitzar armes de foc o de qualsevol altra classe, sense adoptar les mesures o les precaucions necessàries per no causar perill, danys, perjudicis o molèsties a terceres persones o als seus béns, o contravenint les prohibicions establertes en l'article 146 d'aquest reglament, amb multes de 300,51 a 601,01 euros, la confiscació de les armes i, si escau, la retirada de les llicències o les autoritzacions corresponents.

Article 157

Si no constituïssin delicte, es consideren infraccions lleus i sancionades:

a) Les tipificades en els apartats *b*) a *f*) de l'article anterior, referides a armes blanques, d'aire comprimit, o les altres compreses en les categories 4a a 7a, amb multes de fins a 300,51 euros.

b) L'omissió de les revistes, dels dipòsits o de l'exhibició de les armes als agents de l'autoritat, quan siguin obligatoris:

   1. Amb multa de fins a 300,51 euros i retirada de les armes, quan es tracti d'armes de les categories 1a i 2a.
   2. Amb multa de fins a 150,25 euros i retirada de les armes, quan es tracti de les restants armes sotmeses a revista.

c) L'incompliment de l'obligació de retre compte a la Guàrdia Civil de la pèrdua, la destrucció, el robatori o la sostracció de les armes:

   1. Amb multa de fins a 300,51 euros i retirada de la llicència corresponent, quan es tracti d'armes que la necessitin.
   2. Amb multes de fins a 150,25 euros, quan es tracti d'armes que no necessitin llicència.

d) L'incompliment de l'obligació de retre compte a la Guàrdia Civil de la pèrdua, la destrucció, el robatori o la sostracció de les llicències o les guies de pertinença, amb multa de fins a 150,25 euros i la retirada de les armes.

e) L'omissió de qualsevol altra classe d'informació o de les declaracions que siguin obligatòries:

   1. Amb multa de fins a 300,51 euros, quan es tracti d'armers professionals.
   2. Amb multa de fins a 150,25 euros, quan es tracti de particulars.

f) Les altres contravencions d'aquest reglament no tipificades com a infraccions molt greus o greus, amb multes de fins a 300,51 euros, conjuntament o alternativament amb la confiscació dels instruments o

els efectes utilitzats o la retirada de les armes o de la seva documentació.

Article 158

1. La retirada de les armes implica la despossessió d'aquestes i la prohibició de l'adquisició i la tinença d'altres durant el termini que es determini, que no pot excedir els dos anys.

2. La retirada de les llicències o les autoritzacions especials suposa la revocació d'aquests; constitueix impediment per a la seva renovació durant el temps, no superior a dos anys, pel qual hagués estat imposada, i implica el dipòsit obligatori de les armes.

3. Tant la retirada de les armes com la de les llicències o les autoritzacions especials han de ser comunicades per l'autoritat sancionadora al Registre Central de Guies i de Llicències, i s'ha d'anotar, si escau, a la targeta europea d'armes de foc.

Article 159

1. La competència per imposar les sancions determinades en els articles anteriors ha de ser exercida pels òrgans als quals la atribueix l'article 29 de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, competència que correspon als governadors civils i als delegats del Govern a Ceuta i a Melilla amb caràcter general per a la imposició de sancions per infraccions greus i lleus, i als alcaldes per a la sanció d'infraccions lleus relacionades amb l'aplicació dels articles 105 i 149.5 d'aquest reglament.

2. En matèria de fabricació, reparació, emmagatzematge, distribució, circulació i comerç és competent per a la imposició de sancions per infraccions molt greus la Direcció de la Seguretat de l'Estat, a proposta de la Direcció General de la Guàrdia Civil, i la mateixa Direcció General per imposar sancions per infraccions greus o lleus.

Article 160

Les infraccions comeses pels membres de les forces armades, de les forces i dels cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de les

comunitats autònomes i de les entitats locals, en relació amb la tinença i l'ús d'armes en l'exercici de les seves funcions, han de ser sancionades per les autoritats a les quals correspongui la competència d'acord amb el que disposen els respectius règims disciplinaris.

Article 161

Quan de les actuacions practicades per substanciar les infraccions d'aquest reglament es dedueixi que els fets poden ser qualificats d'infraccions penals, s'han de remetre al Ministeri Fiscal els antecedents necessaris, i els òrgans instructors d'aquestes actuacions s'han d'atenir al que disposen els articles 32 i 34 de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana.

Article 162

No es poden imposar les sancions de suspensió temporal de les autoritzacions de les fàbriques, dels locals o dels establiments ni les de clausura d'aquests, sense consulta prèvia del Ministeri de Defensa, si es tracta d'armes de guerra, i del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, en un altre cas.

Article 163

De conformitat amb el que disposa l'article 30 de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, per graduar la quantia de les multes i la durada de les sancions temporals, dins dels límits establerts en aquest reglament per a cada supòsit, les autoritats sancionadores s'han d'atenir a la gravetat de les infraccions, a la quantia del perjudici causat, a la seva possible transcendència per a la prevenció, el manteniment o el restabliment de la seguretat ciutadana i al grau de culpabilitat, reincidència i capacitat econòmica de l'infractor.

Article 164

A l'efecte del compliment del que disposa l'article 36 de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, sobre adopció de mesures cautelars, cal tenir en compte les prescripcions següents:

1. Els dipòsits de les armes s'han d'efectuar, tan aviat com sigui possible, en una intervenció d'armes de la Guàrdia Civil.

2. Quan s'hagin adoptat les mesures cautelars de suspensió o la clausura preventiva de fàbriques, locals o establiments, de suspensió parcial o total d'activitats dels establiments, o de retirada preventiva d'autoritzacions, el procediment sancionador s'ha d'instruir d'acord amb el que preveu la normativa vigent en matèria de procediment administratiu.

3. En cas que sigui previsible que només es puguin imposar sancions pecuniàries, no es poden adoptar les mesures cautelars de suspensió o clausura de fàbriques, locals o establiments, de suspensió parcial o total d'activitats, ni de retirada preventiva d'autoritzacions.

[…]

6. Reial decret 230/1998, de 16 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'explosius [inclusió parcial]

Ministeri de la Presidència
BOE núm. 61, de 12 de març de 1998
Última modificació: 27 de setembre de 2012
Referència: BOE-A-1998-5934
[…]

REGLAMENT D'EXPLOSIUS

TÍTOL I
Ordenació preliminar

CAPÍTOL I
Disposicions generals

Article 1

1. A l'efecte d'aquest reglament es consideren matèries reglamentades els explosius, la cartutxeria i els artificis pirotècnics.

2. De conformitat amb el que disposen els articles 6 i 7 de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, aquest reglament regula els requisits i les condicions de la fabricació, la circulació, l'emmagatzematge, el comerç i la tinença d'explosius, determinant el compliment d'aquests requisits i d'aquestes condicions. Així mateix, els seus preceptes són supletoris de qualsevol altra disposició que, amb una finalitat diferent, contingui normes referents a les matèries esmentades.

3. Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquest reglament, i es regeixen per la normativa especial dictada a aquest efecte, les forces armades, les forces i cossos de seguretat de l'Estat i els cossos de policia de les comunitats autònomes que, en virtut dels seus Estatuts, tinguin competències per a la protecció de persones i béns i per al manteniment de l'ordre públic, i disposin d'unitats de desactivació d'explosius. Per al desenvolupament de les seves funcions queden exclosos els establiments i les instal·lacions de les forces i dels cossos.

4. A l'efecte de l'exclusió del compliment de determinats preceptes per armes de guerra s'entenen les definides com a tals en el Reglament d'armes.

Article 2

1. Totes les activitats relacionades amb les matèries reglamentades queden sota la intervenció administrativa de l'Estat.

2. Les autoritats i els serveis als quals correspon intervenir poden efectuar, en tot moment, les inspeccions, les vigilàncies i les comprovacions que considerin necessàries, en l'àmbit de les seves respectives competències.

3. Aquestes autoritats i aquests serveis poden arbitrar mesures extraordinàries en situacions d'emergència o en circumstàncies que ho justifiquin.

Article 3

1. La presència d'explosius, cartutxeria i artificis pirotècnics s'ha d'advertir, en tot moment i lloc, de manera perfectament visible, mitjançant els senyals de perillositat reglamentaris, segons procedeixi en els diferents supòsits.

2. Quan en un mateix recinte o paquet coexisteixin matèries o objectes de diversa divisió de risc, d'acord amb l'article 13 d'aquest reglament s'ha d'adoptar com a senyal de perillositat el corresponent al major índex de risc.

Article 4

1. Les activitats que concerneixin les matèries reglamentades només poden ser exercides per aquells que, tenint la capacitat d'obrar prevista en aquest reglament, tinguin, a més, la capacitat tècnica i la solvència financera necessàries per a l'exercici d'aquestes activitats.

2. Aquells que tenen càrrecs de comandament o de control s'han de responsabilitzar del compliment de les disposicions d'aquest reglament i advertir el personal que en depengui, o que col·labori amb ells, de la

perillositat de les seves tasques, i els han de facilitar les instruccions adequades. El personal ha d'observar escrupolosament les ordres que rebi dels superiors.

3. Els serveis de vigilància i protecció immediata que, d'acord amb les disposicions vigents, no estiguessin reservats a les forces i als cossos de seguretat de l'Estat competents en aquesta matèria, únicament es poden encomanar a personal específicament determinat en la Llei i en el Reglament de seguretat privada, d'acord amb la instrucció tècnica complementària número 1.

Article 5

1. Es considera empresa del sector d'explosius tota persona física o jurídica en possessió de llicència o autorització per a la fabricació, l'emmagatzematge, la utilització, la transferència, la importació, l'exportació o el comerç d'explosius.

2. Els titulars d'autoritzacions per a l'exercici de les activitats regulades per aquest reglament han de tenir nacionalitat espanyola o de qualsevol dels estats membres de la Unió Europea.

3. Les activitats relacionades amb la fabricació o el comerç d'explosius tenen la consideració de sector específic en matèria de dret d'establiment, d'acord amb la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, i amb la Llei 18/1992, d'1 de juliol, per la qual s'estableixen determinades normes en matèria d'inversions estrangeres a Espanya.

   En conseqüència, les inversions estrangeres, directes o indirectes, en societats espanyoles que tinguin per objecte desenvolupar les activitats indicades requereixen l'autorització del Consell de Ministres, sigui quin sigui el seu percentatge de participació en el capital social de la societat de què es tracti. Aquestes inversions s'han d'ajustar als requisits i als condicionants que estableix el Reial decret 671/1992, de 2 de juliol, sobre inversions estrangeres a Espanya, i, en particular, al que disposa el seu article 26.

Article 6

1. No es reconeixen administrativament altres drets, en relació amb les matèries regulades en aquest reglament, que aquells que s'emparen específicament en autoritzacions concedides per l'òrgan competent, d'acord amb el que disposa el mateix reglament així com la resta de l'ordenament jurídic.

2. Els drets emparats per les autoritzacions concedides són intransferibles i inalienables, llevat autorització expressa atorgada a aquest efecte.

Article 7

1. La durada de les autoritzacions s'entén com a indefinida llevat que en els preceptes aplicables o en les mateixes autoritzacions hi hagi, expressament, alguna limitació temporal.

2. Excepte en els supòsits previstos i per les quantitats determinades en l'article 212 d'aquest reglament, la validesa de les autoritzacions per a la manipulació d'explosius està condicionada al fet que els seus titulars tinguin concertat i mantinguin en vigor una assegurança de responsabilitat civil, per una quantitat que s'ha de determinar en funció de la classe i la quantitat d'explosiu que s'ha de manipular i del risc que pugui generar aquest fet, tenint en compte les circumstàncies objectives i subjectives que concorrin en cada supòsit.

3. Les autoritzacions perden la seva validesa per l'incompliment de qualsevol obligació que les condicionés o per l'alteració de les circumstàncies d'acord amb les quals es van atorgar, sens perjudici de la sanció que pogués correspondre.

4. Si es tracta de simples defectes esmenables, es pot mantenir la validesa de l'autorització en els termes que específicament assenyali, en cada cas, l'òrgan competent per atorgar-la.

Article 8

1. En la forma disposada en aquest reglament hi intervenen:

a) El Ministeri d'Indústria i Energia, a través de la Direcció General de Mines, amb competències generals en l'autorització de les activitats regulades en aquest reglament així com en la inspecció i el control d'aquestes.
b) El Ministeri de l'Interior, a través de la Direcció General de la Guàrdia Civil, en compliment de la funció de garantir la seguretat pública i en exercici de les seves competències en matèria d'explosius, regulades en la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre la protecció de la seguretat ciutadana, en totes les funcions derivades de la legislació vigent sobre explosius, i, especialment, en la fabricació, l'emmagatzematge, la circulació, la distribució, el comerç, el transport i la tinença d'aquestes matèries.
c) El Ministeri de Defensa, a través de la Direcció General d'Armament i Material, en compliment de la funció de salvaguardar la defensa nacional, en l'autorització de les instal·lacions de les fàbriques i els dipòsits d'explosius i en el control d'aquestes fàbriques en els aspectes que concerneixen la defensa nacional.
d) El Ministeri d'Assumptes Exteriors, a través de la Direcció General de Relacions Econòmiques Internacionales, en l'autorització dels trànsits procedents de països extracomunitaris de matèries reglamentades estrangeres per territori espanyol.
e) Els ministeris d'Economia i Hisenda, i de Foment i de Medi Ambient, en les activitats regulades en aquest reglament que siguin de la seva competència.

2. Les autoritats i els serveis administratius competents poden, per raons de seguretat, conforme a la legislació aplicable, suspendre temporalment, en l'àmbit de les seves respectives competències, qualsevol autorització.

[…]

Articles del 17 al 21
(sense contingut)

[…]

Articles del 22 al 24
(sense contingut)

[…]

TÍTOL II
Fàbriques d'explosius
[…]

CAPÍTOL IV
Mesures de vigilància, control i prevenció

Article 87

1. Sense perjudici que el Ministeri de l'Interior, a través de la Direcció General de la Guàrdia Civil, adopti les mesures de protecció, control i inspecció de les fàbriques d'explosius —per la competència que li atorga l'ordenament jurídic— que consideri necessàries, aquestes fàbriques han d'estar sota la vigilància i la protecció de vigilants de seguretat d'explosius, pertanyents a una empresa de seguretat, d'acord amb un pla de seguretat ciutadana de la fàbrica, que dissenyarà l'empresa de seguretat i que serà aprovat, si escau, per la Direcció General de la Guàrdia Civil. El nomenament i l'activitat dels vigilants s'han de regir pel que estableix la legislació vigent en matèria de seguretat privada.

2. Des de les diferents zones de la fàbrica es pot establir comunicació amb els vigilants de seguretat d'explosius que en realitzin la custòdia, i l'empresa de seguretat que sigui l'encarregada de fer-la pot assegurar la comunicació entre la seva seu i el personal que ocupi la vigilància i la protecció de la fàbrica.

3. En tot cas, ha de disposar d'un sistema d'alarma eficaç en connexió amb la unitat de la Guàrdia Civil que designi la Direcció General de la Guàrdia Civil.

Article 88

1. Els vigilants de seguretat d'explosius han d'extremar la vigilància respecte a l'entorn del recinte fabril i de les zones, dels edificis i dels locals perillosos que hi ha en aquest.

2. Amb autorització prèvia de la Direcció General de la Guàrdia Civil, es pot substituir, totalment o parcialment, la vigilància i la protecció

mitjançant vigilants de seguretat d'explosius per un sistema de seguretat electrònica contra robatori i intrusió en connexió amb una central d'alarmes.

Article 89

1. El tancament de les fàbriques ha de tenir una alçada no inferior a 2 metres i 50 centímetres, dels quals els 50 centímetres superiors han de ser necessàriament de filat espinós, el qual es pot inclinar cap l'exterior 45° respecte a la vertical.

2. En qualsevol cas, ha de ser espaiós i no pot tenir irregularitats o elements que permetin escalar-lo. Queda prohibit, excepte autorització explícita, fer qualsevol tipus de construcció a l'interior del recinte de la fàbrica a menys de 10 metres del tancament.

3. S'aplica, en tot cas, el que estableix la instrucció tècnica complementària número 1.

Article 90

1. Les portes d'accés al recinte de la fàbrica, en els períodes en què aquest accés estigui obert, han d'estar subjectes a vigilància constant per un vigilant de seguretat d'explosius que ha de controlar l'entrada i la sortida de persones o coses i que ha de disposar d'un mètode de connexió eficaç per transmetre alarmes en cas de necessitat.

2. Aquestes portes d'accés han de respondre a les característiques exigides per la resta del tancament, i el pany ha de ser de seguretat.

Article 91

1. Només és permesa l'entrada a les fàbriques o la sortida d'aquestes de persones o coses que en tinguin autorització, i una vegada s'hagin fet les verificacions i els controls oportuns.

2. L'entrada en una fàbrica d'explosius de persones alienes a aquesta requereix tenir un permís escrit de la direcció, el qual s'ha de retirar a la sortida; també s'ha de signar un llibre de visites habilitat a aquest efecte, una vegada s'hagi fet la identificació prèvia corresponent.

3. Aquestes persones han de ser advertides que entren al recinte fabril sota el seu propi risc, i durant la permanència en aquest han d'estar acompanyades per un empleat o empleada les instruccions del qual s'han de complir escrupolosament; en els casos en què la seva presència, per raó de la seva activitat, impliqui una estada contínua o freqüent al recinte fabril, aquestes persones s'han d'atenir a les normes i a les instruccions que els siguin facilitades prèviament i per escrit per part de la direcció de la factoria.

Article 92

1. Al recinte fabril no es poden introduir begudes alcohòliques ni efectes que permetin produir foc o siguin susceptibles d'afectar la seguretat de la fàbrica. Queda estrictament prohibit treure, sense l'autorització pertinent, del recinte fabril, qualsevol producte o residu perillós.

2. Els serveis de vigilància han d'efectuar periòdicament, i sense necessitat de previ avís, registres individuals per vetllar pel compliment del que disposa l'apartat anterior, tot això d'acord amb un pla aprovat i supervisat per la intervenció d'armes i explosius corresponent, a la qual s'ha d'enviar mensualment un informe resum de les actuacions realitzades.

Article 93

1. El personal ha de mantenir ordre a l'entrada i a la sortida de la fàbrica i les seves dependències, així com durant la seva permanència en aquestes; queda prohibit que s'hi estiguin fora del corresponent horari laboral, llevat que expressament se li permeti.

2. Cap empleat o empleada pot entrar a zones, edificis o locals perillosos en els quals no li correspongui treballar, sense autorització especial per a això.

3. Quan cessi l'activitat als edificis o als locals perillosos, s'han de tancar les portes i les finestres i s'han d'activar els sistemes d'alarma, si escau.

Article 94

1. Els edificis i els locals perillosos han d'estar clarament identificats mitjançant una clau numèrica, alfabètica o alfanumèrica. Aquesta clau s'ha de ressenyar, de forma ben visible, a l'exterior de l'edifici o del local i ha de ser pròxima a l'accés a aquest.

2. A l'interior d'aquests edificis o locals, en un lloc visible i al costat de l'accés principal, s'ha de col·locar una placa identificativa que reculli, almenys, la informació següent:

   a) Identificació de l'edifici o del local.
   b) Nombre màxim de persones que pot encabir simultàniament.
   c) Quantitat neta màxima de matèries explosives que pugui contenir.
   d) Mesures generals de seguretat.
   e) Normes que han d'adoptar-se en cas d'emergència.

Article 95

És obligatòria l'existència d'un servei contra incendis, que pot estar format per personal de la fàbrica, per combatre el foc que es pugui originar en qualsevol de les instal·lacions o de les dependències d'aquesta, d'acord amb un pla prèviament establert que ha de ser revisat anualment.

El personal de la fàbrica assignat eventualment al servei contra incendis ha de rebre instruccions periòdiques.

Article 96

1. Les fàbriques han de tenir personal capacitat per a la prestació de primers auxilis a les víctimes dels possibles accidents. Així mateix, han d'estar dotades dels corresponents recursos necessaris perquè aquests primers auxilis es puguin prestar eficientment.

2. S'han d'establir els mètodes d'evacuació necessaris per procedir al trasllat urgent de qualsevol persona que requereixi assistència externa, d'acord amb el pla d'emergència establert.

Article 97

La direcció de la fàbrica està obligada a comunicar, de manera immediata, a l'Àrea d'Indústria i Energia de la Delegació del Govern a la comunitat autònoma, qualsevol accident greu que es produeixi al seu recinte, així com qualsevol reparació que, com a conseqüència d'aquest, es vegi obligada a executar. Tot això sens perjudici de requerir altres autoritats si, per la naturalesa dels fets, haguessin d'intervenir.

Article 98

Quan, per qualsevol circumstància, una fàbrica cessi la seva activitat, totalment o parcialment, durant un període superior a sis mesos, abans de reprendre aquesta activitat ho ha de posar en coneixement de l'Àrea d'Indústria i Energia, la qual ha d'inspeccionar la fàbrica i ha de procedir en la forma prevista en l'article 40.2 d'aquest reglament.

CAPÍTOL V
Intervenció i inspecció
[…]

Article 105
La inspecció sobre mesures de seguretat ciutadana de les fàbriques d'explosius i el control de les matèries reglamentades que es trobin en aquestes correspon a la intervenció d'armes i explosius que designi la Direcció General de la Guàrdia Civil, que pot fer totes les inspeccions que estimi necessàries. De les anomalies observades, se n'ha de donar compte, als efectes oportuns, al delegat del Govern corresponent.
[…]

Articles del 106 al 117
(sense contingut)

[…]

Articles del 118 al 127
(sense contingut)

[…]

Articles del 128 al 134
(sense contingut)
[…]

TÍTOL V
Emmagatzematge

CAPÍTOL I
Normes generals
[…]

Article 153
Del funcionament i la seguretat dels dipòsits, n'han de respondre els mateixos titulars o aquells a qui s'hagi concedit el gaudi de la titularitat, sens perjudici de la responsabilitat corresponent a l'empresa de seguretat encarregada de la seva vigilància. En cas de tractar-se de persones jurídiques, n'han de respondre els seus representants legals.

[…]

CAPÍTOL IV
Mesures de vigilància, control i prevenció

Article 177

1. Els polvorins o altres edificis perillosos que conformen el dipòsit han d'estar completament situats dins dels límits d'un recinte tancat, i han de distar 10 metres, com a mínim, d'aquests límits.

2. El recinte d'un dipòsit ha d'estar adequadament il·luminat i dotat d'un tancament prou resistent segons el criteri de la Direcció General de la Guàrdia Civil per impedir el pas de persones o animals, amb una alçada no inferior a 2 metres, dels quals els 50 centímetres superiors han de ser, necessàriament, de filat espinós, i aquest es pot inclinar cap a l'exterior 45° respecte a la vertical. A aquest recinte únicament s'hi pot tenir accés per una porta dotada dels elements de tancament precisos, llevat que el delegat del Govern, amb l'informe previ de la Intervenció d'Armes i Explosius de la Guàrdia Civil, autoritzi el contrari.

Article 178

1. Els dipòsits comercials i de consum han de disposar, per a la seva vigilància, de vigilants de seguretat d'explosius que pertanyin a una empresa de seguretat, d'acord amb un pla de seguretat ciutadana del dipòsit, que ha de ser dissenyat per l'empresa de seguretat i aprovat, si escau, per la Direcció General de la Guàrdia Civil, d'acord amb el que estableix la instrucció tècnica complementària número 1.

2. Es pot substituir aquesta vigilància mitjançant sistemes d'alarma adequats; aquesta idoneïtat ha de ser expressament indicada en les autoritzacions d'establiment o, si escau, de modificació substancial del dipòsit.

3. En tot cas, s'ha de disposar d'un sistema d'alarma eficaç en connexió amb la unitat de la Guàrdia Civil que designi la Direcció General de la Guàrdia Civil.

Article 179

L'emmagatzematge de les matèries reglamentades s'ha d'efectuar amb precaució. Quan s'emmagatzemin caixes superposades cal apilar-les amb la tapa cap amunt i sense excedir l'alçada d'apilament —quan aquest es realitzi manualment— d'1,5 metres. En cas que s'utilitzin safates o palets per al moviment de les caixes, l'alçada d'apilament pot arribar als 3,5 metres.

Article 180

En cap cas es poden emmagatzemar conjuntament matèries incompatibles entre si. La incompatibilitat d'emmagatzematge en comú es recull en la instrucció tècnica complementària número 22 d'aquest reglament.

Article 181

El personal adscrit a un dipòsit ha de ser instruït sobre les característiques perilloses i sobre els riscos inherents a la manipulació de les matèries i dels productes que s'hi emmagatzemen.

Article 182

1. No s'ha d'encendre foc ni emmagatzemar matèries combustibles, o fàcilment inflamables, a l'interior o en les proximitats dels polvorins.

2. Tampoc es pot penetrar al recinte dels polvorins d'un dipòsit amb qualsevol objecte capaç de produir flama o espurna.

Article 183

Les operacions de reparació que s'hagin d'efectuar dins del recinte dels polvorins d'un dipòsit cal que siguin fetes per personal tècnicament qualificat i que aquest adopti totes les precaucions necessàries.

Article 184

1. Només es permet l'entrada al recinte dels polvorins d'un dipòsit a persones específicament autoritzades, una vegada fets els controls i les verificacions que siguin oportuns.

2. Aquestes persones han de ser advertides que entren al recinte sota el seu propi risc, i durant la seva permanència en aquest s'han d'atenir a les normes i a les instruccions que se'ls indiquin.

Article 185

1. No es poden introduir al recinte dels polvorins d'un dipòsit efectes que siguin susceptibles d'afectar la seguretat d'aquest.

2. Els serveis de vigilància han d'efectuar periòdicament, i sense necessitat d'avís previ, registres individuals per vetllar pel compliment del que disposa l'apartat anterior, tot això d'acord amb un pla aprovat i supervisat per la intervenció d'armes i explosius corresponent, a la qual s'ha d'enviar mensualment un informe resum de les actuacions realitzades.

3. La tinença i la custòdia de les claus dels dipòsits d'explosius i dels seus polvorins correspon a la Intervenció d'Armes i Explosius de la Guàrdia Civil o, per delegació prèvia i expressa, a les empreses de

seguretat que prestin els serveis de vigilància d'aquests, en els termes que estableix la instrucció tècnica complementària número 1.

[…]

TÍTOL VIII
Transport

CAPÍTOL I
Normes generals

[…]

Article 240

En tot moment, les matèries reglamentades es troben sotmeses a la inspecció de l'autoritat i, tractant-se d'explosius i cartutxeria metàl·lica, sota la protecció de vigilants reglamentàriament habilitats, d'acord amb el que disposa la instrucció tècnica complementària número 1.

[…]

CAPÍTOL III
Transport per carretera

[…]

Article 251

La vigilància i la protecció dels vehicles s'ateé al que disposa, a aquest efecte, el Reglament de seguretat privada i les disposicions que el complementin, així com al que estableix la instrucció tècnica complementària número 1.

[…]

CAPÍTOL IV
Transport per ferrocarril

[…]

Article 259

La vigilància del transport s'ateé al que disposa el Reglament de seguretat privada i a les disposicions que el complementin, així com al que estableix la instrucció tècnica complementària número 1.

[…]

CAPÍTOL V
Transport marítim
[…]

Article 266

1. Les autoritats competents han de controlar el transport marítim de les matèries reglamentades dins de la zona de la seva jurisdicció. Correspon a les autoritats atorgar les autoritzacions que es requereixin per efectuar aquesta activitat.

2. La vigilància del transport s'até al que disposa el Reglament de seguretat privada i a les disposicions que el complementin, així com al que estableix la instrucció tècnica complementària número 1.

[…]

CAPÍTOL VI
Transport fluvial i en embassaments
[…]

Article 281

1. Només poden manejar o governar les embarcacions destinades a aquest tipus de transport les persones que estiguin proveïdes del títol corresponent, el qual és concedit pel Ministeri de Foment.

2. La vigilància del transport fluvial d'explosius s'até al que disposa la instrucció tècnica complementària número 1.

CAPÍTOL VII
Transport aeri
[…]

Article 284

1. Els directors d'aeroport han de controlar el transport de les substàncies reglamentades dins de la zona de la seva jurisdicció.

2. La vigilància del transport s'ateé al que disposa el Reglament de seguretat privada i a les disposicions que el complementin, així com al que estableix la instrucció tècnica complementària número 1.

[…]

TÍTOL IX
Règim sancionador

CAPÍTOL I
Infraccions lleus

Article 293

Si no constitueixen delicte, es consideren infraccions lleus i sancionables:
L'omissió o la insuficiència en les mesures de seguretat per a la custòdia de la documentació relativa a explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, quan es perdin o siguin sostrets, amb multa de fins a 300,51 euros.

a) L'omissió del deure de denunciar davant la Intervenció d'Armes la pèrdua o la sostracció de documentació relativa a explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, amb multa de fins a 300,51 euros.
b) L'omissió de l'obligació de remetre a l'Administració els comunicats i altres documents relatius a explosius, cartutxeria i artificis pirotècnics, amb multa de fins a 300,51 euros.
c) L'omissió de dades en les comunicacions que és obligatori remetre a l'Administració, relatives a explosius, cartutxeria i artificis pirotècnics, amb multa de fins a 300,51 euros.
d) Les irregularitats en la formalització dels llibres i els registres obligatoris relatius a explosius, cartutxeria i artificis pirotècnics, que impliquin omissió o insuficiència de les mesures necessàries per garantir la conservació de la documentació requerida, amb multa de fins a 300,51 euros.
e) La desobediència dels mandats de l'autoritat competent o dels seus agents, en l'exercici de la missió que tenen legalment encomanada en matèria d'explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, amb multa de fins a 300,51 euros.
f) Totes les conductes que no estiguin qualificades com a molt greus o greus i que constitueixin incompliments de les obligacions o vulneració de les prohibicions establertes en la Llei orgànica 1/1992, sobre protecció de la seguretat ciutadana o lleis especials, amb multa de fins a 300,51 euros.

CAPÍTOL II
Infraccions greus

Article 294

Si no constitueixen delictes, es consideren infraccions greus i sancionables:

a) La fabricació, l'emmagatzematge, el comerç, l'adquisició o l'alienació, la tinença o la utilització d'explosius, la cartutxeria o els artificis pirotècnics mancats del marcatge CE i no catalogats, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61 euros, la confiscació del material i, si escau, el tancament de l'establiment on es produeixi la infracció per un període no superior a sis mesos.

b) La fabricació, l'emmagatzematge, el comerç, l'adquisició o l'alienació, la tinença o la utilització d'explosius, la cartutxeria o els artificis pirotècnics catalogats, mancats de la documentació o de les autoritzacions necessàries, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61 euros, la confiscació del material i, si escau, el tancament de l'establiment on es produeixi la infracció per un període no superior a sis mesos.

c) La fabricació, l'emmagatzematge, el comerç, l'adquisició o l'alienació, la tinença o la utilització d'explosius, la cartutxeria o els artificis pirotècnics catalogats, en quantitat més gran que l'autoritzada, amb multa des de 300,52 euros fins a 12.020,24 euros i la confiscació del material que excedeixi l'autoritzat.

d) L'omissió o la insuficiència en l'adopció o en l'eficàcia de les mesures de seguretat o les precaucions obligatòries per a la custòdia d'explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61 euros i el tancament, si escau, de l'establiment on es produeixi la infracció fins que no s'estableixin les mesures de seguretat o se solucionin les anomalies existents.

e) L'omissió o la insuficiència en l'adopció o en l'eficàcia de les mesures de seguretat industrial o les precaucions obligatòries en la fabricació, l'emmagatzematge, la tinença o la utilització d'explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61

euros i el tancament, si escau, de l'establiment on es produeixi la infracció fins que no s'estableixin les mesures de seguretat o se solucionin les anomalies existents.

f)

f) La circulació o el transport d'explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, sense complir els requisits establerts pel que fa a mesures de seguretat ciutadana, seguretat industrial o documentació, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61 euros.

g) L'al·legació de dades o circumstàncies falses, per a l'obtenció d'autoritzacions o documentacions relatives a explosius, cartutxeria i artificis pirotècnics, amb multa des de 300,52 euros fins a 12.020,24 euros.

h) La negativa a les autoritats competents o als seus agents d'accés a fàbriques, tallers, mitjans de transports, dipòsits i altres establiments relatius a explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, en l'exercici de les missions encomanades, amb multa des de 300,52 euros fins a 6.010,12 euros.

i) L'obstaculització de les inspeccions que pretenguin dur a terme les autoritats competents o els seus agents en fàbriques, tallers, mitjans de transports, dipòsits i altres establiments relatius a explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, en l'exercici de les missions encomanades, amb multa des de 300,52 euros fins a 6.010,12 euros.

j) L'inici de qualsevol activitat relacionada amb explosius, cartutxeria metàl·lica o artificis pirotècnics sense l'autorització pertinent, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61 euros.

k) L'obertura d'una fàbrica, taller, dipòsit o qualsevol altre establiment relatiu a explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, sense la preceptiva autorització, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61 euros i tancament de l'establiment.

l) L'obertura o el funcionament de qualsevol establiment, o iniciar qualsevol activitat relacionada amb explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, sense adoptar les mesures de seguretat obligatòries, o quan aquestes siguin insuficients, amb multa des de 300,52 euros fins a 30.050,61 euros i el tancament de l'establiment fins que s'adoptin les

mesures de seguretat o se solucionin les anomalies existents en aquestes.

m) La manca dels llibres o registres que siguin obligatoris, en matèria d'explosius, cartutxeria o artificis pirotècnics, amb multa des de 300,52 euros fins a 6.010,12 euros.

n) La comissió d'una tercera infracció lleu en el termini d'un any, amb multa des de 300,52 euros fins a 6.010,12 euros.

CAPÍTOL III
Infraccions molt greus

Article 295

Si no constitueixen delictes, es consideren infraccions molt greus i s'han de sancionar:

a) Les conductes tipificades als paràgrafs *a*), *b*) i *e*) de l'article anterior si, com a conseqüència d'aquestes, es causen greus perjudicis a les persones o als seus béns, amb multa des de 30.050,62 fins a 601.012,1 euros, i el tancament, si escau, de l'establiment on es produeixi la infracció per un període des de sis mesos i un dia fins a dos anys.

b) Les conductes tipificades als paràgrafs *d*) i *f*) de l'article anterior si, com a conseqüència d'aquestes, es produeix la pèrdua o la sostracció de matèries reglamentades, amb multa des de 30.050,62 euros fins a 601.012,1 euros i, si escau, el tancament de l'establiment on es produeixi la infracció o l'empresa de transport, per un període des de sis mesos i un dia fins a dos anys, sempre que la quantitat sostreta o perduda, la manera o els autors de la sostracció provoquin alarma social.

Article 296

Les infraccions administratives previstes en els articles anteriors prescriuen al cap de tres mesos, al cap d'un any o al cap de dos anys d'haver-se comès, segons siguin lleus, greus o molt greus, respectivament.

Article 297

Les sancions prescriuen al cap d'un any, al cap de dos anys o al cap de quatre anys, en funció de si les infraccions corresponents han estat qualificades de lleus, greus o molt greus, respectivament.

CAPÍTOL IV
Procediment

Article 298

1. No es pot imposar cap sanció per les infraccions previstes, sinó en virtut del procediment instruït a aquest efecte i d'acord amb els principis d'audiència a l'interessat, economia, celeritat i sumarietat, i que es regeix pel que disposen els articles del 31 al 39 de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, i el Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost, sobre l'exercici de la potestat sancionadora.

2. No es poden imposar sancions de suspensió temporal de les autoritzacions de les fàbriques, dels tallers, dels locals o dels establiments, sense un informe previ favorable del Ministeri d'Indústria i Energia.

Article 299

1. Les matèries reglamentades confiscades, com a conseqüència d'una infracció administrativa, passaran a ser poder de l'Estat, que, a través del Ministeri d'Indústria i Energia:

   a) Les destruirà en cas que aquestes no estiguin degudament catalogades o en cas que el seu transport o emmagatzematge suposi un risc per a la integritat de les persones físiques o els béns.
   b) Les alienarà en subhasta pública entre les persones físiques o jurídiques degudament habilitades, en cas que estiguin degudament catalogades.

c) Les lliurarà a les forces armades o als cossos de la Guàrdia Civil o de la Policia Nacional quan puguin ser d'utilitat per a l'exercici de les seves funcions.

2. Durant la instrucció de l'expedient sancionador i, si escau, durant l'execució de la sanció imposada, les matèries reglamentades intervingudes s'han de dipositar en un establiment degudament habilitat a disposició de l'autoritat competent per sancionar.

Article 300

1. La competència per imposar les sancions determinades en els articles anteriors l'ha d'exercitar:

a) El Consell de Ministres, per a la imposició de qualsevol de les sancions per infraccions molt greus, greus o lleus.
b) El ministre de l'Interior, per imposar multes de fins a cinquanta milions de pessetes i qualssevol de les sancions previstes restants, per infraccions molt greus, greus i lleus.
c) El secretari d'estat de Seguretat, per imposar multes de fins a vint-i-cinc milions de pessetes i qualsevol de les sancions previstes restants, per infraccions molt greus, greus i lleus.
d) El director general de la Guàrdia Civil, per imposar qualsevol de les sancions per infraccions greus i lleus en matèria de fabricació, emmagatzematge, distribució, circulació i comerç, d'explosius, cartutxeria i artificis pirotècnics.
e) Els delegats del Govern, per imposar qualsevol de les sancions per infraccions greus i lleus en matèria de tinença i ús i en la resta de les activitats en què no estigui atribuïda la competència al director general de la Guàrdia Civil.
f) Els alcaldes, per imposar qualsevol de les sancions per infraccions lleus en matèria de tinença i ús d'artificis pirotècnics.

2. La competència per a la instrucció dels expedients sancionadors correspon a:

a) L'òrgan dels Serveis Centrals de la Direcció General de la Guàrdia Civil que sigui competent, d'acord amb les disposicions reguladores de l'organització d'aquesta direcció general, per a la

instrucció dels expedients la proposta de resolució dels quals es refereixi a alguna infracció molt greu.

b) Els caps de zona de la Guàrdia Civil, pel que fa als expedients sancionadors la resolució dels quals correspongui al director general de la Guàrdia Civil.
c) Els subdelegats del Govern, respecte als expedients sancionadors la resolució dels quals correspongui als delegats del Govern.

REGLAMENT D'EXPLOSIUS
INSTRUCCIONS TÈCNIQUES COMPLEMENTÀRIES
INSTRUCCIÓ TÈCNICA COMPLEMENTÀRIA NÚMERO 1
Serveis de protecció immediata de les fàbriques, tallers, dipòsits i transports d'explosius

Sens perjudici del compliment de les normes específiques que regulen cada cas i en compliment de quant determina el Reglament d'explosius es detallen les mesures de seguretat en els diferents establiments i durant el transport de les matèries reglamentades.

Mesures de seguretat en fàbriques

Abans de l'inici de l'activitat d'una fàbrica d'explosius, els titulars d'aquesta han de presentar, per a la seva aprovació i davant la Intervenció Central d'Armes i Explosius, un pla de seguretat, el qual ha de ser elaborat per una empresa de seguretat. Aquest cal que especifiqui:

Empresa de seguretat responsable.
Seguretat humana:
Nombre de vigilants de seguretat per torns.
Nombre de torns.
Nombre de llocs de vigilància.
Responsable de la seguretat.
Seguretat física:
Condicions de les façanes, portes, tanca perimetral i protecció electrònica, quan sigui procedent.
Temps de reacció.
Connexió amb el centre de comunicació.
Connexió amb la Guàrdia Civil.

L'empresa de seguretat elaboradora del pla de seguretat, o qualsevol altra amb capacitat tècnica, és la responsable del manteniment de les condicions específiques en aquest.

Sempre que la fàbrica no estigui en horari de producció i les matèries reglamentades estiguin dipositades en dipòsits industrials, ha de tenir la consideració, pel que fa a la seguretat, de dipòsit, per la qual cosa es pot substituir durant aquest període la vigilància humana per una seguretat física suficient, la qual ha de ser aprovada, si escau, per la Intervenció Central d'Armes i Explosius. Les mesures de seguretat mínimes que han de tenir en aquests casos són les que figuren en l'annex I.

Sense perjudici que totes les fàbriques d'explosius estiguin sota el control d'una intervenció d'armes i explosius, quan segons el parer de la Direcció General de la Guàrdia Civil alguna d'elles, bé per la quantitat o la perillositat del producte fabricat, bé per la seva especial idiosincràsia, hagin de tenir custòdia immediata de la Guàrdia Civil, se l'ha de dotar d'una intervenció especial d'armes i explosius i s'ha d'establir un destacament sota el comandament de l'interventor d'armes.

En el cas anterior, els titulars de les fàbriques les han de dotar dels mitjans necessaris; així, almenys, hi ha d'haver oficina, sala d'armes, dormitoris amb capacitat suficient per allotjar tots els membres del destacament —amb dormitoris separats per al cap del destacament i per a les dones—, serveis sanitaris proporcionals al nombre de membres i amb les suficients mesures d'habitabilitat, que han de ser aprovades per la Direcció General de la Guàrdia Civil.

La connexió entre la fàbrica i la Guàrdia Civil ha de ser amb la unitat de cada comandància que designi el cap de la zona on estigui ubicada la fàbrica.

Mesures de seguretat en dipòsits

Abans de l'inici de l'activitat d'un dipòsit d'explosius, els titulars d'aquesta han de presentar, per a la seva aprovació i davant la Intervenció Central d'Armes i Explosius, un pla de seguretat, el qual ha de ser elaborat per una empresa de seguretat. Aquest cal que especifiqui:

Empresa de seguretat responsable.

Seguretat humana:
Nombre de vigilants de seguretat per torns.
Nombre de torns.
Nombre de llocs de vigilància.
Responsable de la seguretat.
Seguretat física:
Condicions de les façanes, portes, tanca perimetral i protecció electrònica, quan sigui procedent.
Temps de reacció.
Connexió amb el centre de comunicació.
Connexió amb la Guàrdia Civil.
L'empresa de seguretat elaboradora del pla de seguretat, o qualsevol altra amb capacitat tècnica suficient, és la responsable del manteniment d'aquestes.
Es pot substituir la vigilància humana per una de física suficient, que, com a mínim, ha de ser la que especifica l'annex I i que ha de ser aprovada, si escau, per la Intervenció Central d'Armes i Explosius.
La connexió entre el dipòsit i la Guàrdia Civil ha de ser amb la unitat de cada comandància que designi el cap de la zona on estigui ubicada la fàbrica.

Mesures de seguretat en tallers

Abans de l'inici de l'activitat d'un taller, els titulars d'aquest han de presentar, per a la seva aprovació i davant la Intervenció Central d'Armes i Explosius, un pla de seguretat, el qual ha de ser elaborat per una empresa de seguretat. Aquest cal que especifiqui:
Empresa de seguretat responsable.
Seguretat humana:
Nombre de vigilants de seguretat per torns.
Nombre de torns.
Nombre de llocs de vigilància.
Responsable de la seguretat.
Seguretat física:
Condicions de les façanes, portes, tanca perimetral i protecció electrònica, quan sigui procedent.
Temps de reacció.
Connexió amb el centre de comunicació.
Connexió amb la Guàrdia Civil.

L'empresa de seguretat elaboradora del pla de seguretat és la responsable del manteniment d'aquestes.
Es pot substituir la vigilància humana per una de física suficient, que ha de ser aprovada, si escau, per la Intervenció Central d'Armes i Explosius.
La connexió entre el taller i la Guàrdia Civil ha de ser amb la unitat de cada comandància que designi el cap de la zona on estigui ubicada la fàbrica.

Transport per carretera

L'àmbit d'aplicació d'aquesta ITC afecta els explosius i els cartutxos metàl·lics en quantitat superior a 5.000 cartutxos.

Amb 48 hores d'antelació, tota empresa que pretengui transportar les matèries abans descrites pel territori nacional, en activitats interiors, transferències, importació, exportació o trànsit, ha de presentar, per a la seva aprovació davant la Intervenció d'Armes i Explosius de la Guàrdia Civil que sigui competent en funció de l'àmbit territorial del transport, un pla de seguretat (document base i addenda d'actualització) segons el model aprovat per la Direcció General de la Guàrdia Civil i confeccionat per l'empresa de seguretat que l'hagi de portar a terme.

Amb caràcter general, la dotació de cada vehicle de motor que transporti les matèries esmentades ha d'estar integrada, almenys, per dos vigilants de seguretat d'explosius, sempre que aquests vehicles compleixin les característiques que es determinin en una ordre ministerial. Un d'ells ha de ser responsable i coordinador de tota la seguretat. En cap cas poden realitzar tasques de càrrega o descàrrega.

En els casos en què el vehicle no compleixi les especificacions que es determinen en l'ordre ministerial, o quan la Direcció General de la Guàrdia Civil, mitjançant resolució motivada, ho consideri necessari per raons de seguretat, a més del personal de dotació abans imposat, han d'anar acompanyats per un vehicle de suport amb almenys un vigilant de seguretat d'explosius d'una empresa de seguretat privada que no podrà realitzar tasques de conducció, càrrega o descàrrega.

Quan el transport estigui format per un comboi, la dotació mínima ha de ser d'un vigilant de seguretat d'explosius per vehicle de motor en el qual es transportin les matèries esmentades, acompanyat per dos vehicles de

suport en què ha de viatjar, com a mínim, un vigilant de seguretat d'explosius d'una empresa de seguretat privada que no podrà realitzar tasques de conducció, càrrega o descàrrega.

Tots els vehicles de motor estan enllaçats a un centre de comunicacions d'una empresa de seguretat privada designada per l'empresa de seguretat que efectuï el transport, així com als centres operatius de serveis de la Guàrdia Civil de les províncies d'origen, destinació, entrada al territori nacional i per les quals transcorri el transport, mitjançant un o diversos sistemes de comunicació que permetin la connexió, en tot moment, des de qualsevol punt del territori nacional. En cas que el transport d'explosius estigui format per més d'un vehicle, inclosos, si escau, els de suport, tots han d'estar enllaçats entre si.

Les característiques que han de reunir els vehicles de transports d'explosius s'han d'especificar per ordre ministerial.

Per les característiques del transport, a més d'aquestes mesures de seguretat, la Guàrdia Civil pot establir una escorta pròpia amb el nombre d'efectius que consideri idoni.

Totes les incidències que es produeixin durant el transport han de constar en la guia de circulació.

Totes les comandàncies han de conèixer el pas de transports d'explosius per la seva demarcació. Per això, la comandància d'origen ho ha de comunicar amb 24 hores d'antelació a les comandàncies de pas i de destinació.

Transport per ferrocarril

L'àmbit d'aplicació d'aquesta ITC afecta els explosius i la cartutxeria metàl·lica en quantitat superior a 5.000 cartutxos.

Amb 48 hores d'antelació, tota empresa que pretengui transportar les matèries abans descrites pel territori nacional, en activitats interiors, transferències, importació, exportació o trànsit, ha de presentar, per a la seva aprovació i davant la Intervenció d'Armes i Explosius de la Guàrdia Civil que sigui competent en funció de l'àmbit territorial del transport, un

pla de seguretat (document base i addenda d'actualització) segons el model aprovat per la Direcció General de la Guàrdia Civil i confeccionat per l'empresa de seguretat que l'hagi de portar a terme.

En cap cas poden circular dos vagons consecutius carregats amb alguna de les matèries esmentades.

Amb caràcter general, la dotació per a aquest tipus de transport ha d'estar integrada, almenys, per tres vigilants de seguretat d'explosius, sempre que els vagons compleixin les característiques que es determinin en una ordre ministerial. Un d'ells ha de ser responsable i coordinador de tota la seguretat. En cap cas poden realitzar tasques de càrrega o descàrrega.

Els vigilants de seguretat han de viatjar distribuïts de la següent manera: un, al vagó tractor o al més pròxim; un altre, al vagó immediatament anterior a aquell que transporti matèries reglamentades, i l'altre, a l'immediatament posterior.

En els casos en què els vagons no compleixin les especificacions que es determinin en l'ordre ministerial o quan la Direcció General de la Guàrdia Civil, mitjançant resolució motivada, ho consideri necessari per raons de seguretat, es pot augmentar el nombre de vigilants de seguretat d'explosius.

Tots els vagons han d'estar enllaçats entre si a un centre de comunicacions d'una empresa de seguretat privada designada per l'empresa de seguretat que efectuï el transport, així com als centres operatius de serveis de la Guàrdia Civil de les províncies d'origen, destinació, entrada al territori nacional i per les quals transcorri el transport, mitjançant un o diversos sistemes de comunicació que permetin la connexió, en tot moment, des de qualsevol punt del territori nacional.

Les característiques que han de reunir els vagons destinats al transport d'explosius s'han d'especificar per ordre ministerial.

Per les característiques del transport, a més d'aquestes mesures de seguretat, la Guàrdia Civil pot establir una escorta pròpia amb el nombre d'efectius que consideri idoni.

Totes les incidències que es produeixin durant el transport han de constar en la guia de circulació.

Totes les comandàncies han de conèixer el pas de transports d'explosius per la seva demarcació. Per això, la comandància d'origen ho ha de comunicar amb 24 hores d'antelació a les comandàncies de pas i de destinació.

Transport fluvial

L'àmbit d'aplicació d'aquesta ITC afecta els explosius i la cartutxeria metàl·lica en quantitat superior a 5.000 cartutxos.

Amb 48 hores d'antelació, tota empresa que pretengui transportar les matèries abans descrites pel territori nacional, en activitats interiors, transferències, importació, exportació o trànsit, ha de presentar, per a la seva aprovació i davant la Intervenció d'Armes i Explosius de la Guàrdia Civil que sigui competent en funció de l'àmbit territorial del transport, un pla de seguretat (document base i addenda d'actualització) segons el model aprovat per la Direcció General de la Guàrdia Civil i confeccionat per l'empresa de seguretat que l'hagi de portar a terme.

Amb caràcter general, la dotació per a aquest tipus de transport ha d'estar integrada, almenys, per dos vigilants de seguretat d'explosius per embarcació, que es pot augmentar quan la Direcció General de la Guàrdia Civil, mitjançant resolució motivada, ho estimi necessari per raons de seguretat. Un d'ells ha de ser responsable i coordinador de tota la seguretat. En cap cas poden realitzar tasques de càrrega o descàrrega. Totes les embarcacions han d'estar enllaçades entre si a un centre de comunicacions d'una empresa de seguretat privada designada per l'empresa de seguretat que efectuï el transport, així com als centres operatius de serveis de la Guàrdia Civil de les províncies d'origen, destinació, entrada al territori nacional i per les quals transcorri el transport, mitjançant un o diversos sistemes de comunicació que permetin la connexió, en tot moment, des de qualsevol punt del territori nacional.

Per les característiques del transport, a més d'aquestes mesures de seguretat, la Guàrdia Civil pot establir una escorta pròpia amb el nombre d'efectius que consideri idoni.

Totes les incidències que es produeixin durant el transport han de constar en la guia de circulació.

Totes les comandàncies han de conèixer el pas de transports d'explosius per la seva demarcació. Per això, la comandància d'origen ho ha de comunicar amb 24 hores d'antelació a les comandàncies de pas i de destinació.

Transports aeris i marítims

Les empreses que transporten explosius i cartutxeria metàl·lica en quantitat superior a 5.000 cartutxos per mitjans marítims o aeris han de comptar amb els serveis d'una empresa de seguretat que ha de ser l'encarregada de la custòdia dels explosius o cartutxeria durant la seva permanència als recintes portuaris o aeroportuaris, estiguin carregats o no a la nau o aeronau transportadora.

Les empreses de seguretat han de presentar un pla davant la Intervenció d'Armes i Explosius de la comandància de la demarcació on estigui ubicat el port o aeroport, que serà aprovat en el seu cas.

ANNEX I
Tanca perimetral

El seu objecte és emplenar el que disposa el Reglament d'explosius, delimitar clarament la propietat i evitar l'entrada d'animals per prevenir la generació d'alarmes nocives.

La part inferior del mallat ha d'anar ancorada a un sòcol de formigó mitjançant passadors d'aleta, o un procediment similar, encaixats en aquest cada 30 centímetres.

La distància mínima entre la tanca i el límit exterior de la zona de cobertura del sistema de detecció d'intrusions més allunyat de les edificacions ha de ser de tres metres.

Accés principal

Ha d'estar integrat en la tanca perimetral i ha de ser perfectament visible en tota la seva extensió des del lloc de control ubicat a l'interior de l'establiment.

Ha de constar de porta lliscant, l'obertura i el tancament manual de la qual s'han de fer per un sistema de telecomandament des del lloc de control.

Protecció electrònica

La protecció electrònica estarà composta per:

1. Sistema de detecció perimetral.
2. Sistema de detecció interior.
3. Sistema de supervisió de línies de comunicació.
4. Sistema de control (recepció, transmissió, avaluació i presentació) dels senyals.
5. Sistemes auxiliars: fonts d'alimentació ininterrompuda (UPS), polsadors d'alarma, detectors d'intrusions a la sala d'equips i unitats de control d'accés a l'establiment.

Sistema de detecció perimetral

Ha d'estar constituït per un mínim de dos sistemes de detecció perimetral per a exteriors, no adossables a la tanca, de diferent principi de funcionament o falsa alarma no correlacionades; un ha de ser de superfície i un altre ha de ser de subsòl o enterrat, i ambdós han d'estar degudament superposats entre si i amb correspondència entre les seves zones.

A fi de reduir el FAR, els dos sistemes han d'anar integrats amb la lògica «Y» i amb una finestra de temps de quinze segons.

La selecció dels sistemes i la seva distribució s'han de realitzar tenint en compte les característiques climatològiques de la zona, la topografia del terreny, l'organització de l'àrea de la ubicació dels elements constitutius o auxiliars (pals d'enllumenat, tanca, etc.).

Un cop instal·lats els sistemes s'han d'avaluar per separat. La Pd de cada un d'ells no pot ser inferior al 90% amb índex de confiança del 95%.

Tots dos sistemes han d'acreditar un MTBF millor o igual a vint hores.

Sistema de detecció interior

Aquest sistema ha d'estar integrat per:

1. Detectors sísmics o electrònics de vibració, tipus piezoelèctric, embotits en l'estructura i en les portes dels edificis, capaços de generar alarma davant de qualsevol desencadenament contra aquests amb martell/cisell, trepant, percussió, mola, bufador, llança tèrmica o explosius.

2. Detectors d'estat d'obertura/tancament de les portes dels edificis tipus fi de carrera antideflagrants.

3. Detectors d'infrarojos passius (PIR) per a l'interior dels polvorins amb un mínim de tres feixos de detecció en pla vertical o angle de cobertura vertical menor o igual a 60° en el mateix pla. El seu nombre serà el necessari per detectar qualsevol desplaçament a l'interior de l'edifici.

Sistema de supervisió de línies de comunicació

La supervisió dels circuits proporciona un adequat nivell de seguretat a les línies de transmissió del senyal entre els detectors i la unitat local de recepció d'alarmes, i entre aquesta i la unitat de control localitzada en aquarterament de la Guàrdia Civil.

Les unitats supervisores depenen del tipus de transmissió, segons que aquesta sigui digital o de to (classes A i AB); CA i CC —transmissió per cable (classe B)—, o transmissió via ràdio (classe C). Els valors exigibles són similars als que determina la Interim Federal Specification W-A-00450B (GSA-FSS).

Sistema de control

El sistema ha d'estar format per dues unitats —remota en edifici i local en central—, les quals s'han de comunicar entre si via cable o ràdio.

La unitat remota ha de supervisar l'estat dels sensors perimetrals i d'interior component un missatge a partir d'aquests que s'ha d'enviar a la central local perquè s'analitzi i s'interpreti.

La unitat local, basada en un PC, rep i interpreta el missatge enviat per la unitat local i el presenta en pantalla.

L'enllaç envia la informació digitalitzada, amb modulació FSK, i garanteix la no-repetició del missatge mitjançant la inclusió en aquest del codi pseudoaleatori amb taxa de repetició o profunditat no inferior a tres anys a partir d'un missatge cada deu segons. Això té per objecte evitar la simulació o la reproducció dels missatges.

La informació relativa a sensors ha d'incloure la identificació del sensor i l'estat.

Aquesta informació relativa ha d'anar individualitzada:

Al sistema de detecció perimetral per zones perimetrals.
Al sistema de detecció interior per polvorins i tipus de detector.
Quan l'enllaç entre unitat remota i local realitzi, via ràdio, la pèrdua de quatre missatges consecutius provocarà per pèrdua d'enllaç; supòsit que enviï un missatge cada trenta segons.
Si l'enllaç és per cable la supervisió de línies s'ha de fer en temps real.

Sistemes auxiliars

1. Tant la unitat remota com la local i, si escau, la unitat de comunicacions han de comptar amb UPS per a casos de fallada de l'alimentació ordinària. La UPS de l'edifici ha de conservar activats els equips el temps suficient per a l'entrada en servei del grup electrogen d'emergència. L'entrada en servei de la UPS transmet una «prealarma».

2. Els polsadors d'alarma activables manualment s'han d'instal·lar propers a les portes dels edificis. Se'n posaran dos a cada edifici: un a la part exterior i un altre a la part interior. Els polsadors d'alarma només es poden activar mentre el sistema es trobi en estat d'«accés».

3. L'habilitació o la sala on s'ubiqui la unitat remota ha d'anar protegida mitjançant PIR i contacte magnètic a la porta. El nombre d'elements per instal·lar depèn de les dimensions i de la forma de la sala.

   L'edifici en què es trobi aquesta sala ha d'estar dins de la zona protegida pel sistema de detecció perimetral.

   En cas de disposar de finestres, aquestes han d'estar protegides físicament mitjançant reixes. La porta ha de ser blindada amb pany de seguretat.

4. L'establiment ha de comptar amb unitat de control d'accés per permetre l'accés del personal autoritzat sense generar alarma. El pas del sistema des d'estat «segur» a «accés» i viceversa s'ha de realitzar des de la unitat. Els canvis d'estat han de generar sempre alarma.

   La finestra de temps per a l'accés o la sortida ha de ser de seixanta segons. El canvi d'estat s'ha de fer mitjançant targeta magnètica i codi personal o dispositiu biomètric.

Estats del sistema

Els estats han de ser «accés» i «segur».
«Accés»:
En aquest estat tots els sensors, excepte els polsadors d'alarma i sísmics, passen a «accés» per permetre tasques a l'establiment.
Es conserva l'enllaç via ràdio i les funcions de supervisió de línies i antisabotatge de tots els detectors.
A la unitat local és on s'ha de conèixer l'estat de tots els sensors i només es poden generar alarmes en cas de fallada o activació de les unitats de supervisió de línia, dispositius antisabotatge, polsadors d'alarma, sensors sísmics i pèrdua d'enllaç.
«Segur»:
Tots els sensors activats i en posició de segur, a excepció dels polsadors d'alarma.

S'han de generar dos tipus d'avisos:
Prealarma:
Tots els sensors activats, en posició de «segur». La prealarma, que s'ha d'anunciar òpticament (TRC) a la unitat local, s'ha de generar per:
Activació d'una sola zona perimetral dins de la finestra de temps establerta.
Entrada en servei de l'alimentació d'emergència.
Activació d'un detector d'interior dels detectors sísmics o electrònics de vibració i en els detectors d'infrarojos passius del sistema de detecció interior.
Alarma:
Tots els sensors activats, en posició de «segur». L'alarma, que s'ha d'anunciar òpticament i acústicament, i necessita «reconeixement», s'ha de generar per:
Determinació de dues zones perimetrals corresponents o adjacents de diferent sistema de detecció dins de la finestra de temps establerta.
Determinació de detectors sísmics.
Estat «obert» a contactes fi de carrera de qualsevol polvorí.
Pèrdua d'enllaç amb conformitat a allò disposat en el sistema de control.
Activació de dispositius antisabotatge.
Activació d'una zona d'un dels sistemes perimetrals i d'un dels detectors d'interior del sistema de detecció interior en finestra de temps de noranta segons.
Canvis d'estat del sistema.

[…]

7. Reial decret 2816/1982, de 27 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament general de policia d'espectacles públics i activitats recreatives [inclusió parcial]

Ministeri de l'Interior
BOE núm. 267, de 6 de novembre de 1982
Última modificació: 24 de març del 2007
Referència: BOE-A-1982-28915
[…]

REGLAMENT GENERAL DE POLICIA D'ESPECTACLES PÚBLICS I ACTIVITATS RECREATIVES

DISPOSICIONS PRELIMINARS
Àmbit d'aplicació

Article 1r

1. Són aplicables els principis d'aquest reglament als espectacles, esports, jocs, esbarjos i establiments destinats al públic, enumerats en l'annex i a les altres activitats de característiques anàlogues, amb independència que siguin de titularitat pública o privada i que es proposin finalitats lucratives o no.

2. Els preceptes de la secció primera, capítol I, títol I, dedicats específicament a regular els requisits de construcció o transformació dels locals per destinar-los a espectacles pròpiament dits, han de ser adaptats a les exigències dels establiments públics i restants activitats recreatives mitjançant reglaments especials, amb subjecció a principis i finalitats anàlegs.

3. L'aplicació d'aquest reglament té caràcter supletori respecte de les disposicions especials dictades en relació amb totes o alguna de les activitats enumerades en l'annex, per garantir la higiene i la sanitat pública i la seguretat ciutadana, protegir la infància i la joventut, i defensar els interessos del públic en general, així com per a la prevenció d'incendis i altres riscos col·lectius.

4. Els requisits establerts en aquest reglament, per als llocs, recintes i instal·lacions destinats a espectacles i esbarjo públics, són exigits

sense perjudici dels que puguin establir, en l'exercici de les seves competències, els diferents departaments ministerials, les comunitats autònomes i les corporacions locals.

[…]

TÍTOL II
Organització dels espectacles i activitats recreatives
[…]

CAPÍTOL VI
Intervenció de l'autoritat governativa
[…]

Article 74

1. Correspon al ministre de l'Interior la facultat de dictar els reglaments especials de policia de les diferents classes d'espectacles, jocs, esbarjos, activitats o establiments públics o dels diferents grups d'aquests, per a tot el territori nacional, d'acord amb les lleis i les normes reglamentàries aplicables en cada cas, amb l'informe previ favorable dels ministeris que tinguin encomanades competències concurrents sobre la matèria i el dictamen de la Junta Central Consultiva de Policia d'Espectacles i Activitats Recreatives. Correspon, així mateix, al ministre de l'Interior l'aprovació i promulgació de les normes necessàries per a l'organització i el funcionament dels registres d'empreses i locals d'espectacles i esbarjos públics.

2. Al ministre de l'Interior i al director de la Seguretat de l'Estat, així com als governadors civils de les províncies, en els respectius àmbits territorials, els correspon:

   a) Adoptar mesures de policia, de caràcter general o particular, en relació amb les diferents activitats recreatives i establiments públics, d'acord amb el que disposa aquest reglament i els reglaments específics d'aquestes activitats o establiments.
   b) L'organització de les funcions de vigilància i d'inspecció de caràcter superior i el control de la seva execució.

c) La possibilitat de suspendre o prohibir els espectacles o activitats recreatives, amb caràcter general o en casos concrets, per raons greus de seguretat, moralitat o ordre públic.
d) L'autorització de les activitats en els casos a què es refereix l'article 75 d'aquest reglament.
e) La sanció de les infraccions que es cometin del Reglament general, els reglaments especials o les mesures de policia acordades per les mateixes autoritats.

3. De conformitat amb el que disposa la legislació de règim local, els governadors civils poden impugnar els acords dels ajuntaments sobre concessió de llicències d'obres o d'obertura i funcionament que s'hagin adoptat amb infracció manifesta del que disposa aquest reglament o els reglaments especials d'espectacles o activitats recreatives, sempre que impliquin algun dany o perill greu per a les persones i béns, i especialment per a la infància i la joventut.

4. Als efectes que preveu el número anterior, les autoritats municipals han de comunicar al governador civil extractes de les llicències que concedeixin, amb especificació de l'activitat autoritzada, les dades personals del titular i les del local, recinte o establiment.

Article 75

1. Sens perjudici de les llicències municipals, quan siguin necessàries, requeriran també autorització governativa la realització d'espectacles o les activitats recreatives en els casos següents:

a) Els espectacles o les activitats benèfiques, els organitzats per associacions inscrites i els que pretenguin disposar de protecció oficial.
b) Els espectacles o les activitats singulars o excepcionals que no es trobin genèricament o especialment reglamentats o que per les seves característiques no poguessin acollir-se a les normes dels reglaments dictats.
c) Aquelles activitats recreatives, curses, caravanes o manifestacions esportives el desenvolupament de les quals transcorri en termes de més d'un municipi.
d) Els jocs d'atzar i els espectacles taurins, d'acord amb els respectius reglaments.

[…]

Secció tercera. Vigilància especial d'activitats recreatives

Article 78

1. D'acord amb les ordres i instruccions de la Direcció de la Seguretat de l'Estat i dels Governs Civils, les direccions superiors i les comissaries provincials i locals de policia, així com les comandàncies de la Guàrdia Civil, en els àmbits territorials a què, respectivament, s'estén l'exercici de les seves atribucions, han de considerar els espectacles i l'esbarjo públics en general com a activitats d'especial interès policial i han de ser, tant aquests com els locals on tenen lloc, objecte de serveis ordinaris de vigilància. A aquest efecte cal designar els funcionaris que en cada moment i lloc se n'hagin d'encarregar.

2. També correspon la funció de vigilància a les policies municipals, sota les ordres de les respectives autoritats, especialment als municipis on no tinguin seu les forces o unitats dels cossos de seguretat de l'Estat.

3. Els agents de l'autoritat que tinguin especialment encomanats serveis de vigilància en locals d'espectacles i esbarjo públics hi tenen accés lliure i gratuït, en acte de servei, tant durant la celebració de les sessions o activitats públiques com durant les sessions privades, assajos i altres actes preparatoris de les representacions, exhibicions o activitats.

Article 79

1. La vigilància policial es refereix tant a les condicions físiques dels locals i de les seves instal·lacions com a l'ordre i la moralitat en el desenvolupament dels espectacles i les activitats, als horaris de celebració, a les condicions de les persones que intervinguin en aquests i a l'edat dels espectadors que hi assisteixin, tenint en compte la qualificació atorgada a aquest efecte en cada cas.

2. Si, com a conseqüència de la vigilància policial, s'adverteixen indicis de deficiències als locals o a les seves instal·lacions, per a l'apreciació adequada de les quals fos necessària l'actuació de professionals o funcionaris tècnics o facultatius, els agents de l'autoritat ho han fer

constar així als organismes competents, bé directament, en cas d'urgència, o bé a través de les autoritats de què depenguin, perquè ordenin la pràctica de les inspeccions pertinents.

Article 80

1. Els agents de l'autoritat estan obligats a denunciar, a les autoritats administratives corresponents, totes les infraccions que observin de les disposicions vigents que incideixin sobre els locals d'espectacles o esbarjo o les seves instal·lacions i sobre el desenvolupament d'aquests.

2. Sempre que, en ocasió de l'execució dels seus serveis, els agents de l'autoritat adverteixin que la representació, exhibició o activitat recreativa que es projecta fer pugui ser constitutiva d'escàndol públic, ofenses a institucions o personalitats públiques, o qualsevol altra classe de delictes, han d'informar immediatament el responsable de l'esbarjo o espectacle. Si l'esbarjo o espectacle s'estigués desenvolupant, han d'aixecar l'atestat corresponent i cursar-lo a l'autoritat judicial en la forma ordinària.

Secció quarta. Infraccions i sancions

Article 81

Són infraccions d'aquest reglament:

1. La dedicació de locals, recintes o instal·lacions eventuals a la celebració d'espectacles públics o activitats recreatives, sense llicència municipal o d'autorització governativa, quan aquesta sigui exigible.

2. La dedicació de locals, recintes o instal·lacions a la celebració d'espectacles o activitats recreatives, diferents d'aquells per als quals estan autoritzats.

3. Les modificacions dels locals o recintes o dels seus serveis o instal·lacions sense llicència o autorització.

4. L'entorpiment de vestíbuls, passadissos, escales o portes de sortida, amb instal·lacions, mobles o qualsevol altra classe d'obstacles que puguin dificultar la seva utilització en situacions d'emergència.

5. La instal·lació, dins de locals d'espectacles o de recintes esportius, de qualsevol classe de llocs de venda o màquines recreatives, sense obtenir prèviament la corresponent llicència o autorització, en cas que sigui necessària.

6. El mal estat dels locals, instal·lacions o serveis, que produeixi incomoditat o disminueixi el grau de seguretat i higiene exigible.

7. L'omissió de mesures correctores, sobre condicions de seguretat i higiene del local, establertes en les llicències d'obres i d'obertura i funcionament, o en les autoritzacions o intervencions determinades en regulacions especials.

8. La falta de neteja o higiene a lavabos i serveis.

9. La immobilització o el funcionament defectuós dels ascensors previstos per a l'ús del públic.

10. Les deficiències en el funcionament dels serveis d'enllumenat, calefacció, ventilació o condicionament d'aire i de les instal·lacions i serveis de prevenció, alarma i extinció d'incendis, així com de salvaments i evacuació.

11. La disminució de la lluminositat dels locals, per sota dels límits reglamentaris, segons els diferents moments i llocs.

12. La indisponibilitat o la manca d'aptitud de tots o algun dels extintors d'incendis necessaris.

13. El funcionament defectuós de les portes de sortida o d'emergència, així com el dels panys o elements destinats a facilitar-ne la utilització.

14. La utilització d'estufes, calorífics o altres aparells fixos o mòbils per a calefacció directa per mitjà del foc.

15. Les explosions de petards o la utilització d'armes de foc, torxes enceses o llums de bengala, fora de les ocasions previstes o sense les precaucions necessàries.

16. La desatenció de malalts o ferits a la infermeria o sala de cures o la manca de dotació suficient d'aquestes.

17. La falta de manifestació a les autoritats dels noms i domicilis de les empreses o dels seus representants o els canvis d'aquests i dels locals o establiments que explotin.

18. No tenir llibres de reclamacions o tenir-los sense els requisits previstos.

19. La negativa a facilitar als espectadors, concurrents o usuaris el llibre de reclamacions.

20. La intervenció d'artistes, esportistes o executants menors de setze anys, llevat dels casos autoritzats.

21. Negar-se a actuar els artistes, esportistes i altres executants, sense causa legítima o de força major.

22. Faltar al respecte al públic o provocar intencionadament en aquest reaccions susceptibles d'alterar l'ordre.

23. La falta de respecte dels espectadors o assistents als artistes, esportistes i altres actuants.

24. L'admissió d'espectadors, concurrents o usuaris en nombre superior al determinat com a capacitat dels locals en les corresponents llicències o autoritzacions.

25. La celebració de l'espectacle sense la preceptiva qualificació per edat o la clara desviació en el seu desenvolupament respecte d'aquesta qualificació.

26. Permetre l'entrada de menors de setze anys als establiments o espectacles en què la tinguin prohibida o incomplir qualsevol de les obligacions complementàries d'aquesta prohibició.

27. Portar, dins dels locals o recintes, armes o una altra mena d'objectes que puguin usar-se com a tals.

28. Fumar als locals, fora de les zones, sales o llocs destinats a això.

29. Les alteracions de l'ordre al local, produïdes per espectadors, concurrents o usuaris.

30. L'accés d'espectadors, concurrents o usuaris als locals, àrees o dependències reservats a artistes, esportistes o executants.

31. La celebració d'espectacles o activitats recreatives, sense la prèvia presentació dels cartells o programes quan sigui necessària.

32. Consignar als cartells o programes, títols d'obres, noms d'autors o qualssevol altres dades que no siguin veritables.

33. La modificació de programes o cartells, sense comunicar-ho prèviament a les autoritats competents, o sense anunciar-ho al públic anticipadament.

34. La revenda al carrer o ambulant de bitllets o localitats o la percepció de sobrepreus superiors als autoritzats.

35. El retard en el començament o l'acabament dels espectacles o en el tancament dels establiments públics respecte dels horaris previstos.

36. La celebració d'espectacles o activitats recreatives, prohibits o suspesos per l'autoritat governativa.

37. Negar l'accés al local o recinte als agents de l'autoritat que es trobin en l'exercici de les seves funcions.

38. La desobediència a les decisions reglamentàries de l'autoritat governativa o de la municipal, sobre mesures per adoptar en relació amb els locals o amb el desenvolupament dels espectacles.

39. Les faltes tipificades en els reglaments especials que es dictin en compliment del que preveu aquest.

Article 82

1. Les infraccions en matèria de locals o recintes, instal·lacions o serveis s'han de sancionar amb:
   Multes.
   Suspensió de llicències o autoritzacions per termini no superior a un any.
   Revocació definitiva de llicències o autoritzacions.
   Tancament de locals mancats de llicències o autoritzacions.

2. Les infraccions en matèria d'organització i celebració d'espectacles o activitats recreatives s'han de sancionar amb:
   Multes.
   Suspensió o prohibició d'espectacles o activitats concretes.
   Baixa de les empreses del registre corresponent, amb prohibició d'organització d'espectacles o activitats recreatives per temps no superior a un any.
   Clausura de locals.

3. Les autoritats municipals podran imposar multes dins dels límits permesos per la legislació de règim local. Els governadors civils, fins a 500.000 pessetes. I el ministre de l'Interior, fins a 1.000.000 de pessetes.

4. A fi d'evitar la doble imposició de sancions pels mateixos fets, les autoritats municipals han de retre compte a les governatives provincials de la incoació i resolució d'expedients sancionadors, i les autoritats governatives duran a terme les notificacions que siguin necessàries, en els expedients sancionadors que instrueixin a través de les autoritats municipals.

5. Tant unes autoritats com les altres han de tenir en compte per graduar les sancions per imposar:

   a) La incomoditat, perill, danys o perjudicis causats a altres persones.
   b) La importància o categoria del local, recinte, establiment o instal·lacions i, en general, la capacitat econòmica de l'infractor.
   c) La reiteració o reincidència.

[…]

8 Llei 19/2007, d'11 de juliol, contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport

Cap de l'Estat
«BOE» núm. 166, de 12 de juliol de 2007
Última modificació: sense modificacions
Referència: BOE-A-2007-13408

JUAN CARLOS I
REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta llei.
Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

I

Hi ha una incompatibilitat radical entre esport i violència, qualsevol forma de violència, inclosa la verbal o aquella altra més subtil, fonamentada en la trampa, l'engany i el menyspreu del joc net. Des de fa dècades aquesta idea central orienta la tasca que, de forma concertada, porten a terme la Unió Europea i les seves institucions, els poders públics competents en matèria d'esport de cadascun dels seus països membres, així com el Comitè Olímpic Internacional i les diferents organitzacions que conformen el sistema esportiu internacional. L'objectiu central que cohesiona l'acció diversificada d'un espectre tan ampli d'actors públics i privats és eradicar la violència de l'esport, a més de prevenir, controlar i sancionar amb rigor qualsevol manifestació violenta en l'àmbit de l'activitat esportiva, molt especialment quan adquireix connotacions de signe racista, xenòfob o intolerant.

Malgrat això i en un sentit ampli, la violència consisteix a aplicar la força sobre l'entorn. Per això, l'esport comporta sempre i en diversa mesura violència, en tant que ús de la força, que s'aplica ja sigui sobre els elements (terra, aigua i aire), o bé sobre les persones que esdevenen adversaris en l'àmbit esportiu. La violència en l'esport, aplicada de conformitat amb les seves regles, suposa una aplicació autoritzada de la força. Per contra, si la força s'aplica contravenint a les normes esportives,

constitueix una infracció o una agressió antireglamentària. Així, és el mateix món de l'esport el que, en establir les seves regles en cada modalitat, determina el nivell de violència acceptable i quan aquesta aplicació de força és inadmissible perquè és contrària als reglaments esportius. En aquest àmbit, un primer objectiu de les institucions públiques és promoure que el mateix àmbit esportiu, mitjançant la seva pròpia autoregulació, gestioni i limiti l'aplicació de la força en l'esport, de manera que el seu ús sigui compatible amb el respecte a la persona i amb una consciència social avançada.

D'altra banda, la violència en l'esport és un element estretament relacionat amb l'espectacle, per la mateixa atracció que genera el fenomen de la violència. Aquesta, pels motius esmentats, sovint té una gran repercussió en els mitjans de comunicació, que, de vegades, reprodueixen fins a la sacietat els incidents violents, siguin de paraula o de fet. Aquesta presència de la violència esportiva en els mitjans de comunicació arriba a entelar, si no a posar en dubte o a contradir, els valors intrínsecs de l'esport com a referent ètic i de comportaments.

La realitat de la violència en l'esport i la seva repercussió en els mitjans de comunicació és un reflex de la clara permissivitat social de la violència, permissivitat que es retroalimenta amb la intervenció de tots els agents de l'entorn esportiu sobre la base inicial de l'aplicació reglamentària o no de la força en l'esport i de l'enfrontament entre adversaris, siguin esportistes, tècnics o dirigents.

Així, el fenomen de la violència en l'esport a la nostra societat és un fenomen complex que supera l'àmbit pròpiament esportiu i obliga les institucions públiques a adoptar mesures que fomentin la prevenció i incideixin en el control si no en la sanció dels comportaments violents. Una gestió adequada de la violència comporta un enfocament global, fundat en els drets i llibertats fonamentals, la limitació del risc i la dels béns i de les persones. Sobre aquests principis, al marge de fomentar una adequada gestió i autoregulació del mateix món de l'esport, les institucions públiques han de proveir el món de l'esport del marc legal adequat que permeti la persecució de danys i agressions, l'atribució de les responsabilitats civils que corresponguin i l'adopció de les mesures de seguretat.

La violència en l'esport, d'altra banda, és un aprenentatge que s'inicia en les categories inferiors i incideix de manera directa en el procés d'educació infantil i juvenil. Un enfocament global contra el fenomen de la violència en l'esport també comporta la cooperació entre totes les administracions públiques i el respecte a l'àmbit de les seves específiques competències, en tant que el tractament d'aquest fenomen suposa la concurrència de diverses administracions, tant en l'àmbit esportiu com en el de la seguretat i en el dels espectacles públics.

Així mateix, la preocupació per fomentar la dimensió social de l'esport com a educador en valors forma part, també, del patrimoni comú europeu a l'hora de promoure iniciatives conjuntes dels poders públics i de les organitzacions esportives per aconseguir que l'esport sigui una escola de vida i de tolerància, especialment en la infància, l'adolescència i per als joves, que eduqui i no deformi.

Un esdeveniment on prevalgui l'esperit d'una competició justa, neta i entre iguals, en comptes de la trampa, l'engany i la violència.

A Espanya i a Europa, l'esport, en suma, és una activitat de persones lliures, en una societat oberta, basada en el respecte de la diversitat i igualtat entre les persones. Per aquesta raó, i de manera singular, el marc esportiu de la competició professional en el marc de l'esport professional i d'alta competició està obligat a ser un referent ètic en valors i en comportaments per al conjunt de la societat.

En aquest terreny de l'educació en valors —especialment l'olimpisme com a filosofia de vida— l'exemple personal és el que més compta i influeix en joves esportistes i en el conjunt de la societat. La potencialitat de l'esport en la seva dimensió formativa és enorme: pel seu caràcter lúdic i atractiu, però també per la seva condició d'experiència vital, en què els practicants se senten protagonistes, alhora que reforcen les relacions interpersonals i posen en joc afectes, sentiments, emocions i identitats, amb molta més facilitat que en altres disciplines.

Per aquestes raons, la pràctica esportiva és un recurs educatiu, que genera un context d'aprenentatge excepcionalment idoni per al desenvolupament de competències i qualitats intel·lectuals, afectives, motrius i ètiques, que permet als més joves transferir el que han après en l'esport a altres àmbits de la vida quotidiana. Aquesta dimensió

contrastada de l'esport el converteix en una eina educativa particularment útil per fer front a fenòmens inquietants i amenaces comunitàries, com són l'augment de les conductes antisocials; l'existència d'actituds vandàliques i gamberrisme entre joves; l'increment d'actituds i de comportaments racistes i xenòfobs; la marginació acadèmica i el fracàs escolar; el consum de drogues i alcohol, o l'avanç preocupant del sedentarisme i de l'obesitat a edats cada vegada més primerenques.

El cabal comunitari europeu per eradicar la violència de l'esport està assentat en la convicció que són els ciutadans en el seu conjunt, és a dir, totes i cadascuna de les persones que la integren, els qui tenen l'obligació de contribuir, cadascú des del seu respectiu àmbit de competències, a fer que els estadis, les instal·lacions esportives i els espais a l'aire lliure per a l'activitat física siguin llocs oberts, segurs, incloents i sense barreres. Un espai de trobada en què esportistes professionals i aficionats, espectadors i directius, així com la resta d'agents que conformen el sistema esportiu espanyol respectin els principis de l'ètica esportiva i el dret de les persones a la diferència i la diversitat.

Cap raça, religió, creença política o grup ètnic es pot considerar superior als altres. I en aquest aspecte, el que passi en l'esport ha de reflectir els valors en què se sustenta la nostra convivència democràtica.

L'imparable èxit de l'esport com a fenomen social també possibilita multiplicar la seva dimensió com a factor d'integració enormement efectiu. L'esport és un llenguatge universal que s'entén en tots els idiomes, per això constitueix en societats multiètniques un poderós factor d'integració intercultural, que afavoreix el desenvolupament d'identitats múltiples i incloents, que reforcen la cohesió i la convivència social de societats pluralistes i complexes.

II

A meitat de la dècada dels anys 80 del segle passat, una sèrie de successos luctuosos van marcar el punt màxim de tensió generat a Europa per manifestacions violentes en l'esport. A l'estadi Heysel de Brussel·les, el 1985, la final de la Copa d'Europa de futbol que jugaven els equips del Juventus i el Liverpool va acabar en tragèdia.

Aquell mateix any, poc temps abans, un incendi a l'estadi anglès de Bradford va provocar el pànic amb resultat de morts i ferits a les grades durant el partit. Quatre anys després, es repetia la tragèdia durant un partit de futbol entre els equips anglesos del Liverpool i el Nottingham Forest. En aquells mateixos anys, en altres latituds, a Llatinoamèrica, també es van haver de lamentar terribles tragèdies col·lectives amb un saldo de centenars de morts.

Aquestes tràgiques circumstàncies, que també van tenir reflex al nostre país en diversos successos lamentables, esdevinguts dins i fora dels estadis, són les que van moure el Consell d'Europa a promoure la signatura i ratificació pels seus països membres d'un conveni internacional sobre la violència, seguretat i irrupcions d'espectadors amb motiu de manifestacions esportives i, especialment, partits de futbol. Aquest instrument jurídic contra la violència en l'esport és el referent en vigor més important i de més gran abast del dret públic internacional per afrontar amb garanties d'èxit la lluita dels poders públics i de les organitzacions esportives contra aquest flagell social.

El Conveni internacional sobre la violència en l'esport del Consell d'Europa ha estat complementat a partir de l'any 2000 mitjançant una resolució sobre la prevenció del racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport, a més de dues recomanacions del seu Comitè Permanent sobre el paper de les mesures socials i educatives en la prevenció de la violència en l'esport, així com l'edició d'un manual de referència sobre aquest tema, susceptible de ser adaptat a les diferents realitats nacionals europees.

Així mateix, una altra norma de referència en la matèria objecte d'aquesta llei és la Convenció Internacional sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació Racial, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, per la Resolució de 21 de desembre de 1965, i ratificada per Espanya el 13 de setembre de 1968. De la mateixa manera, és aplicable en aquest àmbit la Directiva de la Unió Europea 2000/43, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre les persones, independentment del seu origen racial o ètnic, transposada en el nostre ordenament jurídic mitjançant la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives i d'ordre social.

Per la seva banda, a Espanya, una comissió d'estudi al Senat va realitzar a partir de 1988 una gran labor parlamentària de documentació i diagnòstic del problema de la violència en els espectacles esportius. Els seus treballs es van plasmar en una sèrie de recomanacions, aprovades amb un ampli consens de les forces polítiques de l'arc parlamentari i que van marcar la pauta dels desplegaments legislatius i les actuacions portades a terme en la dècada següent.

III

L'aprovació de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'esport, va suposar per al sistema esportiu del nostre país un punt de referència inexcusable, també pel que fa a la lluita contra la violència en l'esport. En efecte, els seus títols IX i XI regulen, respectivament, la prevenció de la violència en els espectacles esportius i la disciplina esportiva, i van establir així les bases d'un posterior desplegament reglamentari que ha permès a Espanya convertir-se en un referent internacional a l'hora de dissenyar polítiques integrals de seguretat de grans esdeveniments esportius i un exemple quant a la manera com poden col·laborar molt estretament en aquesta matèria responsables públics, organitzacions esportives i els cossos i forces de seguretat de l'Estat.

Mereix destacar-se la labor desenvolupada en aquest àmbit per la Comissió Nacional contra la Violència en els Espectacles Esportius, posada en marxa mitjançant el Reial decret 75/1992, de 31 de gener, tant pels èxits aconseguits a aïllar i sancionar els comportaments violents i antiesportius dins i fora dels estadis, com per l'efectivitat de les seves iniciatives en la coordinació de tots els actors que intervenen en la celebració d'esdeveniments esportius. Els seus informes anuals han fet possible mantenir alerta i millorar de manera molt substancial els dispositius de seguretat que des de fa més d'una dècada estan operatius i actuen contra aquest flagell antiesportiu.

Per la seva banda, el Reial decret 769/1993, de 21 de maig, pel qual s'aprova el Reglament per a la prevenció de la violència en els espectacles esportius, va establir les bases per a una estreta col·laboració en el si de la Comissió Nacional contra la Violència en els Espectacles Esportius, que s'està desenvolupant de manera eficaç, entre el Consell Superior d'Esports, el Ministeri de l'Interior, els cossos i forces de seguretat de l'Estat dependents del Ministeri de l'Interior i les entitats esportives, i amb els qui tenen la responsabilitat en matèria de seguretat i

la coordinació de seguretat dels clubs de futbol. La Direcció General de la Policia va constituir a la Comissaria General de Seguretat Ciutadana una Oficina Nacional d'Esports, que és l'encarregada de centralitzar el conjunt d'actuacions policials relacionades amb la prevenció i la persecució de comportaments violents en els esdeveniments esportius.

Les ordres ministerials de 31 de juliol de 1997 i de 22 de desembre de 1998 van regular el funcionament del Registre central de sancions imposades per infraccions contra la seguretat pública en matèria d'espectacles esportius, així com les unitats de control organitzatiu per a la prevenció de la violència en els esdeveniments esmentats. Això ha permès elaborar protocols d'actuació dels operatius policials, que possibiliten un desplegament específic dels seus efectius i recursos a cadascun dels estadis. És obligatori que aquests tinguin un dispositiu de vigilància permanent mitjançant videocàmeres, que permet localitzar, identificar i sancionar les persones autores d'actes violents.

Des de la temporada 1997/98, la inversió realitzada en els estadis de futbol espanyols en mesures de seguretat ronda els 200 milions d'euros. El finançament d'aquestes mesures s'ha portat a terme, principalment, amb recursos públics. L'Administració General de l'Estat destina un percentatge del 10 per cent dels ingressos de les travesses esportives a subvencionar les despeses derivades d'instal·lar i mantenir operatius dispositius estàtics de seguretat i de vigilància audiovisual en els estadis dels clubs de la Lliga Nacional de Futbol Professional.

Finalment, la Llei 53/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, va modificar diversos articles dels títols IX i XI de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'esport, actualitzant el contingut i les sancions d'alguns dels preceptes existents per prevenir i castigar qualsevol tipus de conductes violentes en l'àmbit de l'esport i de la pràctica esportiva en la seva accepció més àmplia.

El 24 de juliol de 2002, el Ministeri de l'Interior, el Consell Superior d'Esports, la Reial Federació Espanyola de Futbol, la Lliga Nacional de Futbol Professional i l'Associació de Futbolistes Espanyols van subscriure un document denominat «Compromís contra la violència en l'esport», que recollia les línies mestres, plans i actuacions del Govern per prevenir i combatre la violència i el racisme associats a l'esport.

IV

Mentre que en la lluita contra la violència en l'esport i en els espectacles esportius Espanya té una dilatada experiència i disposa d'instruments normatius que donen fonament a aquestes actuacions, hi ha una inadequació de la legislació actual per adoptar mesures de prevenció i de sanció contra actes violents amb motivacions racistes o xenòfobes, així com contra comportaments i actituds racistes, xenòfobes i intolerants en esdeveniments esportius. Aquesta llei pretén regular en un sol text legal totes les mesures de lluita contra la violència, el racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància o qualsevol altra manifestació inacceptable de discriminació de les persones, partint de l'experiència en la lluita contra la violència en l'esport. De fet, hi ha una preocupació cada vegada més gran entre responsables públics, entitats esportives i jugadors davant la reiteració d'incidents de signe racista que enfosqueixen la celebració de partits de futbol, tant de clubs com de les mateixes seleccions nacionals.

Per garantir la convivència en una societat democràtica com l'espanyola, integrada per persones d'orígens diferents i a la qual se seguiran incorporant persones de totes les procedències, és necessari lluitar contra tota manifestació de discriminació per l'origen racial o ètnic de les persones. Un dels àmbits que ha d'abraçar l'actuació contra la discriminació per aquests motius és el de l'esport, pel seu paper educatiu i la seva capacitat de transmetre valors de tolerància i respecte.

Si les persones que practiquen el futbol professional no saben des de fa anys de races, de fronteres, de llengües o del color de pell, perquè s'entén que són factors d'enfrontament i de discriminació aliens a l'esport, seria molt injust i irresponsable assistir impassibles a la reproducció d'aquestes mateixes barreres entre els aficionats.

Tal com va recollir el programa d'acció aprovat en la Conferència Mundial contra el Racisme, la discriminació racial, la xenofòbia i les formes connexes d'intolerància, celebrada l'any 2001 a Sud-àfrica, convocada per les Nacions Unides sota els auspicis del Comitè Olímpic Internacional, «s'urgeix els estats perquè, en cooperació amb les organitzacions intergovernamentals, amb el Comitè Olímpic Internacional i amb les federacions esportives internacionals i nacionals, intensifiquin la seva lluita contra el racisme en l'esport, educant la joventut del món a través de l'esport practicat sense discriminacions de cap tipus i dins de l'esperit

olímpic que requereix comprensió humana, tolerància, joc net i solidaritat».

Seguint aquesta recomanació, tant la Federació Internacional de Futbol Associat, com la Federació Europea de Futbol Associat, s'han esforçat de manera molt decidida a promocionar la igualtat de tracte de les comunitats ètniques i grups d'immigrants, amb l'objectiu de reafirmar la condició del futbol com un esport universal, un espectacle obert a la participació de totes les persones, ja sigui com a jugadors o com a espectadors, sense cap temor i amb garanties de no ser insultats, assetjats o discriminats pel seu origen, pel color de la pell, per la seva orientació sexual o per les seves creences religioses.

El Congrés Extraordinari de la Federació Internacional de Futbol Associat, celebrat a Buenos Aires a mitjan 2001, considerant el racisme com una forma de violència que comporta la realització d'actes discriminatoris i irrespectuosos, basats principalment però no exclusivament a dividir les persones segons el seu color, ètnia, religió o orientació sexual, va instar totes les federacions nacionals i les confederacions continentals a posar en marxa una acció continuada contra el racisme i va acordar la celebració d'un Dia Universal de la Federació Internacional de Futbol Associat contra el racisme al futbol, com a part integrant de la campanya a favor del joc net.

Així mateix, la Federació Internacional de Futbol Associat va aprovar un Manifest contra el racisme en el qual exigeix, a tots els que d'una manera o altra participen de l'esport del futbol en qualsevol país del món, «una acció concertada d'intercanvi d'informació i experiències que serveixi per combatre efectivament i decisivament totes les manifestacions de racisme en el nostre esport, mitjançant la denúncia i la sanció de tota persona que es mostri indulgent amb qualsevol manifestació racista».

D'altra banda, diferents professionals de la història i de la sociologia de l'esport, que han estudiat la incidència que hi tenen els comportaments violents de signe racista, xenòfob i intolerant, coincideixen en la importància decisiva que té el clima de violència i de permissivitat davant les seves manifestacions percebut per esportistes i espectadors. Si el clima social en el qual es porta a terme l'activitat esportiva és permissiu respecte a manifestacions explícites o implícites de violència física, verbal o gestual, tant esportistes com espectadors tindran més propensió a

comportar-se de forma violenta, ja que en la seva percepció irrespectuosa de l'altre, de l'adversari, utilitzar contra ell la violència o fer trampa per guanyar-lo no és percebut com una cosa rebutjable i punible, que atempta contra la dignitat de l'altre i de nosaltres mateixos.

Més en concret, la responsabilitat de pares i mares, educadors, entrenadors, dirigents federatius, clubs esportius i responsables públics és decisiva a l'hora d'establir un compromís continuat amb el joc net en l'esport, la renúncia a fer-hi trampa i a agredir de qualsevol forma l'adversari. Només d'aquesta manera s'aconsegueix arrelar la convicció ètica que guanyar a qualsevol preu és tan inacceptable en l'esport com en la vida social.

També hi ha una àmplia coincidència, entre persones expertes de diferents disciplines que han estudiat el fenomen de la violència en l'esport, a l'hora d'assenyalar que no es poden entendre les seves manifestacions com a explosions d'irracionalitat, ni com a simples conductes individuals desviades, que troben expressió per mitjà de l'anonimat emmascarador d'un acte de masses. Per això, els valors constitucionals que amb tant d'esforç hem recollit en la Constitució i desenvolupat al nostre país han de ser defensats i respectats, també en aquest àmbit, com a part substancial de la norma que permet la convivència pacífica entre els ciutadans, ja que l'eradicació d'aquest tipus de conductes violentes en l'esport és un dels antídots més eficaços contra qualsevol altre tipus de fanatisme i d'intolerància intel·lectual davant la diversitat.

No obstant això, per afavorir aquesta perspectiva és requisit indispensable remoure qualsevol obstacle, ja sigui d'ordre jurídic o pràctic, que discrimini la pràctica esportiva dels immigrants i les seves famílies en associacions, clubs, federacions i escoles esportives municipals, així com l'accés a qualsevol instal·lació esportiva en les mateixes condicions que la resta de la població.

Afavorir la diversitat en l'esport i el respecte social a aquesta diversitat d'ètnies, accents, orígens, credos o orientacions sexuals és una forma intel·ligent d'afavorir el pluralisme polític i social. A més, possibilita que molta gent entengui millor les raons per què el pluralisme és un dels valors superiors de l'ordenament jurídic de la nostra Constitució democràtica.

Conscients de la necessitat d'aturar qualsevol brot de comportaments racistes, xenòfobs o intolerants en el futbol espanyol, el Consell Superior d'Esports va proposar a la Comissió Nacional Antiviolència la posada en marxa d'un Observatori de la Violència, el Racisme i la Xenofòbia en l'Esport, que va començar a funcionar fa més d'un any.

A continuació, el Consell Superior d'Esports va convocar tots els estaments del futbol espanyol per subscriure un Protocol d'actuacions contra el racisme, la xenofòbia i la intolerància en el futbol, que es va signar el 18 de març del 2005. S'hi detallen 31 mesures concretes, que es projecten per intervenir, simultàniament, en els àmbits de la prevenció, del control i de la sanció d'aquest tipus de conductes. Tots els clubs de futbol de primera i de segona divisió, la Reial Federació Espanyola de Futbol, la Lliga de Futbol Professional, així com representants de jugadors, àrbitres, entrenadors i penyes de persones aficionades han subscrit aquest Protocol d'actuacions. Així mateix, representants de la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració del Ministeri de Treball i Afers Socials i del Ministeri de l'Interior van signar el Protocol d'Actuacions.

Així mateix, i en aquesta línia de preocupació i compromís amb l'eradicació de comportaments violents, el Senat amb la creació de la Comissió Especial d'estudi per eradicar el racisme i la xenofòbia de l'esport espanyol, que ha desenvolupat un intens i fructífer treball.

Amb l'aprovació d'aquesta Llei, les Corts Generals reforcen la cobertura legal sancionadora i la idoneïtat social d'una iniciativa com l'esmentat protocol, que fa visible i operatiu el compromís existent entre tots els sectors del futbol espanyol per actuar units en defensa del joc net i en contra de la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància.

V

En l'elaboració de la llei, es va prendre l'opció d'elaborar una definició d'aquells actes il·lícits que conformen les conductes susceptibles de sanció. Aquesta definició serveix de referència per a la delimitació dels respectius àmbits de responsabilitat en què es concreten els tipus infractors en relació amb les definicions establertes.

L'esquema d'aquesta llei assumeix l'opció d'integrar en un únic text un conjunt de disposicions i de preceptes tipificadors d'infraccions i sancionadors, que apareixien dispersos en les normes esportives després de les successives reformes introduïdes en el nostre ordenament jurídic, específicament, en matèria de prevenció i sanció de la violència en l'esport.

federació serveis a la ciutadania
agrupació de policía local